

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sakon täytäntöönpanosta annettua lakia ja 76 muuta lakia.

Esityksen mukaan säännökset sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisalasta, seuraamusten täytäntöönpanokelpoisuudesta ja raukeamisesta sekä rahamääräisen saatavan perinnästä uudistettaisiin. Lisäksi uudistettaisiin rikosvahinkolain säännökset rikosvahinkokorvausten takautumisoikeudesta ja takaisinperinnästä. Muutosten tavoitteena on yhtenäistää ja selkeyttää sääntelyä sekä parantaa viranomaisten edellytyksiä huolehtia sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla täytäntöön pantavien seuraamusten täytäntöönpanosta. Samalla tehtäisiin muutoksia lakeihin, joissa on hajanaista sääntelyä erityisesti hallinnollisten seuraamusmaksujen täytäntöönpanosta.

Lisäksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain säännökset henkilötietojen käsittelystä seuraamusten täytäntöönpanossa uudistettaisiin. Tavoitteena olisi parantaa sääntelyn yhteensopivuutta yleisen henkilötietosääntelyn kanssa.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan syksyllä 2025.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	10
1 Asian tausta ja valmistelu	10
1.1 Tausta	10
1.2 Valmistelu	10
2 Nykytila ja sen arviointi	11
2.1 Tietoja Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöön panemista seuraamuksista	11
2.2 Sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisala	13
2.3 Seuraamusten täytäntöönpanosta vastaavat viranomaiset	16
2.4 Määrätystä seuraamuksesta ilmoittaminen	18
2.5 Seuraamuksen täytäntöönpanokelpoisuus	19
2.6 Seuraamukselle maksettava viivästyskorko	20
2.7 Seuraamuksen raukeaminen ja vanhentuminen	21
2.8 Rahamääräisen saatavan perintä	23
2.8.1 Maksutilaisuuden varaaminen, maksukehoitus ja saatavan maksaminen	23
2.8.2 Muut saatavan täytäntöönpanoon liittyvät kysymykset	25
2.9 Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanorekisterit	26
2.9.1 Nykytila	26
2.9.2 Nykytilan arviointi	28
2.10 Rikosvahinkolain muutostarpeet	28
2.10.1 Valtion takautumisoikeus	28
2.10.2 Korvauksen takaisinperintä ja takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpano	30
2.11 Oikeusrekisterikeskuksen velvollisuus maksaa tuomioistuinmaksuja	31
2.12 Verkkoviestin hävittämismääräyksen täytäntöönpano	31
2.13 Rangaistusvaatimuksesta luopuminen	32
2.14 Muut muutostarpeet	33
2.14.1 Rikoslain lakitekniset muutokset	33
2.14.2 Eräät muut muutostarpeet	34
3 Tavoitteet	34
4 Keskeiset ehdotukset	34
4.1 Sakon täytäntöönpanosta annetun lain muutokset	34
4.1.1 Lain soveltamisala	34
4.1.2 Seuraamuksen määräämisestä ilmoittaminen	36
4.1.3 Seuraamusten täytäntöönpanokelpoisuus	37
4.1.4 Rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten ja uhkasakkojen viivästyskorko	38
4.1.5 Seuraamusten raukeaminen ja vanhentuminen	38
4.1.6 Rahamääräisen saatavan perintä	40
4.1.7 Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanorekisterit	41
4.2 Rikosvahinkolain muutokset	42
4.2.1 Valtion takautumissaatavan perintä	42
4.2.2 Korvauksen takaisinperintä ja takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpano	43

4.3 Oikeusrekisterikeskuksen velvollisuus maksaa tuomioistuinmaksuja	44
4.4 Verkkoviestin hävittämismääräyksen täytäntöönpano	44
4.5 Rangaistusvaatimuksesta luopuminen	45
4.6 Muut muutosehdotukset.....	45
5 Pääasialliset vaikutukset.....	46
5.1 Taloudelliset vaikutukset.....	46
5.1.1 Tietojärjestelmäkustannukset	46
5.1.2 Vaikutukset viranomaisten määrärahoihin	46
5.1.3 Vaikutukset sakkotuloihin	47
5.2 Vaikutukset perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen	47
5.3 Vaikutukset viranomaisiin	47
5.3.1 Yleistä.....	47
5.3.2 Oikeusrekisterikeskus.....	47
5.3.3 Tuomioistuimet ja syyttäjät	48
5.3.4 Poliisi	48
5.3.5 Muut viranomaiset ja toimijat.....	48
5.4 Tiedonhallintavaikutukset.....	49
5.5 Tietosuojavaikutukset.....	49
5.6 Vaikutukset rikollisuuteen	50
6 Muut toteuttamisvaihtoehdot.....	50
6.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	50
6.1.1 Rikosvahinkolaissa tarkoitetun takautumissaatavan perinnästä luopuminen	50
6.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	51
6.2.1 Ruotsi.....	51
6.2.2 Norja	52
6.2.3 Tanska.....	52
6.2.4 Saksa.....	53
7 Lausuntopalaute.....	54
8 Säännöskohtaiset perustelut.....	55
8.1 Laki sakon täytäntöönpanosta.....	55
8.2 Rikoslaki	68
8.3 Rikosvahinkolaki	70
8.4 Tuomioistuinmaksulaki	73
8.5 Ulosottokaari.....	73
8.6 Laki sakon ja rikesakon määräämisestä.....	74
8.7 Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä.....	75
8.8 Laki lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain 26 §:n kumoamisesta.....	76
8.9 Laki sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa.....	76
8.10 Laki eläinten hyvinvoinnista.....	76
8.11 Laki rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa	76
8.12 Laki rikostorjunnasta Tullissa.....	76
8.13 Laki Metsähallituksen erävalvonnasta.....	76
8.14 Laki liikenteen palveluista.....	77
8.15 Laki rikosuhrimaksusta.....	77

8.16 Uhkasakkolaki	77
8.17 Laki sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä	77
8.18 Laki ulosottomaksuista	77
8.19 Laki työntekijöiden lähettämisestä	78
8.20 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä	78
8.21 Laki Finanssivalvonnasta.....	78
8.22 Tietosuojalaki	79
8.23 Laki lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa.....	79
8.24 Laki kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista	79
8.25 Päästökauppalaki	80
8.26 Tilintarkastuslaki	80
8.27 Laki julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista	80
8.28 Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista	80
8.29 Laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä	81
8.30 Ulkomaalaislaki	81
8.31 Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä	81
8.32 Laki uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä.....	81
8.33 Elintarvikemarkkinalaki	81
8.34 Työsopimuslaki.....	82
8.35 Laki kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa	82
8.36 Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta.....	82
8.37 Alkoholilaki	82
8.38 Siemenlaki	82
8.39 Kasvinterveyslaki	83
8.40 Laki eläinten ja eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta	83
8.41 Tieliikennelaki	83
8.42 Vesiliikennelaki	83
8.43 Ajoneuvolaki.....	84
8.44 Rehulaki	84
8.45 Elintarvikelaki.....	84
8.46 Eläintautilaki.....	84
8.47 Laki luonnonmukaisesta tuotannosta	85
8.48 Merenkulun ympäristönsuojelulaki	85
8.49 Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä	85
8.50 Ajokorttilaki.....	86
8.51 Laki ylikuormamaksusta.....	86
8.52 Kilpailulaki	86
8.53 Jätelaki	86
8.54 Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta	87
8.55 Laki sähköisen viestinnän palveluista	87
8.56 Laki eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä	87
8.57 Laki jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta	88
8.58 Lannoitelaki	88

8.59 Laki eläimistä saatavista sivutuotteista.....	88
8.60 Laki avaruustoiminnasta	88
8.61 Laki verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta	89
8.62 Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta	89
8.63 Luotsauslaki	89
8.64 Arpajaislaki	89
8.65 Kaupparekisterilaki	90
8.66 Laki verkon välityspalvelujen valvonnasta	90
8.67 Alusliikennepalvelulaki	90
8.68 Laki hiilen energiakäytön kieltämisestä	90
8.69 Laki Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa	90
8.70 Laki kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa.....	90
8.71 Laki vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta.....	91
8.72 Laki kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta	91
8.73 Laki kasvinsuojeluaineista	91
8.74 Ilmailulaki	91
8.75 Merityösopimuslaki	91
8.76 Laki fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta	91
8.77 Laki henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa	92
9 Lakia alemman asteinen sääntely	92
10 Voimaantulo	92
11 Toimeenpano ja seuranta	92
12 Suhde muihin esityksiin	92
12.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä	92
12.2 Suhde talousarvioesitykseen	93
13 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys.....	93
13.1 Täytäntöönpanoa koskevien menettelysäännösten täsmentäminen.....	93
13.2 Henkilötietojen käsittely seuraamusten täytäntöönpanossa.....	94
13.3 Asetuksenantovaltuudet	97
LAKIEHDOTUKSET	98
1. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta.....	98
2. Laki rikoslain muuttamisesta	109
3. Laki rikosvahinkolain muuttamisesta	111
4. Laki tuomioistuinmaksulain 8 §:n muuttamisesta	113
5. Laki ulosottokaaren 7 luvun muuttamisesta	114
6. Laki sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muuttamisesta	115
7. Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 18 ja 40 §:n muuttamisesta	118
8. Laki lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain 26 §:n kumoamisesta.....	119

9. Laki sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 70 ja 76 §:n muuttamisesta	119
10. Laki eläinten hyvinvoinnista annetun lain 90 §:n muuttamisesta	120
11. Laki rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain 11 §:n muuttamisesta	121
12. Laki rikostorjunnasta Tullissa annetun lain 2 luvun 7 §:n muuttamisesta	121
13. Laki Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta	122
14. Laki liikenteen palveluista annetun lain 268 §:n muuttamisesta	122
15. Laki rikosuhrimaksusta annetun lain 6 ja 7 §:n muuttamisesta	123
16. Laki uhkasakkolain 10 §:n muuttamisesta	124
17. Laki sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 22 §:n muuttamisesta	124
18. Laki ulosottomaksuista annetun lain 5 §:n muuttamisesta	125
19. Laki työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 28 ja 38 §:n muuttamisesta	125
20. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 8 luvun 9 §:n ja 9 luvun 4 §:n muuttamisesta	126
21. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	127
22. Laki tietosuojalain 24 ja 25 §:n muuttamisesta	128
23. Laki lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain muuttamisesta	129
24. Laki kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain 21 ja 24 §:n muuttamisesta	130
25. Laki päästökauppalain 92 ja 93 §:n muuttamisesta	130
26. Laki tilintarkastuslain 10 luvun 6 §:n muuttamisesta	131
27. Laki julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain 107 §:n muuttamisesta	131
28. Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 168 §:n muuttamisesta	132
29. Laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 16 §:n muuttamisesta	133
30. Laki ulkomaalaislain muuttamisesta	133
31. Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain muuttamisesta	134
32. Laki uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 14 b §:n muuttamisesta	135
33. Laki elintarvikemarkkinalain 12 b §:n muuttamisesta	135
34. Laki työsopimuslain 2 ja 11 a luvun muuttamisesta	136
35. Laki kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain 7 §:n muuttamisesta	137
36. Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 59 §:n muuttamisesta	137
37. Laki alkoholilain 71 §:n muuttamisesta	138
38. Laki siemenlain 35 §:n muuttamisesta	138
39. Laki kasvinterveyslain 26 §:n muuttamisesta	139
40. Laki eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain 15 §:n muuttamisesta	140
41. Laki tieliikennelain muuttamisesta	140

42. Laki vesiliikennelain muuttamisesta.....	141
43. Laki ajoneuvolain muuttamisesta	142
44. Laki rehulain 51 §:n muuttamisesta.....	143
45. Laki elintarvikelain 67 §:n muuttamisesta.....	143
46. Laki eläintautilain 94 a §:n muuttamisesta	144
47. Laki luonnonmukaisesta tuotannosta annetun lain 38 §:n muuttamisesta.....	145
48. Laki merenkulun ympäristönsuojelulain 3 ja 7 b luvun muuttamisesta	145
49. Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain 10 §:n muuttamisesta	146
50. Laki ajokorttilain 93 ja 95 §:n muuttamisesta	147
51. Laki ylikuormamaksusta annetun lain 13 ja 15 §:n muuttamisesta.....	148
52. Laki kilpailulain 44 a ja 47 §:n muuttamisesta	148
53. Laki jätelain 133 ja 140 §:n muuttamisesta	149
54. Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain muuttamisesta....	150
55. Laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 335 §:n muuttamisesta.....	150
56. Laki eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta	151
57. Laki jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain 11 ja 15 §:n muuttamisesta	152
58. Laki lannoitelain 37 §:n muuttamisesta	152
59. Laki eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 63 a §:n muuttamisesta	153
60. Laki avaruustoiminnasta annetun lain 21 §:n muuttamisesta	154
61. Laki verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta annetun lain 4 ja 7 §:n muuttamisesta	154
62. Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 144 §:n muuttamisesta	155
63. Laki luotsauslain 70 §:n muuttamisesta.....	155
64. Laki arpajaislain 62 h ja 62 k §:n muuttamisesta	156
65. Laki kaupparekisterilain 27 §:n muuttamisesta	156
66. Laki verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain 29 §:n muuttamisesta.....	157
67. Laki alusliikennepalvelulain 29 a §:n muuttamisesta	157
68. Laki hiilen energiakäytön kieltämisestä annetun lain 16 §:n muuttamisesta	158
69. Laki Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta	158
70. Laki kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain 14 §:n muuttamisesta.....	159
71. Laki vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta annetun lain 8 ja 11 §:n muuttamisesta	159
72. Laki kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta	160
73. Laki kasvinsuojeluaineista annetun lain 40 a §:n muuttamisesta	160
74. Laki ilmailulain 151 c §:n muuttamisesta.....	161
75. Laki merityösopimuslain 2 luvun 6 b ja 6 c §:n muuttamisesta	162

76. Laki fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta annetun lain 34 ja 35 §:n muuttamisesta	162
77. Laki henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain 46 §:n muuttamisesta	163
LIITTEET	165
RINNAKKAISTEKSTIT	165
1. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta	165
2. Laki rikoslain muuttamisesta	188
3. Laki rikosvahinkolain muuttamisesta	192
4. Laki tuomioistuinmaksulain 8 §:n muuttamisesta	196
5. Laki ulosottokaaren muuttamisesta	197
6. Laki sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muuttamisesta	198
7. Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 18 ja 40 §:n muuttamisesta	205
9. Laki sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 70 ja 76 §:n muuttamisesta	207
10. Laki eläinten hyvinvoinnista annetun lain 90 §:n muuttamisesta	208
11. Laki rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain 11 §:n muuttamisesta	208
12. Laki rikostorjunnasta Tullissa annetun lain 2 luvun 7 §:n muuttamisesta	209
13. Laki Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta	210
14. Laki liikenteen palveluista annetun lain 268 §:n muuttamisesta	211
15. Laki rikosuhrimaksusta annetun lain 6 ja 7 §:n muuttamisesta	211
16. Laki uhkasakkolain 10 §:n muuttamisesta	212
17. Laki sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 22 §:n muuttamisesta	213
18. Laki ulosottomaksuista annetun lain 5 §:n muuttamisesta	214
19. Laki työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 28 ja 38 §:n muuttamisesta	215
20. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 8 luvun 9 §:n ja 9 luvun 4 §:n muuttamisesta	216
21. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta	217
22. Laki tietosuojalain 24 ja 25 §:n muuttamisesta	219
23. Laki lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain muuttamisesta	220
24. Laki kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain 21 ja 24 §:n muuttamisesta	221
25. Laki päästökauppalain 92 ja 93 §:n muuttamisesta	222
26. Laki tilintarkastuslain 10 luvun 6 §:n muuttamisesta	223
27. Laki julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain 107 §:n muuttamisesta	224
28. Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 168 §:n muuttamisesta	225
29. Laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 16 §:n muuttamisesta	226
30. Laki ulkomaalaislain muuttamisesta	227
31. Lakibiopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain muuttamisesta	228

32. Laki uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 14 b §:n muuttamisesta	229
33. Laki elintarvikemarkkinalain 12 b §:n muuttamisesta.....	230
34. Laki työsopimuslain 2 ja 11 a luvun muuttamisesta.....	231
35. Laki kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain 7 §:n muuttamisesta	233
36. Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 59 §:n muuttamisesta	233
37. Laki alkoholilain 71 §:n muuttamisesta.....	234
38. Laki siemenlain 35 §:n muuttamisesta	235
39. Laki kasvinterveyslain 26 §:n muuttamisesta	236
40. Laki eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain 15 §:n muuttamisesta	237
41. Laki tieliikennelain muuttamisesta	238
42. Laki vesiliikennelain muuttamisesta.....	239
43. Laki ajoneuvolain muuttamisesta	241
44. Laki rehulain 51 §:n muuttamisesta.....	243
45. Laki elintarvikelain 67 §:n muuttamisesta.....	244
46. Laki eläintautilain 94 a §:n muuttamisesta	245
47. Laki luonnonmukaisesta tuotannosta annetun lain 38 §:n muuttamisesta	246
48. Laki merenkulun ympäristönsuojelulain 3 ja 7 b luvun muuttamisesta	247
49. Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain 10 §:n muuttamisesta	249
50. Laki ajokorttilain 93 ja 95 §:n muuttamisesta	250
51. Laki ylikuormamaksusta annetun lain 13 ja 15 §:n muuttamisesta.....	251
52. Laki kilpailulain 44 a ja 47 §:n muuttamisesta	252
53. Laki jätelain 133 ja 140 §:n muuttamisesta	254
54. Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain muuttamisesta.....	255
55. Laki sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 335 §:n muuttamisesta.....	256
56. Laki eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta	257
57. Laki jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain 11 ja 15 §:n muuttamisesta	258
58. Laki lannoitelain 37 §:n muuttamisesta.....	259
59. Laki eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 63 a §:n muuttamisesta	260
60. Laki avaruustoiminnasta annetun lain 21 §:n muuttamisesta	261
61. Laki verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta annetun lain 4 ja 7 §:n muuttamisesta	262
62. Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 144 §:n muuttamisesta	263
63. Laki luotsauslain 70 §:n muuttamisesta.....	264
64. Laki arpajaislain 62 h ja 62 k §:n muuttamisesta	265
65. Laki kaupparekisterilain 27 §:n muuttamisesta	266
66. Laki verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain 29 §:n muuttamisesta.....	267
67. Laki alusliikennepalvelulain 29 a §:n muuttamisesta	267
69. Laki hiilen energiakäytön kieltämisestä annetun lain 16 §:n muuttamisesta	268

70. Laki Suomen ja muiden pohjoismaiden yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta	269
kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 14 §:n muuttamisesta	269
71. Laki vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta	270
72. Laki kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta	271
73. Laki kasvinsuojeluaineista annetun lain 40 a §:n muuttamisesta	272
74. Laki ilmailulain 151 c §:n muuttamisesta.....	273
75. Laki merityösopimuslain 2 luvun 6 b ja 6 c §:n muuttamisesta	273
76. Laki fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta annetun lain 34 ja 35 §:n muuttamisesta	275
77. Laki henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain 46 §:n muuttamisesta	275

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002) säädetään sakon ja useiden muiden julkisoikeudellisten saatavien täytäntöönpanosta. Laki koskee erilaisia rikosoikeudellisia saatavia kuten sakkoa, rikesakkoa, menettämisseuraamusta tai rikosuhrimaksua. Lain nojalla peritään kuitenkin myös hallinnollisia seuraamusmaksuja ja erilaisia korvauksia. Viime vuosina on säädetty lukuisista uusista hallinnollisista seuraamusmaksuista, joista määrällisesti merkittävin on liikennevirhemaksu.

Rahamääräisten saatavien perinnän lisäksi laissa säädetään sakon muuntorangaistusmenettelystä ja menettämisseuraamusten täytäntöönpanosta.

Laki on ollut voimassa lähes 20 vuotta. Tänä aikana siihen on tehty yksittäisiä muutoksia. Lain muutostarpeita ei ole kokonaisvaltaisesti arvioitu. Erityisesti hallinnollisten seuraamusmaksujen täytäntöönpanoa koskeva sääntely on hajanaista.

Lain nojalla perittävät saatavat käsitellään Oikeusrekisterikeskuksen perintäjärjestelmässä, jota kutsutaan Rajsaksi. Tietojärjestelmä on tulossa käyttöikänsä päähän ja Oikeusrekisterikeskuksessa on käynnissä hanke täytäntöönpanotietojärjestelmän uudistamiseksi. Tietojärjestelmähankkeen yhteydessä on työryhmätyönä arvioitu lainsäädännön muutostarpeita, jotka sisältyvät tähän esitykseen. Tietojärjestelmähankkeen aikataulu on tarkentunut vuoden 2024 aikana siten, että tietojärjestelmäuudistuksen toteutukset alkavat vuonna 2024 ja tavoitteena on saada uusi tietojärjestelmä kokonaisuudessaan käyttöön vuonna 2027.

Tietojärjestelmähankkeen aikataulu vaikuttaa lainmuutosten aikatauluun. Tässä esityksessä ehdotetaan sellaisia lainmuutoksia, jotka eivät ole riippuvaisia uuden tietojärjestelmän käyttöönotosta. Ennen tietojärjestelmän käyttöönottoa on tarkoitus antaa toinen hallituksen esitys, joka sisältää tietojärjestelmämuutoksiin liittyviä lainmuutoksia.

1.2 Valmistelu

Oikeusministeriö asetti vuonna 2021 työryhmän, jonka tehtävänä oli arvioida sakon täytäntöönpanosta annetun lain muutostarpeet tietojärjestelmähankkeen yhteydessä. Työryhmä on laatinut hallituksen esitysluonnoksen, joka sisältää esityksen uudeksi sakon täytäntöönpanosta annettavaksi laiksi.

Työryhmän mietinnön keskeiset asiakokonaisuudet koskivat sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 luvun yleisiä säännöksiä, kuten lain soveltamisalaa, toimivaltaisia viranomaisia, saatavan täytäntöönpanokelpoisuutta ja raukeamista sekä 2 luvun säännöksiä saatavan perintämenettelystä, 3 lukua sakon muuntorangaistuksen määräämisestä, 4 lukua menettämisseuraamusten täytäntöönpanosta ja 5 lukua täytäntöönpanorekistereistä. Lisäksi mietintöön sisältyy muutoksia lukuisiin muihin lakeihin, jotka liittyvät omaisuuteen kohdistuvien seuraamusten täytäntöönpanoon.

Ennen valmistelun käynnistämistä kaikille ministeriöille tehtiin kysely, jolla kartoitettiin niin sanottuihin rangaistusluonteisiin hallinnollisiin seuraamusmaksuihin liittyviä kysymyksiä. Työryhmävalmistelun aikana on kuultu erikseen eri tahoja, kuten Tullia ja Valtiokonttoria.

Työryhmän mietintö on ollut lausuntokierroksella keväällä ja kesällä 2024. Tiedot lausuntokierroksesta löytyvät suomeksi osoitteesta:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=bc9a8ff3-04e1-4f80-8cfd-5845c46189f0&out=1>

Mietinnöstä saatua lausuntopalautetta käsitellään tarkemmin jäljempänä.

Kuten edellä on todettu, ehdotettavat lainmuutokset liittyvät osin Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotietojärjestelmän uudistamishankkeeseen. Tästä syystä lainmuutokset annetaan kahtena erillisenä hallituksen esityksenä.

Tässä esityksessä ehdotetaan sellaisia lainmuutoksia, jotka eivät edellytä uuden tietojärjestelmän käyttöönottoa. Keskeisimpiä muutoksia olisivat seuraamuksia koskevat yleiset säännökset, rahamääräisten saatavien perintää koskevat säännökset, rekisteritietojen käsittelyä ja luovuttamista koskevat säännökset sekä rikosvahinkosaatavien täytäntöönpanoa koskevat säännökset. Kuitenkin esimerkiksi viranomaisten niin sanottua itseperintää koskevat säännökset ja maksuajan myöntämistä koskevat säännökset uudistettaisiin vasta jälkimmäisessä hallituksen esityksessä, koska ne edellyttävät tietojärjestelmämuutoksia.

Myöhemmin annettavaan toiseen esitykseen jäävät keskeisinä asiaryhminä sakon muuntorangaistuksen määräämistä koskevat säännökset ja menettämisseuraamuksen täytäntöönpanoa koskevat säännökset, jotka edellyttävät tietojärjestelmämuutoksia.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Tietoja Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöön panemista seuraamuksista

Tässä jaksossa kuvataan yleisesti Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotehtäviä. Lisäksi seuraavassa on kerrottu keskeisiä täytäntöönpanon asianmääriä koskevia tietoja.

Sakkojen ja seuraamusmaksujen täytäntöönpano

Sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään sakkojen ja useiden muiden rangaistusluonteisten saatavien sekä valtiolle tuomittujen korvausten täytäntöönpanossa noudatettavasta menettelystä. Säännökset koskevat erityisesti rahamääräisiä rikosoikeudellisia rangaistuksia mutta myös erilaisia hallinnollisia seuraamusmaksuja, kuten liikennevirhemaksua.

Laissa on yleiset säännökset saatavien täytäntöönpanokelpoisuudesta, täytäntöönpanosta tehtävistä ilmoituksista, rahamääräisen saatavan perinnästä, omaisuuteen kohdistuvan menettämisseuraamuksen täytäntöönpanosta, sakon muuntorangaistuksen määräämisestä ja täytäntöönpanon aloittamisesta sekä sakkorekisteristä. Oikeusrekisterikeskus on toimivaltainen viranomainen huolehtimaan laissa tarkoitettujen saatavien täytäntöönpanosta.

Vuonna 2023 määrällisesti suurin saapuneiden asioiden ryhmä olivat liikennevirhemaksut, joita saapui täytäntöön pantavaksi 141 979. Liikennevirhemaksu korvasi erityisesti aiemmin suurimpana saatavaryhmänä olleet rikesakot, joiden määrä oli 167 330 vuonna 2020 ja vain 2668 vuonna 2023.

Toiseksi suurin saapuneiden asioiden asiaryhmä olivat rikosuhrimaksut, joita saapui täytäntöön pantavaksi 118 014 vuonna 2023. Sakkomääräyksiä ja rangaistusmääräyksiä saapui täytäntöön

pantaviksi yhteensä 109 991 ja tuomioistuimen määräämiä sakkorangaistuksia 32 539. Valtiolle tuomittuja korvauksia saapui vuonna 2023 täytäntöön pantavaksi 26 139. Muiden asiaryhmien asiamäärät vaihtelivat yksittäisistä asioista joihinkin tuhansiin asioihin.

Rahamäärältään vuonna 2023 suurin yksittäinen asiaryhmä olivat sakkomääräykset ja rangaistusmääräykset, joita määrättiin yhteensä noin 35 miljoonan euroa. Liikennevirhemaksuja määrättiin yhteensä noin 13 miljoonaa euroa. Tuomioistuimen määräämiä päiväsakkorangaistuksia määrättiin yhteensä noin 17 miljoonaa euroa. Muita korvauksia ja menettämisseuraamuksia määrättiin yhteensä noin 45 miljoonaa euroa.

Liikennevirhemaksut maksetaan nopeasti. Vuoden 2023 lopussa samana vuonna määräytyistä liikennevirhemaksuista 91 prosenttia oli peritty maksuvelvollisilta. Myös sakkomääräysten perintäprosentti on yli 90, kun tarkastelujaksona on viisi vuotta. Tuomioistuimen määräämien sakkojen ja rangaistusmääräyssakkojen perintäprosentti vaihtelee 70–80 prosentin välillä, kun tarkastelujaksona on viisi vuotta. Sen sijaan esimerkiksi valtiolle tuomittujen vahingonkorvausten ja rikosvahinkolain nojalla perittävien korvausten perintäprosentit ovat verrattain matalia, sillä vain 20–30 prosenttia näistä saatavista saadaan maksuvelvolliselta perittyä, kun tarkastelujaksona on viisi vuotta.

Liikennevirhemaksun lisäksi Oikeusrekisterikeskus panee täytäntöön lukuisia muitakin rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia. Näissä vuosittaiset asiamäärät vaihtelevat huomattavasti yksittäisistä asioista joihinkin satoihin asioihin. Jotkin yksittäiset hallinnolliset seuraamukset voivat kuitenkin olla suuruudeltaan huomattavia.

Sakon muuntorangaistuksen täytäntöönpano

Sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa on myös säännökset sakon muuntorangaistuksen määräämisestä ja täytäntöönpanosta. Laissa säädetään maksuvelvollisen haastamisesta muuntorangaistusmenettelyyn ja muuntorangaistusasian käsittelystä tuomioistuimessa. Lisäksi laissa on säännöksiä muuntorangaistuksen täytäntöönpanon käynnistämisestä. Muuntorangaistuksen suorittamisesta vankilassa säädetään puolestaan vankeuslaissa (767/2005). Sakon muuntorangaistusmenettely on useissa selvityksissä todettu runsaasti useita viranomaisia työllistäväksi ja se on edelleen valtaosin manuaalista.

Sakon muuntorangaistuksen määräämiseksi oikeudenkäyntiin haastetaan noin 10 000–11 000 henkilöä vuodessa. Vuonna 2021 tämä määrä laski kuitenkin noin 7500 henkilöön. Voidaan arvioida, että vuonna 2021 koronapandemia laski muuntorangaistushaasteiden määrää, sillä vuosina 2022–2023 muuntorangaistusmenettelyyn on jälleen haastettu yli 10 000 henkilöä vuodessa.

Tuomioistuimen tuomitsemia muuntorangaistuksia on puolestaan ollut vuosittain noin 7000.

Muuntorangaistuksen täytäntöönpanossa Oikeusrekisterikeskus on lähettänyt vuosittain 5000–7000 maksukehotusta ja muuntorangaistuja on etsintäkuulutettu noin 3000–4000 vankilaan toimittamiseksi. Vankilassa täytäntöön pantuja muuntorangaistuksia on vuosittain ollut noin 2000. Vuonna 2021 kuitenkin vain noin 1000.

Vuoden 2021 alussa voimaan tulleet lainmuutokset ovat osaltaan vaikuttaneet muuntorangaistuksen täytäntöönpanomääriin vuodesta 2021 alkaen. Myös koronaepidemian vuoksi säädetty vankilaan ottamisrajoitukset ovat vaikuttaneet muuntorangaistuksen täytäntöönpanoon vuosina 2020–2022.

Muuntorangaistusten täytäntöönpanossa on keskeistä se, että muuntorangaistusmenettelyn käynnistämisen jälkeen valtaosa sakoista maksetaan.

Menettämisseuraamusten täytäntöönpano

Sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa on säännökset menettämisseuraamuksen täytäntöönpanosta. Menettämisseuraamus voi olla rahamääräinen, jolloin täytäntöönpanossa sovelletaan saatavan perintää koskevia säännöksiä. Menettämisseuraamus voi myös kohdistua muihin esineisiin, jolloin valtio voi esimerkiksi myydä tai hävittää esineen. Tällaisista täytäntöönpanotoimista huolehtii yleensä poliisi. Laissa säädetään myös erikseen eläimen tappamismääräyksen ja verkkoviestin poistamis- ja hävittämismääräyksen täytäntöönpanosta.

Rahamääräisiä menettämisseuraamuksia on tullut täytäntöön pantaviksi vuosittain noin 2000–3000 ja muihin esineisiin kohdistuvia menettämisseuraamuksia noin 2200–2400. Eläimen tappamismääräyksiä on annettu vuosittain yksittäisiä ja eläimeen kohdistuvia menettämisseuraamuksia joitakin kymmeniä. Lisäksi Rajavartiolaitoksen ja Tullin täytäntöönpantavina on vuosittain vaihteleva määrä menettämisseuraamuksia.

Esineeseen kohdistuvista menettämisseuraamuksista valtaosa koskee esimerkiksi erilaisia rikoksentekevälaineita kuten puukkoja tai huumausaineita. Kuitenkin menettämisseuraamuksena valtiolle voidaan tuomita myös kiinteistöjä, ajoneuvoja tai muuta arvokkaampaa omaisuutta.

Rikosvahinkoasioiden täytäntöönpano

Rikosvahinkolain (1204/2005) nojalla rikoksen takia vahinkoa kärsineelle voidaan maksaa korvaus valtion varoista. Valtiolle syntyy takautumisoikeus rikoksen tekijää kohtaan. Valtio voi siten periä maksamansa korvauksen rikoksenteijältä. Oikeusrekisterikeskus huolehtii tällaisten takautumissaatavien perinnästä rikosvahinkolaissa säädettyssä järjestyksessä. Vuosittain asioita on noin 4400–4800.

Valtion maksama korvaus voidaan periä takaisin vahingonkärsijältä, jos hän on saanut korvauksen myös rikoksenteijältä tai muuten. Myös tästä säädetään rikosvahinkolaissa. Tällaisia takaisinperintäasioita on vuodessa noin 50–100.

2.2 Sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisala

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:ssä säädetään saatavista, joiden täytäntöönpanoon lakia sovelletaan. Pykälän 1 momentin 1–9 kohdassa säädetään pääasiassa rikosoikeudellisten saatavien täytäntöönpanosta.

Lain nojalla pannaan täytäntöön rahamääräiset rangaistukset sakko, yhteisösakko, rikesakko ja sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014) mukainen kurinpitosaakko. Lain nojalla pannaan täytäntöön myös rahamääräinen tai muuhun omaisuuteen kohdistuva menettämisseuraamus, rikoslain (39/1889) 44 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläimen tappamismääräys ja sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 22 §:n 3 momentissa tarkoitettu verkkoviestin hävittämismääräys.

Lain nojalla pannaan täytäntöön myös uhkasakko, rikosuhrimaksu ja oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 14 luvun 7 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko. Sen sijaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 54 §:ssä tarkoitetun järjestyssakon täytäntöönpanosta ei ole säädetty.

Lain nojalla pannaan täytäntöön myös seuraavat valtiolle tuomitut korvaukset: rikokseen perustuva valtiolle tuomittu korvaus, muussa kuin rikosasiassa valtiolle tuomittu korvaus, jos syyttäjä on esiintynyt siinä virkansa puolesta, valtiolle tuomittu korvaus, joka perustuu sen varoista suoritettujen oikeudenkäyntiin liittyvien kustannusten korvaamiseen sekä rikosvahinkolain (1204/2005) 31 §:n mukaiseen valtion takautumisoikeuteen perustuva saaminen vahingosta vastuussa olevalta ja saman lain 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuun takaisinperintää koskevaan päätökseen perustuva valtion saaminen korvauksen saajalta.

Pykälän 1 momentin 9 kohdassa on erikseen säädetty eräiden Euroopan unionin vastavuoroisen tunnustamisen puitepäästösten ja asetusten nojalla täytäntöön pantavista taloudellisista seuraamuksista. Momentin 10 kohdassa säädetään työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2016) 24 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu taloudellista hallinnollista seuraamusta tai sakkoa koskeva päätöksestä, jossa on myös kyse täytäntöönpanon siirrosta muista valtioista. Myös kilpailulain 44 a §:ssä säädetään vastaavanlaisesta toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa määrätyn seuraamusmaksu-, sakko- tai uhkasakkopäätöksen täytäntöönpanosta. Tällaisenkin maksun perinnästä huolehtii Oikeusrekisterikeskus, mutta tällä hetkellä perintä tapahtuu verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) nojalla, eikä sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla.

Pykälän 1 momentin 11–19 kohdassa ja 2 momentissa säädetään sellaisten rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanosta, joihin sovelletaan sakon täytäntöönpanosta annettua lakia. Rangaistusluonteisena hallinnollisena seuraamuksena voidaan lähtökohtaisesti pitää hallintopäätökseen perustuvaa seuraamusta, joka on asiallisesti rinnastettavissa rikosoikeudelliseen rangaistukseen ja jonka hallintoviranomainen määrää lain rikkomisen takia luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle. Useimmiten tällainen hallinnollinen sanktio sisältää velvoitteen suorittaa rangaistusluonteinen seuraamusmaksu. Rangaistusluonteisiin hallinnollisiin seuraamuksiin liittyviä kysymyksiä on käsitelty laajemmin oikeusministeriön työryhmämietinnössä: Rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia koskevan sääntelyn kehittäminen, Mietinnöt ja lausunnot 52/2018.

Rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten luettelo kattaa seuraavat maksut:

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rikemaksu ja 8 luvun 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 83 artiklassa tarkoitettu hallinnollinen seuraamusmaksu, Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 38 §:ssä tarkoitettu rikemaksu ja 40 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain (657/2019) 13 §:ssä tarkoitettu lentoliikenteen harjoittajan seuraamusmaksu, Finanssivalvonnan tai tuomioistuimen määräämä kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetussa laissa (566/2020) tarkoitettu seuraamusmaksu, elintarvikemarkkinalain (1121/2018) 12 a §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, markkinaoikeuden määräämä arpajaislaissa (1047/2001) tarkoitettu seuraamusmaksu, ulkomaalaislain (301/2004) 179 §:ssä tarkoitettu liikenteenharjoittajan seuraamusmaksu, kaupparekisterilain (564/2023) 24 §:ssä tarkoitettu kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksu ja 25 §:ssä tarkoitettu tilinpäätöksen myöhästymismaksu, merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu öljypäästömaksu, tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) 9 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, työsopimuslain (55/2001) 11 a luvun 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 35 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain (658/2013) 6

§:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 49 §:ssä tarkoitettu rikkomusmaksu ja 51 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, alkoholilain (1102/2017) 71 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, siemenlain (600/2019) 35 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, kasvinterveyslain (1110/2019) 26 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain (1277/2019) 15 §:ssä tarkoitettu tuontivalvonnan seuraamusmaksu, tieliikennelain (729/2018) 161 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu, ajokorttilain (386/2011) 93 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu, vesiliikennelain (782/2019) 122 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu, liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 268 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu, ajoneuvolain (82/2021) 195 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu ja 189–192 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, rehulain (1263/2020) 51 §:ssä tarkoitettu rehuvalvonnan seuraamusmaksu, elintarvikelain (297/2021) 67 §:ssä tarkoitettu elintarvikevalvonnan seuraamusmaksu, eläintautilain (76/2021) 94 a §:ssä tarkoitettu eläintautivalvonnan seuraamusmaksu, eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain (1069/2021) 36 §:ssä tarkoitettu eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivalvonnan seuraamusmaksu ja 37 §:ssä tarkoitettu eläimen tunnistusasiakirjan mukana pitämistä ja esittämistä koskevan velvollisuuden rikkomisesta määrättävä liikennevirhemaksu, luonnonmukaisesta tuotannosta annetun lain (1330/2021) 38 §:ssä tarkoitettu luomuvälvönän seuraamusmaksu, jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (265/2022) 8 ja 9 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, lannoitelain (711/2022) 37 §:ssä tarkoitettu lannoitevalvonnan seuraamusmaksu, eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) 63 a §:ssä tarkoitettu sivutuotevalvonnan seuraamusmaksu, avaruustoiminnasta annetun lain (63/2018) 21 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta annetun lain (99/2023) 4 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (541/2023) 141 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu ja 142 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, luotsauslain (561/2023) 68 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 334 a §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain (18/2024) 14–17 ja 20 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, alusliikennepalvelulain (623/2005) 29 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu sekä kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 40 a §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksu.

Erilaisten seuraamusmaksujen määrä on lisääntynyt viime vuosina.

Sakon täytäntöönpanosta annettu laki ei kuitenkaan sisällä kattavaa luetteloa hallinnollisista seuraamusmaksuista, joiden täytäntöönpano on säädetty Oikeusrekisterikeskuksen tehtäväksi. Tällaisia seuraamusmaksuja ovat ylikuormamaksusta annetussa laissa (51/1982) tarkoitettu ylikuormamaksu, kilpailulain (948/2011) 12 , 37 a ja 47 a §:ssä tarkoitettut seuraamusmaksut, jätelain (646/2011) 131 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 16 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 20 a §:ssä tarkoitettu rikemaksu, sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 333 §:ssä tarkoitettu teleyrityksen seuraamusmaksu ja 334 §:ssä tarkoitettu televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan seuraamusmaksu, päästökauppain (311/2011) 92 §:ssä tarkoitettu päästöoikeuden ylitysmaksu, tilintarkastuslain (1141/2015) 10 luvun 5 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain (1531/2011) 100 §:ssä seuraamusmaksu, julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 158 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu sekä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain (571/2019) 12 §:ssä tarkoitettu rikemaksu.

Näistä maksuista valtaosa pannaan täytäntöön sakon täytäntöönpanosta annetun lain sijasta verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain mukaisessa järjestyksessä. Julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetussa laissa (1531/2011) ja julkisista hankinnoista ja

käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa ei säädetä lainkaan täytäntöönpanoon sovellettavasta laista. Pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain (571/2019) 12 §:ssä tarkoitettu rikemaksu puolestaan pannaan täytäntöön sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisessa menettelyssä.

Lainsäädännössä on myös useita hallinnollisia seuraamusmaksuja, joiden täytäntöönpanotehtävät kuuluvat jollekin muulle viranomaiselle kuin Oikeusrekisterikeskukselle ja joiden täytäntöönpanossa sovelletaan muuta lainsäädäntöä. Tällaisia seuraamusmaksuja ovat ainakin verolainsäädännössä veronkorotukset ja myöhästymismaksut, eläkelainsäädännön ja sosiaalivakuutuslainsäädännön laiminlyöntimaksut sekä tullilain (304/2016) tullinkorotus, virhemaksu ja seuraamusmaksu.

Lisäksi ainakin seuraavissa laeissa säädetään hallinnollisista seuraamusmaksuista: väylämaksulain (1122/2005) 18 §:ssä tarkoitettu virhemaksu, asumisoikeusasunnoista annetun lain (393/2021) 106 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, vuokratilojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta annetun lain (574/2016) 25 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, vuokra-asuntojen rakentamislainojen valtiontakauksesta annetun lain (856/2008) 16 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, valtiontakauksesta aravalainojen takaisinmaksamiseksi annetun lain (868/2008) 15 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain (418/2019) 13 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 14 §:ssä tarkoitettu virhemaksu, uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 11 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 12 §:ssä tarkoitettu virhemaksu, maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain (999/2012) 75 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, joukkoliikenteen tarkastusmaksusta annetussa laissa (469/1989) tarkoitettu tarkastusmaksu, pysäköinninvalvonnasta annetun lain (727/2011) 3 §:ssä tarkoitettu pysäköintivirhemaksu, asianajajista annetun lain (496/1958) 7 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain (715/2011) 13 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu.

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisala on selvä laissa tällä hetkellä säädettyjen saatavien täytäntöönpanon osalta. Soveltamisalassa ei tältä osin ole olennaisia muutostarpeita. Sääntelyn tulisi kuitenkin kattaa myös oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 54 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko.

Sen sijaan lain soveltamisalan ulkopuolelle tällä hetkellä jäävien rahamääräisten rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanoa koskeva sääntely on osin epäselvää.

Joidenkin rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanoon sovelletaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain sijasta verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettua lakia tai sovellettavasta laista ei ole säädetty lainkaan. Olisikin perusteltua arvioida se, miltä osin nämä seuraamukset kuuluvat sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisalaan ja miltä osin on perusteltua soveltaa muuta lainsäädäntöä.

Toiseksi rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanosta vastaa pääosin Oikeusrekisterikeskus, mutta osan seuraamuksista panee täytäntöön jokin muu viranomainen. Olisi perusteltua arvioida se, mitkä hallinnolliset seuraamusmaksut Oikeusrekisterikeskus panee täytäntöön ja milloin täytäntöönpano on perusteltua antaa jonkin muun viranomaisen tehtäväksi.

2.3 Seuraamusten täytäntöönpanosta vastaavat viranomaiset

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain 3 §:n 1 momentin mukaan Oikeusrekisterikeskuksen tehtävänä on huolehtia kyseisessä laissa tarkoitetusta täytäntöönpanosta ja käyttää valtion puhevaltaa Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöön pantavina oleviin seuraamuksiin liittyvissä asioissa.

Pykälän 2 momentin mukaan valtion viranomainen, jonka tehtävänä on valvoa valtion etua asiassa, voi kuitenkin ottaa huolehtiakseen valtiolle tai mainitulle viranomaiselle tuomittavan rikokseen perustuvan vahingonkorvauksen ja oikeudenkäyntikulujen korvauksen perimisen. Viranomaisesta on tuolloin etsintäkuuluttamista lukuun ottamatta voimassa, mitä Oikeusrekisterikeskuksesta 2 luvussa säädetään. Tätä menettelyä kutsutaan laissa itseperinnäksi.

Lain 53 §:n 1 momentin mukaan, jos valtion viranomainen ottaa huolehtiakseen sille tuomittavan vahingonkorvauksen tai oikeudenkäyntikulujen korvauksen perimisestä, siitä on ennen oikeudenkäynnin päättymistä ilmoitettava asianmukaisella tavalla rikosasiaa ensimmäisenä oikeusasteena käsittelevälle tuomioistuimelle. Jos korvausvaatimus hylätään alemmassa tuomioistuimessa, ilmoitus voidaan tehdä muutoksenhakutuomioistuimelle. Ilmoitusta ei voida tehdä enää myöhemmin. Pykälän 2 momentin mukaan tuomioistuimen on tarvittaessa otettava selvää, periikö oikeudenkäynnissä valtion puhevaltaa käyttävä viranomainen korvauksen itse, ja ratkaisussaan mainittava tuomioistuimelle tehdystä itseperintäilmoituksesta.

Viranomaisten suorittamasta itseperinnästä ei ole saatavilla kattavia tietoja. Oikeusministeriö lähetti kesällä 2021 kyselyn eri viranomaistahoille, jotka mahdollisesti käyttävät itseperintää. Kyselyyn vastasivat Kansaneläkelaitos (Kela), Tulli, Valtiokonttori ja Verohallinto.

Kaikki kyselyyn vastanneet viranomaiset ilmoittivat käyttävänsä itseperintää. Valtiokonttori perii itse tiettyjä maksamiaan korvauksia sekä Valtiokonttorille oikeudenkäynnin osapuolena tuomittuja oikeudenkäyntikuluja. Lisäksi itseperintää käytetään vahingonkorvauksissa, jotka tuomioistuin on määrännyt yhteisvastuullisesti valtion virkamiehen ja valtion tai Valtiokonttorin maksamaan vahingon kärsineelle, jolloin Valtiokonttori yleensä maksaa koko summan ja perii sitten vahingon aiheuttaneelta virkamieheltä tämän osuuden. Lisäksi itseperintää käytetään myös oikeudenkäyntikuluihin liittyvissä ja aiheettomasti maksettuihin rikosvahinkokorvauksiin liittyvissä tapauksissa. Valtiokonttori arvioi itseperintätapausten määrän olevan vuosittain joistain kymmenistä alle kahteensataan.

Kelassa itseperintää käytetään etuuskien väärinkäytöstapauksissa, joissa hakijalle on maksettu perusteettomasti Kelan etuutta hakijan tahallisen ja tarkoituksellisen menettelyn seurauksena, sekä tapauksissa, joissa peritään saatavaa Kelan omaisuuteen kohdistuneeseen vahinkoon liittyen. Väärinkäytöstapauksissa Kela voi esittää vahingonkorvausvaatimuksen ajalle, jolta liikamaksua ei voida periä takaisin etuuskien takaisinperintäsäännösten nojalla. Kela arvioi väärinkäytöstapausten euromääräksi vuonna 2020 yhteensä noin 6,5 miljoonaa euroa. Perittävien summien määrät vaihtelevat tapauksittain tyypillisesti tuhansista euroista kymmeniin tuhansiin.

Verohallinto ilmoitti käyttävänsä itseperintää rikostuomioihin perustuvia vahingonkorvausvaatavien perittäessä. Verohallinto käyttää tapauksissa puhevaltaa veronsaajien (valtio, kunnat, seurakunnat ja Kela) puolesta Verohallinnosta annetun lain (503/2010) 28 §:n mukaisesti. Tällä hetkellä Verohallinnolla on perittäviä tuomioon perustuvia saatavia vireillä

noin 3 800 kappaletta. Saatavien arvo on yhteensä noin 1 miljardi euroa. Yksittäisten tapausten rahamäärät vaihtelevat muutamista tuhansista muutamiin miljooniin euroihin.

Tulli käyttää tuomiosaataviensa perinnässä itseperintää pääsääntöisesti aina. Vuosittaiset perinnässä olevien rikosperusteisten vahingonkorvaustuomioiden lukumäärät ovat vaihdelleet 20–70 kappaleen välillä vuosien 2016–2020 aikana.

Viranomaisten vastausten perusteella oli jossain määrin epäselvää, sovelletaanko itseperinnässä aina sakon täytäntöönpanosta annettua lakia.

Itseperintää koskeva sääntely perustuu tällä hetkellä siihen, että viranomainen voi itse kussakin yksittäisessä asiassa päättää, huolehtii se saatavan täytäntöönpanosta. Muussa tapauksessa saatavan täytäntöönpano jää Oikeusrekisterikeskuksen tehtäväksi. Sääntelyä voidaan pitää ongelmallisena viranomaisten välisen tehtävänjaon kannalta.

Viranomaisten itseperintään on myös havaittu liittyvän joitain käytännön ongelmia. Tieto viranomaisen itseperinnästä ei aina tule Oikeusrekisterikeskukselle, mikä on voinut johtaa saatavan kaksinkertaiseen perintään. Lisäksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain säännösten soveltaminen itseperintään on ollut käytännössä epäselvää.

Olisikin perusteltua säätää laissa nykyistä täsmällisemmin siitä, missä tilanteissa sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisalaan kuuluvan saatavan täytäntöönpanosta huolehtii muu viranomainen kuin Oikeusrekisterikeskus. Edellä mainittu työryhmä on ehdottanut muutoksia itseperintää koskeviin säännöksiin. Tältä osin lainmuutokset toteutettaisiin sakon täytäntöönpanosta annetun lain uudistamisen toisessa vaiheessa, koska muutokset ovat yhteydessä Oikeusrekisterikeskuksen tietojärjestelmähankkeen etenemiseen.

2.4 Määrätystä seuraamuksesta ilmoittaminen

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain 4 §:n 1 momentissa säädetään, että sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetyssä järjestyksessä täytäntöön pantavia seuraamuksia määräävän viranomaisen on ilmoitettava ratkaisustaan sekä Valtiokonttorin rikosvahinkolain nojalla suorittamastaan korvauksesta Oikeusrekisterikeskukselle.

Vastaavanlaisia säännöksiä velvollisuudesta ilmoittaa ratkaisusta Oikeusrekisterikeskukselle on myös muualla lainsäädännössä. Esimerkiksi tieliikennelain 178 §:n 4 momentin mukaan liikenteenvalvojan ja tuomioistuimen on ilmoitettava liikennevirhemaksun määräämistä koskevasta päätöksestään Oikeusrekisterikeskukselle. Momentin mukaan Oikeusrekisterikeskukselle on ilmoitettava myös päätöksestä, jolla liikennevirhemaksu on poistettu. Kilpailulain 47 §:n mukaan markkinaoikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle päätöksestään määrätä seuraamusmaksu. Pykälän mukaan korkeimman hallinto-oikeuden on ilmoitettava myös päätöksestään poistaa tai muuttaa seuraamusmaksua.

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain 4 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään siitä, kuinka ilmoittaminen tapahtuu. Pykälän 2 momentin mukaan oikeushallinnon viranomainen ilmoittaa ratkaisustaan merkitsemällä sitä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Tämä menettely koskee tuomioistuinten ja syyttäjien ilmoittamismenettelyä.

Pykälän 3 momentin nojalla muiden viranomaisten ilmoituksen sisällöstä ja antamisajankohdasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Sakon täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen (789/2002) 1 §:n mukaan 1) käräjäoikeuden ja hovioikeuden on laadittava oikeusministeriön vahvistaman tuomiolauselmakaavan mukainen automaattiseen tietojenkäsittelyjärjestelmään perustuva ratkaisuilmoitus; 2) rangaistusmääräys- ja rikesakkoratkaisuista sekä kurinpitosakon ja sotilaskurinpitolain (331/1983) 44 §:n 2 momentissa ja 45 b §:ssä tarkoitetun maksun määräämisestä on ilmoitettava siten kuin siitä erikseen säädetään; 3) Valtiokonttorin on ilmoitettava rikosvahinkolain (935/1973) mukaisesta valtion takautumisoikeuteen perustuvasta saamisesta; 4) muun tuomioistuimen ja mainittuja seuraamuksia tuomitsevan viranomaisen on pidettävä sakkoluetteloa.

Asetuksen 2 §:n mukaan täytäntöönpanoilmoitukseen on merkittävä seuraamuksen kohteena olevaa henkilöä ja seuraamusta koskevat sakon täytäntöönpanosta annetun lain 47 §:n 1 momentin 1, 2 ja 6 kohdassa tarkoitetut tiedot siten kuin siitä erikseen säädetään tai määrätään.

Asetuksen 3–5 §:ssä säädetään ilmoitusten tekemisen määräaajoista. Pääsääntönä on, että täytäntöönpanoilmoitukset on lähetettävä Oikeusrekisterikeskukselle kuukausittain ennen kuin 15. päivää. Käytännössä määräaika säännökset ovat menettäneet merkityksensä, koska lähes kaikki ratkaisuja koskevat ilmoitukset lähetetään nykyisin Oikeusrekisterikeskukselle sähköisesti.

Sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa on yleissäännös saatavaa koskevasta ratkaisusta ilmoittamisesta. Säännöksessä ei kuitenkaan ole huomioitu esimerkiksi ratkaisun poistamista tai muuttamista muutoksenhaun takia. Tätä koskevia säännöksiä onkin lisätty joihinkin maksujen määräämistä koskeviin lakeihin. Sääntelyä olisi perusteltua täsmentää siten, että kaikista saatavista ilmoitettaisiin yhdenmukaisella tavalla ja että sääntely olisi kattavasti sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain ja asetuksen säännökset täytäntöönpanoilmoituksista perustuvat pitkälti manuaaliseen ilmoitusmenettelyyn. Sääntelyä olisikin syytä muuttaa siten, että se soveltuisi paremmin sähköisesti tapahtuvaan ilmoittamismenettelyyn. Muun kuin oikeushallinnon viranomaisen sähköiseen ilmoittamismenettelyyn liittyvät säädösmuutokset toteutettaisiin sakon täytäntöönpanosta annetun lain uudistamisen toisessa vaiheessa, koska toteutettavat muutokset ovat yhteydessä Oikeusrekisterikeskuksen tietojärjestelmähankkeen etenemiseen.

2.5 Seuraamuksen täytäntöönpanokelpoisuus

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain 2 §:ssä säädetään seuraamusten täytäntöönpanokelpoisuudesta. Seuraamukset ovat pääsääntöisesti täytäntöönpanokelpoisia lainvoimaisina, mutta sekä mainitussa pykälässä että erillislaeissa on tästä poikkeavaa sääntelyä.

Pykälän 1 momentin mukaan sakon, omaisuuteen kohdistuvan menettämisseuraamuksen ja rikosuhrimaksun täytäntöönpanoon on ryhdyttävä, kun ratkaisu, jolla kyseinen seuraamus on määrätty, on tullut lainvoimaiseksi. Sääntelyä on täsmennetty lisäämällä, että täytäntöönpanoon on ryhdyttävä myös, kun ratkaisu on pantavissa täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio. Mainittu täsmennys liittyy oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 30 luvun 22 §:ään, jonka mukaan hovioikeuden ratkaisu, jonka osalta muutoksenhakuun tarvitaan valituslupa, pannaan täytäntöön niin kuin lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanosta on säädetty.

Edellä mainitusta poiketen sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain (754/2010 [sakkomenettelylaki]) nojalla annetun sakkomääräyksen, rikesakkomääräyksen,

rangaistusmääräyksen sekä sakkomääräyksen tai rangaistusmääräyksen yhteydessä määrätyn rikosuhrimaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään mainitun lain 38 §:n 2 momentissa. Mainitun momentin mukaan kyseiset saatavat pannaan täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio, eli ne ovat täytäntöönpanokelpoisia heti ratkaisun antamishetkellä. Poikkeuksena tähän sääntöön momentissa on mainittu mainitun lain 3 luvun mukainen rikesakkomääräys, joka koskee ajoneuvoa pysäyttämättä annettua rikesakkoa. Nämä sakot tulevat täytäntöönpanokelpoiseksi vasta 18 §:n 2 momentissa tarkoitetun 30 päivän määräajan kuluttua edellyttäen lisäksi, että määräystä ei ole vastustettu.

Pykälän 2 momentin mukaan sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 84 §:n 1 momentissa ja 85 §:n 1 momentissa tarkoitettu kurinpitosakko, joksi poistumiskielto tai aresti on muunnettu, on täytäntöönpanokelpoinen heti muuntamisen jälkeen. Mainittu sakko ei ole kurinpitorangaistus, johon saisi viimeksi mainitun lain 34 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla käräjäoikeuteen, joten sakot ovat suoraan täytäntöönpanokelpoisia.

Pykälän 3 momentin mukaan rahamäärään kohdistuvaa menettämisseuraamusta, rikokseen perustuva valtiolle tuomittu korvausta, muussa kuin rikosasiassa valtiolle tuomittu korvaus, jos syyttäjä on esiintynyt siinä virkansa puolesta sekä valtiolle tuomittua korvausta, joka perustuu sen varoista suoritettujen oikeudenkäyntiin liittyvien kustannusten korvaamiseen, koskeva lainvoimaa vailla oleva ratkaisu voidaan panna täytäntöön siten kuin ulosottolaissa (37/1895) säädetään lainvoimaa vailla olevan maksuvelvoitetta koskevan tuomion täytäntöönpanosta. Ulosottolaki on korvattu ulosottokaarella (705/2007).

Pykälän 4 momentin mukaan rikosvahinkolain 31 §:n mukaiseen valtion takautumisoikeuteen perustuvan saamisen vahingosta vastuussa olevalta ja saman lain 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuun takaisinperintää koskevaan päätökseen perustuvan valtion saamisen täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään erikseen. Rikosvahinkolain 19 §:n 2 momentissa säädetään, että takautumissaamisen perintään ei voida ryhtyä ennen kuin tuomioistuimen päätös, jolla vahingosta vastuussa oleva on velvoitettu suorittamaan korvausta, on saanut lainvoiman.

Pykälän 5 momentin mukaan eläinsuojelurikokseen liittyvän eläimen tuomitsemista valtiolle menetetyksi koskevan ratkaisun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään rikoslain 17 luvun 23 a §:n 4 momentissa, jonka mukaan eläimen tuomitsemista valtiolle menetetyksi koskeva tuomio voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, ellei tuomioistuin toisin määrää. Tuomioistuimen antaman eläimen tappamismääräyksen täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään rikoslain 44 luvun 15 §:n 2 momentissa, jonka mukaan määräystä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei tuomioistuin toisin määrää. Lisäksi momentin mukaan sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 22 §:n 3 momentissa tarkoitetun tuomioistuimen antaman verkkoviestin poistamis- ja hävittämismääräyksen täytäntöönpanokelpoisuuteen sovelletaan, mitä lain 2 pykälän 1 momentissa säädetään menettämisseuraamuksen määräävän ratkaisun täytäntöönpanokelpoisuudesta.

Sakon täytäntöönpanoa koskevan lain soveltamisalaan kuuluu myös useita hallinnollisia seuraamusmaksuja sekä uhkasakkoja, joiden täytäntöönpanokelpoisuudesta ei ole säädetty kyseisessä laissa. Osassa erillislakeja on toisistaan poikkeavaa sääntelyä seuraamusten täytäntöönpanokelpoisuudesta. Esimerkiksi osa hallinnollisista seuraamusmaksuista on säädetty täytäntöönpanokelpoiseksi muutoksenhausta huolimatta. Osassa laeista täytäntöönpanokelpoisuuden edellytyksistä ei ole säädetty lainkaan.

Saatavien täytäntöönpanokelpoisuuden edellytykseksi on määritelty lain 2 §:ssä pääsääntöisesti saatavan perustavan päätöksen lainvoimaisuus. Ratkaisua voidaan pitää perusteltuna. Säännöstä

voitaisiin kuitenkin teknisesti selkeyttää säätämällä yleinen täytäntöönpanokelpoisuuden edellytys kaikille lain mukaan sovellettaville seuraamuksille, jolloin myös esimerkiksi kaikkia lain mukaan täytäntöön pantavia hallinnollisia seuraamusmaksuja koskisi yhtenäinen sääntely. Poikkeukset mainittuun edellytykseen olisi perusteltua lisäksi luetella säännöksessä tyhjentävästi. Lähtökohtana sääntelylle tulisi pitää eri seuraamuslajien yhdenmukaista kohtelua, elleivät seuraamusten erityinen luonne tai muut seikat edellytä täytäntöönpanokelpoisuuden pääsäännöstä poikkeavaa sääntelyä.

2.6 Seuraamukselle maksettava viivästyskorko

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla täytäntöön pantaville saataville ei valtaosin voida määrätä korkoa tai maksun laiminlyönnin vuoksi viivästyskorkoa. Tämä koskee niin rikosperusteisia saatavia kuin hallinnollisia seuraamusmaksuja ja muita lain soveltamisalaan kuuluvia maksujakin. Uhkasakolle ei voida määrätä viivästyskorkoa, mutta uhkasakkolain (1113/1990) 9 §:n nojalla uhkasakko voidaan määrätä niin sanotusti juoksevana, jolloin uhkasakolle kertyy lisäerä jokaiselta ajanjaksolta, jolloin päävelvoitetta ei ole noudatettu.

Korvaussaatavien viivästyskorko määräytyy erikseen vahingonkorvauslainsäädännön perusteella.

Näistä pääsäännöistä on kuitenkin eräitä poikkeuksia.

Ensinnäkin ylikuormamaksusta annetussa laissa tarkoitettulle ylikuormamaksulle, merenkulun ympäristönsuojelulain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettulle öljypäästömaksulle, tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain 9 §:ssä tarkoitettulle laiminlyöntimaksulle, työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 35 §:ssä tarkoitettulle laiminlyöntimaksulle, sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa tarkoitettulle seuraamusmaksulle ja rikemaksulle sekä jätelain 131 §:ssä tarkoitettulle laiminlyöntimaksulle peritään kyseisten lakien nojalla viivästyskorkoa.

Toiseksi Finanssivalvonnasta annetun lain 74 §:ssä on maininta siitä, että säännöksen nojalla määrätty uhkasakko peritään korkoineen.

Rikosoikeudellisiin rangaistuksiin ei liity viivästysseuraamuksia. Rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia selvittänyt työryhmä totesi mietinnössään, että näitä seuraamuksia koskevaa lainsäädäntöä valmisteltaessa on otettava kantaa myös siihen, voidaanko erääntyneelle seuraamusmaksulle periä viivästyskorkoa tai voidaanko siihen liittää muu viivästysseuraamus. Koska rangaistusluonteiset hallinnolliset seuraamukset rinnastuvat ankaruudeltaan sakkorangaistukseen, on yleensä johdonmukaista, ettei niille peritä viivästyskorkoa tai muuta viivästysseuraamusta. Työryhmä katsoi, että viivästysseuraamus tulisi periä vain, jos sille on sääntelyn erityispiirteiden vuoksi syytä.

Nykyisin vaikuttaa verrattain sattumanvaraiselta, milloin sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisalaan kuuluvalla rangaistusluonteisella hallinnollisella seuraamuksella on säädetty viivästyskorko ja milloin ei. Asia olisi perusteltua säännellä yhdenmukaisesti.

2.7 Seuraamuksen raukeaminen ja vanhentuminen

Rikoslaissa säädetään rangaistusten täytäntöönpanon raukeamisesta. Rikoslain 8 luvun 13 §:n mukaan sakko ja yhteisösakko raukeavat viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen tuomion antamispäivästä. Sakko ei raukea, jos ennen raukeamista on määrätty muunto-rangaistus.

Muuntorangaistus kuitenkin raukeaa luvun 10 §:n 3 momentin nojalla kolmen vuoden kuluttua lainvoiman saaneen tuomion antamispäivästä.

Sakosta poiketen rikesakko raukeaa rikoslain 8 luvun 13 §:n 3 momentin mukaan viiden vuoden kuluttua rikesakkomääräyksen antamispäivästä.

Sakon raukeamista koskevia säännöksiä sovelletaan rikoslain 8 luvun 13 §:n 1 momentin nojalla myös uhkasakkoon ja rikosuhrimaksusta annetun lain (669/2015) 6 §:n 3 momentin nojalla rikosuhrimaksuun.

Rikoslain 8 luvun 14 §:ssä säädetään menettämisseuraamuksen raukeamisesta. Pykälän mukaan menettämisseuraamus raukeaa kymmenen vuoden kuluttua lainvoimaisen tuomion antamispäivästä. Jos menettämisseuraamus koskee 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettua rikoksentekovälinettä tai 5 §:ssä tarkoitettua muuta omaisuutta, menettämisseuraamuksen täytäntöönpano ei kuitenkaan raukea.

Rikoslain 8 luvun 15 §:ssä säädetään ennen raukeamista tehdyn ulosmittauksen vaikutuksesta. Pykälän mukaan täytäntöönpano voidaan saattaa loppuun ulosmitatusta omaisuudesta, jos ulosmittaus on tehty ennen raukeamista. Luvun 16 §:ssä säädetään kuoleman vaikutuksesta raukeamiseen. Sakon täytäntöönpano raukeaa tuomitun kuollessa, mutta tässäkin tilanteessa täytäntöönpano voidaan saattaa loppuun ulosmitatusta omaisuudesta, jos ulosmittaus on tehty ennen tuomitun kuolemaa. Pykälän 2 ja 3 momentissa on säännökset menettämisseuraamuksen täytäntöönpanosta tuomitun kuoleman jälkeen. Luvun 17 §:ssä säädetään luvussa tarkoitettujen vanhentumisaikojen laskemisesta. Säännöksen nojalla vanhentumisaika päättyy sen alkamispäivää järjestysnumeroltaan vastaavaa päivää edeltävän vuorokauden päättyessä.

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla täytäntöön pantavien korvausten vanhentumisesta säädetään velan vanhentumisesta annetussa laissa. Tältä osin noudatetaan siten kyseisessä laissa säädettyä menettelyä.

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitettujen Euroopan unionin säädösten nojalla siirrettyjen saatavien täytäntöönpanon raukeamisessa sovelletaan kyseisissä säädöksissä säädettyä.

Muiden sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla täytäntöön pantavien seuraamusten raukeamista tai vanhentumista koskeva sääntely on hajanaisempaa. Rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten raukeamisesta on säädetty erikseen tällaisia seuraamuksia koskevilla laeilla. Useimmiten vanhentumisaika on sama kuin sakolla eli seuraamus vanhentuu viiden vuoden kuluttua lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä. Verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain mukaisessa menettelyssä täytäntöön pantavien rangaistusluonteisten seuraamusten vanhentumisesta puolestaan säädetään kyseisessä laissa. Lain 20 §:n mukaan tällainen seuraamus vanhentuu viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen vuoden alusta, jona se on määrätty tai maksuunpantu. Joidenkin rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten vanhentumisesta ei ole säädetty lainkaan. Tällainen on esimerkiksi tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain 9 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu.

Kuoleman vaikutuksesta vanhentumiseen on säädetty yksittäisiä rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia koskevilla laeilla. Yleisesti rikoslain 8 luvun 15–17 §:ää vastaavat säännökset kuitenkin puuttuvat.

Rikoslain 44 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitetun eläimen tappamismääräyksen, sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 22 §:n 3 momentissa tarkoitetun verkkoviestin hävittämismääräyksen ja oikeudenkäymiskaaren 14 luvun 7 §:ssä tarkoitetun järjestyssakon vanhentumisesta tai raukeamisesta ei ole säädetty lainkaan.

Rikoslaisissa on kattavasti säädetty rangaistusten raukeamisesta ja velan vanhentumisesta annetussa laissa on säädetty korvausten vanhentumisesta, mutta muiden sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla täytäntöön pantavien seuraamusten vanhentumista ja raukeamista koskeva sääntely on hajanaista ja puutteellista.

Sääntelyä olisikin tarpeen selkeyttää ja yhtenäistää. Erityisesti rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten raukeamista koskevat säännökset olisi perusteltua siirtää sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin. Kaikkien seuraamusten osalta olisi myös tarpeen varmistaa, että raukeamisesta tai vanhentumisesta on asianmukaisesti säädetty ja että sääntely kattaa myös rikoslain 8 luvun 15–17 §:ää vastaavat seikat.

2.8 Rahamääräisen saatavan perintä

2.8.1 Maksutilaisuuden varaaminen, maksukehotus ja saatavan maksaminen

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain 5–23 §:ssä säädetään rahamääräisen saatavan perinnästä.

Lain 5 §:ssä säädetään maksutilaisuuden varaamisesta. Säännöksen mukaan saatavan ensimmäisenä asteena määräävän viranomaisen, itseperinnästä huolehtivan viranomaisen ja 1 §:n 7 kohdassa tarkoitettujen saamisten osalta Oikeusrekisterikeskuksen on varattava maksuvelvolliselle tilaisuus maksaa rahamäärä heti. Sakkovaatimuksen ja rangaistusvaatimuksen käyttämisen yhteydessä maksutilaisuuden varaa vaatimuksen antava virkamies.

Myös joissain erillislaeissa on sääntelyä koskien maksun määräaikoja. Sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain 39 §:n mukaan ilman rangaistusvaatimuksen antamista sakko- tai rikesakkomääräyksellä määrätty sakko ja rikesakko sekä rikosuhrimaksu on maksettava 30 päivän kuluessa määräyksen tiedoksiantamisesta ja lain 3 luvun mukaisessa menettelyssä määrätty rikesakko on maksettava 30 päivän kuluessa rikesakkomääräyksen tiedoksiantamisesta, jollei rikesakkomääräyksen saanut vastusta määräystä. Tieliikennelakiin sisältyy myös vastaava säännös. Lain 177 §:n mukaan liikennevirhemaksu on suoritettava 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Edellä mainittujen maksamisen määräaikojen laiminlyönnistä ei kuitenkaan seuraa maksuvelvolliselle seuraamuksia, eikä maksaminen myöskään poista oikeutta hakea muutosta seuraamuksen määräämistä koskevaan ratkaisuun. Eräille muillekin rangaistusluonteisille hallinnollisille seuraamuksille on säädetty vastaavia maksuvelvollisuuden määräaikoja.

Lain 7 §:ssä säädetään Oikeusrekisterikeskuksen maksukehotuksesta. Säännöksen mukaan Oikeusrekisterikeskuksen on tarkastettava, onko sen täytäntöön pantavana oleva saatava maksettu ennakolta. Jos saatava on kokonaan tai osittain maksamatta, Oikeusrekisterikeskuksen on kehotettava maksuvelvollista lyhyessä määräajassa maksamaan maksamatta oleva rahamäärä. Kehotus saatavan maksamisesta on lähetettävä Oikeusrekisterikeskuksen tiedossa olevaan maksuvelvollisen osoitteeseen. Maksukehotusta ei säännöksen mukaan tarvitse lähettää, jos sitä voidaan aikaisemman täytäntöönpanon takia tai muusta syystä pitää ilmeisen tarpeettomana tai jos ulosottotoimin tapahtuva täytäntöönpano saattaisi vaarantua.

Lain 6 §:ssä säädetään oikeudesta suorittaa maksu. Säännöksen mukaan maksuvelvollisella on oikeus suorittaa sakko jo ennen seuraamusta koskevan ratkaisun täytäntöönpanokelpoiseksi tulemistä. Sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain mukaisessa menettelyssä rikkomuksesta epäillyllä on oikeus suorittaa menetetyksi vaadittu rahamäärä, kun sakkovaatimus tai rangaistusvaatimus on annettu hänelle tiedoksi. Säännöksessä mainitaan myös, että maksaminen ei estä maksuvelvollista hakemasta muutosta siihen ratkaisuun, jolla kysymyksessä oleva seuraamus on määrätty, taikka vastustamasta sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain 3 luvussa tarkoitettua rikesakkomääräystä. Suoritetusta maksusta huolimatta täytäntöönpano maksettua rahamäärää vastaavalta osalta katsotaan kuitenkin päättyneeksi vasta, kun ratkaisu on tullut lainvoimaiseksi.

Lain 12 §:ssä säädetään siitä, miten maksaminen käytännössä tapahtuu. Pykälän mukaan saatavan voi suorittaa pankkiin tai ulosottomiehelle. Vankeudeksi muunnettavissa olevan sakon voi suorittaa myös muulle haastemieslain 1 tai 6:ssä tarkoitetulle haastamiseen oikeutetulle virkamiehelle. Myös saatavan osasuoritus on otettava vastaan. Maksuvelvollisen on maksaessaan ilmoitettava saatavan maksamista ja maksusuorituksen oikeaa kohdentamista varten annetut tiedot.

Pykälän 2 momentin mukaan käteissuorituksesta on annettava maksuvelvolliselle valtion perimiskuitista annetussa asetuksessa (468/1978) säädetty kuitti.

Pykälän 3 momentissa säädetään asetuksenantovaltuus, jonka nojalla valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä maksujen tallettamisesta ja tilittämisestä. Sakon täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen 23 §:n mukaan maksujen tallettamisen ja tilittämisen osalta on noudatettava täytäntöönpanotoiminnassa mukana olevia viranomaisia ja virkamiehiä velvoittavia säännöksiä. Jos muuta ei ole säädetty, maksun vastaanottaneen virkemiehen on talletettava hänelle kertyneet varat virkavarojen tilille tai muulla varmalla tavalla, jos niitä ei ole maksettu mainitulle tilille tai välittömästi tilitetä. Tilitys Oikeusrekisterikeskukselle on pyrittävä tekemään ilman aiheutonta viivästystä. Tilityksestä on ilmentävä maksuvelvollinen, saatava, perintätunnus, maksun suuruus ja maksamispäivä.

Lain 14–18 §:ssä säädetään maksuajan myöntämisestä. Tältä osin sääntelyn muutostarpeita käsitellään myöhemmin annettavassa hallituksen esityksessä, koska muutokset liittyvät tietojärjestelmä uudistukseen.

Lainsäädännön nykytilaan liittyy monia ongelmia, joita käsitellään seuraavassa.

Ensinnäkin lain 5 §:n velvoitetta varata tilaisuus maksaa rahamäärä heti voidaan pitää tulkinnanvaraisena. Lain esitöissä (HE 218/2001 vp) ei tarkemmin määritellä, mitä tilaisuus maksaa rahamäärä heti tarkoittaa. Käytännössä maksutilaisuuden varaamista koskeva sääntely on toteutettu antamalla maksuvelvolliselle maksua koskevan päätöksen yhteydessä tarvittavat tiedot saatavan maksamiseen. Näitä tietoja ovat muun muassa tilinumero ja viitenumero. Säännöksen sanamuodon vuoksi mainitussa maksuosoituksessa ei kuitenkaan ole mainittu maksun eräpäivää. Eräpäivän puuttuminen on johtanut Oikeusrekisterikeskusta työllistäviin, eräpäivää koskeviin kyselyihin.

Toisaalta sääntely ei ole kaikkien saatavalajien kesken yhtenäistä, sillä osaan seuraamusmaksuja koskevista säännöksistä on lisätty maininta velvollisuudesta maksaa maksu esimerkiksi 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saannista. Saatavaa koskevat tiedot välittyvät kuitenkin Oikeusrekisterikeskuksen tietojärjestelmään viiveellä, minkä vuoksi Oikeusrekisterikeskuksella ei välttämättä ole tietoa saatavasta tai sen eräpäivästä

maksuvelvollisen pyytäessä Oikeusrekisterikeskukselta lisää maksuaikaa. Myös nämä kyselyt työllistävät Oikeusrekisterikeskusta ja aiheuttavat epäselvyyttä maksun määräajoissa.

Maksutilaisuutta koskevaa sääntelyä olisi aiheellista yhtenäistää siten, että erillislajeista poistettaisiin erityissäännösten kiinteät maksuajat. Toisaalta maksuaikaa koskevaa sääntelyä olisi myös aiheellista selkeyttää siten, että maksuvelvolliselle annettaisiin päätöksen tai maksuosoituksen yhteydessä tarkemmat tiedot ajasta, jonka kuluessa maksu tulisi suorittaa ennen perintätoimien käynnistämistä.

Myös lain 7 §:n maksukehotusta koskevaan sääntelyyn liittyy joitain tulokinnanvaraisuuksia. Ensimmäinen kysymys koskee säännöksessä mainittua lyhyttä määräaikaa, jonka kuluessa Oikeusrekisterikeskuksen on kehotettava maksuvelvollista suorittamaan maksamatta oleva rahamäärä. Säännöstä koskevien esitöiden mukaan säännöksessä tarkoitetun maksukehotuksessa asetettavan lyhyen määräajan pituus jäisi Oikeusrekisterikeskuksen tapauskohtaiseen, esimerkiksi saatavan suuruuteen tai maksuvelvollisen maksukyvyistä muuten tiedossa oleviin seikkoihin liittyvään harkintaan. Säännöksen esitöiden (HE 218/2001) mukaan maksuvelvollisten tasavertainen kohtelu on maksukehotuksen määräaikaa määrittäessä pyrittävä ottamaan huomioon ja jonkinlaisena lähtökohtana voitaneen pitää sakon täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:ssä nyt säädettyä kahden viikon määräaikaa. Säännöstä olisi perusteltua selkeyttää siten, että lyhyen määräajan käsitettä selkeytettäisiin muuttamalla se kiinteäksi vähimmäismaksuajaksi, jota voitaisiin Oikeusrekisterikeskuksen harkinnan mukaan pidentää. Muutos myös lisäisi maksuvelvollisten yhdenvertaista kohtelua.

Pykälän 2 momentin mukaan maksukehotusta ei tarvitse lähettää, jos sitä voidaan aikaisemman täytäntöönpanon takia tai muusta syystä pitää ilmeisen tarpeettomana. Kohdan perusteluissa muina syinä on mainittu tilanne, jossa maksuvelvollisella ei Oikeusrekisterikeskuksen käytettävissä olevien tietojen perusteella ole vakinaista asunto-osoitetta tai muuta paikkaa, johon hänelle voidaan lähettää postia. Kohtaa olisi myös aiheellista selkeyttää kirjaamalla maksukehotuksen lähettämättä jättämisen mahdollisuudet yksiselitteisemmin säännökseen.

Lain 6 §:ssä säädetään oikeudesta maksaa saatava. Säännös sisältää sekä yleiset oikeudet maksaa saatava ja hakea muutosta maksusta huolimatta, että erillisen maininnan sakon ja rikesakon määräämistä koskevista tilanteista. Sisällöllisesti sääntely on kaikkia eri mainittuja saatavalajeja koskien saman sisältöistä, joten sääntelyä olisi tarkoituksenmukaista yksinkertaistaa.

Saatavan maksamista koskeva sääntely on myös osin vanhentunutta. Esimerkiksi valtion perimiskuitin antamisesta annettu asetus on kumottu. Laista myös puuttuvat yleiset säännökset saatavan täytäntöönpanon päättymisestä.

2.8.2 Muut saatavan täytäntöönpanoon liittyvät kysymykset

Lain 8 §:n nojalla Oikeusrekisterikeskuksen on haettava saatavan ulosottoa, jos maksukehotusta ei lähetetä tai jos saatavaa ei ole maksettu.

Lain 9 §:n mukaan ulosottomenettelyssä sovelletaan ulosottolain säännöksiä maksuvelvoitteen täytäntöönpanosta, ellei sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetä toisin.

Ulosottomenettelystä poikkeava säännös on lain 10 §:ssä, jossa säädetään ulosottomiehen antamasta maksukehotuksesta. Ulosottomiehen on annettava maksuvelvolliselle maksukehotus saatavan maksamiseksi. Pykälässä säädetään myös maksuvelvolliselle annettavista tiedoista.

Muita ulosottomenettelystä poikkeavia säännöksiä ovat myös sakon täytäntöönpanosta annetun lain maksuajan myöntämistä koskevat säännökset, joita sovelletaan myös ulosottomenettelyssä.

Ulosottomaksuista annetun lain (34/1995) 6 §:n nojalla Oikeusrekisterikeskus on vapautettu ulosottomaksuista. Eri saatavalajeista ulosottomaksuista annetun lain 5 §:n nojalla ulosottomaksuista on vapautettu rangaistukset, menettämisseuraamukset ja uhkasakko. Rikosuhrimaksusta annetun lain 6 §:n nojalla myös rikosuhrimaksu on vapautettu ulosottomaksusta. Sen sijaan rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia ei ole vapautettu ulosottomaksuista.

Lain 19 §:n mukaan Oikeusrekisterikeskuksen on etsintäkuulutettava maksuvelvollinen, jos vankeudeksi muunnettavissa olevaa sakkoa ei saada ulosottoihin perittyä hänen omaisuudestaan ja jos hänen olinpaikkansa on tuntematon tai hänen voidaan olettaa pakoilevan perintätoimenpiteitä. Säännöksen mukaan etsintäkuuluttaminen käsittää poliisimieheen kohdistetun poliisin tietojärjestelmään toimitetun kehotuksen periä maksuvelvollisen tavatessaan 1 momentissa tarkoitettu saatava tai haastaa maksuvelvollinen muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin. Säännöksessä on lueteltu etsintäkuulutuksessa mainittavat tiedot sekä maininta tilanteista, joissa etsintäkuuluttamiseen voidaan ryhtyä ilman ulosottomiehen antamaa estetodistusta.

Lain 20 §:ssä säädetään etsintäkuulutuksen peruuttamisesta ja oikaisemisesta. Etsintäkuulutus on peruutettava, jos täytäntöönpano on päättynyt, jos maksuvelvollinen on haastettu muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin tai jos haastamiselle taikka muuntorangaistuksen määräämiselle on laissa säädetty este. Etsintäkuulutuksen tiedoissa tapahtuvat muutokset on myös oikaistava. Lisäksi säännöksen mukaan maksun vastaanottajan viivytyksettä ilmoitettava maksusta Oikeusrekisterikeskukselle.

Lain 21 ja 22 §:n muutostarpeita käsitellään myöhemmin annettavassa toisessa hallituksen esityksessä, koska muutokset liittyvät tietojärjestelmä uudistukseen.

Lain 23 §:n mukaan palautettava rahamäärä ja sille tuleva korko saadaan kuitata saatavan suorituksella, jos sillä viranomaisella, jonka olisi palautettava varoja maksuvelvolliselle, on täytäntöön pantavana häntä koskeva muu saatava. Kuittaamisesta on ilmoitettava maksuvelvolliselle.

Myös näihin säännöksiin liittyy useita arviointia vaativia kysymyksiä, joita käsitellään seuraavassa.

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain voimaantulon jälkeen ulosottolainsäädäntöä on uudistettu. Ulosottolain on korvannut ulosottokaari. Sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa on hieman ulosottokaaresta poikkeavia säännöksiä esimerkiksi ulosoton maksukehotuksesta ja maksuajan myöntämisestä. Säädösten keskinäisiä suhteita olisi syytä selventää. Olisi myös perusteltua arvioida, pitäisikö rangaistusluonteiset hallinnolliset seuraamukset vapauttaa ulosottomaksuista kuten rikosoikeudelliset rangaistuksetkin.

Lain 19 ja 20 §:ssä säädetään etsintäkuuluttamisesta. Etsintäkuulutus koskee säännöksen sanamuodon mukaan tilanteita, joissa jos vankeudeksi muunnettavissa olevaa sakkoa ei saada ulosottoihin perittyä hänen omaisuudestaan.

Lain 23 §:ssä mainittua mahdollisuutta kuittaukseen voidaan pitää edelleen lähtökohtaisesti tarkoituksenmukaisena. Säännöksessä mainittu mahdollisuus kuittaukseen koskee sen sanamuodon mukaan varojen palauttamista. Käytännössä on herättänyt epäselvyyttä,

voitaisiinko kuittaamiseen käyttää myös varoja, jotka ovat viranomaisen hallussa sakon täytäntöönpanosta annetun lain 45 §:n nojalla tai rikoslain 10 luvun 11 §:n 2 momentin nojalla, missä kyseessä on rahojen suoritus eikä varsinaisesti palautus. Säännöksen soveltamisalaa olisi aiheellista selkeyttää laajentamalla sen sanamuoto kattamaan myös mainitut tilanteet.

2.9 Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanorekisterit

2.9.1 Nykytila

Oikeusrekisterikeskus pitää yllä tietojärjestelmää, jonka avulla sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa tarkoitetut seuraamukset pannaan täytäntöön.

Tietojärjestelmään kuuluu sakkorekisteri, joka sisältää tiedot sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla täytäntöön pantavista seuraamuksista. Näistä seuraamuksista osa on rikosoikeudellisia ja osa hallinnollisia. Rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa sovelletaan pääsääntöisesti henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annettua lakia (1054/2018) (rikosasioiden tietosuojalaki), jolla on pantu täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/680, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta toimivaltaisten viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä rikosten ennalta estämistä, tutkimista, paljastamista tai rikoksiin liittyviä syyte-toimia tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanoa varten sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja neuvoston puitepäätöksen 2008/977/YOS kumoamisesta (rikosasioiden tietosuojadirektiivi). Laissa säädetään muun muassa tietojen käsittelyn yleisistä periaatteista ja rekisteröidyn oikeuksista. Vastaavasti hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanossa sovelletaan luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 ja asetusta täydentävää tietosuojalakia (1050/2018).

Tietosuoja-asetus on EU:n jäsenvaltioissa suoraan sovellettava säädös. Eräät tietosuoja-asetuksen säännökset kuitenkin mahdollistavat kansallisen liikkumavaran, jonka puitteissa voidaan antaa kansallisissa laissa täydentäviä tai tarkempia säännöksiä. Kansallinen liikkumavara ei eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta velvoita jäsenvaltioita säätämään tietosuoja-asetusta täydentävää tai täsmentävää kansallista lainsäädäntöä, vaan asiasta päättäminen on jätetty kansallisen lainsäätäjän harkintaan. Ottaen huomioon, että tietosuoja-asetus on suoraan sovellettava säädös, kansallista liikkumavaraa on käytettävä rajoitetusti. Perustuslakivaliokunta on ottanut asiaan nimenomaisesti kantaa käsitellessään tietosuoja-asetusta täydentävää tietosuojalakia ja rikosasioiden tietosuojalakia, ja on todennut, että henkilötietojen suojaa tulee jatkossa turvata ensisijaisesti tietosuoja-asetuksen ja säädettävän kansallisen yleislainsäädännön nojalla, ja että erityislainsäädännön säätämiseen tulee jatkossa suhtautua pidättyvästi. (Ks. tarkemmin PeVL 14/2018 vp, s. 4—5 ja PeVL 26/2018 vp, s. 2—3) Lainsäädännön on myös täytettävä tietosuoja-asetuksen mukaisesti yleisen edun mukainen tavoite ja on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden.

Rikosasioiden tietosuojadirektiivi asettaa sen soveltamisalalla minimitason henkilötietojen suojalle, mutta ei estä antamasta kansallisesti sitä tiukempia säännöksiä henkilötietojen käsittelystä.

Rikosasioiden tietosuojadirektiivi voidaan panna yleislain lisäksi täytäntöön osittain myös erityislainsäädännöllä. Direktiivi ei myöskään estä jäsenvaltioita täsmentämästä kansallisissa rikosprosesseissa koskevissa säännöksissään tuomioistuinten ja muiden oikeusviranomaisten suorittamaan henkilötietojen käsittelyyn liittyviä käsittelytoimia ja –menettelyitä.

Rikosasioiden tietosuojalain 2 §:n mukaisesti lain säännöksistä voidaan myös poiketa erityislainsäädännöllä. Säännösten yleisyystaso ei kuitenkaan ole sellaisenaan riittävä peruste säätää erityissäännöksiin kyseisissä säädöksissä jo säädetyistä seikoista. Oikeusministeriön hallinnonalan lainsäädäntöä on eräiltä osin tarkistettu samassa yhteydessä, kun rikosasioiden tietosuojalaki säädettiin.

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain sakkorekisteriä koskevissa säännöksissä on joitakin säännöksiä, jotka täydentävät yleistä henkilötietosäätelyä.

Lain 46 §:n 2 momentissa säädetään sakkorekisterin tietojen käsittelyyn oikeutetuista virkamiehistä. Säännöksen nojalla rekisterin tietoja saavat käsitellä Oikeusrekisterikeskuksen virkamiehet, jos käsittely on tarpeen heidän virkatehtäviensä hoitamiseksi.

Lain 47 §:ssä säädetään sakkorekisteriin tallennettavista tiedoista. Rekisteriin tallennetaan muun muassa seuraamuksen kohteena olevan henkilötiedot sekä seuraamuksen laatua ja määrää koskevat tiedot. Lisäksi rekisteriin tallennetaan muita täytäntöönpanon etenemiseen liittyviä tietoja.

Lain 48 §:ssä säädetään Oikeusrekisterikeskuksen oikeudesta saada täytäntöönpanoa varten seuraamuksen kohteena olevan henkilön henkilötiedot väestötietojärjestelmästä. Vastaavasti Oikeusrekisterikeskuksella on oikeus saada vastaavat tiedot oikeushenkilöstä.

Lain 50 §:ssä säädetään sakkorekisterin tietojen salassapidosta ja luovuttamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan rikosta ja rikosoikeudellista seuraamusta koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä.

Pykälän 2 momentissa säädetään sakkorekisterin tietojen luovuttamisesta. Tietoja voidaan luovuttaa, jos tiedonsaajan oikeudesta tiedonsaantiin on erikseen säädetty. Sakkorekisteristä ei kuitenkaan voida luovuttaa tietoja, jotka ovat kolmea vuotta vanhempia seuraamusta koskevan lopullisen ratkaisun julistamisesta tai antamisesta.

Pykälän 3 momentissa säädetään erikseen tietojen luovuttamisesta täytäntöönpanotehtäviä varten. Koska ulosotto-, poliisi- ja vankeinhoitoviranomaiset sekä haastamiseen oikeutetut virkamiehet huolehtivat osaltaan seuraamusten täytäntöönpanosta, näille viranomaisille voidaan luovuttaa sakkorekisterin tietoja täytäntöönpanoa varten.

Lain 51 §:ssä säädetään, että tiedot luovutetaan sakkorekisterin otteella. Luovutus voi säännöksen nojalla tapahtua teknisellä käyttöyhteydellä.

Lain 52 §:n mukaan sakkorekisterin tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua täytäntöönpanon päättymisestä.

2.9.2 Nykytilan arviointi

Sakkorekisteriä koskevat säännökset ovat pääosin tulleet voimaan vuonna 2002. Sen jälkeen yleinen tietosuojasäätely on muuttunut merkittävästi. Samoin tiedonhallintaa koskeva säätely on muuttunut merkittävästi. Lisäksi täytäntöönpanossa muiden kuin rikosoikeudellisten seuraamusten osuus täytäntöönpanossa on kasvanut, mikä tarkoittaa, että henkilötietojen käsittelyssä sovelletaan aiempaa enemmän yleistä tietosuojasetusta ja tietosuojalakia.

Oikeusrekisterikeskuksen tietojärjestelmän rekistereitä koskevaa säätelyä olisikin tarpeen tarkastella suhteessa näihin muutoksiin. Säätely olisi perusteltua uudistaa siten, että sakon

täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään vain sellaisista asioista, joiden osalta on tarpeen täydentää yleistä tietosuojasääntelyä. Tällaisia asioita olisivat rekisterejä ja tiedonvaihtoa koskevat säännökset. Säännösten tulee olla sellaisia, että ne voidaan antaa yleisen tietosuojalainsäädännön jättämän kansallisen liikkumavaran puitteissa.

Toisaalta sääntelyssä tulisi huomioida se, että osa käsiteltävistä henkilötiedoista kuuluu rikosasian tietosuojalain alaan ja osa yleisen tietuoja-asetuksen alaan, koska osa täytäntöön pantavista seuraamuksista on rikosoikeudellisia ja osa hallinnollisia tai siviilioikeudellisia. Voimassa olevan sääntelyn perusteella on epäselvää, kumpaa lainsäädäntöä mihinkin seuraamukseen sovelletaan.

2.10 Rikosvahinkolain muutostarpeet

2.10.1 Valtion takautumisoikeus

Rikosvahinkolaissa säädetään siitä, miten rikoksella aiheutettu vahinko voidaan korvata valtion varoista vahingonkärsijälle. Lain 24 §:n mukaan Valtiokonttori päättää korvauksen maksamisesta.

Lain 5 luvussa säädetään valtion takautumisoikeudesta, jos valtio on maksanut vahingonkorvauksen. Lain 31 §:n 1 momentin mukaan hakijan oikeus korvaukseen vahingosta vastuussa olevalta siirtyy valtiolle sinä päivänä, jolloin Valtiokonttori on päättänyt maksaa korvausta, ja enintään siltä osin kuin korvausta on päätetty maksaa.

Pykälän 2 momentissa säädetään, että jos vahingosta vastuussa oleva on 1 momentissa mainitun ajankohdan jälkeen maksanut hakijalle korvausta, jonka saamiseen tällä ei enää ollut oikeutta Valtiokonttorin korvauspäätöksen vuoksi, valtiolla on maksua vastaavalta osalta takautumisoikeus vain, jos vahingosta vastuussa oleva tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, ettei hakija enää ollut oikeutettu saamaan maksua.

Lain 32 §:ssä säädetään takautumisoikeuteen perustuvan saamisen perinnästä. Pykälän mukaan valtion takautumisoikeuteen perustuva saaminen peritään sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesti. Perintään ei voida ryhtyä ennen kuin tuomio, jolla vahingosta vastuussa oleva on velvoitettu suorittamaan korvausta, on saanut lainvoiman. Lain esitöissä (HE 192/2005 vp) viitataan sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jonka mukaan Oikeusrekisterikeskuksen tehtävänä on huolehtia valtion takautumisoikeuteen perustuvan saamisen täytäntöönpanosta ja käyttää muutenkin valtion puhevaltaa takautumisoikeuteen liittyvissä asioissa. Vapautuksen tai helpotuksen myöntämisestä valtion takautumisoikeuteen perustuvan saamisen suorittamisesta on lisäksi voimassa, mitä maksuvapautuslaissa (529/1980) säädetään.

Käytännössä takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpano etenee siten, että ensin Valtiokonttori tekee päätöksen korvauksen maksamisesta. Tämän jälkeen Valtiokonttori siirtää postitse rikosvahinkokorvauspäätökset Oikeusrekisterikeskukselle valtion takautumisoikeuteen perustuvina saatavina perittäväksi.

Oikeusrekisterikeskus perii saatavat vahingonaiheuttajalta. Ensin Oikeusrekisterikeskus erottelee Valtiokonttorin korvauspäätöksistä päätökset, joiden perustana on tuomioistuimen asiassa antama ratkaisu, ja päätökset, joissa korvausta koskevaa asiaa ei ole käsitelty tuomioistuimessa.

Tuomioistuimen ratkaisuun perustuvien rikosvahinkoasioiden käsittely jatkuu niin, että Valtiokonttorin rikosvahinkokorvauspäätöstä verrataan tuomioistuimen asiassa antamaan ratkaisuun. Vertailussa selvitetään, onko takautumissaatavan täytäntöönpanolle edellytykset.

Jos edellytykset valtion takautumisoikeuteen perustuvan saatavan perintään täytyvät, Oikeusrekisterikeskus käynnistää perinnän sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisessa menettelyssä. Tuomioistuimen ratkaisuun perustuvia rikosvahinkoasioita on yhteensä 4 200–4 300 vuodessa.

Täytäntöönpanoprosessi etenee eri tavalla niissä rikosvahinkoasioissa, jotka eivät perustu tuomioistuimen ratkaisuun. Näistä asioista käytetään Oikeusrekisterikeskuksessa nimitystä vaatimuskirjeasia.

Myös näissä asioissa Oikeusrekisterikeskus selvittää, onko takautumissaatavalle edellytykset. Jos takautumissaatavan vaatimisen edellytykset täytyvät, Oikeusrekisterikeskus käynnistää perinnän siten, että se laatii vaatimuskirjeen, joka toimitetaan todisteellisesti vahingosta vastuussa olevalle eli maksuvelvolliselle. Jos vaatimuskirje ei johda saatavan suorittamiseen, Oikeusrekisterikeskus vaatii korvausta maksuvelvolliselta riita-asiana käräjäoikeudessa. Käytännössä vaatimuskirje johtaa lähes aina kanteeseen ja käräjäoikeuden tuomioon.

Jos tuomioistuin tekee korvausvaatimuksesta ratkaisun, jatketaan täytäntöönpanoa sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisessa järjestyksessä.

Niin sanottuja vaatimuskirjeasioita on vuodessa noin 200–300.

Kuten edeltä käy ilmi, menettely rikosvahinkolakiin perustuvan takautumissaatavan täytäntöönpanossa perustuu pitkälti käytäntöön. Rikosvahinkolaissa olisikin tarpeen säätää nykyistä täsmällisemmin täytäntöönpanomenettelystä.

2.10.2 Korvauksen takaisinperintä ja takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpano

Rikosvahinkolain 7 luvussa säädetään rikosvahinkokorvauksen takaisinperinnästä.

Lain 42 §:n 1 momentissa säädetään, että jos korvausta on maksettu aiheettomasti, Valtiokonttorin on korvauksen saajaa kuultuaan velvoitettava tämä maksamaan aiheettomasti maksettu korvaus takaisin. Säännöksen esitöiden (HE 192/2005 vp s. 45) mukaan takaisinperintä edellyttää lähtökohtaisesti aiheettoman korvauksen perusteena olevan lainvoimaisen päätöksen poistamista lain 39 §:n nojalla sekä uuden valituskelpoisen päätöksen antamista. Käytännössä päätöksiä ei kuitenkaan ole poistettu sen vuoksi, jos aiheeton maksaminen on perustunut siihen, ettei korvauksen saaja ole ilmoittanut saaneensa korvausta muulta taholta. Näissä tilanteissa on ryhdytty suoraan takaisinperintään.

Pykälän 2 momentissa säädetään, että jos valtiolla ei lain 31 §:n 2 momentin nojalla ole maksamaansa korvaukseen takautumisoikeutta, Oikeusrekisterikeskuksen on korvauksen saajaa kuultuaan velvoitettava tämä maksamaan mainitussa lainkohdassa tarkoitettua maksua vastaava osuus korvauksesta takaisin. Momentissa siis säädetään korvauksen takaisinperinnästä tapauksessa, jossa Valtiokonttori on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta ja myös vahingosta vastuussa oleva on Valtiokonttorin korvauspäätöksen jälkeen vilpittömässä mielessä suorittanut vahingonkäräjälle korvauksen samasta vahingosta. Valtiolla ei lain 31 §:n 2 momentin mukaan tällaisessa tapauksessa synny takautumisoikeutta maksamansa korvauksen perusteella. Sitä vastoin lain 42 §:n 2 momentin nojalla valtiolla on oikeus periä takaisin korvauksen saajalta sellainen korvaus tai osuus korvauksesta, jonka osalta valtiolle ei synny

takautumisoikeutta korvausvelvollisen Valtiokonttorin korvauspäätöksen jälkeen tekemän maksun vuoksi. Päätöksen takaisinperinnästä tekee näissä tapauksissa Oikeusrekisterikeskus korvauksen saajaa kuultuaan.

Pykälän 3 momentin mukaan takaisinperinnästä voidaan osaksi tai kokonaan luopua, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi ja korvauksen maksamisen ei ole katsottava johtuneen hakijan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Pykälän 4 momentin mukaan päätös takaisinperinnästä on tehtävä kolmen vuoden kuluessa korvauksen maksamisesta. Päätös voidaan tehdä myöhemminkin, jos hakijan tai hänen edustajansa havaitaan toimineen asiassa vilpillisesti.

Lain 43 §:ssä säädetään takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpanosta. Pykälän 1 momentin mukaan takaisinperintää koskeva Valtiokonttorin lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

Pykälän 2 momentin mukaan takaisinperintää koskeva Oikeusrekisterikeskuksen lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesti.

Pykälän 3 momentin mukaan aiheettomasti maksettu korvaus saadaan periä takaisin myös siten, että se vähennetään vastaisista korvaussuorituksista. Vähennystä ei kuitenkaan saa tehdä korvauksesta, joka suoritetaan kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta, pysyvästä haitasta, kärsimyksestä taikka sairaanhoitokustannuksista, hautauskustannuksista tai muista henkilövahingosta aiheutuneista kuluista. Kulloinkin suoritettavasta korvauserästä ei saa ilman korvauksen saajan suostumusta vähentää enempää kuin kuudesosan siitä korvauserän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen, kun korvauserästä on pidätetty ennakko enakkoperintälain (1118/1996) nojalla tai lähdevero rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) nojalla.

Käytännössä useimmiten vasta takautumissaatavan perinnän yhteydessä käy ilmi, että korvauksensaaja on saanut korvauksen muulta taholta. Yleensä kyse on siitä, että rikoksentekijä ilmoittaa maksaneensa korvauksen vahingonkärtsijälle, joka on saanut korvauksen myös valtiolta. Tällöin Oikeusrekisterikeskus keskeyttää perinnän ja ryhtyy selvittämään väitettä tarkemmin maksuvelvollisen lisäksi sidosryhmiltä, kuten vakuutusyhtiöiltä ja ulosotosta. Jos selvityksen perusteella osoittautuu, että perinnän jatkamiselle ei ole edellytyksiä, se lopetetaan. Samalla käynnistään takaisinperintämenettely, jos vahingonkärtsijä on saanut Valtiokonttorilta rikosvahinkokorvausta aiheettomasti ja Oikeusrekisterikeskus harkinnan jälkeen tekee hallintopäätöksen takaisinperinnästä. Rikosvahinkokorvauksen takaisinperintä kohdistetaan aiheettomasti korvausta saaneeseen vahingonkärtsijään.

Takaisinperintäpäätöksen tultua lainvoimaiseksi Oikeusrekisterikeskus tallentaa takaisinperintäasian vastaavalla tavalla RAJSA-järjestelmään kuin muut rikosvahinkokorvausasiat. Tämän jälkeen perintä tapahtuu automatisoituna.

Rikosvahinkokorvauksen takaisinperintä jakautuu nykyisin osin Valtiokonttorin ja osin Oikeusrekisterikeskuksen tehtäväksi. Vastuunjako riippuu siitä, mihin ajankohtaan rikoksesta vastuussa oleva on maksanut uhrille korvauksen ja on käynyt ilmi, ettei valtiolle ole takautumisoikeutta. Käytännössä on mahdollista, että takaisinperintä kuuluu osittain molempien viranomaisten tehtäväksi. Olisikin perusteltua muuttaa säännöksiä siten, että takaisinperintäasiat hoitaa yksi viranomainen.

2.11 Oikeusrekisterikeskuksen velvollisuus maksaa tuomioistuinmaksuja

Vuoteen 2016 asti Oikeusrekisterikeskus oli oikeushallinnon viranomaisena vapautettu tuomioistuinmaksuista tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain 7 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella. Vuoden 2016 alusta on tullut voimaan tuomioistuinmaksulaki (1455/2015), jonka perusteella oikeusministeriön hallinnonalan kaikki viranomaiset eivät ole enää tämän lain perusteella määrättyjen maksujen suorittamisesta vapaita.

Tuomioistuinmaksulain 8 §:ssä on lueteltu ne viranomaiset, jotka ovat vapautettu oikeudenkäyntimaksujen ja muiden tässä laissa tarkoitettujen maksujen suorittamisesta. Oikeusrekisterikeskusta ei ole otettu edellä mainitun säännöksen luetteloon. Esimerkiksi Rikosseuraamuslaitos on vapautettu maksuista sille kuuluvissa täytäntöönpanoasioissa. Lainmuutosta koskevassa esityksessä ei yksityiskohtaisemmin käsitelty perusteita Oikeusrekisterikeskuksen rajaamiseen maksuvapautuksen ulkopuolelle.

Osa Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotehtävistä ja muista tehtävistä edellyttää asian panemista vireille tuomioistuimessa. Tällaisia tilanteita liittyy esimerkiksi rikosvahinkolain mukaisten vahingonkorvausten täytäntöönpanoon. Olisikin perusteltua arvioida, voitaisiinko Oikeusrekisterikeskus vapauttaa tuomioistuinmaksujen maksamisesta.

2.12 Verkkoviestin hävittämismääräyksen täytäntöönpano

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain 45 b § sisältää säännöksen verkkoviestin poistamis- ja hävittämismääräyksen täytäntöönpanosta. Pykälän mukaan sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 22 §:n 3 momentissa tarkoitetun verkkoviestin poistamis- ja hävittämismääräyksen panee täytäntöön ulosottomies ulosottokaareissa säädettyssä järjestyksessä. Käytännössä täytäntöönpanossa on noudatettu ulosottokaaren tekemisvelvollisuutta koskevia säännöksiä.

Verkkoviestin poistamis- ja hävittämismääräyksen täytäntöönpanon osalta epäselvyyttä on ollut aiemmin siinä, voiko ulosottoviranomainen antaa määräyksen täytäntöönpantavaksi takaisin Oikeusrekisterikeskukselle ulosottokaaren 7 luvun 12 §:n mukaisesti. Asiassa on annettu Vaasan hovioikeuden ratkaisu 5.7.2017 (254), jonka mukaan ulosottoviranomainen ei voi siirtää verkkoviestin hävittämismääräyksen täytäntöönpanoa sitä hakeneelle Oikeusrekisterikeskukselle. Yleisemminkin verkkoviestin hävittämiseen sovelletaan ulosottokaaren tekemisvelvollisuutta koskevia säännöksiä, jotka eivät täysin sovellu verkkoviestin hävittämiseen. Verkkoviestin hävittämismääräyksen täytäntöönpanoa koskevaa sääntelyä olisikin perusteltua selkeyttää.

2.13 Rangaistusvaatimuksesta luopuminen

Sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetään niin sanotusta summaarisesta sakotusmenettelystä. Lain 4 §:n mukaan menettelyn käyttö edellyttää epäillyn suostumusta. Lähtökohtaisesti suostumus on annettava ennen sakkovaatimuksen, rikesakkomääräyksen tai sakkomääräyksen antamista.

Tästä poiketen epäillylle voidaan lain 2 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla antaa rangaistusvaatimus, jos hän ei anna suostumustaan summaariseen menettelyyn. Lain 4 §:n 4 momentin mukaan tällaisen rangaistusvaatimuksen maksaminen kokonaan tai osittain 30 päivän kuluessa sen tiedoksiantamisesta katsotaan epäillyn suostumukseksi. Jos sakko tai rikesakko on maksettu kokonaan tai osaksi määräajan kuluessa, seuraamus vahvistetaan sakkomääräyksellä,

rikesakkomääräyksellä tai rangaistusmääräyksellä. Jos rangaistusvaatimusta ei makseta, asia siirtyy tavanomaiseen esitutkintaan.

Lain 12 §:n mukaan toimivaltaisen virkamiehen on viivytyksettä 4 §:n 4 momentissa tarkoitetun määräajan päätyttyä tarkastettava, onko rikkomuksesta epäilty maksanut sakon tai rikesakon kokonaan tai osaksi. Sääntely tarkoittaa käytännössä sitä, että rangaistusvaatimusta käytettäessä sakotettavalle varataan 30 päivää harkinta-aikaa antaa suostumuksensa summaariseen menettelyyn. Suostumuksen antamiseksi riittää sakon maksaminen osittain tai kokonaan. Oikeusrekisterikeskuksen ja poliisin tietojärjestelmiin on toteutettu ns. maksuntarkkailutoiminto, jolla maksamista seurataan.

Oheisessa taulukossa on kuvattu rangaistusvaatimuksen käyttömääriä vuosina 2019–2023.

Taulukko 1. Rangaistusvaatimuksen käyttö vuosina 2019–2023

Vuosi	Annetut rangaistusvaatimukset	Suostumus maksamalla	Maksettujen osuus
2019	3 281	735	22 %
2020	2 034	400	20 %
2021	1 588	361	23 %
2022	1 387	376	27 %
2023	1 501	394	26 %

Rangaistusvaatimusten käyttömäärät ovat vähentyneet vuosina 2020 ja 2021, jonka jälkeen ne ovat pysyneet noin 1500 vuosittaisen rangaistusvaatimuksen tasolla. Keskeisenä syynä tähän on liikennevirhemaksujen käyttöönotto, joka on vähentänyt erityisesti rikesakoihin liittyvien rangaistusvaatimusten määrää merkittävästi. Rangaistusvaatimuksista noin 25 % voidaan käsitellä summaarisessa menettelyssä sakon maksamisen perusteella. Loput noin 75 % käsitellään tavanomaisessa rikosprosessissa. Suhteessa sakkojen kokonaismäärään rangaistusvaatimusten ja erityisesti summaariseen menettelyyn johtavien rangaistusvaatimusten määrä on vähäinen.

Liikennevirhemaksun käyttöönoton jälkeen rangaistusvaatimuksen käyttö on vähentynyt. Käytännössä rangaistusvaatimuksista vain noin 25 % käsitellään summaarisessa sakkomenettelyssä.

Maksujen seuranta kuitenkin työllistää niin Oikeusrekisterikeskusta kuin poliisiakin.

Olisikin perusteltua arvioida, voidaanko rangaistusvaatimuksesta luopua.

2.14 Muut muutostarpeet

2.14.1 Rikoslain lakitekniset muutokset

Rikoslain 2 a luvun 3 §:n 2 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että tietyistä rikoksista määrättävän sakon kokonaisrahamäärä on korotettava samanlaatuudesta rikoksesta tai rikkomuksesta määrättävän suurimman rikesakon tai tieliikennelaissa (729/2018) säädetyn liikennevirhemaksun suuruiseksi.

Rikesakkorikkomuksista säädetään rikesakkorikkomuksista annetussa laissa (986/2016). Tie- ja vesiliikenne rikkomuksista säädettiin ennen mainitussa laissa, mutta tieliikennelain ja vesiliikennelain (782/2019) uudistuksen myötä tie- ja vesiliikenne rikkomuksista määrätään nykyisin liikennevirhemaksu, eikä niistä enää voida määrätä rikesakkoa.

Tieliikennelakia koskevan uudistuksen seurauksena myös rikoslain 2 a luvun 3 §:n 2 momenttiin muutettiin viittaus uuteen tieliikennelakiin ja tässä määrättävään liikennevirhemaksuun. Vesiliikennelain uudistuksen yhteydessä vastaavaa muutosta ei rikoslakiin tehty.

Päiväsakon rahamäärästä annetussa asetuksessa (609/199) säädetään sakon vähimmästä kokonaisrahamäärästä. Asetuksen 7 §:n 1 momentin mukaan tieliikennelaissa (267/1981) tai sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetyn suurimman sallitun nopeuden ylityksestä tuomittavan sakon vähin kokonaisrahamäärä on mopoilijalle 100 euroa ja muulle moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettajalle 200 euroa. Toisen momentin mukaan vesiliikennelaissa (463/1996) tai sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetyn suurimman sallitun nopeuden ylityksestä tuomittavan sakon vähin kokonaisrahamäärä vesikulkuneuvon kuljettajalle on 120 euroa.

Rikoslain 2 a luvun 3 §:n 2 momentista puuttuu viittaus uudistettuun vesiliikennelakiin ja sen nojalla määrättävään liikennevirhemaksuun. Näin ollen päiväsakon rahamäärästä annetun asetuksen 7 §:n 1 momentilta puuttuu lain tasoinen valtuutussäännös kyseistä vesiliikennelain liikennevirhemaksun korotukseen. Oikeustilaa ei voida pitää tältä osin tarkoituksenmukaisena ja viittaus vesiliikennelakiin mukaan määrättävään liikennevirhemaksuun tulisi lisätä rikoslain 2 a luvun 3 §:ään. Samalla viittaus rikesakkorikkomuksista annettuun lakiin voitaisiin poistaa tarpeettomana.

Rikoslain 7 luvun 3 a ja 3 b §:ssä säädetään sakon korottamisesta 40 eurolla, jos samalla kertaa määrätään sakko tai yksi rikesakko kahdesta tai useammasta rikoksesta. Pykälien nojalla korotusta määrättäessä jalankulkijalle tai moottorittoman ajoneuvon kuljettajalle tuomittava rikesakkoa ei kuitenkaan oteta huomioon korotusta määrättäessä. Tieliikennelain muutosten myötä jalankulkijalle tai moottorittoman ajoneuvon kuljettajalle ei enää tuomita rikesakkoa vaan liikennevirhemaksu. Tästä syystä mainitut virkkeet tulisi poistaa rikoslain 7 luvun 3 a ja 3 b §:stä.

2.14.2 Eräät muut muutostarpeet

Yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 18 ja 40 §:ssä säädetään siitä, ettei muuntorangaistuksen täytäntöönpanoon voida ryhtyä velkajärjestelyn alettua. Sääntely on kuitenkin epäselvä sen suhteen, missä vaiheessa muuntorangaistusmenettelyä velkajärjestely muodostaa esteen muuntorangaistusmenettelylle. Säännöksiä olisi tarpeen täsmentää.

Lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun 26 §:ssä säädetään kyseisen lain nojalla tuomitun uhkasakon muuntamisesta vankeudeksi. Uhkasakkojen muuntamisesta säädetään kuitenkin kattavasti rikoslain 2 a luvun 4 §:ssä. Säännös on siten tarpeeton.

3 Tavoitteet

Tämän esityksen tavoitteena on selkeyttää ja yhtenäistää sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla täytäntöön pantavien seuraamusten täytäntöönpanosäännöksiä. Tällä hetkellä erityisesti rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanoa koskevat säännökset ovat hajanaisesti lukuisissa eri laeissa. Tavoitteena on, että sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla täytäntöön pantavien seuraamusten täytäntöönpanoa koskevat säännökset olisivat keskeisiltä osiltaan saman sisältöiset ja säädetty kattavasti samassa laissa. Samalla selvennettäisiin eri viranomaisten vastuita täytäntöönpanomenettelyssä. Muutoksilla pyritäisiin sujuvoittamaan ja yhdenmukaistamaan täytäntöönpanomenettelyä eri seuraamuslajeissa.

Tavoitteena on myös sujuvoittaa saatavien perintämenettelyä. Voimassa olevat säännökset perustuvat pitkälti manuaalisesti tapahtuvaan perintään. Edellä mainitun tietojärjestelmähankkeen yhteydessä täytäntöönpano on tarkoitus mahdollisimman pitkälle automatisoida ja manuaalisista menettelyistä luopua. Säännöksiä pyritään muuttamaan siten, että sähköinen täytäntöönpanomenettely olisi mahdollista. Vastaavalla tavalla sujuvoitettaisiin rikosvahinkoasioiden käsittelyä. Myös viranomaisten tehtävänjakoa on tarkoitus selventää.

Summaarisessa sakkomenettelyssä luovuttaisiin rangaistusvaatimusmenettelystä. Muutoksella edistettäisiin ihmisten prosessuaalista yhdenvertaisuutta ja sujuvoitettaisiin sakkomenettelyä.

4 Keskeiset ehdotukset

4.1 Sakon täytäntöönpanosta annetun lain muutokset

4.1.1 Lain soveltamisala

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisalaa koskevat säännökset ovat vakiintuneita siltä osin kuin täytäntöön pantavat saatavat ja muut seuraamukset on lueteltu lain 1 §:ssä. Esityksessä ei ehdoteta sisällöllisiä muutoksia lain soveltamiseen näiden saatavien ja muiden seuraamusten täytäntöönpanossa. Soveltamisalan piiriin lisättäisiin kuitenkin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 54 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko.

Lakia täsmennettäisiin myös siten, että se kattaisi kaikki kansainväliseen täytäntöönpanon siirtoon liittyvät säännökset. Lakiin lisättäisiin viittaus kilpailulain 44 a §:ssä tarkoitettujen maksujen täytäntöönpanoon ja Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annetun lain (326/1963) 1 §:ssä tarkoitettuihin seuraamuksiin sekä kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain (21/1987) 1 §:ssä tarkoitettu menettämisseuraamus.

Tällä hetkellä lain soveltamisalan ulkopuolelle jää kuitenkin lukuisia hallinnollisia seuraamusmaksuja. Näiden seuraamusmaksujen täytäntöönpanosta ehdotetaan seuraavaa.

Kuten edellä on todettu Oikeusrekisterikeskus panee täytäntöön myös seuraavat hallinnolliset seuraamusmaksut: ylikuormamaksusta annetussa laissa tarkoitettu ylikuormamaksu, kilpailulain 12, 37 a ja 47 a §:ssä tarkoitettut seuraamusmaksut, jätelain 131 §:ssä tarkoitettu

laiminlyöntimaksu, sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 20 a §:ssä tarkoitettu rikemaksu, sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 333 §:ssä tarkoitettu teleyrityksen seuraamusmaksu ja 334 §:ssä tarkoitettu televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan seuraamusmaksu, päästökauppain 92 §:ssä tarkoitettu päästöoikeuden ylitysmaksu, tilintarkastuslain 10 luvun 5 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain 100 §:ssä seuraamusmaksu, julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 158 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 12 §:ssä tarkoitettu rikemaksu. Näiden maksujen täytäntöönpanoon sovelletaan nykyisin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettua lakia.

Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanomenettelyn selkeyden ja eri seuraamusmaksujen täytäntöönpanossa noudatettavien säännösten yhdenmukaisuuden kannalta ei ole perusteltua, että Oikeusrekisterikeskus panee täytäntöön osan hallinnollisista seuraamusmaksuista sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla ja osan verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain nojalla. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että nämä seuraamusmaksut pantaisiin jatkossa täytäntöön sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisessa menettelyssä. Kilpailulain 47 a §:ssä tarkoitetun elinkeinonharjoittajien yhteenliittymälle määrättävän seuraamusmaksun täytäntöönpanoon liittyy kuitenkin sellaisia erityispiirteitä, että sen osalta sovellettaisiin edelleen kilpailulain 47 a §:n säännöksiä tällaisen seuraamusmaksun perimisestä.

Esitystä valmisteltaessa on selvitetty myös muiden viranomaisten täytäntöön pantavaksi kuuluvia hallinnollisia seuraamusmaksuja.

Keskeisiä tällaisia maksuja ovat verotukseen, tullaukseen, sosiaalivakuutukseen ja eläkevakuutukseen liittyvät seuraamusmaksut sekä väylämaksulain 18 §:ssä tarkoitettu virhemaksu. Nämä maksut liittyvät kiinteästi kyseisessä menettelyssä perittäviin varsinaisiin maksuihin, kuten veroihin tai eläkemaksuihin. Seuraamusmaksun täytäntöönpano tapahtuukin samassa menettelyssä kuin varsinaisen veron tai kyseisessä laissa säädetyn maksun täytäntöönpano. Valmistelussa on katsottu, ettei tällaisten seuraamusmaksujen täytäntöönpanoa ole perusteltua siirtää sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisalaan, vaan täytäntöönpanovastuu on perustelluinta säilyttää nykyisellään.

Pääosin kuntien täytäntöön pantaviksi kuuluvat nykyisin joukkoliikenteen tarkastusmaksu ja pysäköinninvalvonnasta annetussa laissa tarkoitettu pysäköintivirhemaksu. Myös poliisi panee täytäntöön vähäisessä määrin määräämiään pysäköintivirhemaksuja. Koska näiden maksujen täytäntöönpanosta vastaavat pääosin kunnat ja täytäntöönpanossa on nykyisin toimivat menettelyt, muutoksia nykytilaan ei ole perusteltua tehdä. Maksujen määrä on myös huomattava ja täytäntöönpanotehtävien siirtäminen Oikeusrekisterikeskukselle edellyttäisi lisäresursseja.

Valtiokonttorin täytäntöön pantavaksi kuuluvat nykyisin asumisoikeusasunnoista annetun lain 106 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, vuokratalojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta annetun lain 25 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, vuokra-asuntojen rakentamislainojen valtiontakauksesta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja valtiontakauksesta aravalainojen takaisinmaksamiseksi annetun lain 15 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu. Nämä seuraamusmaksut maksetaan Valtiokonttorille, joka tulouttaa ne valtion asuntorahastoon. Vastaavanlainen tilanne koskee myös maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain 75 §:ssä tarkoitettua seuraamusmaksua, jonka Ruokavirasto tilittää Euroopan unionille ja asianajajista annetussa laissa tarkoitettua seuraamusmaksua, joka tilitetään asianajajayhdistykselle. Valmistelussa on katsottu, että tavanomaisesta poikkeavan tuloutusmenettelyn vuoksi näiden seuraamusmaksujen täytäntöönpanoa ei ole perusteltua siirtää

sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisalaan, vaan täytäntöönpanotehtävät on perustelluina säilyttää nykyisellään.

Oikeudenkäyntiavustajalautakunnan täytäntöön pantavaksi kuuluu nykyisin luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu seuraamusmaksu. Mainitun lain 20 §:ssä säädetään siitä, että oikeudenkäyntiavustajalautakunnan on peruutettava myöntämänsä lupa, jos luvan saanut ei ole suorittanut hakemus-, valvonta- tai seuraamusmaksua kohtuullisessa ajassa sen jälkeen, kun maksamatta jättämisestä on hänelle huomautettu, eikä laiminlyöntiä voida pitää vähäisenä. Lautakunnan tulee siis seurata maksujen – myös seuraamusmaksun – perintää ja tarvittaessa laittaa luvan peruuttamista koskeva asia vireille, jos maksua ei suoriteta. Näin ollen on perusteltua, että lautakunta huolehtii seuraamusmaksujen perinnästä itse.

Energiaviraston täytäntöön pantaviksi kuuluvat nykyisin uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 13 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 14 §:ssä tarkoitettu virhemaksu 14 § ja biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 11 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 12 §:ssä tarkoitettu virhemaksu ja hiilen energiakäytön kieltämisestä annetun lain 13 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu. Näiden maksujen täytäntöönpanoon ei liity sellaisia erityispiirteitä, joiden vuoksi Energiaviraston tulisi huolehtia niiden täytäntöönpanosta. Tällä hetkellä kyseisiä maksuja koskeva sääntely on myös osin epäselvää sen suhteen, mitä lakia niiden täytäntöönpanoon sovelletaan. Näistä syistä esityksessä ehdotetaan, että kyseisten maksujen täytäntöönpano siirrettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisalaan ja Oikeusrekisterikeskuksen tehtäväksi.

Edellä mainittujen muutosten vuoksi muutettaisiin myös lakeja, joiden nojalla kukin seuraamusmaksu määrätään. Laeista kumottaisiin sakon täytäntöönpanosta annetun lain kanssa päällekkäinen sääntely.

4.1.2 Seuraamuksen määräämisestä ilmoittaminen

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi sakon täytäntöönpanosta annetun lain säännöstä, jossa säädetään viranomaisten velvollisuudesta ilmoittaa määräämistään seuraamuksesta Oikeusrekisterikeskukselle. Säännöstä täsmennettäisiin siten, että ilmoitusvelvollisuus koskisi niin tuomioistuimia kuin muitakin viranomaisia, jotka määräävät lain 1 §:ssä tarkoitettuja rangaistuksia, korvauksia ja muita maksuja. Säännöstä täsmennettäisiin myös siten, että ilmoittaminen tulisi tehdä ilman aiheutonta viivästystä. Ilmoitusvelvollisuus kattaisi myös ratkaisut, jotka annetaan muutoksenhakumenettelyssä tai joilla muista syistä muutetaan alkuperäistä ratkaisua. Muutoksenhakuelinten tulisi ilmoittaa myös päätöksistään, joilla täytäntöönpano keskeytetään.

Oikeushallinnon viranomaisten ilmoittamismenettelyä koskeva sääntely säilyisi ennallaan. Muiden viranomaisten tulisi ilmoittaa seuraamuksen määräämisestä Oikeusrekisterikeskukselle. Ilmoittamismenettelystä säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Joissakin laeissa säädetään nykyisin erikseen ratkaisusta ilmoittamisesta. Esimerkiksi tieliikennelain 178 §:ssä säädetään, että liikenteenvalvojan ja tuomioistuimen on ilmoitettava liikennevirhemaksun määräämistä koskevasta päätöksestään Oikeusrekisterikeskukselle. Oikeusrekisterikeskukselle on ilmoitettava myös päätöksestä, jolla liikennevirhemaksu on poistettu. Esityksessä ehdotetaan, että tällaiset ehdotetun sakon täytäntöönpanosta annetun lain säännösten kanssa päällekkäiset säännökset kumottaisiin.

4.1.3 Seuraamusten täytäntöönpanokelpoisuus

Esityksessä ehdotetaan selkeytettävän seuraamusten täytäntöönpanokelpoisuutta koskevaa sääntelyä määrittämällä kaikkia seuraamuksia lähtökohtaisesti koskevaksi pääsäännöksi täytäntöönpanokelpoisuus lainvoimaisena tai jos seuraamus on pantavissa täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio. Lisäksi erillislaeista poistettaisiin täytäntöönpanokelpoisuutta koskeva sääntely. Poikkeuksina mainittuun pääsääntöön olisivat rahamäärään kohdistuva menettämisseuraamus, uhkasakkolain nojalla tuomittu uhkasakko ja vahingonkorvaussaatavat sekä eläimen menettäminen ja eläimen tappamismääräys.

Nykysääntelyssä sakon, omaisuuteen kohdistuvan menettämisseuraamuksen ja rikosuhrimaksun täytäntöönpanoon on ryhdyttävä, kun ratkaisu, jolla kyseinen seuraamus on määrätty, on tullut lainvoimaiseksi. Laissa määritellään kuitenkin poikkeuksia mainittuun täytäntöönpanokelpoisuutta koskevaan pääsääntöön. Nykysääntelyn mukaan sakkomääräys, rikesakkomääräys, rangaistusmääräys sekä sakkomääräyksen tai rangaistusmääräyksen yhteydessä määrätty rikosuhrimaksu tulevat pääsääntöisesti täytäntöönpanokelpoiseksi heti ratkaisun antamishetkellä. Sakkomenettelylain esitoissa suoraa täytäntöönpanokelpoisuutta on perusteltu sillä, että määräykset perustuvat epäillyn suostumukseen. Sakkomenettelylain mukaiseen menettelyyn suostuminen ei kuitenkaan poista valitusoikeutta varsinaisesta seuraamuksesta, joten suoraa täytäntöönpanokelpoisuutta ei voida pitää perusteltuna.

Lisäksi erillislaeissa on hallinnollisia seuraamusmaksuja koskevia säännöksiä, joiden mukaan seuraamukset ovat täytäntöönpanokelpoisia heti päätöksen antamishetkellä.

Hallinnolliset seuraamusmaksut ovat kuitenkin luonteeltaan rangaistusluonteisia seuraamuksia, joita koskevat samat yleiset sääntelyn periaatteet kuin rikosoikeudellisia rangaistuksia. Hallinnollisiin seuraamusmaksuihin voidaan myös hakea muutosta. Sääntelyä, jonka perusteella osa hallinnollisista seuraamusmaksuista olisi suoraan täytäntöönpanokelpoisia, ei voida pitää perusteltuna.

Uhkasakot ovat luonteeltaan rikosoikeudellisista ja hallinnollisista sanktioista poikkeavia. Uhkasakko ei ole luonteeltaan sanktio vaan tehoste, jolla edistetään viranomaisen antamaa käskyä tai kieltoa. Uhkasakkoja koskevaa sääntelyä on runsaasti erillislaeissa ja täytäntöönpanokelpoisuutta koskevat säännökset vaihtelevat. Sääntelyn selkeyttämistä ja yhdenmukaistamista täytäntöönpanokelpoisuuden osalta myös uhkasakkoja koskevin osin voidaan pitää perusteluna. Koska uhkasakkojen tarkoituksena on tehostaa päävelvoitteen noudattamista, ehdotetaan, että uhkasakot voitaisiin panna täytäntöön ennen lainvoimaisuutta. Osa uhkasakoista voidaan kuitenkin muuntaa vankeudeksi. Näiden osalta täytäntöönpanokelpoisuus alkaisi vasta lainvoimaisuudesta kuten sakkorangaistuksillakin.

Lisäksi eläimiä koskevien menettämisseuraamusten ja eläimen tappamismääräysten osalta sovellettaisiin edelleen rikoslaissa määriteltyä erillsääntelyä nykyiseen tapaan.

Nykyistä sääntelyä vastaavasti rikokseen perustuvaa valtiolle tuomittua korvausta koskeva lainvoimaa vailla oleva ratkaisu voitaisiin panna täytäntöön siten kuin ulosottokaarissa säädetään lainvoimaa vailla olevan maksuvelvoitetta koskevan tuomion täytäntöönpanosta.

4.1.4 Rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten ja uhkasakkojen viivästyskorko

Esityksessä ehdotetaan, että sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisalaan kuuluville rangaistusluonteisille hallinnollisille seuraamuksille ei enää perittäisi viivästyskorkoa. Tämä

olisi perusteltua ensinnäkin siksi, että seuraamusmaksut ovat sanktioluonteisia maksuja ja rinnastuvat tässä suhteessa rahamääräisiin rangaistuksiin, joille viivästyskorkoa ei peritä.

Toiseksi on varsin sattumanvaraista, mille seuraamusmaksuille viivästyskorko nykyisin voidaan kutakin seuraamusmaksua koskevan lainsäädännön nojalla määrätä. Kuten edellä on todettu viivästyskorko liittyy nykyisin vain ylikuormamaksusta annetussa laissa tarkoitettuun ylikuormamaksuun, merenkulun ympäristönsuojelulain 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettuun öljypäästömaksuun, tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain 9 §:ssä tarkoitettuun laiminlyöntimaksuun, työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 35 §:ssä tarkoitettuun laiminlyöntimaksuun, sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun seuraamusmaksuun ja rikemaksuun sekä jätelain 131 §:ssä tarkoitettuun laiminlyöntimaksuun.

Näistä maksuista ainoastaan ylikuormamaksusta annetun lain esitöissä on perusteltu viivästyskorkoa. Muissa laeissa viivästyskoroille ei ole esitetty perusteluja. Ylikuormamaksun viivästyskorkoa on lain esitöissä (HE 20/1981 vp.) perusteltu sillä, että jos maksuvelvollinen voisi ilman koronmaksuvelvollisuutta tai vastaavaa muuta haitallista seuraamusta viivyttää maksua, on ilmeistä, että huomattava osa maksuunpannuista maksuista jouduttaisiin perimään ulosottomenettelyssä. Tästä syystä esitöissä katsottiin, että on tarpeen säätää, että määräaikana maksamatta jätetystä ylikuormamaksusta peritään viivästyskorko. Maksujen perintää koskevat menettelyt ovat kyseisen lain säätämisen jälkeen tehostuneet monin tavoin ja voidaan pitää epäselvänä, miten merkittävästi viivästyskoron uhka edistää ylikuormamaksujen maksamista.

Kolmanneksi esimerkiksi juuri ylikuormamaksuille määrätty viivästyskorot ovat aiheuttaneet jossain määrin tarpeettomia perintätoimia tilanteissa, joissa itse ylikuormamaksu on maksettu, mutta sille on ehtinyt kertyä vähäinen viivästyskorko. Perintämenettelyn kannalta viivästyskoron perintä näissä tilanteissa ei ole tarkoituksenmukaista.

Lisäksi ehdotetaan, että Finanssivalvonnasta annetun lain 74 §:stä poistettaisiin maininta uhkasakon perinnästä korkoineen. Näin sääntely vastaisi muita uhkasakkoja, joihin ei liity viivästyskorkoseuraamuksia.

4.1.5 Seuraamusten raukeaminen ja vanhentuminen

Esityksessä täydennettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla täytäntöön pantavien seuraamusten raukeamista koskevia säännöksiä. Sääntelyllä yhtenäistettäisiin erityisesti rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia koskevia raukeamissäännöksiä. Kuten edellä jaksossa 2.7 on todettu, sääntely on varsin hajanaista ja osin puutteellista. Ehdotetuilla säännöksillä säädettäisiin kaikille rahamääräisille rangaistusluonteisille hallinnollisille seuraamuksille yhteiset raukeamissäännökset. Myös muiden seuraamusten sääntelyn puutteet korjattaisiin. Seuraamusten raukeamisesta käytettäisiin johdonmukaisesti käsitettä raukeaminen, koska vastaavaa käsitettä käytetään rikoslain 8 luvussa.

Sääntely toteutettaisiin siten, että rikosoikeudellisten rangaistusten ja muiden rikoslakiin perustuvien seuraamusten ja määräysten raukeamisesta säädettäisiin kuten nykyisinkin rikoslaissa. Muiden seuraamusten raukeamisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Esitystä valmisteltaessa arvioitiin myös vaihtoehtoa siirtää rikoslain raukeamista koskevat säännökset sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin. Valmistelussa ei kuitenkaan pidetty perusteltuna erottaa rangaistusten raukeamista koskevia säännöksiä muista rikoslain 8 luvussa säädetyistä vanhentumissäännöksistä.

Rikoslaisissa säädettäisiin sakon, rikesakon, yhteisösakon, kurinpitosakon, oikeudenkäynnin kulun tai ulosoton turvaamiseksi tuomitun uhkasakon, menettämisseuraamusten, eläimen tappamismääräyksen ja verkkoviestin hävittämismääräyksen raukeamisesta.

Rikoslakiin ehdotetaan siis lisättäväksi säännös kurinpitosakon raukeamisesta. Raukeamisaika olisi viisi vuotta lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä, kuten sakollakin. Rikesakon raukeamisajankohtaa koskeva säännös muutettaisiin vastaavalla tavalla. Uhkasakkojen raukeamisesta ehdotetaan säädettäväksi rikoslaisissa vain siltä osin kuin kyse on rikoslain 2 a luvun 4 §:n nojalla muunnettavissa olevista uhkasakoista. Muiden uhkasakkojen raukeamisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Rikoslakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös eläimen tappamismääräyksen ja verkkoviestin hävittämismääräyksen raukeamisesta. Nämä seuraamukset eivät raukeaisi lainkaan. Sääntely vastaisi rikoksentekovälineeseen tai muuhun omaisuuteen kohdistuva menettämisseuraamuksen raukeamista. Tämä olisi perusteltua siksi, että kyseiset määräykset on perusteltua panna täytäntöön riippumatta raukeamisajoista. Käytännössä täytäntöönpano kuitenkin useimmiten tapahtuu nopeammin kuin esimerkiksi viiden vuoden raukeamisajan puitteissa.

Muilta osin rikoslain 8 luvun säännöksiin tehtäisiin kielellisiä muutoksia.

Sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin puolestaan lisättäisiin säännökset rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten, uhkasakkolakiin perustuvien uhkasakkojen, rikosuhrimaksun ja oikeudenkäymiskaaren 14 luvun 7 §:ssä tarkoitetun järjestyssakon ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 54 §:ssä tarkoitetun järjestyssakon raukeamisesta. Säännöksissä käytettäisiin käsitettä raukeaminen vastaavasti kuin rikoslaisakin. Raukeamisaika olisi viisi vuotta lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä, mikä vastaisi sakon raukeamisaikaa.

Lisäksi sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin lisättäisiin rikoslakia vastaavat säännökset kuoleman vaikutuksesta raukeamiseen, ulosmittauksen vaikutuksesta ja raukeamisajan laskemisesta.

Ehdotettujen säännösten nojalla täytäntöönpano raukeaisi maksuvelvollisen kuollessa. Kuten rikosoikeudellisia rangaistuksia myöskään näitä seuraamuksia ei ole tarkoituksenmukaista panna täytäntöön enää maksuvelvollisen kuoleman jälkeen. Toiseksi ehdotetaan, että ennen seuraamuksen raukeamista ulosmitattu omaisuus voitaisiin edelleen käyttää täytäntöönpanossa. Säännös vastaisi rikoslakia. Kolmanneksi säädettäisiin myös rikoslakia vastaavasti raukeamisajan täsmällisen päivän laskemisesta. Raukeamisaika päättyisi lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivää järjestysnumeroltaan vastaavaa päivää edeltävän vuorokauden päättyessä.

Koska sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa säädettäisiin kattavasti seuraamusten raukeamisesta, vastaavat säännökset kumottaisiin yksittäisiä rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia koskevista laeista.

4.1.6 Rahamääräisen saatavan perintä

Maksutilaisuuden varaaminen, maksukehotus ja saatavan maksaminen

Esityksessä ehdotetaan, että maksutilaisuuden varaamista ja maksukehotusta koskevaa sääntelyä selkeytettäisiin ja yhdenmukaistettaisiin erilaisten saatavien välillä.

Seuraamuksen ensimmäisenä asteena määrännyt viranomainen tai tuomioistuin olisi velvollinen varaamaan maksutilaisuuden, joka toteutettaisiin antamalla maksuvelvolliselle maksamiseen tarvittavat tiedot. Erillistä kiinteää maksuaikaa ei säädettäisi, mutta maksuvelvolliselle tulisi sen sijaan antaa ratkaisun yhteydessä tiedot siitä, että saatavaa voidaan alkaa periä sen tultua täytäntöönpanokelpoiseksi.

Esitystä valmisteltaessa selvitettiin erilaisia vaihtoehtoja esitetyille mallille. Näihin kuuluivat ensinnäkin kiinteän, esimerkiksi 30 päivän maksuajan lisääminen kaikkiin rahamääräisiin saataviin maksutilaisuuden varaamisen sijaan. Sääntely edellyttäisi kuitenkin muutoksia nykykäytäntöön erityisesti tuomioistuimissa, mikä voisi aiheuttaa tarvetta lisäresursoinnille. Toinen käsitelty vaihtoehto oli säätää vain hallinnollisia seuraamusmaksuja koskeva yhtenäinen esimerkiksi 30 päivän maksuaika maksutilaisuuden varaamisen sijaan. Vaihtoehdon etuna olisi se, että se säilyttäisi nykyisen oikeustilan määrällisesti huomattavan osan seuraamusmaksuista muodostavien liikennevirhemaksujen osalta. Ehdotukseen liittyi kuitenkin kysymyksiä muun muassa siitä, olisiko eri saatavalajeja koskeva erilainen sääntely perusteltua ja siitä, mikä olisi summaaristen sakkojen asema. Kolmas vaihtoehto olisi nykytilan säilyttäminen. Nykytilassa ongelmallisena nähtiin se, että eräpäivän puuttuminen on aiheuttanut epäselvyyttä siitä, milloin maksu tulisi viimeistään suorittaa, ja tätä koskevat kyselyt työllistävät muun muassa Oikeusrekisterikeskusta.

Oikeusrekisterikeskuksen lähettämää maksukehotusta koskien taas säädettäisiin yhtenäisestä, vähintään 14 päivän maksuajasta, jonka kuluessa maksuvelvollista on kehotettava maksamaan saatava. Sääntelyyn tehtäisiin lisäksi eräitä pienimuotoisia täsmentäviä ja selkeyttäviä muutoksia. Lisäksi erillislaeista poistettaisiin erilliset velvoitteet maksaa saatava määräajassa.

Saatavan maksamista koskeviin säännöksiin tehtäisiin joitakin maksamismenettelyä selkeyttäviä täsmennyksiä.

Muut saatavan täytäntöönpanoon liittyvät kysymykset

Esityksessä ehdotetaan, että Oikeusrekisterikeskuksen haettua ulosottoa, varsinaisessa ulosottomenettelyssä noudatettaisiin jatkossa eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta ulosottokaaren säännöksiä. Tämä olisi perusteltua, koska näin sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisten saatavien ulosottooperinnässä noudatettaisiin samaa menettelyä kuin muidenkin ulosottosaatavien perinnässä.

Lisäksi ehdotetaan, että rangaistusluonteiset hallinnolliset seuraamukset vapautettaisiin ulosottomaksuista. Tämä olisi perusteltua, koska nämä seuraamukset on vakiintuneesti rinnastettu rikosoikeudellisiin rangaistuksiin. Rikosoikeudelliset rangaistukset puolestaan on vapautettu ulosottomaksuista.

Esityksessä ehdotetaan selkeytettävän myös kuittaamista koskevaa sääntelyä. Sääntelyn mainittaisiin selkeyden vuoksi erikseen kattavan myös varoja, jotka ovat viranomaisen hallussa sakon täytäntöönpanosta annetun lain 45 §:n nojalla tai rikoslain 10 luvun 11 §:n 2 momentin nojalla, missä kyseessä on rahojen suoritus eikä varsinaisesti palautus.

Laissa ei ole tällä hetkellä säännöksiä täytäntöönpanon päättymisestä. Lain 6 §:n 3 momentissa on ainoastaan todettu, että täytäntöönpano päättyy vasta seuraamusta koskevan ratkaisun tultua

lainvoimaiseksi, vaikka maksu olisi suoritettu tätä ennen. Esityksessä ehdotetaankin uutta säännöstä täytäntöönpanon päättymisestä. Säännöksellä selkeytettäisiin sitä, milloin täytäntöönpano lopullisesti päättyy erotuksena esimerkiksi säännöksiin täytäntöönpanon keskeyttämisestä. Täytäntöönpano päättyisi pääsääntöisesti siihen, että se on maksettu ja saatavaa koskeva ratkaisu on tullut lainvoimaiseksi. Toiseksi täytäntöönpano voisi päättyä saatavan raukeamiseen. Kolmanneksi täytäntöönpano voisi päättyä jostain muualla lainsäädännössä säädetystä syystä. Tällainen syy voisi olla esimerkiksi velkajärjestely.

4.1.7 Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanorekisterit

Esityksessä ehdotetaan, että sakon täytäntöönpanosta annetun lain säännöksiin rekistereistä tehtäisiin muutoksia.

Oikeusrekisterikeskuksen tietojärjestelmää koskevia säännöksiä täsmennettäisiin siten, että tietojärjestelmässä olisi kaksi rekisteriä: sakkorekisteri ja hallinnollisten seuraamusten rekisteri. Sakkorekisterissä käsiteltäisiin rikosasioita koskevia seuraamuksia ja hallinnollisten seuraamusten rekisterissä muita seuraamuksia, erityisesti hallinnollisia seuraamusmaksuja. Jaottelu selkeyttäisi myös sitä, että sakkorekisteritietojen käsittelyssä noudatettaisiin yleisenä henkilötietosääntelynä rikosasioiden henkilötietosäännöksiä ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin tietojen käsittelyssä yleistä tietosuojasetusta. Laissa myös määriteltäisiin se, miltä osin laissa tarkoitettujen seuraamusten täytäntöönpanoon liittyvä henkilötietojen käsittely olisi rikosasioita koskevan tietosuojasääntelyn piirissä ja miltä osin puolestaan yleisen tietosuojasetuksen soveltamisalassa.

Säännöksiä rekistereihin kirjattavista tiedoista täsmennettäisiin. Rekisteriin merkittäisiin tiedot seuraamuksesta ja seuraamukseen tuomitusta henkilöstä sekä täytäntöönpanon etenemisestä. Uutena tietona sakkorekisteriin kirjattaisiin myös tieto tasavallan presidentin päättämästä armahduksesta. Sakkorekisteriin ja hallinnollisten seuraamusten rekisteriin kirjattavat tiedot olisivat yhteneväiset.

Lakia täydennettäisiin myös säännöksellä terveystietojen käsittelystä. Seuraamusten täytäntöönpanossa esimerkiksi maksuajan hakemisessa tai sakon muuntorangeistusasiassa seuraamukseen tuomitun terveydentila voi vaikuttaa asian ratkaisemiseen. Tästä syystä seuraamukseen tuomitun terveydentilatietoja voi olla tällaisissa tilanteissa välttämätöntä käsitellä täytäntöönpanon yhteydessä. Tästä syystä lakiin lisättäisiin säännös siitä, että seuraamukseen tuomitun terveydentilaa koskevia tietoja voidaan käsitellä täytäntöönpanon aikana, jos se on välttämätöntä.

Lakia täydennettäisiin myös säännöksellä henkilötietojen käsittelystä muuhun kuin alkuperäiseen käyttötarkoitukseen. Rekisterien tietoja voitaisiin esityksen mukaan käsitellä laillisuusvalvontatehtävissä taikka seuraamusten täytäntöönpanoon liittyvän valvonnan tai täytäntöönpanotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi taikka Oikeusrekisterikeskuksen henkilöstön koulutuksen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi. Tällaisen tietojen käsittelyn tulisi olla välttämätöntä. Koulutustarkoituksissa henkilön yksilöinnin mahdollistavat tiedot tulisi lisäksi poistaa.

Laissa säädettäisiin nykyistä kattavammin Oikeusrekisterikeskuksen oikeudesta saada tietoja muilta viranomaisilta täytäntöönpanotehtävien suorittamiseksi tai korvausasian käsittelyä varten taikka muuten tietojen rekisteriin merkitsemistä varten. Säännöksissä ehdotetaan, että Oikeusrekisterikeskuksella olisi tiedonsaantioikeus väestötietojärjestelmästä, oikeushallinnon tietovarannosta, poliisin ja muiden esitutkintaviranomaisten, Rikosseuraamuslaitoksen ja ulosoton rekistereistä. Tiettyihin asioihin liittyen Oikeusrekisterikeskuksella olisi myös

tiedonsaantioikeus Valtiokonttorilta ja Verohallinnolta. Lisäksi selvytyden vuoksi säädettäisiin, että Oikeusrekisterikeskus voisi saada välttämättömät tiedot seuraamuksista kaikilta muiltakin viranomaisilta, jotka määräävät Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöön pantaviksi tulevia seuraamuksia. Sääntely selkeyttäisi Oikeusrekisterikeskuksen tiedonsaantioikeutta nykyisestä.

Laissa täsmennettäisiin myös sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin tietojen luovuttamista koskevaa sääntelyä siten, että säädettäisiin kattavasti laissa tarkoitettujen seuraamusten täytäntöönpanoa varten tapahtuvasta tietojen luovuttamisesta.

Säännökset hallinnollisten seuraamusten rekisteristä ja sen tietosisällöstä henkilötietojen osalta perustuisivat yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c) ja e) alakohdan ja 3 kohdan sallimaan kansalliseen liikkumavaraan, koska tietojen käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi ja käsittely on tarpeen yleistä etua koskevan tehtävän suorittamiseksi ja rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttämiseksi. Rekisteröidyn oikeudet perustuisivat 6 artiklan 1 kohdan c) alakohtaan, joka olisi ensisijainen käsittelyn oikeusperuste.

Säännökset sakkorekisteristä täydentäisivät rikosasioiden tietosuojalain säännöksiä, säilyttäen kyseisessä laissa säädetyn tietosuojan vähimmäistason. Säännökset perustuisivat rikosasioiden tietosuojadirektiivin 8 artiklan 2 kohtaan. Erityisen henkilötietoryhmän eli terveystietojen käsittelyn sallimiseksi asiasta säädettäisiin laissa rikosasioiden tietosuojalain 11 §:n 2 momentin 1 kohdan vaatimuksen mukaisesti.

4.2 Rikosvahinkolain muutokset

4.2.1 Valtion takautumissaatavan perintä

Esityksessä ehdotetaan muutoksia rikosvahinkolakiin. Muutokset koskisivat valtion takautumissaatavan ja korvausten takaisinperintäpäätöksen täytäntöönpanoa.

Kuten edellä jaksosta 2.10.11 käy ilmi, monista valtion takautumisoikeutta koskevista asioista ei ole säädetty lainkaan tai sääntely on niukkaa. Menettely on perustunut käytäntöön. Valtion takautumisoikeuteen perustuvien saatavien perintä on julkisen vallan käyttöä, joten on perusteltua, että nykyistä sääntelyä täsmennetään. Muutokset selkeyttäisivät myös viranomaisten välistä työnjakoa.

Rikosvahinkolain 31 §:n 1 momentissa säädettäisiin edelleen siitä, että rikosvahinkokorvausta hakeneen korvausoikeus vahingosta vastuussa olevalta siirtyy valtiolle, kun Valtiokonttori päättää maksaa hakijalle korvausta ja enintään siltä osin kuin korvausta päätetään maksaa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin edelleen siitä, milloin valtiolla ei olisi takautumisoikeutta vahingosta vastuussa olevalta. Valtion takautumisoikeus poistuisi, jos vahingonkärsijä olisi saanut maksun vahingosta vastuussa olevalta. Asiassa ei kuitenkaan enää arvioitaisi sitä, onko maksu suoritettu vilpittömässä mielessä, koska ei ole perusteltua, että vahingonaiheuttaja joutuisi maksamaan korvauksen sekä vahingonkärsijälle että valtiolle.

Lakiin lisättäisiin säännös siitä, että Oikeusrekisterikeskus käyttäisi valtion puhevaltaa takautumisoikeutta koskeissa asioissa. Näin on käytännössä ollut, mutta asiasta ei ole säädetty laissa.

Lakiin lisättäisiin myös säännökset siitä, miten takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanossa menetellään. Nykyisin menettely on perustunut lähinnä käytäntöön.

Täytäntöönpano tapahtuisi siten, että Valtiokonttori ilmoittaisi Oikeusrekisterikeskukselle maksamastaan rikosvahinkokorvauksesta. Tämän jälkeen Oikeusrekisterikeskus selvittäisi, onko takautumissaatava täytäntöönpanokelpoinen. Jatkossakin perintään voitaisiin ryhtyä vasta kun tuomio, jolla vahingosta vastuussa oleva on velvoitettu suorittamaan korvausta, olisi saanut lainvoiman. Ehdotuksen mukaan takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanokelpoisuuden edellytyksenä olisi lisäksi Valtiokonttorin täytäntöönpanokelpoinen korvauspäätös. Jos nämä edellytykset täyttyisivät, Oikeusrekisterikeskus ilmoittaisi vahingonaiheuttajalle valtion takautumissaatavasta ja ryhtyisi saatavan täytäntöönpanoon sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla.

Laissa säädettäisiin myös menettelystä niissä tilanteissa, joissa saatava ei ole täytäntöönpanokelpoinen sen vuoksi, että vahingosta vastuussa olevaa ei ole tuomittu maksamaan vahingonkorvausta tuomioistuimessa. Tällöin Oikeusrekisterikeskuksen tulisi ilmoittaa vahingosta vastuussa olevalle valtion takautumisoikeudesta ja sen olisi täytäntöönpanoperusteen saamiseksi esitettävä vahingosta vastuussa olevalle maksuvaatimus. Tarvittaessa asia ratkaistaisiin riita-asiana tuomioistuimessa. Kun tuomio olisi lainvoimainen, tapahtuisi perintä sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesti.

Esityksessä ehdotetaan, että rikosvahinkolakiin lisättäisiin uusi 32 c §, jolla Oikeusrekisterikeskukselle säädettäisiin harkintavalta luopua valtion takautumisoikeuteen perustuvan saatavan perinnästä tietyin edellytyksin. Tällä hetkellä Oikeusrekisterikeskuksella ei ole lainkaan harkintavaltaa sen suhteen, ryhdytäänkö täytäntöönpanotoimiin vai ei. Käytännössä Oikeusrekisterikeskuksen on siis käynnistettävä takautumisoikeuteen perustuvan saatavan perintä, vaikka sen onnistuminen olisi hyvin epätodennäköistä. Koska kyse on valtion korvaussaatavasta eikä esimerkiksi rikosoikeudellisen seuraamuksen täytäntöönpanosta, olisi perusteltua, että Oikeusrekisterikeskuksella olisi harkintavaltaa asiassa.

Perintätoimista voitaisiin luopua ensinnäkin, jos perintä ei todennäköisesti johtaisi tulokseen, eli perintä ei todennäköisesti onnistuisi. Huomioon otettavia seikkoja voisivat olla esimerkiksi vahingosta vastuussa olevan hyvin nuori tai korkea ikä, terveydentila ja muut henkilökohtaiset olosuhteet, kuten elatusvelvollisuus.

Toiseksi perinnästä luopuminen olisi mahdollista, jos Oikeusrekisterikeskus arvioisi, ettei maksuvaatimuksen perusteeksi todennäköisesti olisi esittää riittävää näyttöä asiaa koskevassa oikeudenkäynnissä. Oikeusrekisterikeskus voisi näissä tapauksissa ensin odottaa, olisiko rikosasiassa odotettavissa tarvittavaa näyttöä. Jos sitä pidettäisiin epätodennäköisenä rikosasian käsittelyn etenemisestä huolimatta, Oikeusrekisterikeskus voisi luopua perinnästä.

Kolmanneksi Oikeusrekisterikeskus voisi luopua perinnästä, jos se katsoisi, että asian käsittelyn jatkamisesta aiheutuvat kustannukset olisivat selvässä epäsuhteessa saatavan suuruuteen. Perintätoimiin ryhtyminen ei siis olisi kustannus-hyöty-näkökulmasta tarkoituksenmukaista.

Luopuminen tarkoittaisi sitä, että asian käsittely päätettäisiin kokonaan.

4.2.2 Korvauksen takaisinperintä ja takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpano

Esityksessä ehdotetaan, että rikosvahinkolain 42 §:ää muutettaisiin niin, että Oikeusrekisterikeskus vastaisi kaikkien rikosvahinkokorvausten takaisinperinnästä. Muutos tarkoittaisi sitä, että nykyiset Valtiokonttorin takaisinperintätehtävät siirtyisivät Oikeusrekisterikeskukselle.

Jos takautumissaatavan perintävaiheessa kävisi ilmi, että korvaus on maksettu aiheuttomasti, käynnistettäisiin takaisinperintä. Oikeusrekisterikeskus kuulisi toimivaltaisena viranomaisena asianosaisia ja tekisi hallintopäätöksen. Nykyistä käytäntöä vastaavasti alkuperäistä Valtiokonttorin korvauspäätöstä ei tarvitsisi poistaa, jotta takaisinperintään voitaisiin ryhtyä. Tämä olisi perusteltua, koska Oikeusrekisterikeskuksen takaisinperintäpäätöksessä otetaan kantaa niihin perusteisiin, joiden vuoksi korvaus on alun perin maksettu aiheuttomasti. Korvauksensaajalla olisi myös mahdollisuus hakea muutosta takaisinperintäpäätökseen.

Muutos olisi perusteltu, koska käytännössä takaisinperintätilanteet tulevat ilmi takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanon yhteydessä, jolloin asia on Oikeusrekisterikeskuksen käsiteltävänä. Näin ollen Oikeusrekisterikeskuksella olisi parhaat edellytykset käsitellä takaisinperintäasia.

Laissa säilytettäisiin edelleen mahdollisuus kohtuullistaa tai luopua takaisinperinnästä.

Lisäksi ehdotetaan, että rikosvahinkolain 43 §:n 3 momentin säännös aiheuttomasti maksetun korvauksen kuittaamisesta tulevista korvaussuorituksista poistettaisiin. Nykyisin Oikeusrekisterikeskukselle aiheutuu ongelmallinen välivaihe, kun se joutuu odottamaan, tuleeko Valtiokonttorilta vireillä oleviin takaisinperintäasioihin myöhemmin mahdollisia täydennyksiä tai vähennyksiä. Takaisinperintäasioiden viivytyksettömän käsittelyn turvaamiseksi kuittausmahdollisuudesta luovuttaisiin.

4.3 Oikeusrekisterikeskuksen velvollisuus maksaa tuomioistuinmaksuja

Esityksessä ehdotetaan, että Oikeusrekisterikeskus vapautettaisiin tuomioistuinmaksujen maksamisesta.

Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotehtävät edellyttävät tietyissä asiaryhmissä asian panemista vireille tuomioistuimessa. Oikeusrekisterikeskuksella ei ole näissä asioissa harkintavaltaa sen suhteen, paneeko se asian vireille tuomioistuimessa. Tuomioistuinmaksujen periminen tällaisissa lakisääteisissä täytäntöönpanotehtävissä ei ole perusteltua.

Oikeusrekisterikeskuksella on mahdollisuus vaatia vastapuolen velvoittamista tuomioistuinmaksun suorittamiseen, mutta varsin usein maksuvelvollisella ei ole varaa maksaa edes tuomittua velvoitetta. Tuomioistuinmaksut jäävät usein valtion vahingoksi. Joissain tapauksissa tuomioistuinmaksu voi muodostua suuremmaksi kuin itse saatava, jota Oikeusrekisterikeskus perii maksuvelvolliselta. Sen enempää Oikeusrekisterikeskuksen kuin maksuvelvollistenkaan kannalta tuomioistuinmaksun periminen ei ole näistäkään syistä perusteltua.

Lisäksi on huomattava, että vastaavanlaisia täytäntöönpanotehtäviä suorittava Rikosseuraamuslaitos on jo nykyisin vapautettu tuomioistuinmaksuista.

4.4 Verkkoviestin hävittämismääräyksen täytäntöönpano

Esityksessä ehdotetaan, että verkkoviestin hävittämismääräyksen täytäntöönpanosta huolehtisi edelleen ulosottomies ja täytäntöönpanossa noudatettaisiin ulosottokaaren säännöksiä. Koska ulosottokaaren 7 luvun tekemisvelvoitetta koskevat säännökset eivät täysin sovellu verkkoviestin hävittämiseen, ulosottokaaren lisättäisiin uusi säännös verkkoviestin hävittämismenettelystä.

4.5 Rangaistusvaatimuksesta luopuminen

Esityksessä ehdotetaan, että rangaistusvaatimuksen käytöstä luovuttaisiin.

Kuten edellä jaksossa 2.13 on todettu, rangaistusvaatimuksen käyttömäärä on vähentynyt ja suostumuksensa summaariseen sakkomenettelyyn maksamalla antaa vuosittain vain noin 400 sakotettua. Loput rangaistusvaatimusasiat siirtyvät 30 päivän maksuajan jälkeen tavanomaiseen rikosprosessiin. Maksuajan kulumisen odottaminen aiheuttaa siten viivettä asian esitutkintaan.

Vähäisestä käyttömäärästä huolimatta rangaistusvaatimuksen käyttö edellyttää Oikeusrekisterikeskukselta ja poliisilta maksamisen seuranta.

Rangaistusvaatimusta koskevaa menettelyä voidaan myös pitää jossain määrin vaikeaselkoisena. Käytännössä on ollut tilanteita, joissa sakotetulle on ollut epäselvää, mihin hän on antanut suostumuksensa maksamalla sakon. Myös syyttäjien näkökulmasta rangaistusvaatimus on aiheuttanut epäselviä tilanteita. Joissain tilanteissa maksettua rangaistusvaatimuksia on jouduttu siirtämään tavanomaiseen rikosprosessiin siksi, että on epäselvää, millä perusteella sakotettu on kiistänyt teon. Asiaa ei ole välttämättä kirjattu, koska rangaistusvaatimukseen suostuminen on saatettu mieltää teon tunnustamiseksi.

Yllä mainituista seikoista huolimatta rangaistusvaatimuksen käytöllä vältetään rikkomuksen käsittely rikosprosessissa noin 400 asiassa vuosittain. Tästä aiheutuu vähäisiä kustannussäästöjä syyttäjille ja tuomioistuimille.

Esitystä valmisteltaessa on arvioitu, että rikosprosessin selkeys ja rangaistusvaatimuksen käytön vähentyminen puoltavat siitä luopumista. Rikosprosessiin ohjautuvien asioiden määrän kasvu on siinä määrin vähäinen, ettei rangaistusvaatimusta ole vähäisten kustannussäästöjen vuoksi perusteltua säilyttää.

4.6 Muut muutosehdotukset

Edellä jaksossa 2.14 mainituista syistä rikoslain 2 a luvun 3 §:n 2 momenttiin ja 7 luvun 3 a ja 3 b §:ään tehtäisiin tieliikennelain ja vesiliikennelain uudistuksista aiheutuneet lakitekniset muutokset.

Vastaavasti yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 18 ja 40 §:ää täsmennettäisiin siten, että sakon muuntorangaistuksen määräämiseen tai täytäntöönpanoon ei saisi ryhtyä, jos velkajärjestely on alkanut eikä maksuohjelman aikana.

Lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun 26 § kumottaisiin, koska uhkasakkojen muuntamisesta säädetään kattavasti rikoslain 2 a luvun 4 §:ssä.

Eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) 90 §:n virka-apusäännöstä täydennettäisiin siten, että kunnaneläinlääkärillä olisi velvollisuus antaa virka-apua kaikille esitutkintaviranomaisille eläimiin kohdistuvissa takavarikko- ja menettämisseuraamusasioissa. Virka-apu laajennettaisiin koskemaan myös eläimen tappamismääräyksen täytäntöönpanoa. Muutoksilla huolehdittaisiin siitä, että eläimiin kohdistuvissa seuraamusten täytäntöönpanotehtävissä olisi aina mahdollisuus hyödyntää kunnaneläinlääkärin eläinlääketieteellistä ammattitaitoa.

5 Pääasialliset vaikutukset

5.1 Taloudelliset vaikutukset

5.1.1 Tietojärjestelmäkustannukset

Esitys liittyy Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotietojärjestelmän päivittämishankkeeseen. Hanke on käynnistetty ja vuonna 2025 on tarkoitus ottaa ensimmäiset tietojärjestelmämuutokset tuotantokäyttöön. Tavoitteena on uudistaa koko tietojärjestelmä vuoteen 2027 mennessä.

Tietojärjestelmähankkeen ja siihen liittyvien lainmuutosten tavoitteena on parantaa tuottavuutta ja taloudellisuutta. Tietojärjestelmähankkeessa uudistetaan täytäntöönpanojärjestelmä niin, että ylläpitokustannukset ja kehittämiskustannukset pienenevät merkittävästi. Oikeusrekisterikeskus on arvioinut hankkeen kustannuksiksi vuoteen 2033 mennessä noin 14,8 miljoonaa euroa. Hankkeesta saavutettavat kustannushyödyt on vuoteen 2033 mennessä arvioitu noin 18,5 miljoonaksi euroksi.

Tietojärjestelmähanke edellyttää liityntöjä eri viranomaisten tietojärjestelmien välille. Tässä hallituksen esityksessä ehdotetut lainmuutokset eivät edellytä muutoksia tietojärjestelmäintegraatioihin.

Tietojärjestelmähankkeen kustannusarviot tarkentuvat tietojärjestelmähankkeen edetessä. Nyt ehdotetut lainmuutokset eivät aiheuta erikseen mainittavia tietojärjestelmäkustannuksia.

5.1.2 Vaikutukset viranomaisten määrärahoihin

Esitys vaikuttaisi useiden viranomaisten toimintaan. Seuraavassa arvioidaan näiden muutosten vaikutusta viranomaisten määrärahoihin.

Oikeusrekisterikeskuksen kustannuksia lisää jossain määrin ehdotus 30 päivän kiinteästä maksuajasta luopumisesta liikennevirhemaksuissa ja sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain mukaisessa menettelyssä määrättyjen sakkojen maksamisessa. Oikeusrekisterikeskuksen arvion mukaan seuraamukset maksettaisiin pääosin hyvin poliisin antamien maksutietojen perusteella, vaikka niissä ei olisi eräpäivää. Muutos vaikuttaisi kuitenkin jossain tapauksissa maksukäyttäytymiseen siten, että seuraamus maksettaisiin vasta siinä vaiheessa, kun Oikeusrekisterikeskus on lähettänyt asiassa maksukehotuksen, jossa on eräpäivä maksamista varten. Oikeusrekisterikeskuksen arvion mukaan maksukehotuksia tulisi lähettämään muutoksen myötä vuosittain 20 000 kappaletta enemmän nykytilaan verrattuna. Tällä olisi noin 10 000 euron vuosittainen kustannusvaikutus. Kustannusvaikutusta vähentäisi jatkossa se, jos maksuvelvolliset siirtyvät käyttämään sähköisiä asiointipalveluja.

Oikeusrekisterikeskuksen tehtäviin vaikuttaisivat myös rikosvahinkoasioiden hoitoon tehtävät lainmuutokset. Tästä aiheutuvat kustannukset olisivat kuitenkin vähäisiä.

Esityksestä aiheutuu muutoksia useiden viranomaisten välisiin tehtävänjakoihin. Muutokset olisivat kuitenkin vähäisiä ja tehtävien hoitamisessa pystyttäisiin hyödyntämään tietojärjestelmän automaatiota. Muutokset myös selkeyttäisivät käsittelyprosesseja, mikä osaltaan vähentää viranomaisten työtä. Kokonaisuudessaan viranomaisille ei aiheutuisi lainmuutoksista mainittavia kustannuksia.

Ehdotettu rangaistusvaatimuksesta luopuminen sakon ja rikesakon määräämismenettelyssä tarkoittaisi sitä, että vuosittain noin 400 sakkoasiaa käsiteltäisiin summaarisen menettelyn sijasta tuomioistuimessa. Tästä on arvioitu aiheutuvan laskennallista vuosittaista henkilöstökustannusten lisäystä syyttäjille enintään noin 110 000 euroa ja tuomioistuimille enintään noin 180 000 euroa. Toisaalta hankkeen toisessa vaiheessa toteutettavaksi tarkoitettu päihdetutkimuskustannusten määrääminen sakkomenettelyssä vähentäisi syyttäjien ja tuomioistuinten työmäärää.

Kokonaisuutena arvioiden tässä esityksessä ehdotetut lainmuutokset voidaan toteuttaa valtion talousarvion ja valtiontalouden kehyksiin varattujen määrärahojen puitteissa. Nyt ehdotettujen lainmuutosten edellyttämät tietojärjestelmämuutokset Oikeusrekisterikeskuksen tietojärjestelmiin voidaan toteuttaa tietojärjestelmähankkeeseen varattujen määrärahojen puitteissa.

5.1.3 Vaikutukset sakkotuloihin

Esityksellä ei olisi mainittavia vaikutuksia valtion sakkotulokertymään.

5.2 Vaikutukset perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen

Ehdotetut lainmuutokset selkeyttävät seuraamusten täytäntöönpanomenettelyä. Muutokset parantavat siten maksuvelvollisten asemaa.

Rangaistusvaatimuksen poistamisen voidaan katsoa parantavan kansalaisten oikeusturvaa, koska rangaistusvaatimuksen käyttö on aiheuttanut epäselvyyttä niin viranomaisille kuin maksuvelvollisillekin.

5.3 Vaikutukset viranomaisiin

5.3.1 Yleistä

Ehdotetut muutokset selkeyttäisivät eri viranomaisten tehtävänjakoa seuraamusten täytäntöönpanossa. Tämä voisi jossain määrin nopeuttaa asioiden käsittelyä ja tehostaa täytäntöönpanon onnistumista.

Viranomaisten kannalta koko tietojärjestelmähankkeen olennaisin muutos olisi se, että täytäntöönpanomenettely siirtyisi kaikilta osin manuaalisesta käsittelytavasta sähköiseksi.

5.3.2 Oikeusrekisterikeskus

Ehdotusten merkittävimmät muutokset koskisivat Oikeusrekisterikeskusta.

Oikeusrekisterikeskukselle uusi tietojärjestelmä yhdistettynä säädösmuutoksiin, mahdollistaa virtaviivaisemman ja kustannustehokkaamman seuraamusten täytäntöönpanon. Uuden järjestelmän ja teknologian avulla on mahdollista toteuttaa nykyistä paremmin viranomaisten välisiä tiedonsiirtoja siten kuin tiedonhallintalain (906/2019) 22 §:ssä edellytetään. Kansalaisille, yhteisöille ja yrityksille on mahdollista toteuttaa sähköisiä asiointipalveluita ja näin helpottaa viranomaisasiointia täytäntöönpanoasioissa. Uuden järjestelmän avulla sähköistetään täytäntöönpanoprosessia ja vähennetään manuaalista työtä vaativia vaiheita Oikeusrekisterikeskuksessa.

Oikeusrekisterikeskukselle siirtyy joidenkin uusien seuraamusten täytäntöönpanotehtäviä.

Rangaistusluonteisten hallinnollisia seuraamuksia koskevien säännösten yhtenäistäminen ja sähköinen käsittely vähentävät niin Oikeusrekisterikeskuksen kuin maksun määränneiden viranomaistenkin työtä maksun täytäntöönpanovaiheessa.

Rikosvahinkoasioissa Oikeusrekisterikeskuksen edellytyksiä huolehtia takautumissaatavan täytäntöönpanosta parannettaisiin muun muassa siten, että sille säädettäisiin toimivalta luopua perinnästä tietyin edellytyksin. Oikeusrekisterikeskus ei nykyisestä poiketen tekisi aktiivisia perintätoimia tilanteissa, joissa olisi ilmeistä, ettei perintä tule onnistumaan. Tämä helpottaisi Oikeusrekisterikeskuksen työn kohdistamista nykyistä tehokkaammin. Maksettujen korvausten takaisinperintätehtävät keskitettäisiin kokonaisuudessaan Oikeusrekisterikeskukselle, mikä lisäisi jossain määrin Oikeusrekisterikeskuksen tehtäviä, mutta toisaalta selkeyttäisi tehtävänjakoa Oikeusrekisterikeskuksen ja Valtiokonttorin välillä.

Kokonaisuudessaan tehtävämuutokset eivät olennaisesti vaikuttaisi Oikeusrekisterikeskuksen työmäärään, mutta parantaisivat Oikeusrekisterikeskuksen edellytyksiä huolehtia tehtävistään tehokkaasti.

5.3.3 Tuomioistuimet ja syyttäjät

Seuraamusten täytäntöönpanotehtäviä koskevat muutokset eivät olennaisesti vaikuttaisi tuomioistuinten tai syyttäjien toimintaan.

Yksittäisistä ehdotetuista muutoksista sakon ja rikesakon määräämisestä annettuun lakiin ehdotetut muutokset rangaistusvaatimuksesta luopumisesta muuttaisivat jossain määrin tuomioistuinkäsittelyyn vietävien rikosasioiden määrää. Rangaistusvaatimuksesta luopumisen vuoksi vuosittain noin 400 sakkoasiaa käsiteltäisiin summaarisen menettelyn sijasta tuomioistuimessa. Vaikutus niin tuomioistuihin kuin syyttäjiinkin olisi kuitenkin kokonaisuudessaan vähäinen. Muutos poistaisi menettelystä osin tarpeettomia käsittelyvaiheita ja ohjaisi asiat nykyistä tarkoituksenmukaisempaan prosessiin. Tämä parantaisi siten näiden viranomaisten mahdollisuuksia keskittyä niiden ydintehtäviin eli vaikeiden ja riitaisten asioiden käsittelyyn.

5.3.4 Poliisi

Ehdotetut muutokset eivät olennaisesti vaikuttaisi poliisin tehtäviin. Sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muutoksilla olisi tuomioistuihin ja syyttäjiä vastaavia vaikutuksia myös poliisin toimintaan.

5.3.5 Muut viranomaiset ja toimijat

Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöön pantaviksi siirtyvät seuraamukset vähentävät vastaavasti muiden viranomaisten työmäärää vähäisessä määrin.

Tietojärjestelmän kehittäminen ja siihen liittyvät lainmuutokset selkeyttävät ja yksinkertaistavat rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusmaksujen täytäntöönpanoa maksuja määräävien viranomaisten ja Oikeusrekisterikeskuksen kesken. Täytäntöönpanotietojärjestelmän uudistaminen vaikuttaisi vähäisessä määrin kaikkiin viranomaisiin, jotka määräävät hallinnollisia seuraamusmaksuja tai uhkasakkoja. Muutokset koskisivat siten esimerkiksi kuntia. Vaikutukset olisivat kuitenkin vähäisiä, koska esityksessä ei ehdoteta olennaisia muutoksia seuraamusten täytäntöönpanon käynnistämisen vaiheeseen,

Eläinten hyvinvoinnista annetun lain muutos voisi yksittäisissä asioissa lisätä kunnaneläinlääkärin työtä. Koska valtaosa eläimiin kohdistuvista seuraamuksista on jo nyt virka-apusäännöksen piirissä, muutoksen vaikutukset olisivat vähäisiä.

5.4 Tiedonhallintavaikutukset

Tietojärjestelmähankkeella ja ehdotetuilla lainmuutoksilla olisi myös tiedonhallintavaikutuksia.

Esityksellä olisi vaikutuksia Oikeusrekisterikeskuksen asiankäsittelyprosesseihin. Täytäntöönpanoasioiden käsittely Oikeusrekisterikeskuksessa on tällä hetkellä osittain manuaalista, mutta uuden tietojärjestelmän myötä asiankäsittelyprosessit ja tietoaaineistojen säilytys tullaan sähköistämään. Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotehtävien osalta on jo toteutettu uudistus tiedonhallintasuunnitelmaan, joka tukee sähköistä asiankäsittelyprosessia ja on näin ollen valmis tukemaan uuden täytäntöönpanojärjestelmän tiedonhallintaa asiankäsittelyprosesseissa. Tiedonohjaus asiakirjallisissa prosesseissa tulee toteutumaan tiedonohjausjärjestelmän kautta. Asiarekisteri tullaan muodostamaan tiedonhallintalain (906/2019) mukaisesti.

Asian- ja tiedonhallinnan kytkeminen prosessien taustalle mahdollistaa myös automaattisen ratkaisumenettelyn käyttämisen, jota olisi mahdollista hyödyntää maksukehotuksen määräajan siirtämistä ja maksuajan myöntämistä koskevilla Oikeusrekisterikeskuksen päätöksissä.

Täytäntöönpanoprosessien sähköistamisellä olisi merkittäviä myönteisiä vaikutuksia muun muassa viranomaistoiminnan tehokkuuteen, tietoturvalliseen tiedonsiirtoon sekä rekisteritietojen ajantasaisuuteen. Täytäntöönpanoprosessien automatisointi lyhentäisi niiden käsittelyaikoja.

Esityksessä ehdotetaan, että sakon täytäntöönpanosta annetun lain säännöksiin rekistereistä tehtäisiin muutoksia. Laissa säädettäisiin erikseen sakkorekisteristä ja hallinnollisten seuraamusten rekisteristä sekä niiden tietosisällöstä. Nämä kaksi rekisteriä muodostaisivat Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanoasioiden tietovarannon. Esitys selkeyttäisi tietopyyntöjen tekemistä, kun tietoaaineistoja pyydetään joko sakkorekisteristä tai hallinnollisten seuraamusten rekisteristä.

Tietojärjestelmäuudistuksen toteutuminen mahdollistaa myös tietoaaineistojen muodostamisen sähköiseksi nykyisen lainsäädännön vaatimusten mukaisesti.

Täytäntöönpanoprosessien tehostaminen ja sähköistäminen vaatii Oikeusrekisterikeskuksen uudelta täytäntöönpanojärjestelmältä hyvää rajapintakyvykkyyttä sekä uusia tietojärjestelmäintegraatioita muiden viranomaisten tietojärjestelmiin. Uudet integraatiot tukevat tiedonhallintalain mukaista sähköistä käsittelyä sekä sujuvoittavat täytäntöönpanoprosesseja.

Uuden täytäntöönpanojärjestelmän myötä Oikeusrekisterikeskuksen on mahdollista tehostaa saataviensa maksamisen valvontaa automatisaatiolla velkajärjestely-, yrityssaneeraus sekä konkurssimenettelyissä. Lisäksi uusi tietojärjestelmä mahdollistaa koko täytäntöönpanotoiminnan asiakirjojen käsittelyn sekä elinkaarenhallinnan. Tietojärjestelmähanke edellyttää datamigraatiota, jossa tietoja siirretään vanhasta täytäntöönpanojärjestelmästä uuteen. Huolellisella suunnittelulla mahdollistetaan, että siirrettävät tiedot säilyvät eheinä.

5.5 Tietosuojavaikutukset

Oikeusrekisterikeskuksen uuden tietojärjestelmän toteutus perustuu henkilötietojen käsittelyä koskevaan yleiseen lainsäädäntöön eli tietosuojasetukseen, tietosuojalakiin ja rikosasioiden tietosuojalakiin. Ehdotetussa laissa olisi yleissäännöksiä täydentävät, nimenomaan Oikeusrekisterikeskuksen toimintaa koskevat säännökset, joiden periaatteet ovat yleisen tietosuojalainsäädännön mukaiset.

Tietosuojan toteutumista varmistavia ehdotetun lain säännöksiä olisivat esimerkiksi Oikeusrekisterikeskuksen pitämien henkilörekisterien käyttötarkoituksen ja sisällön yksityiskohtainen määrittely laissa, terveystietojen käsittelyä koskevat säännökset ja tietojen poistoajat.

Henkilötietojen käsittelyn käyttötarkoituksenmukaisuus varmistetaan tietojärjestelmä uudistuksessa teknisin ja organisatorisin keinoin käyttöoikeuksia rajaamalla, lokituksella, käyttäjien koulutuksella ja sisäisellä valvonnalla.

Täytäntöönpanotietojärjestelmässä on mahdollista hyödyntää automaattista ratkaisumenettelyä. Mikäli järjestelmässä käytettäisiin automaattista ratkaisumenettelyä, menettelylle luodaan tarkkaan määritellyt käsittelysäännöt ja valvontatoiminnot tiedonhallintalain ja hallintolain edellyttämällä tavalla. Lisäksi huolehditaan, että rekisteröityjä informoidaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Ehdotetuissa säännöksissä on otettu huomioon tietosuojan vaatimat seikat. Voimassa olevaan lainsäädäntöön verrattuna ehdotetut säännökset parantaisivat tietosuojaa Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotehtävissä.

5.6 Vaikutukset rikollisuuteen

Esityksellä ei olisi mainittavia vaikutuksia rikollisuuteen. Muutokset voivat kuitenkin jossain määrin edistää seuraamusten maksamista ja perinnän tehokkuutta.

6 Muut toteuttamisvaihtoehdot

6.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

6.1.1 Rikosvahinkolaissa tarkoitetun takautumissaatavan perinnästä luopuminen

Valmistelun aikana on arvioitu myös eräitä muita vaihtoehtoja rikosvahinkokorvaukseen perustuvan takautumissaatavan perintätoimista luopumiselle.

Ensimmäinen vaihtoehtona on arvioitu sitä, että Oikeusrekisterikeskus voisi luopua valtion takautumisoikeuteen perustuvan saatavan perinnästä, jos perintä kokonaisuutena arvostellen harkittaisiin kohtuuttoman raskaaksi ottaen huomioon vahingonkorvauslain (412/1974) 2 luvun 1 §:n 2 momentin, 2 tai 3 §:n yleiset periaatteet. Ratkaisu olisi selkeä, koska Oikeusrekisterikeskus harkitsisi perintään ryhtymistä samoilla perusteilla, joita tuomioistuimien soveltaisi korvausvastuuta harkitessaan, jos asia myöhemmin saatettaisiin tuomioistuimen ratkaistavaksi. Tässä vaihtoehdossa ei tarvitsisi säätää erikseen perusteita Oikeusrekisterikeskuksen luopumisharkinnalle.

Oikeusrekisterikeskuksen harkintavaltaa koskevan pykälän nojalla tulisi kuitenkin voida tarvittaessa kokonaan luopua korvausvaatimuksesta, jos se katsottaisiin kokonaisharkinnan

perusteella tarpeelliseksi. Vahingonkorvauslain edellä mainitut säännökset periaatteessa mahdollistavat korvausvaatimuksesta luopumisen, mutta tahallaan aiheutetuissa vahingoissa ja erityisesti rikosvahingoissa se on ollut erittäin poikkeuksellista. Vahingonkorvausoikeudellisten kohtuullistamisperiaatteiden pääsääntönä on vahingonkärsijän suojaaminen ja täyden korvauksen periaate. Esimerkiksi rikokseen syyntakeettomana syyllistyneenkään ei yleensä vapaudu vahingonkorvausvastuusta kokonaan, vaikka hänet jätetään tuomitsematta rangaistukseen (esim. KKO 2009:56).

Lisäksi on otettava huomioon, että tässä tapauksessa kysymys ei ensisijaisesti olisi vahingonkärsijän, vaan valtion intressien turvaamisesta. Vaihtoehto aiheuttaisi epäselvyyttä siitä, missä määrin vahingonkärsijän ja vahingon aiheuttajan välistä oikeussuhdetta koskeva sääntely ja oikeuskäytäntö olisivat sovellettavissa.

Edellä todettujen seikkojen perusteella ei ole perusteltua, että Oikeusrekisterikeskus soveltaisi luopumisharkinnassaan vahingonkorvauslain säännöksiä. Vahingonkorvauslain säännökset tulisivat sovellettavaksi tuomioistuimessa, jos luopumista koskeva korvausasia etenisi riita-asiana oikeudenkäyntiin.

Toisena vaihtoehtona on arvioitu sitä, että Oikeusrekisterikeskus voisi vain keskeyttää perintätoimet, muttei luopua perinnästä kokonaan. Tässä vaihtoehdossa perintä kuitenkin aloitettaisiin uudelleen tilanteessa, jossa sen voitaisiin olettaa johtavan tulokseen. Vastaavalla tavalla on tullivelan perintätoimista luopumisesta säädetty tullilain (304/2016) 79 §:ssä. Tässä vaihtoehdossa Oikeusrekisterikeskukselle säädettäisiin samankaltainen toimivalta nimenomaan perintätoimien keskeyttämiseen rikosvahinkoasioissa.

Kun perinnästä ei luovuttaisi lopullisesti, vaan se keskeytettäisiin, jäisi asia vireille Oikeusrekisterikeskuksen järjestelmään. Tällöin asian käsittelyä voitaisiin jatkaa, jos vahingosta vastuussa olevalle, eli maksuvelvolliselle, tulisi varoja ja perinnän katsottaisiin johtavan tulokseen. Tässä vaihtoehdossa todennäköisempää olisi kuitenkin käytännössä todennäköisempää, että asia jäisi vireille järjestelmään siihen asti, että se raukeaisi. Asian mahdollisesti pitkänkin vireilläolon edellyttämät järjestelyt aiheuttaisivat Oikeusrekisterikeskukselle lisätyötä ja olisivat myös maksuvelvollisen kannalta ongelmallisia, koska asia voisi olla vireillä vuosia.

6.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

6.2.1 Ruotsi

Sakkojen täytäntöönpanosta on Ruotsissa annettu laki ja asetus (Bötesverkställighetslag, 1979:189 ja bötesverkställighetsförordning, 1979:197). Uhkasakosta on annettu erillinen laki (Lag om viten, 1985:206). Pohjoismaisesta yhteistyöstä rangaistusten täytäntöönpanossa on annettu laki (Lag om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m., 1963:193).

Ruotsissa alkoi vuonna 2012 laajempi seuraamusjärjestelmää koskeva uudistus. Sakon täytäntöönpanosta annettua lakia on Ruotsissa muutettu loppuvuodesta 2020. Muutoksella tiukennettiin hieman mahdollisuuksia muuntaa sakkorangaistus vankeudeksi.

Sakkojen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään sakkojen ja uhkasakkojen perinnästä (1 §). Laissa käytetään Suomen perintää vastaavalle ilmaisulle kahta eri termiä uppbörd ja indrivning. Sakon perintää koskevan asetuksen mukaan uppbörd on ensisijainen perintämuoto, jossa perijäviranomaisena toimii poliisi. Täytäntöönpanoa koskevan lain 2 §:n mukaan sakkojen

kantoon (uppbörd) aletaan heti kun päätös tai tuomio on annettu, mutta perintään (indrivning) ei saa alkaa ennen lainvoimaisuutta. Laissa säädetään myös mahdollisuudesta maksaa sakko ennakoon ennen tuomion antamista (2 § 2 mom.). Perintää (indrivning) koskevien säännösten mukaan perintä (indrivning) aloitetaan, ellei sakon kantoon (uppbörd) ryhdytä, tai ellei se ole johtanut täyteen maksuun.

Täytäntöönpanosta annetussa asetuksessa säädetään muun muassa tuomioistuimen velvollisuudesta ilmoittaa sakotetulle mahdollisuudesta vapaaehtoiseen maksamiseen (3 §), sekä poliisin velvollisuudesta pyytää sakkojen perintää sakkojen kannon jälkeen tai silloin kun kantoa ei ole suoritettu (6 §). Myös tuomioistuin tai muu viranomainen voi pyytää perintää ratkaisun tultua lainvoimaiseksi (8 §). Asetuksen 25 §:n mukaan perintää ei tarvitse pyytää aloitettavaksi saatavasta, joka on alle 100 kruunua ja jos perintä ei ole tarpeen yleisen edun vuoksi.

Sakkojen täytäntöönpanosta annetun lain mukaan kruununvoudinvirasto voi päättää, ettei sakon täytäntöönpanoa jatketa, mikäli periminen olisi erityisen haitallista sakotetulle tai tämän huollettavalle (12 §). Laissa on myös säännökset sakon muuntamisesta.

6.2.2 Norja

Norjan rikosprosessilaissa (Lov om rettergangsmåten i straffesaker, LOV-1981-05-22-25), säädetään tuomioiden täytäntöönpanemisesta siten, että tuomio voidaan panna täytäntöön lainvoimaisena (rettskraftig), ellei asiasta toisin säädetä. Lain 454 §:n mukaan sakkojen määräpäivä on heti kun ne on määrätty ja täytäntöönpano voidaan aloittaa tällöin suoraan. Jos sakko ei kuitenkaan ole vielä lainvoimainen ja siitä valitetaan, ei täytäntöönpanoa voida jatkaa ennen kuin asia on ratkaistu.

Poliisi vastaa muiden kuin ehdottomien vankeusrangaistusten täytäntöönpanon aloittamisesta (455 §). Lain mukaan sakkojen ja muiden rahamääräisten saatavien perinnästä vastaa Norjan perintätoimisto (Statens Innkrevingssentral), ellei ministeriö päättä toisin. Myös muille osapuolille rikosasioissa määrättävät korvaukset voidaan periä perintätoimiston toimesta, mikäli toinen taho sitä toivoo (456 §). Lain mukaan oikeusministeriö voi määrätä koron maksamisesta ja muista kuluista sakoille ja takavarikoille (456 §) ja kuningas voi määrätä tarkemmin sakkojen ja muiden rahamääräisten saatavien perinnästä (457 §). Laissa on myös säännökset armahdukseen liittyen (458 §).

Jos sakkoa ei makseta vapaaehtoisesti tai saada muuten perityksi, voidaan se määrätä täytäntöön pantavaksi muuntorangaistuksena.

Päätöstä täytäntöönpanosta ei käsitellä erikseen tuomioistuimessa. Sakon muuntosuhteesta vankeudeksi ei ole tarkkaa sääntelyä mutta useimmissa tapauksissa 1000 kruunua vastaa kaksi päivää vankeutta. Jos sakkoon tuomittu on maksanut osan sakosta, lyhentää tämä muunnettua vankeustuomiota.

Muuntorangaistus pannaan täytäntöön vain, jos sakkoon tuomittu maksukyvyystä huolimatta jättää sakon maksamatta tai yleinen etu sitä vaatii. Norjan rangaistusten täytäntöönpanosta annetun lain (Lov om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven) 16 a §:n nojalla sakon muuntorangaistus voidaan panna täytäntöön sakkopalveluna.

6.2.3 Tanska

Tanskan rikoslaissa (straffeloven) säädetään sakkorangaistuksen ja muuntorangaistuksen määräämisestä. Sakkorangaistuksen täytäntöönpanosta säädetään rangaistusten täytäntöönpanosta annetussa laissa (Bekendtgørelse af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. LBK nr 1333 af 09/12/2019). Tarkempia säännöksiä sakkojen täytäntöönpanosta on annettu sakkoasetuksessa (Bekendtgørelse om opkrævning af visse bøder, offerbidrag, konfiskationsbeløb, sagsomkostninger m.v. samt afgørelse om udståelse af forvandlingsstraf for bøde [bødebekendtgørelsen], BEK nr 1250 af 29/11/2019)) ja sakko-ohjeessa (vejledning om opkrævning af visse bøder, offerbidrag, konfiskationsbeløb og sagsomkostninger og om afgørelse om udståelse af forvandlingsstraf for bøde [bødevejledningen]).

Rangaistusten täytäntöönpanosta annetun lain mukaan sakko maksetaan poliisille, ellei päätöksessä toisin mainita. Oikeusministeriö voi säätää tarkempia ohjeita sakkojen täytäntöönpanosta. (90 §) Perinnästä annetun asetuksen mukaan poliisin on kerättävä säännöksen soveltamisalaan kuuluvat maksut heti, kun päätökset ovat täytäntöönpanokelpoisia. Maksu on suoritettava 20 tai 10 päivässä, ellei erityisiä syitä lyhyempään maksuaikaan ole (3 §). Poliisi voi myöntää maksun lykkäystä tai sopia osamaksuista. Lupaa ei voida antaa yli 6 kuukauden lykkäykselle tai osamaksun suorittamiselle yli 6 kuukauden ajassa (4 §). Mikäli maksua ei poliisin kehotuksesta suoriteta, siirtyy perintä perintäviranomaiselle (5 §).

Rangaistusten täytäntöönpanoa koskevan lain mukaan perintäviranomaisen (restanceinddrivelsesmyndigheden) tulee aloittaa perintä, jos sakkoja ei makseta. Perintä voidaan jättää aloittamatta, jos viranomainen katsoo perinnän olevan mahdotonta tai aiheuttavan olennaista haittaa henkilön elinehdoille. Perintäviranomainen voi myös sallia maksun lykkäämisen tai maksujärjestelyn. (91 §). Tarkempia säännöksiä perinnästä ja eri viranomaisten toimivallan jaosta on kirjattu sakko-ohjeeseen.

Tuomioistuimen tuomitessa sakon se tuomitsee samalla myös muuntorangaistuksen sakon maksamatta jättämisen varalle. Päiväsakkoina tuomitut sakot muunnetaan vankeudeksi siten, että yksi päiväsakko vastaa yhtä päivää vankeutta. Muuntorangaistuksen enimmäispituus on 60 päivää vankeutta.

Poliisin määräämät sakot 10 000 kruunuun saakka muunnetaan vankeudeksi suoraan laissa säädetyn taulukon nojalla. Poliisin määräämät yli 10 000 kruunun sakot muunnetaan vankeudeksi sakotetun kotipaikan tuomioistuimessa.

Perintäviranomainen voi palauttaa sakon poliisille muuntorangaistuksen määräämistä varten tietyin edellytyksin. Edellytyksenä on, että sakkoa tulee ensin periä kaikin käytettävissä olevin keinoin. Jos tämän jälkeen on epätodennäköistä, että sakko saadaan edes osittain perityksi, vaikka sakotettu on maksukykyinen, voidaan asia siirtää takaisin poliisille muunto-rangaistusta varten.

6.2.4 Saksa

Saksassa sakkojen ja hallinnollisten seuraamusmaksujen perinnästä säädetään muun muassa hallinnollisia rikkeitä koskevassa laissa (Ordnungswidrigkeitengesetz), hallinnollista täytäntöönpanoa koskevassa laissa (Verwaltungs-Vollstreckungsgesetz) sekä rikosprosessilaissa (Strafprozeßordnung) ja oikeudellisessa perintälaissa (Justizbeitreibungsgesetz).

Hallinnollisia rikkeitä koskevan lain 90 §:n mukaan hallinnolliset sakot toimeenpannaan hallinnollista täytäntöönpanoa koskevan lain mukaan ja 91 §:n mukaan tuomioistuimen määräämien sakkojen toimeenpanoon sovelletaan rikosprosessilain säännöksiä. Hallinnollista täytäntöönpanoa koskevan lain mukaan täytäntöönpanoon voidaan ryhtyä, kun saatava on erääntynyt ja maksukehotuksesta tai tämän jälkeisestä erääntymisestä on kulunut vähintään viikko. Tämän jälkeen velallista on vielä muistutettava maksusta ja annettava viikko maksuaikaa. Saatavaan oikeutetun viranomaisen tulee antaa täytäntöönpanomääräys (3§).

Rikosprosessilain mukaan toimeenpanoviranomainen on syyttäjän virasto ja täytäntöönpanoon sovelletaan oikeudellista perintälakia. Perintä voidaan perintää koskevain lain mukaan aloittaa vasta, jos velallinen ei ole kahdessa viikossa maksupäätöksen jälkeen valittanut päätöksestä tai kun hän on saanut tiedon valituksensa ratkaisusta. Tämän jälkeen lähetetään vielä muistutus ennen perinnän aloittamista. Perintä voidaan aloittaa vasta kun maksun määräaika on kulunut umpeen. (5 §) Mikäli perintää vastustetaan, voi perintäviranomainen tilapäisesti keskeyttää perinnän (9§).

Saksassa maksamaton sakko voidaan muuntaa yhdyskuntaseuraamukseksi tai vankeudeksi.

7 Lausuntopalaute

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain uudistamista valmistelleen työryhmän mietintö oli kokonaisuudessaan lausuntokierroksella keväällä ja kesällä 2024. Edellä jaksossa 1 kerrotuista syistä tämä esitys ei sisällä kaikkia työryhmän ehdotuksia, vaan osa ehdotuksista toteutetaan erikseen myöhemmin annettavassa hallituksen esityksessä. Seuraavassa käsitellään lausuntopalautetta siltä osin kuin se koski nyt annettavaan ehdotukseen sisältyviin säännöksiin.

Useissa lausunnoissa ehdotuksia sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 lukuun kannatettiin. Lausuntopalautteessa esitettiin yksittäisiä huomioita sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 luvun säännöksiin, jotka liittyvät erityisesti itseperintää hoitaviin viranomaisiin sekä seuraamusten täytäntöönpanokelpoisuuteen. Lausuntopalautteen perusteella täydennettiin ehdotettuja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 4 a §:n 2 momentin poikkeuksia pääsääntöön, jonka mukaan seuraamus on täytäntöönpantavissa lainvoimaisena. Poikkeuksien joukkoon lisättiin nykyistä sääntelyä vastaavasti rikokseen perustuva valtiolle tuomittua korvausta koskeva lainvoimaa vailla oleva tuomio, jonka täytäntöönpano tapahtuu siten kuin ulosottokaarissa säädetään. Itseperintään liittyvät säännösmuutokset toteutetaan ja niihin liittyvä lausuntopalaute huomioidaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain muutoksen toisessa vaiheessa.

Lausuntopalautteessa esitettiin myös useampia huomioita käynnissä olevista lainsäädäntöhankkeista, joilla on tai voi olla vaikutusta sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n mukaiseen listaan lain mukaan täytäntöönpantavista seuraamuksista sekä tämän esityksen seuraamusmaksuja koskeviin liitelakeihin. Nämä vireillä olevat lainsäädäntöhankkeet on huomioitu esityksen jatkovalmistelussa.

Useissa lausunnoissa ehdotuksia sakon täytäntöönpanosta annetun lain 2 luvun rahamääräisen saatavan perintään kannatettiin. Lausunnoissa ehdotettiin eräitä täsmennyksiä säännösten muotoiluun. Lausunnoissa esitetyt huomiot on tarvittavilta osin otettu huomioon tässä esityksessä.

Useissa lausunnoissa ehdotuksia sakon täytäntöönpanosta annetun lain 5 luvun rekisterejä koskevien säännösten muutoksiksi kannatettiin. Lausunnoissa ehdotettiin eräitä täsmennyksiä

säännösten muotoiluun. Lausunnoissa esitetyt huomiot on tarvittavilta osin otettu huomioon tässä esityksessä.

Useissa lausunnoissa ehdotuksia rikosvahinkoasioiden täytäntöönpanosta kannatettiin. Valtiokonttori katsoi lausunnoissaan, ettei sille ole tarpeen ilmoittaa Oikeusrekisterikeskuksen päätöksestä periä takaisin maksettu rikosvahinkokorvaus. Esitystä on muokattu siten, että asiaa koskeva ilmoitusvelvollisuus on poistettu.

Useissa lausunnoissa pidettiin tarpeellisena täsmentää verkkoviestin hävittämismääräyksen täytäntöönpanoa koskevia säännöksiä. Eräissä lausunnoissa katsottiin, että tuomioistuimen tulisi yksilöidä verkkoviestin hävittämiseen velvoitettu eikä asiaa tulisi jättää ulosottomenettelyssä selvittäväksi. Kuten jäljempänä on todettu, esityksessä ei ole tältä osin tarkoitus muuttaa vakiintunutta oikeuskäytäntöä, vaan verkkoviestin hävittämiseen velvoitettava taho voitaisiin edelleen selvittää ulosottomenettelyssä.

Useissa lausunnoissa kannatettiin rangaistusvaatimuksesta luopumista. Eräissä lausunnoissa kiinnitettiin kuitenkin huomiota muutoksen määräraha vaikutuksiin. Ehdotuksen määräraha vaikutuksia on käsitelty edellä jaksossa 5.

8 Säännöskohtaiset perustelut

8.1 Laki sakon täytäntöönpanosta

1 luku Yleiset säännökset

Luvussa säädettäisiin lain soveltamisalaan kuuluvien seuraamusten täytäntöönpanon yleisistä perusteista.

1 §. Lain soveltamisala. Pykälässä säädettäisiin kuten nykyisinkin niistä seuraamuksista, joiden täytäntöönpanossa sakon täytäntöönpanosta annettua lakia sovelletaan. Seuraamukset ryhmiteltäisiin pykälässä viiteen momenttiin niiden sisällön perusteella.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, mitkä rikosoikeudelliset rangaistukset pantaisiin täytäntöön sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla. Tällaisia rangaistuksia olisivat rikesakko, sakko, yhteisösakko ja kurinpitosakko kuten nykyisinkin. Momentti kattaisi rikoslain 6 luvun 1 §:ssä mainitut rahamääräiset rangaistuslajit. Nykyisestä 1 §:n 1 momentin 2 kohdasta poiketen luettelossa ei erikseen mainittaisi sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 84 ja 85 §:n nojalla kurinpitosakkoa, joksi poistumiskielto tai aresti on muunnettu. Tämä olisi tarpeetonta, koska tällöinkin kyseessä on kurinpitosakko, josta säädetään momentin 4 kohdassa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, mitkä rangaistusluonteiset hallinnolliset seuraamukset pantaisiin täytäntöön sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla. Momentti kattaisi erilaiset hallinnolliset seuraamus-, laiminlyönti- ja rikkomusmaksut, jotka olisi perusteltua panna täytäntöön sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla. Luettelo vastaisi pääosin nykyistä pykälän 1 momentin 11–19 kohtaa ja 2 momenttia, mutta sitä täydennettäisiin edellä yleisperusteluissa mainituilla seuraamusmaksuilla.

Uusina rangaistusluonteisina hallinnollisina seuraamuksina luetteloon lisättäisiin ylikuormamaksusta annetussa laissa tarkoitettu ylikuormamaksu, kilpailulain 12, 37 a ja 47 a §:ssä tarkoitettut seuraamusmaksut, jätelain 131 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu, sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 16 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 20 a

§:ssä tarkoitettu rikemaksu, sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 333 §:ssä tarkoitettu teleyrityksen seuraamusmaksu ja 334 §:ssä tarkoitettu televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan seuraamusmaksu, päästökauppalain 92 §:ssä tarkoitettu päästöoikeuden ylitysmaksu, tilintarkastuslain 10 luvun 5 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain 100 §:ssä seuraamusmaksu, julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 158 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 12 §:ssä tarkoitettu rikemaksu, biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain 13 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 14 §:ssä tarkoitettu virhemaksu, uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 11, 11 a ja 11 e §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 12 §:ssä tarkoitettu virhemaksu, hiilen energiakäytön kieltämisestä annetun lain 13 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu, kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 3 a §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu ja ilmailulain 151 a ja b §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin muista rahamääräisistä seuraamuksista, maksuista ja korvauksista, jotka sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla pantaisiin täytäntöön. Momentti kattaisi nykyistä vastaavasti rahamäärään kohdistuva menettämisseuraamuksen, uhkasakon, rikosuhrimaksun, oikeudenkäymiskaaren 14 luvun 7 §:ssä tarkoitettua järjestyssakon, rikokseen perustuvan valtiolle tuomitun korvauksen, muussa kuin rikosasiassa valtiolle tuomitun korvauksen, jos syyttäjä on esiintynyt siinä virkansa puolesta, valtiolle tuomitun korvauksen, joka perustuu sen varoista suoritettujen oikeudenkäyntiin liittyvien kustannusten korvaamiseen, rikosvahinkolain 31 §:n mukaiseen valtion takautumisoikeuteen perustuvan saamisen vahingosta vastuussa olevalta ja saman lain 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuun takaisinperintää koskevaan päätökseen perustuvan valtion saamisen korvauksen saajalta. Momenttiin lisättäisiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 54 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko.

Momentissa säädettäisiin myös täytäntöönpanosta, joka koskisi muissa valtioissa määrättyjä seuraamuksia. Kuten nykyisinkin tällaisia olisivat vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa tarkoitettu taloudellisen seuraamuksen, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta menetetyksi tuomitsemista koskeviin päätöksiin tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa tarkoitettua menetetyksi tuomitsemista koskeva päätöksen sekä jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/1805 ja jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroista tunnustamista Euroopan unionissa koskevan asetuksen soveltamisesta annetussa laissa tarkoitettua menetetyksi tuomitsemista koskeva päätöksen sekä työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 24 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu taloudellista hallinnollista seuraamusta tai sakkoa koskevan päätöksen täytäntöönpano. Momenttiin lisättäisiin myös kilpailulain 44 a §:n nojalla muusta EU-maasta täytäntöön pantavaksi siirretty seuraamusmaksu-, sakko- tai uhkasakkopäätös ja Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annetun lain 1 §:ssä tarkoitettua seuraamukset sekä kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain (21/1987) 1 §:ssä tarkoitettu menettämisseuraamus.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin muista omaisuuteen kohdistuvista seuraamuksista ja muista määräyksistä, jotka pantaisiin täytäntöön sakon täytäntöönpanosta annetun lain nojalla.

Tällaisia seuraamuksia olisivat kuten nykyisinkin omaisuuteen kohdistuva menettämisseuraamus, rikoslain 44 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläimen tappamismääräys ja sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 22 §:n 3 momentissa tarkoitettu verkkoviestin hävittämismääräys.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin selvyiden vuoksi siitä, että sakon muuntorangaistus määrätään tässä laissa säädettyssä järjestyksessä. Muuntorangaistuksen määräämismenettelystä säädetään lain 3 luvussa. Sakon muuntamisen edellytyksistä puolestaan säädetään rikoslaissa ja muuntorangaistuksen täytäntöönpanosta vankilassa säädetään vankeuslaissa.

2 §. Määritelmät. Lain 2 §:ksi lisättäisiin säännökset laissa käytettävistä määritelmistä. Säännös olisi tarpeen, koska lain 1 §:n nojalla täytäntöön pantavia rangaistuksia, maksuja, korvauksia ja erilaisia muita seuraamuksia on lukuisia. Lain nykyisen 2 §:n säännökset siirrettäisiin 4 §:ään.

Pykälän 1 kohdan nojalla laissa käytettäisiin käsitettä seuraamus silloin, kun viitattaisiin kaikkiin 1 §:ssä tarkoitettuihin rangaistuksiin ja muihin maksuihin, korvauksiin ja seuraamuksiin.

Pykälän 2 kohdan nojalla laissa käytettäisiin käsitettä saatava silloin, kun viitattaisiin 1 §:n 1–3 momenteissa tarkoitettuihin rangaistusten, hallinnollisten seuraamusten ja muiden maksujen ja korvausten perittävään rahamäärään. Saatavalla viitattaisiin siten rahamääräisiin seuraamuksiin, joiden täytäntöönpanosta säädetään lain 2 luvussa. Saatava voisi viitata saatavan koko rahamäärään tai sen maksamatta olevaan osaan.

3 §. Täytäntöönpanosta vastaavat viranomaiset. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin. Momentissa säädettäisiin Oikeusrekisterikeskuksen yleisestä velvollisuudesta huolehtia lain soveltamisalaan kuuluvien saatavien perinnästä sekä puhevallan käyttämisestä. Säännös vastaisi sisällöllisesti nykyistä sääntelyä, mutta siihen tehtäisiin kielellinen muutos.

4 §. Täytäntöönpanoilmoitukset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tuomioistuinten ja viranomaisten velvollisuudesta ilmoittaa 1 §:ssä tarkoitetuista ratkaisuistaan Oikeusrekisterikeskukselle. Ilmoitusvelvollisuus koskisi paitsi asian ensi vaiheessa ratkaissutta tuomioistuinta tai viranomaista myös muutoksenhakuasteita. Momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että oikeusministeriön tulisi ilmoittaa Oikeusrekisterikeskukselle, jos tasavallan presidentti armahtaisi sakkorangaistukseen tuomitun. Valtiokonttorin olisi ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle rikosvahinkolain nojalla maksamastaan korvauksesta. Tästä säädettäisiin rikosvahinkolaissa.

Säännöksen nojalla Oikeusrekisterikeskukselle olisi ilmoitettava kaikista ratkaisuista, joilla seuraamus on määrätty tai sitä on muutettu taikka se on kumottu tai poistettu. Myös muutoksenhakuvaiheen ratkaisusta, jolla alkuperäistä ratkaisua ei muuteta tulisi ilmoittaa Oikeusrekisterikeskukselle. Tämä olisi merkityksellistä esimerkiksi täytäntöönpanokelpoisuuden ja raukeamisen arvioimisessa.

Lisäksi lain tasolle siirrettäisiin nykyisin valtioneuvoston asetuksen 27 §:n säännös siitä, että täytäntöönpanon kieltämistä tai keskeyttämistä koskevasta päätöksestä tulisi myös ilmoittaa Oikeusrekisterikeskukselle. Näin varmistettaisiin se, että täytäntöönpanotoimia ei jatkettaisi tällaisen päätöksen jälkeen.

Ilmoitus tulisi tehdä ilman aiheetonta viivästystä. Tällä tarkoitettaisiin sitä, että Oikeusrekisterikeskukselle lähetettäisiin ilmoitus silloin, kun viranomaisen tai tuomioistuimen ratkaisu on tullut lainvoimaiseksi tai, jos siihen on haettu muutosta. Tästä poiketen sellaisissa

asiaryhmissä, joissa täytäntöönpano voidaan aloittaa välittömästi, ilmoitus tehtäisiin jo ennen lainvoimaisuuden tai mahdollisen muutoksenhaun selviämistä. Tällainen asiaryhmä olisivat esimerkiksi eläimen tappamismääräykset. Koska muutoksenhakutuomioistuimen ratkaisut olisivat täytäntöönpanokelpoisia jo ennen tuomion lainvoimaisuutta, ilmoitukset näistä ratkaisuista tehtäisiin jo ennen muutoksenhakuajan kulumista.

Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin tiedoista, jotka Oikeusrekisterikeskukselle olisi ilmoitettava. Keskeisiä olisivat tiedot maksuvelvollisesta ja tuomioistuimen tai viranomaisen ratkaisun sisällöstä sekä lainvoimaisuudesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, miten oikeushallinnon viranomaiset tekisivät ilmoituksen. Ilmoitus tehtäisiin kuten nykyisin tallentamalla ratkaisua koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietovarannon ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Momenttiin tehtäisiin kielellisiä täsmennyksiä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että muiden viranomaisten tulisi ilmoittaa ratkaisuistaan Oikeusrekisterikeskukselle toimittamalla täytäntöönpanoa varten tarvittavat tiedot. Ilmoitusmenettelystä säädettäisiin tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Asetuksenantovaltuus siirrettäisiin lain 54 §:ään.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuista asioista ilmoittamisesta. Kyse olisi valtiolle tuomituista rikokseen perustuvista vahingonkorvauksista ja oikeudenkäyntikuluista, joiden perinnästä vastaa Oikeusrekisterikeskuksen sijasta asian itseperintään ottanut viranomainen kuten Kansaneläkelaitos, Tulli tai Verohallinto. Näissä asioissa tuomioistuin ei tekisi täytäntöönpanoilmoitusta Oikeusrekisterikeskukselle, vaan kyseiset viranomaiset vastaisivat täytäntöönpanosta saatuaan tiedon tuomioistuimen ratkaisusta.

4 a §. *Täytäntöönpanokelpoisuus.* Pykälässä säädettäisiin seuraamusten täytäntöönpanokelpoisuudesta. Täytäntöönpanokelpoisuus olisi pääsääntöisesti mahdollista seuraamusta koskevan ratkaisun tultua lainvoimaiseksi. Pääsääntö koskisi lähtökohtaisesti kaikkia seuraamuksia, joiden täytäntöönpanoon sovelletaan sakon täytäntöönpanosta annettua lakia. Muista laeista poistettaisiin erillisääntely koskien seuraamusten täytäntöönpanokelpoisuutta.

Säännöksen 1 momentti sisältäisi pääsäännön, jonka mukaan seuraamukset ovat täytäntöönpanokelpoisia, kun ratkaisu, jolla seuraamuksesta on säädetty, on tullut lainvoimaiseksi tai kun ratkaisu on pantavissa täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio. Viimeiseksi mainittu täsmennys liittyy oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 30 luvun 22 §:ään, sekä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 122 §:ään. Mainitun oikeudenkäymiskaaren säännöksen mukaan hovioikeuden ratkaisu, jonka osalta muutoksenhakuun tarvitaan valituslupa, pannaan täytäntöön niin kuin lainvoimaisen tuomion täytäntöönpanosta on säädetty. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 122 §:n mukaan valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen ei estä päätöksen täytäntöönpanoa asiassa, jossa tarvitaan valituslupa. Asian käsittely korkeimmassa oikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa ei siten estäisi seuraamuksen täytäntöönpanoa.

Säännöksen 2 momentti sisältäisi poikkeuksia edellä mainittuun lainvoimaisuutta koskevaan pääsääntöön. Momentin 1 kohdan mukaan rahamäärään kohdistuva menettämisseuraamus ja uhkasakkolain nojalla tuomittu uhkasakko voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Uhkasakkolain nojalla tuomitut uhkasakot eivät ole muuntokelpoisia, ja niitä voidaan pitää luonteeltaan rikosoikeudellisista rangaistuksista ja hallinnollisista seuraamuksista poikkeavina

siten, että uhkasakon tarkoitus ei ole toimia rangaistusluonteisena seuraamuksena tehdystä teosta, vaan edistää velvollisuuden, kuten määräyksen tai lain säännöksen välitöntä noudattamista. Uhkasakkoihin voidaan siten nähdä liittyvän erityistä kiireellisyyttä, jonka vuoksi niiden täytäntöönpanoa ennen lainvoimaa voidaan pitää tarkoituksenmukaisena.

Momentin 2 kohta sisältäisi viittauksen sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettuun korvausta koskevaan lainvoimaa vailla olevaan ratkaisuun, joka voidaan panna täytäntöön siten kuin ulosottokaaren 2 luvussa säädetään lainvoimaa vailla olevan maksuvelvoitetta koskevan tuomion täytäntöönpanosta. Säännös vastaisi näiden ratkaisujen osalta nykytilaa.

Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin viittaussäännös rikosvahinkolakiin, jonka 31 b §:ssä säädetään valtion takautumissaatavan täytäntöönpanokelpoisuudesta sekä viittaukset rikoslakiin, jossa säädettäisiin eläimen menetetyksi tuomitsemista ja tappamismääräystä koskevien päätösten täytäntöönpanokelpoisuudesta. Säännös vastaisi näiltä osin nykytilaa.

4 b §. Raukeaminen. Lain 4 b §:ssä säädettäisiin sellaisten lain soveltamisalaan kuuluvien seuraamusten raukeamisesta, joiden raukeamisesta ei säädetä muualla lainsäädännössä. Raukeamisella tarkoitettaisiin sitä, että seuraamuksen täytäntöönpanotoimia ei enää voitaisi jatkaa raukeamisajan jälkeen.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin rangaistusluonteisen hallinnollisen seuraamuksen, rikosuhrimaksun, oikeudenkäymiskaaren 14 luvun 7 §:ssä ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 54 §:ssä tarkoitetun järjestyssakon ja uhkasakkolain nojalla tuomitun uhkasakon raukeamisesta. Näiden seuraamusten täytäntöönpano raukeaisi viiden vuoden kuluttua seuraamusta koskevan lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä. Seuraamukset raukeaisivat myös silloin, jos maksuvelvollinen kuolee.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin raukeamisajankohdan laskemisesta. Raukeamisaika olisi ratkaisun antamispäivää järjestysnumeroltaan vastaavaa päivää edeltävän vuorokauden päättyessä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin niistä tilanteista, joissa omaisuutta on ulosmitattu ennen täytäntöönpanon raukeamista. Momentin mukaan saatava voitaisiin panna täytäntöön kertyneistä varoista raukeamisen jälkeenkin, jos ulosmittaus on toimitettu tai seuraamus on ilmoitettu ulosottokaaren 5 luvussa tarkoitetussa myynnissä ennen raukeamista.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin selvyiden vuoksi siitä, missä laeissa muiden kuin 4 b §:ssä tarkoitettujen seuraamusten raukeamisesta ja vanhentumisesta säädetään.

Momentissa viitattaisiin ensinnäkin rikoslain säännöksiin rangaistusten ja menettämisseuraamusten raukeamisesta. Toiseksi momentissa viitattaisiin velan vanhentumisesta annettuun lakiin, jota sovellettaisiin sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n 3 momentin 5–8 kohdassa tarkoitettujen seuraamusten vanhentumisen määräytymisessä. Velan vanhentumisesta ulosottooperusteen täytäntöönpanokelpoisuutta koskevan määräajan umpeen kulumisen johdosta säädetään ulosottokaaren 2 luvussa, johon velan vanhentumisesta annetussa laissa viitataan.

2 luku **Rahamääräisen saatavan täytäntöönpano**

Luvussa säädettäisiin rahamääräisten saatavien täytäntöönpanosta.

5 § Maksutilaisuuden varaaminen. Pykälässä säädettäisiin maksutilaisuuden varaamisesta. Velvollisuus varata maksutilaisuus koskisi saatavan ensimmäisenä asteena maksettavaksi määrännyttä tuomioistuinta tai muuta viranomaista sekä 1 §:n 2 momentin 8 kohdassa tarkoitetun saamisen osalta Oikeusrekisterikeskusta ja sakkovaatimuksen käyttämisen yhteydessä vaatimuksen antavaa virkamiestä. Myös lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitetusta vahingonkorvauksen ja oikeudenkäyntikulujen itseperinnästä vastaava viranomainen varaisi itse maksutilaisuuden maksuvelvolliselle. Säännös vastaisi pääosin maksutilaisuuden varaamista koskevaa nykykäytäntöä. Säännöksessä ei kuitenkaan edellytettäisi, että saatava pitäisi maksaa heti, kuten voimassa olevassa laissa on säädetty.

Maksutilaisuus varattaisiin säännöksen mukaan liittämällä saatavaa koskevaan ratkaisuun tai vaatimukseen saatavan maksamista ja maksusuorituksen oikeaa kohdentamista varten tarvittavat tilitiedot ja muut tiedot. Maksamiselle ei määrättäisi eräpäivää, koska Oikeusrekisterikeskus antaisi maksamiselle eräpäivän 6 §:n nojalla lähetettävässä maksukehotuksessa.

Säännökseen lisättäisiin myös velvoite, jonka mukaan ratkaisuun olisi myös liitettävä tieto siitä, että saatavan täytäntöönpanoon voidaan ryhtyä sen tultua täytäntöönpanokelpoiseksi. Käytännössä tämä ajankohta määrittäisi myös sen ajankohdan, johon mennessä saatava tulisi maksaa, jottei Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotoimiin ryhdyttäisi. Näin maksuvelvollista ohjeistettaisiin mahdollisuudesta maksaa saatava ennen täytäntöönpanotoimiin ryhtymistä. Tyypillisesti täytäntöönpanotoimiin voitaisiin ryhtyä ratkaisun muutoksenhakuajan umpeuduttua. Oikeusrekisterikeskuksen velvollisuus liittää kehotukseen maksamista varten tarvittavat tiedot, sisältyy nykyisin lain 11 §:ään. Nämä velvollisuudet siirrettäisiin ehdotettuun 5 ja 6 §:ään.

6 §. Oikeusrekisterikeskuksen maksukehotus. Säännöksen 1 momentti sisältäisi nykyiseen tapaan Oikeusrekisterikeskuksen velvoitteen tarkastaa, onko sen täytäntöön pantavana oleva täytäntöönpanokelpoinen saatava maksettu. Jos saatava on kokonaan tai osittain maksamatta, Oikeusrekisterikeskuksen on kehotettava maksuvelvollista suorittamaan maksamatta oleva rahamäärä. Säännökseen lisättäisiin maininta vähintään 14 päivän määräajasta, jonka kuluessa maksuvelvollista tulisi kehottaa maksamaan maksamatta oleva saatava. Määräaika voisi Oikeusrekisterikeskuksen harkinnan mukaan olla myös 14 päivää pitempi. Määräajan pituutta harkittaessa huomioon voidaan ottaa muun muassa saatavan suuruus.

Säännöksen 2 momentin mukaan maksukehotusta ei tarvitsisi lähettää, jos sitä voidaan aikaisemman täytäntöönpanon takia tai muusta syystä pitää ilmeisen tarpeettomana tai jos täytäntöönpano saattaisi vaarantua. Momentti vastaisi nykytilaa.

Säännöksen 3 momentin mukaan Oikeusrekisterikeskuksen olisi liitettävä maksukehotukseen saatavan maksamista ja maksusuorituksen oikeaa kohdentamista varten tarvittavat tilitiedot ja muut tiedot sekä tiedot toimenpiteistä, joihin voidaan ryhtyä, jos maksuvelvollinen ei maksa saatavaa vapaaehtoisesti. Nykyisin velvollisuus ilmoittaa maksuvelvolliselle, että saatava voidaan periä häneltä ulosottoimin, jollei sitä vapaaehtoisesti suoriteta, ja että maksuvelvollinen tullaan haastamaan muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin, jollei vankeudeksi muunnettavissa olevaa sakkoa saada ulosottotoimintaan perityksi, sisältyy ulosottomiehen maksukehotusta koskevaan 10 §:ään, joka vastaavasti kumottaisiin. Mainitut maksuvelvolliselle ilmoitettavat tiedot tulisi siten antaa jo Oikeusrekisterikeskuksen maksukehotuksen yhteydessä ulosottovaiheen sijaan.

Oikeusrekisterikeskuksen velvollisuus liittää kehotukseen maksamista varten tarvittavat tiedot, sisältyy nykyisin lain 11 §:ään. Nämä velvollisuudet siirrettäisiin ehdotettuun 5 ja 6 §:iin.

7 § Saatavan maksaminen. Pykälään koottaisiin säännökset saatavan maksamisesta.

Pykälän 1 momentti sisältäisi nykyisen lain 6 §:ään kuuluvat maininnat siitä, että maksuvelvollisella on oikeus suorittaa saatava jo ennen saatavaa koskevan ratkaisun täytäntöönpanokelpoiseksi tulemistä ja että maksaminen ei estä maksuvelvollista hakemasta muutosta siihen ratkaisuun, jolla seuraamus on määrätty. Säännöksessä ei säädettäisi erikseen sakkovaatimuksesta, rangaistuvaatimuksesta tai rikesakkomääräyksestä, vaan myös näiden osalta sovellettaisiin säännöksessä mainittuja pääsääntöjä. Täytäntöönpanon päättymisestä säädettäisiin erikseen ehdotetun lain 23 a §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin maksamismenettelystä. Selvyyden vuoksi säännöksessä todettaisiin, että saatavat maksetaan valtiolle.

Varsinaisesta maksamismenettelyssä pääsääntönä olisi se, että maksu suoritetaan Oikeusrekisterikeskuksen tilille. Laissa säilytettäisiin kuitenkin mahdollisuus maksaa myös käteismaksuna. Tällainen maksu tulisi tehdä ulosottomiehelle. Vankeudeksi muunnettavat sakot ja uhkasakot voisi maksaa käteismaksuna myös muille muuntorangaistusmenettelyyn haastamiseen oikeutetuille virkamiehille. Näiden virkamiesten olisi otettava vastaan koko saatava mutta myös sen osasuoritus. Mahdollisten virhemaksujen käsittelyssä noudatettaisiin yleisiä hyvän hallinnon periaatteita.

Käteismaksun vastaanottaneen virkamiehen tulisi antaa maksuvelvolliselle kuitti maksusta ja tilittää maksu Oikeusrekisterikeskukselle viivytyksettä. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin tarkemmin tiedoista, jotka maksua tilitettäessä pitäisi ilmoittaa Oikeusrekisterikeskukselle.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin maksuvelvollisen velvollisuudesta ilmoittaa maksaessaan maksun kohdentamista varten tarvittavat tiedot kuten nykyisinkin.

8 §. Ulosoton hakeminen. Pykälässä säädettäisiin Oikeusrekisterikeskuksen velvollisuudesta hakea saatavan perintää ulosottotoimin. Lähtökohtana olisi kuten nykyisinkin, että maksuvelvolliselta pyritäisiin saamaan maksu vapaaehtoisesti ennen ulosottotoimia. Pykälän nojalla ulosottoa haettaisiin siten vasta, jos maksukehotuksessa tai maksuaikapäätöksissä asetettuja maksuaikoja ei ole noudatettu. Jos maksukehotusta ei 6 §:n 2 momentin nojalla lainkaan lähetetä, voitaisiin myös ulosottoa hakea välittömästi.

9 §. Ulosottokaaren soveltaminen. Pykälässä säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetun lain ja ulosottokaaren soveltamisesta sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisten saatavien täytäntöönpanossa.

Pykälän 1 momentin mukaan pääsääntönä olisi, että ulosottomenettelyssä noudatetaan ulosottokaaren säännöksiä. Ulosottokaaren sijasta sovellettaisiin kuitenkin sakon täytäntöönpanosta annetun lain säännöksiä täytäntöönpanokelpoisuudesta, raukeamisesta ja maksuajan myöntämisestä, kuten nykyisinkin.

Lisäksi pykälän 2 momentissa säädettäisiin ulosottokaaren 3 luvun 33 §:ää täydentävä säännös siitä, että ulosottoasian vireilletuloilmoituksessa olisi kerrottava mahdollisuudesta haastaa maksuvelvollinen muuntorangaistusmenettelyyn, jos kyse on muuntokelpoisesta sakosta tai uhkasakosta eikä maksuvelvollinen maksa saatavaa.

10 §. Ulosottomiehen maksukehotus ja ilmoitusvelvollisuus. Pykälä kumottaisiin, koska ulosottomenettelyssä sovellettaisiin jatkossa ulosottokaaren säännöksiä. Maksuvelvolliselle

ilmoitettaisiin tarvittavat tiedot asian vireilletulosta ulosottokaaren 3 luvun 33 §:n mukaisella vireilletuloilmoituksella. Ehdotetun 9 §:n 2 momentin nojalla vireilletuloilmoituksessa ilmoitettaisiin myös sakon tai uhkasakon muuntokelpoisuudesta.

11 §. Maksuvelvolliselle annettavat tiedot. Pykälä kumottaisiin, koska maksuvelvolliselle annettavista tiedoista säädettäisiin 5 ja 6 §:ssä.

12 §. Saatavan maksaminen. Pykälä kumottaisiin, koska saatavan maksamisesta säädettäisiin kattavasti ehdotetussa 7 §:ssä.

13 §. Maksujen kohdentaminen. Lain 13 §:ssä säädettäisiin maksujen kohdentamisesta, jos kertyneet varat eivät riitä kaikkien saatavien maksamiseen. Säännös vastaisi pääosin sisällöltään nykyistä 13 §:ää. Säännöksen nojalla saatavien maksamiseksi kertyneet varat kohdennettaisiin ensin vankeudeksi muunnettavissa oleviin saataviin. Vankeudeksi muunnettavien saatavien kesken varat kohdennettaisiin ensin aikaisimmin määrättyihin saataviin. Säännöstä täydennettäisiin maininnalla vankeudeksi muunnettavissa olevasta uhkasakosta, jotka on perusteltua huomioida kohdentamisessa samalla tavalla kuin vankeudeksi muunnettavat sakotkin.

Säännös ei vaikuta velkojen maksunsaantijärjestyksestä annetun lain (1578/1992) yleiseen maksunsaantijärjestykseen, vaan koskisi kuten nykyisinkin vain kyseisen lain mukaisen etusijajärjestyksen perusteella Oikeusrekisterikeskukselle tilitettäviä varoja ja niiden kohdentamista täytäntöön pantavien saatavien maksamiseen.

19 §. Etsintäkuuluttaminen. Pykälään tehtäisiin eräitä kielellisiä täsmennyksiä. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin maininta vankeudeksi muunnettavissa olevista uhkasakoista ja 2 momentista poistettaisiin tarpeettomana sanat poliisimieheen kohdistetusta.

23 §. Kuittaaminen. Pykälän 1 momentin mukaan viranomaisella, jonka olisi palautettava varoja maksuvelvolliselle, on täytäntöön pantavana häntä koskeva muu saatava, palautettava rahamäärä ja sille tuleva korko saadaan kuitata saatavan suoritukseksi. Säännös vastaisi nykyisen lain 23 §:ssä säädettyä.

Säännökseen lisättäisiin uusi 2 momentti, jonka mukaan kuittaamiseen saadaan käyttää myös varoja, jotka olisi suoritettava maksuvelvolliselle sakon täytäntöönpanosta annetun lain 45 §:n 1 momentin tai rikoslain 10 luvun 11 §:n 2 tai 3 momentin perusteella. Sakon täytäntöönpanosta annetun lain 45 § koskee hylättyä omaisuuden menetetyksi tuomitsemista koskevaa vaatimusta. Säännöksen mukaan asianomaisella on oikeus saada omaisuudesta korvaus, jos sen palauttaminen ei täytäntöönpanotoimen suorittamisen tai muun syyn vuoksi ole enää mahdollista.

Rikoslain 10 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan, jos säännöksessä tarkemmin esitetystä tapauksessa menettämisseuraamus on jo pantu täytäntöön, Oikeusrekisterikeskus voi asianomaisen henkilön kirjallisesta hakemuksesta päättää, että vastaava määrä suoritetaan valtion varoista. Rikoslain 10 luvun 11 §:n 3 momentin mukaan vilpittömässä mielessä panttioikeuden tai muun vakuusoikeuden säännöksessä tarkoitettuun, menetetyksi tuomittuun esineeseen tai omaisuuteen saanut voi saada maksun sen arvosta saamisen erääntymisestä riippumatta.

Mainituissa säännöksissä kyseessä ei ole maksuvelvolliselta itseltään saatu palautettava omaisuus, vaan muutoin viranomaisen hallussa oleva maksuvelvollisen omaisuus. Säännös

selkeyttäisi nykyistä oikeustilaa siten, että säännöksestä kävisi selkeästi ilmi sen soveltuvuus mainituissa tilanteissa.

23 a §. *Saatavan täytäntöönpanon päättyminen.* Pykälään lisättäisiin uusi säännös täytäntöönpanon päättymisestä. Voimassa olevassa laissa ei ole kattavasti säädetty perusteista, joilla saatavan täytäntöönpano päättyy kokonaisuudessaan. Täytäntöönpanon päättymisen tarkoittaisi sitä, että asian käsittely päätetään lopullisesti Oikeusrekisterikeskuksessa ja tätä koskevat merkinnät tehtäisiin täytäntöönpanotietojärjestelmään. Täytäntöönpanon päättymisen jälkeen Oikeusrekisterikeskus ei enää ottaisi saatavan maksuja vastaan eikä ryhtyisi täytäntöönpanotoimenpiteisiin.

Pykälän 1 kohdan mukaan täytäntöönpano päättyisi, jos saatava on maksettu ja sen määräämistä koskeva ratkaisu on tullut lainvoimaiseksi. Täytäntöönpano ei siten päättyisi vielä saatavan maksamiseen, vaan sen tulisi olla myös lainvoimainen.

Pykälän 2 kohdan mukaan täytäntöönpano päättyisi, jos saatava on rauennut. Kun lain 5 §:ssä tai rikoslain 8 luvussa säädetty raukeamisaika täyttyisi, myös täytäntöönpano päättyisi. Kuitenkin ennen raukeamista mahdollisesti ulosmitatut varat voitaisiin tilittää Oikeusrekisterikeskukselle. Tällaisissa tapauksissa täytäntöönpano päättyisi vasta ulosmittauksen tilityksen jälkeen.

Pykälän 3 kohdan mukaan täytäntöönpano päättyisi, jos täytäntöönpanokelpoisuus päättyisi jostain muusta laissa säädetystä syystä. Tällaisia syitä voisivat olla esimerkiksi yksityishenkilön velkajärjestely taikka armahdus tai maksuvapautuslain nojalla myönnetty maksuvapautus.

5 luku **Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanorekisterit**

Luvun otsikko muutettaisiin vastaamaan paremmin Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotietojärjestelmän sisältöä. Tietojärjestelmässä on sakkorekisteri ja hallinnollisten seuraamusten rekisteri, joten luvun otsikko muutettaisiin.

46 §. *Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotietojärjestelmä ja rekisterit.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotietojärjestelmästä ja siihen kuuluvista sakkorekisteristä ja hallinnollisten seuraamusten rekisteristä. Rekisterien käyttötarkoituksena olisi lain 1–4 luvuissa säädettyjen seuraamusten täytäntöönpano sekä korvausasioiden käsittely rikosvahinkolain nojalla. Kuten rikosrekisterin myös sakkorekisterin tietoja luovutetaan myös henkilön luotettavuuden tai henkilökohtaisen soveltuvuuden selvittämistä ja arviointia varten, jos tällaisesta on muualla laissa säädetty. Rikosrekisterilain 1 §:ää vastaavasti tämä luovutustarkoitus mainittaisiin pykälän 1 momentissa.

Sakkorekisterin tietojen salassapidosta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 28 kohdassa. Hallinnollisten seuraamusten rekisterin tiedot puolestaan ovat lähtökohtaisesti julkisia.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, mitkä tiedot kuuluvat sakkorekisteriin ja mitkä tiedot hallinnollisten seuraamusten rekisteriin. Sakkorekisteriin kuuluisivat tiedot lain 1 §:n 1 momentissa, 3 momentin 1, 3, 5, 7 ja 8 kohdassa sekä 9 kohdan a-e alakohdassa sekä 4 ja 5 momentissa tarkoitetuista rikosoikeudellisista seuraamuksista, joihin liittyvien henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin yleislakina rikosasioiden tietosuojalakia. Hallinnollisten seuraamusten rekisteriin kuuluisivat tiedot lain 1 §:n 2 momentissa ja 3 momentin 2, 4 ja 6 kohdassa sekä 9 kohdan f ja g alakohdassa tarkoitetuista muista seuraamuksista, joihin liittyvien henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuoja-asetusta ja tietosuojalakia. Käytännössä

sovellettava henkilötietosääntely riippuisi siten siitä, minkä seuraamuksen täytäntöönpanosta on kyse.

Momentissa säädettäisiin myös siitä, että Oikeusrekisterikeskus on momentissa tarkoitettujen rekisterien rekisterinpitäjä. Oikeusrekisterikeskus pitäisi siis yllä tietojärjestelmää ja siihen kuuluvia rekisterejä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin viittaus muuhun lainsäädäntöön, jota henkilötietojen käsittelyssä on sovellettava. Säännös kattaisi yleiset henkilötietojen käsittelyä ja tiedonhallintaa koskevat säädökset.

47 §. Sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin sisältämät tiedot. Pykälässä säädettäisiin pääosin nykyistä vastaavasti sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin sisältämistä tiedoista. Sama sääntely koskisi molempien rekisterien tietosisältöä. Yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohta mahdollistaa sen, että lakiin sisältyy muun muassa käsiteltävien tietojen tyyppiä, rekisteröityjä, tietojen luovuttamista, käyttötarkoitussidonnaisuutta, säilytysaikoja sekä käsittelytoimia ja –menettelyjä koskevia erityisiä säännöksiä, joilla mukautetaan tietosuoja-asetuksen sääntöjä. Rikosasoiden tietosuojadirektiivin 8 artiklan 2 kohta edellyttää, että laissa, jossa säännellään direktiivin soveltamisalaan kuuluvaa käsittelyä, täsmennetään ainakin käsittelyn tavoitteet, käsiteltävät henkilötiedot ja käsittelyn tarkoitukset.

Pykälän 1 kohdassa säädettäisiin seuraamuksen kohteena olevan henkilön tunnistetiedoista ja muista yhteystiedoista. Rekisteriin merkittäisiin luonnollisen henkilön nimi ja henkilötunnus tai muu sitä vastaava yksilöintitunnus. Myös muut välttämättömät henkilön yksilöintitiedot voitaisiin merkitä rekisteriin, jos niitä tarvittaisiin esimerkiksi pantaessa täytäntöön muissa maissa määrättyjä seuraamuksia. Myös oikeushenkilöstä merkittäisiin vastaavat tiedot. Lisäksi rekisteriin merkittäisiin muut tarvittavat yhteystiedot kuten osoite tai puhelinnumero.

Pykälän 2 kohdassa säädettäisiin seuraamusta koskevista tiedoista. Rekisteriin merkittäisiin seuraamuksen yksilöimiseksi tarvittavat tiedot. Tällaisia olisivat esimerkiksi seuraamuksen määrännyt viranomainen tai tuomioistuin, tarvittavat diaaritiedot, sekä seuraamuksen sisältöä koskevat tiedot, kuten sakkojen määrä tai menettämisseuraamuksen kohteena oleva esine.

Pykälän 3 kohdassa säädettäisiin seuraamuksen täytäntöönpanon etenemistä koskevista tiedoista. Rekisteriin olisi merkittävä tiedot seuraamuksen täytäntöönpanokelpoiseksi tulemisesta sekä täytäntöönpanon alkamisesta ja päättymisestä. Lisäksi olisi merkittävä tiedot muista täytäntöönpanotoimista, kuten maksukehotuksen lähettämisestä tai täytäntöönpanon hakemisesta muilta viranomaisilta.

Pykälän 4 kohdassa säädettäisiin erikseen siitä, että rekisteriin olisi merkittävä seuraamuksen täytäntöönpanossa kertyneet rahamäärät.

Pykälän 5 kohdan nojalla rekisteriin olisi merkittävä tiedot täytäntöönpanon esteistä. Tällainen este voisi olla esimerkiksi yksityishenkilön velkajärjestely.

Pykälän 6 kohtaan lisättäisiin rikosrekisterilakia (770/1993) vastaava maininta, että sakkorekisteriin merkittäisiin tieto armahduksesta.

Pykälän 7 kohdan nojalla rekisteriin voitaisiin merkitä muitakin täytäntöönpanossa välttämättömiä tietoja.

47 a §. Terveystietojen käsittely. Rikosasioiden tietosuojalain 11 § luo suoraan oikeusperustan ainoastaan erityisten henkilötietoryhmien käsittelylle syyttäjäntoimessa ja tuomioistuimessa. Muiden viranomaisten osalta pykälän 2 momentti edellyttää, että 1 momentissa tarkoitettujen henkilötietojen käsittely on sallittu vain, jos se on välttämätöntä, rekisteröidyn oikeuksien turvaamisen edellyttämät suojatoimet on toteutettu ja jos käsittelystä säädetään laissa. Sakon täytäntöönpanoon liittyy eräitä tilanteita, joissa Oikeusrekisterikeskuksen on välttämätöntä käsitellä terveystietoja. Pykälässä säädettäisiin siitä, että henkilön terveystietoja voitaisiin käsitellä ainoastaan, jos se on välttämätöntä yksittäisen seuraamuksen täytäntöönpanossa tai korvausasian käsittelyssä. Terveystietojen käsittely voisi olla välttämätöntä esimerkiksi maksuaikaa koskevan päätöksen tekemisessä tai sakon muuntorangaistusasian yhteydessä, koska näissä asioissa maksuvelvollisen terveydentila voi vaikuttaa asian ratkaisuun.

Terveystietojen käsittelytilanne kuuluisi joko rikosasioiden tietosuojalain soveltamisalaan tai tietosuojasetuksen soveltamisalaan. Tietosuojasetuksen soveltamisalan osalta pääsääntöisestä käsittelykiellosta poikkeaminen perustuisi 9 artiklan 2 kohdan g alakohtaan, eli käsittely olisi tarpeen tärkeää yleistä etua koskevasta syystä unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön nojalla. Lisäksi tietosuojalain 6 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti tietosuojasetuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaista käsittelykieltoa ei sovelleta tietojen käsittelyyn, josta säädetään laissa tai joka johtuu välittömästi rekisterinpitäjälle laissa säädetystä tehtävästä. Yleisen tietosuojasetuksen kohdista g alakohta edellyttää lisäksi, että erityisen henkilötietoryhmän käsittelyn oikeuttava lainsäädäntötoimi on oikeasuhteinen tavoitteeseen nähden, siinä noudatetaan keskeisiltä osin oikeutta henkilötietojen suojaan ja siinä säädetään asianmukaisista ja erityisistä toimenpiteistä rekisteröidyn perusoikeuksien ja etujen suojaamiseksi. Hallinnollisen seuraamuksen täytäntöönpano tai korvausasian käsittely olisi säännöksessä tarkoitettu yleistä etua koskeva syy ja tietosuojalain 6 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu rekisterinpitäjän tehtävä, josta säädetään laissa. Tietosuojalain 6 §:n 2 momentissa säädetään suojatoimista, jotka tulisivat suoraan sovellettavaksi myös hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanossa ja korvausasian käsittelyssä. Rikosasioiden tietosuojalain 2 momentti ei suoraan edellytä, että suojatoimista säädetään laissa, vaan tarvittavien suojatoimien toteuttamista. Rikosasioiden tietosuojalain soveltamisalaan kuuluvien seuraamusten täytäntöönpanotehtävien osalta rekisterinpitäjä voisi kuitenkin soveltaa vastaavanlaisia suojatoimia kuin tietosuojasetuksen soveltamisalaan kuuluvissa tilanteissa.

Muihin erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja ei sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisessa seuraamusten täytäntöönpanossa käsiteltäisi. Sen yhteydessä ei käsiteltäisi myöskään rikosoikeudellisia seuraamuksia koskevien tietojen lisäksi muita valtiosääntöisesti arkaluonteisia tietoja.

47 b §. Tietojen käsittely muuhun kuin niiden keräämis- ja tallentamistarkoitukseen. Pykälässä säädettäisiin tietojen käsittelystä muihin tarkoituksiin kuin seuraamusten täytäntöönpanoon ja korvausasian käsittelyyn.

Pykälän 1 momentin mukaan tietoja voisi käsitellä muuhun kuin niiden alkuperäiseen keräämis- ja tallentamistarkoitukseen, jos se on välttämätöntä laillisuusvalvontatehtävässä tai seuraamusten täytäntöönpanoon liittyvän valvonnan taikka täytäntöönpanotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi. Kyse voisi olla esimerkiksi Oikeusrekisterikeskuksen sisäisestä laillisuusvalvonnasta tai seuraamusten täytäntöönpanoa koskevien selvitysten tai tutkimusten laatimisesta.

Pykälän 2 momentin nojalla tietoja voitaisiin käyttää myös alan koulutuksen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi, jos se on välttämätöntä. Tässä tarkoituksessa käytettävistä tiedoista poistettaisiin henkilön yksilöinnin mahdollistavat tiedot.

Pykälässä tarkoitetut henkilötietojen käsittelytarkoitukset kuuluisivat yleisen tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalain soveltamisalaan. Rikosoikeudellisiin seuraamuksiin liittyvät tiedot eivät kuulu yleisen tietosuoja-asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuihin erityisiin henkilötietoryhmiin. Ne ovat kuitenkin perustuslain tulkintakäytännössä tarkoitettuja valtiosääntöisesti arkaluonteisia tietoja. Lisäksi rikostuomioihin ja rikoksiin liittyvien henkilötietojen käsittelystä säädetään erikseen tietosuoja-asetuksen 10 artiklassa, joka edellyttää asianmukaisista suojatoimista säätämistä. Sakkorekisteri on myös kattava rikosoikeudellisia seuraamuksia sisältävä rekisteri. Niihin liittyvien henkilötietojen käsittelytarkoituksista säädettäisiin tietosuojalain 6 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti laissa. Tietosuojalain 7 §:n 2 momentin mukaisesti lain 6 §:n 2 momentissa säädetty suojatoimet tulisivat sovellettavaksi myös ehdotetussa 49 §:ssä tarkoitetuissa henkilötietojen käsittelytilanteissa.

48 §. *Oikeusrekisterikeskuksen tiedonsaantioikeus.* Pykälässä säädettäisiin Oikeusrekisterikeskuksen tiedonsaantioikeudesta täytäntöönpanotehtäviään varten. Oikeusrekisterikeskuksella olisi oikeus saada pykälässä tarkoitetut tiedot salassapitosäännösten estämättä sekä maksutta. Tiedot olisi mahdollista saada seuraamuksen täytäntöönpanoa, korvausasian käsittelyä tai rekisterimerkinnän tekemistä varten. Oikeusrekisterikeskus saisi siis säännöksen nojalla tiedot sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa ja rikosvahinkolaissa säädettyjen tehtäviensä hoitamista varten. Oikeusrekisterikeskuksen muista tiedonsaantioikeuksista säädettäisiin muualla lainsäädännössä.

Pykälän 1 kohdassa säädettäisiin nykyistä lainsäädäntöä vastaavasti tiedonsaannista väestötietojärjestelmästä ja vastaavasta tiedonsaantioikeudesta oikeushenkilöitä koskevista rekistereistä.

Pykälän 2 kohdassa säädettäisiin Oikeusrekisterikeskuksen oikeudesta saada tiedot oikeushallinnon valtakunnallisesta tietovarannosta. Oikeusrekisterikeskus saisi tietovarannosta tiedot tuomioistuimen ja syyttäjän ratkaisusta ja asioiden käsittelyn vaiheesta.

Pykälän 3–5 kohdassa säädettäisiin tietojen saamisesta poliisilta, Tullilta ja Rajavartiolaitokselta. Näiltä viranomaisilta Oikeusrekisterikeskus voisi saada tiedot viranomaisten määräämistä seuraamuksista kuten sakkorangaistuksista tai liikennevirhemaksuista. Lisäksi Oikeusrekisterikeskus voisi saada tiedot näiden viranomaisten suorittamista täytäntöönpanotoimista kuten menettämisseuraamuksen täytäntöönpanosta tai sakon muuntorangaistukseen liittyvistä etsintäkuulutuksista.

Pykälän 6 kohdassa säädettäisiin tietojen saamisesta Rikosseuraamuslaitokselta. Säännös vastaisi henkilötietojen käsittelystä Rikosseuraamuslaitoksessa annetun lain 19 ja 22 §:ää. Säännöstä kuitenkin täsmennettäisiin siten, että rikosasiaan liittyvinä tietoina Oikeusrekisterikeskus voisi saada tiedot Rikosseuraamuslaitoksen suorittamista täytäntöönpanotoimista, joista keskeisin olisi sakon muuntorangaistuksen täytäntöönpano.

Pykälän 7 kohdassa säädettäisiin tietojen saamisesta ulosotolta. Ulosotolta Oikeusrekisterikeskus voisi saada tiedot seuraamuksen täytäntöönpanon etenemisestä ulosottomenettelyssä kuten saldokertymistä, täytäntöönpanotoimista ja täytäntöönpanon päättämisestä.

Pykälän 8 kohdassa säädettäisiin tietojen saamisesta Valtiokonttorilta. Säännös vastaisi rikosvahinkolain 47 a §:ää, joka kumottaisiin. Oikeusrekisterikeskuksen tiedonsaantioikeutta koskeva sääntely olisi perusteltua siirtää kokonaisuudessaan sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin.

Pykälän 9 kohdassa säädettäisiin Verohallinnolta saatavista tiedoista. Tällaisia olisivat esimerkiksi Verohallinnon tiedot maksuvelvollisen kuoleman jälkeen tehdystä perunkirjoituksesta. Tiedot olisivat tarpeen esimerkiksi menettämisseuraamuksen täytäntöönpanossa, jos täytäntöönpano kohdistuisi maksuvelvollisen kuolinpesään.

Pykälän 10 kohdassa säädettäisiin yleisesti tiedonsaannista muilta viranomaisilta. Useat viranomaiset voivat määrätä Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpantaviksi tulevia seuraamuksia. Oikeusrekisterikeskuksella olisi oikeus saada näiltä viranomaisilta välttämättömät tiedot seuraamuksen määrittämisestä ja asian käsittelyn vaiheesta seuraamuksen täytäntöönpanemiseksi.

49 §. Sakkorekisterin tietojen luovuttaminen. Pykälässä säädettäisiin sakkorekisterin tietojen luovuttamisesta. Koska hallinnollisten seuraamusten rekisterin tiedot ovat lähtökohtaisesti julkisia, niiden luovuttamiseen sovellettaisiin julkisuuslain säännöksiä. Oikeusrekisterikeskus voisi luovuttaa pykälässä tarkoitettuja tietoja pyynnöstä mutta myös oma-aloitteisesti. Pykälän 1–4 kohta koskisivat tiedonluovutusta nimenomaan seuraamusten täytäntöönpanotarkoituksiin. Rekisteritietojen luovuttamisesta muihin tarkoituksiin ei säädettäisi ehdotetussa pykälässä, vaan eri viranomaisten muut tiedonsaantioikeudet perustuisivat muuhun lainsäädäntöön kuten nykyisinkin.

Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin tietojen luovuttamisesta rikosasioiden tietosuojalaissa tarkoitetuille viranomaisille eli poliisille, Tullille, Rajavartiolaitokselle, puolustusvoimille, syyttäjälle, tuomioistuimelle, Rikosseuraamuslaitokselle ja muille rikosasioiden tietosuojalaissa tarkoitetuille viranomaisille. Säännös kattaisi tiedonluovutuksen sakon täytäntöönpanoa, sakon muuntorangaistuksen määrittämistä ja korvausasioiden käsittelyä varten. Säännöksen nojalla Oikeusrekisterikeskus voisi luovuttaa esimerkiksi sakon muuntorangaistusmenettelyyn osallistuville viranomaisille välttämättömät tiedot sekä menettämisseuraamuksen täytäntöönpanossa tarvittavat tiedot poliisille, Tullille ja Rajavartiolaitokselle.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin tietojen luovuttamisesta Ulosottolaitokselle ja haastamiseen oikeutetulle virkamiehelle. Ulosottolaitokselle voitaisiin luovuttaa tiedot seuraamusten täytäntöönpanoa varten silloin, kun täytäntöönpanoasia siirtyisi Ulosottolaitoksen hoidettavaksi. Sakon muuntorangaistusmenettelyyn haastamista varten tarvittavat tiedot voitaisiin luovuttaa haastamiseen oikeutetulle virkamiehelle.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa säädettäisiin tietojen luovuttamisesta Valtiokonttorille. Valtiokonttorille voitaisiin luovuttaa välttämättömät tiedot rikosvahinkolaissa tarkoitetun korvausasian käsittelyä varten. Koska Valtiokonttori päättää rikosvahinkokorvauksista ja Oikeusrekisterikeskus huolehtii valtion takautumissaatavan perinnästä ja korvausten takaisinperinnästä, voitaisiin näiden viranomaisten välillä vaihtaa tietoja korvausasioiden käsittelystä.

Pykälän 1 momentin 4 kohdassa säädettäisiin tietojen luovuttamisesta oikeusministeriölle armahdusasioita varten. Armahdusasian käsittelyssä voi olla kyse sakkorekisteriin merkitystä rikosoikeudellisesta seuraamuksesta, joten armahdusasiaa käsittelevälle oikeusministeriön virkamiehelle voitaisiin luovuttaa tätä varten tarvittavat tiedot.

Pykälän 1 momentin 5 kohdassa säädettäisiin muista tiedonsaantioikeuksista. Tietoja voitaisiin luovuttaa muillekin tahoille, jos niiden tiedonsaantioikeudesta on muualla lainsäädännössä säädetty. Kuten edellä on todettu pykälän 1 momentin 1–4 kohta koskisivatkin vain tiedon luovutusta tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä varten. Muusta tiedonluovutuksesta säädetään

kutakin viranomaista koskevassa erityislainsäädännössä. Esimerkiksi turvallisuusselvityslaisissa (726/2014) säädetään sakkorekisterin tietojen käytöstä turvallisuusselvityksen tekemisessä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin nykyistä lakia vastaavasti rajoituksesta tietojen luovuttamiseen 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa. Näille tietoja ei voitaisi luovuttaa enää, kun kolme vuotta on kulunut lainvoimaisen tuomion tai muun lopullisen viranomaisratkaisun julistamisesta tai antamisesta.

50 §. Tietojen luovuttaminen muihin valtioihin. Pykälässä säädettäisiin sakkorekisterin tietojen luovuttamisesta muihin valtioihin. Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotehtävissä tällaisia tiedonluovutustilanteita voi olla käsillä lain 1 §:n 3 momentin 9 kohdassa. Tällöin täytäntöönpanon siirtoa varten luovutetaan tietoja toisen valtion viranomaiselle.

Tiedonluovutus voisi perustua Euroopan unionin lainsäädännöstä tuleviin velvoitteisiin tai Pohjoismaiden välillä sovittuihin velvoitteisiin. Ehdotettu säännös kattaisi sellaisen tiedonluovutuksen, josta ei ole muualla laissa säädetty. Esimerkiksi rikosrekisteritietojen säilyttämisestä ja luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain 5 §:ssä säädetään sakkorekisteritietojen luovuttamisesta muihin valtioihin, joten asiasta ei olisi tarpeen säätää ehdotetussa pykälässä.

Ensinnäkin Oikeusrekisterikeskus on toimivaltainen viranomainen menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten osalta jäädyttämis- ja konfiskaatioasetuksen (EU 2018/180) soveltamisessa. Oikeusrekisterikeskus vastaanottaa toisista EU-jäsenvaltioista Suomeen täytäntöönpantavaksi saapuvat päätökset, tekee päätökset niiden täytäntöönpanosta sekä lähettää Suomessa määrätyt päätökset täytäntöönpantavaksi toisiin jäsenvaltioihin.

Toiseksi Oikeusrekisterikeskuksella on vastaava rooli niin sanotun konfiskaatiopuitepäättöksen täytäntöönpanossa (Euroopan unionin neuvoston puitepäättös (2006/783/YOS) vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta menetetyksi tuomitsemista koskeviin päätöksiin).

Kolmanneksi Oikeusrekisterikeskuksella on vastaava rooli niin sanotun sakkopuitepäättöksen täytäntöönpanossa (Euroopan unionin neuvoston puitepäättös (2005/214/YOS) vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin).

Neljänneksi Oikeusrekisterikeskuksella on vastaava rooli Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annetun lain (326/1963) täytäntöönpanossa.

Edellä mainittuihin täytäntöönpanoasioihin liittyvä henkilötietojen käsittely kuuluu rikosasiain tietosuojalain alaan.

Lisäksi Oikeusrekisterikeskuksella on täytäntöönpanotehtäviä työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2016) ja kilpailulain (546/2021) sekä niihin liittyvien Euroopan unionin säädösten nojalla. Oikeusrekisterikeskus huolehtii mainittuihin lakeihin perustuvien seuraamusten lähettämisestä toisiin jäsenvaltioihin ja vastaanottaa sekä panee täytäntöön seuraamuksia Suomessa. Näihin asioihin liittyvä henkilötietojen käsittely kuuluu yleisen tietosuojasetuksen alaan.

51 §. Tietojen poistaminen. Pykälässä säädettäisiin tietojen poistamisesta sakkorekisteristä. Tietojen poistamisen aika olisi viisi vuotta täytäntöönpanon päättymisestä, kuten nykyisinkin. Säännöstä täydennettäisiin rikosrekisterilakia vastaavasti maininnalla siitä, että armahdus ei vaikuta rekisterimerkintöjen poistamiseen.

52 §. Tietojen arkistointi. Pykälässä olisi viittaussäännös tietojen arkistointia koskevaan sääntelyyn. Tietojen arkistoinnista säädetään arkistolaissa (831/1994).

6 luku **Erinäiset säännökset**

54 §. Tarkemmat säännökset. Lain 54 §:ssä säädettäisiin asetuksenantovaltuuksista pitkälti nykyistä vastaavasti. Pykälää täydennettäisiin tarvittavilla asetuksenantovaltuuksilla. Lain nykyisessä 4 §:ssä ja 11 §:ssä säädetyt asetuksenantovaltuudet siirrettäisiin 54 §:ään. Lain nykyisessä 12 §:ssä säädetyt asetuksenantovaltuudet maksujen tallentamisesta ja tilityksestä kumottaisiin, koska tarvittava sääntely sisältyisi kattavasti lakiin.

Pykälän 1 momentin 1 kohdassa säädettäisiin asetuksenantovaltuus niistä tiedoista, jotka seuraamuksen määränneen muun kuin oikeushallinnon viranomaisen tulisi ilmoittaa Oikeusrekisterikeskukselle. Asetuksella säädettäisiin täsmällinen lista täytäntöönpanoa varten tarvittavista tiedoista. Oikeushallinnon viranomaisten osalta tarvittavista tiedoista säädetään oikeushallinnon valtakunnallisesta tietovarannosta annetussa laissa. Muiden viranomaisten osalta tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 1 momentin 2 kohdassa säädettäisiin asetuksenantovaltuus niistä tiedoista, jotka maksuvelvolliselle tulisi antaa maksutilaisuutta varattaessa ja maksukehotusta lähetettäessä. Asetuksella täsmennettäisiin siten lain 5 §:n 2 momentissa ja 6 §:n 3 momentin näistä tiedoista säädettyä. Asetuksella säädettäisiin täsmällinen lista maksuvelvolliselle annettavista tiedoista.

Pykälän 1 momentin 3 ja 4 kohdassa säädettäisiin nykyistä lakia vastaavasti asetuksenantovaltuus viranomaisten välisistä ilmoituksista ja täytäntöönpanotietojen kirjaamisesta.

Pykälän nykyisessä 2 momentissa säädetään nykyisin täytäntöönpanossa tarvittavien lomakkeiden kaavojen vahvistamisesta. Sääntely on vanhentunutta ja poistettaisiin.

8.2 Rikoslaki

2 a luku **Sakosta, muuntorangaistuksesta ja rikesakosta**

3 §. Sakon kokonaisrahamäärä. Pykälän 2 momentista poistettaisiin viittaus rikesakkorikkomuksiin, koska kyseeseen tulevat rikkomukset on korvattu liikennevirhemaksuilla. Momenttiin lisättäisiin viittaus vesiliikennelain nojalla määrättyyn liikennevirhemaksuun. Näin valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää niistä tieliikennelaissa ja vesiliikennelaissa tarkoitetuista rikkomuksista, joista määrätty liikennevirhemaksu määrittäisi myös samankaltaisesta rikkomuksesta tuomitun sakon pienimmän kokonaisrahamäärän.

7 luku **Yhteisestä rangaistuksesta**

3 a §. Sakko ja rikesakko. Pykälän 1 momentista kumottaisiin virke jalankulkijalle ja moottorittoman kulkuneuvon kuljettajalle määrättävän rikesakon huomioimisesta. Näistä rikkomuksista määrätään nykyisin liikennevirhemaksu.

3 b §. Rikesakko. Pykälästä kumottaisiin virke jalankulkijalle ja moottorittoman kulkuneuvon kuljettajalle määrättävän rikesakon huomioimisesta. Näistä rikkomuksista määrätään nykyisin liikennevirhemaksu.

8 luku Vanhentumisesta

13 §. *Sakon, rikesakon, kurinpitosakon ja yhteisösakon täytäntöönpanon raukeaminen.* Pykälässä säädettäisiin rahamääräisten rangaistusten täytäntöönpanon raukeamisesta. Säännökset koskisivat sakkoa, rikesakkoa, kurinpitosakkoa ja yhteisösakkoa.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin kuten nykyisinkin sakon raukeamisesta. Säännös vastaisi pääosin nykyistä, mutta siihen tehtäisiin kielellisiä tarkennuksia. Edelleen sakko raukeaisi viiden vuoden kuluttua sen määräämistä koskevan ratkaisun antamisesta. Raukeamisaika koskisi niin tuomioistuimen määräämiä sakkoja kuin sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain nojalla määrättyjäkin sakkoja. Raukeamisen katkaisisi sakon muuntaminen vankeudeksi. Muuntorangaistus raukeaa luvun 10 §:n nojalla kolmessa vuodessa. Muunnetun sakon maksamisesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Sakon raukeamista koskevia säännöksiä sovellettaisiin myös uhkasakkoon, joka voidaan muuntaa vankeudeksi rikoslain 2 a luvun nojalla. Muiden uhkasakkojen raukeamisesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin rikesakon, yhteisösakon ja kurinpitosakon raukeamisesta. Näiden raukeamisaika olisi myös viisi vuotta seuraamuksen määräämistä koskevan ratkaisun antamisesta.

14 §. *Menettämisseuraamuksen täytäntöönpanon raukeaminen.* Pykälässä säädettäisiin menettämisseuraamuksen täytäntöönpanon raukeamisesta kuten nykyisinkin.

Pykälän 1 momentin mukaan menettämisseuraamuksen täytäntöönpano raukeaisi 10 vuoden kuluttua sitä koskevan ratkaisun antamispäivästä, kuten nykyisinkin. Rikoksentekevälaineen menettäminen tai muuhun omaisuuteen kohdistuva menettämisseuraamus eivät raukeaisi kuten nykyisinkin. Tältä osin säännöstä täydennettäisiin rikoslain 10 luvun 5 a §:ssä tarkoitetun säilytysvälineen menettamisellä, jonka täytäntöönpano ei myöskään raukeaisi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin rikoslain 44 luvun 15 §:ssä tarkoitetun eläimen tappamismääräyksen ja sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 22 §:ssä tarkoitetun verkkoviestin hävittämismääräyksen raukeamisesta. Nämä määräykset rinnastuvat muuhun omaisuuteen kuin rahaan kohdistuviin menettämisseuraamuksiin, joten myöskään niiden täytäntöönpano ei raukeaisi.

15 §. *Ulosmittauksen vaikutus.* Pykälässä säädettäisiin kuten nykyisinkin ulosmittauksen vaikutuksesta rahamääräisten seuraamusten raukeamiseen. Säännökseen tehtäisiin kielellisiä muutoksia.

16 §. *Kuoleman vaikutus täytäntöönpanoon.* Pykälän 1 momentin säännöksiä täsmennettäisiin siten, että sakon lisäksi myös rikesakko, kurinpitosakko ja vankeudeksi muunnettavissa oleva uhkasakko raukeaisivat tuomitun kuollessa. Tuomitun eläessä tehdyn ulosmittauksen vaikutuksia koskevaan säännökseen tehtäisiin 15 §:ää vastaavat kielelliset muutokset.

18 §. *Viittaussäännös.* Pykälän 2 momenttia muutettaisiin kurinpitosakon raukeamista koskevien säännösten muutosten takia. Ehdotettujen säännösten nojalla kurinpitosakon täytäntöönpanon raukeamisesta säädettäisiin rikoslain 8 luvussa. Näin ollen jatkossa vain muistutuksen, ylimääräisen palveluksen, varoituksen, poistumiskiellon, ja arestin täytäntöönpanon raukeamisesta säädettäisiin sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa.

32 luku **Kätkemis- ja rahanpesurikoksista**

12 §. Menettämisseuraamus. Pykälän 3 momentin viittaukset lain 10 luvun 2 §:n 3 momenttiin korjattaisiin viittauksiksi mainitun pykälän 6 momenttiin, koska aiempi 3 momentin sisältö on lailla 356/2016 siirretty 6 momenttiin.

8.3 Rikosvahinkolaki

31 §. Valtion takautumisoikeus. Pykälässä säädettäisiin valtion takautumisoikeudesta kuten nykyisinkin. Pykälän 1 momentti säilyisi ennallaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että valtion takautumisoikeutta ei ole, jos vahingosta vastuussa oleva on maksanut korvausta uhrille. Takautumisoikeuden poistuminen ei näissä tilanteissa enää edellyttäisi vahingosta vastuussa olevan vilpittömyyttä, vaan valtion takautumisoikeutta ei olisi riippumatta siitä, mistä syystä korvaus on maksettu uhrille. Momentin nojalla valtion takautumisoikeus ei koskisi sitä osaa korvauksesta, jonka vahingosta vastuussa oleva on maksanut hakijalle.

31 a §. Valtion puhevallan käyttäminen. Pykälässä säädettäisiin, että takautumisoikeutta koskeissa asioissa valtion puhevaltaa käyttäisi Oikeusrekisterikeskus. Oikeusrekisterikeskus esittäisi takautumissaatavaa koskevan maksuvaatimuksen ja edustaisi valtiota mahdollisessa riita-asian tai rikosasian oikeudenkäynnissä. Oikeusrekisterikeskus huolehtisi myös takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanosta.

31 b §. Ilmoitukset korvauksen maksamisesta. Lakiin lisättäisiin uusi 31 b §, jossa säädettäisiin Oikeusrekisterikeskukselle tehtävästä ilmoituksesta suoritetusta rikosvahinkokorvauksesta. Valtiokonttorin tulisi ilmoittaa Oikeusrekisterikeskukselle maksamastaan korvauksesta valtion takautumisoikeuden täytäntöönpanoa varten. Vastaava säännös on nykyisin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa, josta se kumottaisiin. Valtiokonttorin tulisi ilmoittaa maksamastaan korvauksesta myös esitutkintaviranomaiselle ja syyttäjälle, jos korvaus maksettaisiin ennen kuin rikosasia olisi ratkaistu. Näin esitutkintaviranomaiset ja syyttäjät saisivat tiedon siitä, että Oikeusrekisterikeskus voisi esittää valtion takautumisoikeuteen perustuvia vaatimuksia rikosprosessissa. Esitutkintaviranomaisille ja syyttäjälle ilmoitettaisiin välttämättömät tiedot maksetusta korvauksesta ja siitä, että valtion puhevalta mahdollisesta takautumisoikeuteen perustuvasta saatavasta on Oikeusrekisterikeskuksella.

31 c §. Takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanokelpoisuus. Pykälässä säädettäisiin takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanokelpoisuudesta.

Pykälässä säädettäisiin nykyistä käytäntöä vastaavalla tavalla siitä, että täytäntöönpanokelpoisuuden edellytyksenä on Valtiokonttorin täytäntöönpanokelpoinen korvauspäätös. Päätöksen tulisi siten olla joko lainvoimainen tai pantavissa täytäntöön, kuten lainvoimainen päätös. Täytäntöönpanokelpoisuutta arvioitaessa sovelletaan hallinto-oikeuden yleissääntelyä. Täytäntöönpanokelpoisuuden edellytyksenä olisi lisäksi se, että tuomio, jolla vahingosta vastuussa oleva on veloitettu suorittamaan korvausta, on saanut lainvoiman.

32 §. Takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanoon ryhtyminen. Pykälässä säädettäisiin Oikeusrekisterikeskuksen toimenpiteistä takautumisoikeusasiassa.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin nykyisin käytäntöön perustuvasta Oikeusrekisterikeskuksen velvollisuudesta selvittää, onko valtion takautumisoikeuteen perustuva saatava täytäntöönpanokelpoinen. Selvitystoimia pidettäisiin tosiasiallisena hallintotoimintana.

Kun valtion takautumisoikeuteen perustuvan saatavan taustalla olisi sekä vahingonkorvaustuomio että Valtiokonttorin korvauspäätös, suorittaisi Oikeusrekisterikeskus teknisluontoisen tuomion ja korvauspäätöksen vertailun, jolla se selvittäisi, onko täytäntöönpanoperuste käsillä. Oikeusrekisterikeskus voisi selvittää esimerkiksi, ovatko korvauslajit ja korvausmäärät tuomion mukaisia, kuuluuko rikosvahinkoasia mahdollisen velkajärjestelyn piiriin tai onko maksuvelvolliselle myönnetty maksuvapautus kyseessä olevasta korvauksesta.

Jos rikosvahinkoasia ei perustuisi tuomioistuimen ratkaisuun, tarkastaisi Oikeusrekisterikeskus Valtiokonttorin rikosvahinkokorvauspäätöksen lisäksi muun Valtiokonttorilta saatavan asiaan kuuluvan aineiston, kuten lääkarintodistukset, selvitykset ansionmenetyksestä, laskut sekä tositteet. Aineiston perusteella Oikeusrekisterikeskus arvioisi, täytyisivätkö edellytykset valtion takautumisoikeuteen perustuva saatavan täytäntöönpanoon.

Selvitystoimiin kuuluisi myös sen selvittäminen, onko vahingonaiheuttaja ylipäänsä tiedossa. Jos hänen henkilöllisyyttään ei ole tiedossa, korvausasia jäisi Oikeusrekisterikeskuksessa odottamaan asian mahdollista selviämistä. Tällaisen saatavan vireilläolo päättyisi viimeistään korvausoikeuden rautessa.

Momentin nojalla Oikeusrekisterikeskus huolehtisi myös takautumisoikeuteen perustuvasta saatavasta ilmoittamisesta maksuvelvolliselle. Oikeusrekisterikeskus lähettäisi kaikissa rikosvahinkoasioissa ilmoituksen vireillä olevasta korvausasiasta vahingosta vastuussa olevalle eli maksuvelvolliselle. Tämä tarkoittaisi yleensä maksutilaisuuden varaamista eräpäivätietoineen, eli sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaiseen täytäntöönpanoon ryhtymistä. Kuitenkin ilmoitus voisi tarkoittaa myös pykälän 2 momentin nojalla esitettävää maksuvaatimusta tai 32 a §:n nojalla tehtävää perinnästä luopumista. Sääntely vastaisi nykyistä käytäntöä. Käytäntö erillisen ilmoituksen lähettämisestä on myös jatkossa tarpeen, koska sen yhteydessä vahingonaiheuttajalla on mahdollisuus esimerkiksi ilmoittaa rikoksen uhrille jo maksamastaan korvauksesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin maksuvaatimuksen esittämisestä tilanteessa, jossa rikosvahinkokorvausasiasta ei olisi lainvoimaista tuomioistuimen ratkaisua. Näissä tapauksissa saatavan oikeudelliseen perintään ei siis vielä ole täytäntöönpanoperustetta. Momentissa säädettäisiin, että Oikeusrekisterikeskus voisi täytäntöönpanoperusteen saamiseksi ilmoituksen ja maksutilaisuuden varaamisen jälkeen nostaa asiasta kanteen käräjäoikeudessa, jos vahingosta vastuussa oleva ei suorittaisi saatavaa. Asia käsiteltäisiin lähtökohtaisesti laajana riita-asiana. Sääntely vastaisi nykyistä käytäntöä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetun lain soveltamisesta täytäntöönpanokelpoisen saatavan täytäntöönpanossa. Jos korvausasian taustalla olisi jo vahingonkorvaustuomio ja maksuvelvollinen ei maksutilaisuuden varaamisesta huolimatta suorittaisi saatavaa, etenisi asia sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaiseen perintään. Vastaavalla tavalla meneteltäisiin asioissa, joissa ei olisi taustalla tuomioistuimen ratkaisua siinä vaiheessa, kun lainvoimainen vahingonkorvaustuomio olisi saatu. Tältäkin osin ehdotus vastaa nykykäytäntöä.

32 a §. Täytäntöönpanosta luopuminen. Lakiin lisättäisiin uusi 32 a §, jossa säädettäisiin perusteista, joilla Oikeusrekisterikeskus voisi luopua takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanosta. Kyse olisi täytäntöönpanoa koskevasta tosiasiallisesta täytäntöönpanotoimesta.

Täytäntöönpanosta luopuminen tarkoittaisi sitä, että valtion takautumisoikeuteen perustuvaa maksuvaatimusta, riita-asian oikeudenkäyntiä tai sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaista täytäntöönpanoa ei aloitettaisi tai jos täytäntöönpano olisi aloitettu, se keskeytettäisiin. Oikeusrekisterikeskus voisi luopua täytäntöönpanosta välittömästi asian vireille tulon jälkeen, mutta myös myöhemmin. Täytäntöönpanosta voitaisiin luopua täytäntöönpanon jo ollessa käynnissä esimerkiksi silloin, jos kävisi ilmi, että edellytyksiä saada maksua perittyä ei olisi.

Pykälän 1–3 kohdassa säädettäisiin edellytyksistä, joilla täytäntöönpanosta voitaisiin luopua.

Pykälän 1 kohdan nojalla täytäntöönpanosta voitaisiin luopua, jos täytäntöönpano ei todennäköisesti johtaisi tulokseen. Kyse olisi sen arvioimisesta, saadaanko korvausta perittyä maksuvelvolliselta. Harkinta olisi tapauskohtaista ja perustuisi Oikeusrekisterikeskuksen kokonaisarvioon. Perusteena luopumiselle voisi olla esimerkiksi se, että vahingonaiheuttaja olisi hyvin nuori tai hyvin iäkäs, minkä vuoksi aiheuttajalla ei olisi tosiasiallisia edellytyksiä maksaa korvausta. Vastaavanlaisia perusteita voisi liittyä myös vahingon aiheuttajan terveydentilaan.

Pykälän 2 kohdan nojalla täytäntöönpanosta voitaisiin luopua, jos maksuvaatimuksen perusteet jäisivät Oikeusrekisterikeskuksen arvion perusteella todennäköisesti näyttämättä oikeudenkäynnissä. Oikeusrekisterikeskuksella olisi siten toimivalta luopua 32 §:n 2 momentissa tarkoitetusta oikeudenkäynnistä, jos näyttö vahingon aiheuttajan korvausvelvollisuudesta olisi epäselvä. Oikeusrekisterikeskuksella olisi siten toimivalta arvioida vahingonkorvausvaatimuksen menestymisen edellytykset ennen riita-asian vireillepanoa tuomioistuimessa.

Pykälän 3 kohdan nojalla täytäntöönpanosta voitaisiin luopua, jos prosessista aiheutuvat kustannukset olisivat selvässä epäsuhdassa saatavan suuruuteen. Tyypillisesti tällaisia tilanteita voisivat olla sellaiset, joissa vähäisen saatavan vuoksi olisi käynnistettävä riita-asian oikeudenkäynti 32 §:n 2 momentin nojalla. Oikeusrekisterikeskuksen tulisi arvioida asiaa tapauskohtaisesti riippuen saatavan suuruudesta ja odotettavissa olevista täytäntöönpanotoimista. Sinällään rahamäärältään pienenkin saatavan täytäntöönpanoon tulisi ryhtyä, jos korvaus olisi mahdollista periä tavanomaisin ulosottoimin.

42 §. *Korvauksen takaisinperintä.* Pykälässä säädettäisiin rikosvahinkokorvauksen takaisinperinnästä kuten nykyisinkin.

Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että Oikeusrekisterikeskus huolehtisi aina takaisinperinnästä eikä tehtävä olisi enää jaettu Valtiokonttorin ja Oikeusrekisterikeskuksen kesken.

Momentin nojalla Oikeusrekisterikeskus tekisi päätöksen korvauksen takaisinperinnästä hankittuaan tarvittavan selvityksen ja kuultuaan osapuolia. Tyypillisesti takaisinperintäasia tulisi vireille, jos takautumissaatavan täytäntöönpanon yhteydessä käy ilmi, että rikoksenteijä on maksanut korvauksen vahingonkärsijälle. Tällöin valtiolle ei synny takautumisoikeutta rikoksenteijää kohtaan ja valtio on maksanut korvauksen vahingonkärsijälle aiheuttomasti.

Takaisinperintäpäätöksessä Oikeusrekisterikeskus velvoittaisi korvauksensaajan maksamaan aiheuttomasti maksettu korvaus takaisin. Koska päätöksen perusteluissa otettaisiin käytännössä kantaa siihen, miksi korvaus on alun perin maksettu aiheuttomasti vahingonkärsijälle, alkuperäistä Valtiokonttorin korvauspäätöstä ei olisi tarpeen poistaa. Takaisinperintäpäätöksen kohteella olisi muutoksenhakuoikeus päätökseen, joten hänellä olisi asianmukainen oikeusturvatie asiassa.

Pykälän nykyiset 3 ja 4 momentti siirrettäisiin 2 ja 3 momenteiksi. Momenteihin ei ehdoteta sisällöllisiä muutoksia. Näin ollen takaisinperinnästä voitaisiin jatkossakin osaksi tai kokonaan luopua, jos tämä katsottaisiin kohtuulliseksi ja korvauksen maksamisen ei olisi katsottava johtuneen hakijan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos takaisin perittävä määrä olisi vähäinen. Päätös takaisinperinnästä olisi edelleen tehtävä kolmen vuoden kuluessa korvauksen maksamisesta, tai myöhemmin, jos hakijan tai hänen edustajansa havaittaisiin toimineen asiassa vilpillisesti.

43 §. *Takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpano.* Lain 43 §:ssä säädettäisiin takaisinperintäpäätöksen täytäntöönpanosta.

Pykälän 1 momentti sisältäisi viittauksen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jonka nojalla takaisinperintäpäätös pantaisiin täytäntöön. Täytäntöönpanomenettelyssä ja päätöksen täytäntöönpanokelpoisuudessa noudatettaisiin siten samaa menettelyä kuin rahamääräisten seuraamusten täytäntöönpanossa muutenkin.

Pykälän voimassa olevan 3 momentin mahdollisuudesta kuitata takaisinperittävä summa vahingonkäräjälle maksettavista tulevista korvauksista luovuttaisiin. Koska takaisinperintätehtävä siirtyisi kokonaisuudessaan Oikeusrekisterikeskukselle, ei perinnässä enää huomioitaisi Valtiokonttorin mahdollisesti myöhemmin vahingonkäräjälle maksamia muita korvauksia. Jatkossa takaisin perittävä summa perittäisiin korvauksensaajalta sellaisenaan eikä se vaikuttaisi hänen tuleviin korvauksiinsa.

47 a §. *Oikeusrekisterikeskuksen oikeus saada tietoja.* Pykälä kumottaisiin, koska sen sisältö siirrettäisiin sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin.

8.4 Tuomioistuinmaksulaki

8 §. *Viranomaisten ja eräiden muiden vapauttaminen maksuista.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 9 kohta, jonka nojalla Oikeusrekisterikeskus vapautettaisiin tuomioistuinlaissa tarkoitetuista maksuista.

8.5 Ulosottokaari

7 luku Muun kuin maksuvelvoitteen täytäntöönpano

15 a §. *Verkkoviestin hävittämismääräyksen täytäntöönpano.* Ulosottokaaren 7 lukuun lisättäisiin uusi 15 a §, jossa säädettäisiin verkkoviestin hävittämismääräyksen täytäntöönpanosta. Ulosottomiehellä olisi velvollisuus huolehtia hävittämismääräyksen täytäntöönpanosta sen jälkeen, kun Oikeusrekisterikeskus lähettäisi täytäntöönpanopyynnön. Ulosottomies huolehtisi kaikista täytäntöönpanotehtävistä myös sen selvittämisestä, onko verkkoviesti jo hävitetty. Säännöstä sovellettaisiin verkkoviestin hävittämismääräyksen täytäntöönpanoon nykyisin sovellettavien tekemisvelvoitteen täytäntöönpanoa koskevien säännösten sijasta. Sääntely poikkeaisi jossain määrin tekemisvelvoitteen täytäntöönpanosta.

Pykälän 1 momentissa olisi perussäännös siitä, että hävittämismääräyksen täytäntöönpanemiseksi ulosottomiehen tulisi kehottaa hävittämisvelvollista hävittämään verkkoviesti. Hävittämiskehotuksen voisi kohdistaa verkkoviestin lähettäjään, julkaisijaan tai ohjelmatoiminnan harjoittajaan taikka lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjään, eli sellaiseen toimijaan, joka kykenisi viestin hävittämään. Ulosottomiehen tulisi selvittää, mikä olisi oikea taho hävittämään viestin, jollei tuomioistuimen ratkaisussa ole yksilöity määräyksen kohdetta. Sääntely vastaisi vakiintunutta oikeuskäytäntöä, jossa

tuomioistuim voi antaa määräyksen verkkoviestin hävittämisestä yksilöimättä tahoa, jonka tulisi hävittää verkkoviesti. Käytännössä verkkoviestin hävittämiseen kykenevä taho voisi olla esimerkiksi verkkoviestin sisältävän palvelimen ylläpitäjä. Tällaisten tahojen selvittäminen onnistuisi parhaiten ulosottomenettelyssä.

Käytännössä on mahdollista, että hävittämiseen kykenevä toimija on ulkomailla. Suomalaisella ulosottomiehellä ei lähtökohtaisesti ole toimivaltaa suorittaa täytäntöönpanotoimia Suomen ulkopuolella. Tämän vuoksi kehotusta ei yleensä voida antaa ulkomaille. Näistä syistä pykälän 1 momentissa säädettäisiin väljästi, että ulosottomies voi lähettää hävittämiskehotusta vastaavan pyynnön myös ulkomailla olevalle taholle. Jäisi riippumaan kyseisen valtion lainsäädännöstä ja pyynnön saajan toimista, mitä vaikutuksia pyynnöllä on. Ehdotettua säännöstä ei sovellettaisi, jos Suomea sitovista kansainvälisistä sopimuksista tai velvoitteista johtuu muuta.

Pykälän 2 momentissa täsmennettäisiin hävittämiskehotuksen sisältöä. Kehotuksessa tulisi antaa verkkoviestin hävittämiseen velvolliselle määräys hävittää viesti heti tai tietyssä määräajassa, jonka ulosottomies asettaisi. Kehotuksessa tulisi myös yksilöidä hävittämisvelvollisuuden sisältö sen mukaisesti, mitä tuomioistuimen hävittämistä koskevassa ratkaisussa on määrätty.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että verkkoviestin lähettäjälle tulisi ilmoittaa, jos verkkoviestin hävittämistä koskeva kehoitus annettaisiin jollekin muulle taholle.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin ulosottomiehen mahdollisuudesta tehostaa verkkoviestin hävittämiskehotusta uhkasakolla. Sakon uhkaa voitaisiin käyttää erityisestä syystä eli esimerkiksi silloin, jos verkkoviestin hävittämiseen velvoitettu ei noudattaisi kehotusta.

8.6 Laki sakon ja rikesakon määräämisestä

2–4 §, 7 ja 9 §, 11–13 §, 24 §, 26–30 § ja 35 §. Esityksessä ehdotetaan, että sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa tarkoitettusta rangaistusvaatimuksesta luovuttaisiin. Pykäliin tehtäisiin tämän edellyttämät muutokset.

Lain 2 §:n 1 momentin 1 kohta, 4 §:n 4 momentti, 9, 11 ja 12 § kumottaisiin. Muista pykälistä poistettaisiin maininnat rangaistusvaatimuksesta.

Lisäksi 13 §:ään tehtäisiin lisäys, jossa mainittaisiin myös rikosuhrimaksun toimittamisesta syyttäjälle.

8 §. *Sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen ja rikesakkomääräyksen sisältö.* Säännöksestä poistettaisiin maininta maksuajasta. Maksuajasta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

10 §. *Seuraamuksen maksamiseen liittyvät tiedot.* Pykälä kumottaisiin, koska sakon maksamisesta annettavista tiedoista säädettäisiin kattavasti sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

24 §. *Rangaistusmääräyksen antaminen.* Säännöksestä poistettaisiin maininta rangaistusvaatimuksesta. Lisäksi säännökseen lisättäisiin maininta rangaistusmääräyksen sisällöstä. Rangaistusmääräyksen sisältöä koskisivat samat vaatimukset kuin 8 §:ssä säädetyistä sakkovaatimuksen sisällöstä.

38 §. Täytäntöönpano. Pykälässä säädetään seuraamusten täytäntöönpanosta. Pykälän 1 momentti sisältäisi kuten nykyisinkin viittaussäännöksen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin. Selvyyden vuoksi momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että sakon, rikesakon ja menettämisseuraamuksen raukeamisesta säädetään rikoslain 8 luvussa. Lisäksi säännökseen lisättäisiin maininta rikosuhrimaksun korvausvelvollisuuden täytäntöönpanosta sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesti. Säännöksen otsikkoa myös muutettaisiin, sillä se sisältää myös muita kuin seuraamuksia koskevan täytäntöönpanon.

Pykälän 2 momentissa on säädetty siitä, että sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain mukaisessa menettelyssä määrätty sakko on täytäntöön pantavissa ennen ratkaisun lainvoimaaisuutta. Kaikkien sakkojen ja rikesakkojen täytäntöönpanokelpoisuus määräytyisi jatkossa sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaan. Näin ollen pykälän nykyinen 2 momentti kumottaisiin.

39 §. Määräaika seuraamuksen maksamista varten. Voimassa olevassa pykälässä säädetään sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain nojalla määrättävän sakon maksamiseksi varattavasta 30 päivän maksuajasta. Maksutilaisuuden varaamisesta säädettäisiin kattavasti sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa, joten tätä koskeva sääntely kumottaisiin.

Siirtymäsäännös. Lakiin ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jonka nojalla ennen lain voimaantuloa annettuun rangaistusvaatimukseen sovellettaisiin aiempia säännöksiä. Näin vireillä olevat rangaistusvaatimukset käsiteltäisiin loppuun samassa menettelyssä kuin asian käsittely on aloitettukin. Lain voimaan tullessa vireillä olleissa rangaistusvaatimuksissa mahdollisuus antaa maksamalla suostumus asian käsittelyyn sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain mukaisessa menettelyssä siten säilyisi.

8.7 Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä

18 §. Muu täytäntöönpano ja virka-apu. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin siitä, että yksityishenkilön velkajärjestelyn aloittaminen estää sakon muuntorangaistuksen määräämisen ja täytäntöönpanon. Säännöksen sanamuotoa täsmennettäisiin vastaamaan nykyistä käytäntöä siten, että muuntorangaistuksen määräämismenettelyä ei voisi velkajärjestelyn aloittamisen jälkeen käynnistää. Edelleen myöskään muuntorangaistuksen täytäntöönpano ei olisi mahdollista.

Käytännössä muuntorangaistuksen määräämiseen ja täytäntöönpanoon osallistuvien viranomaisten tulisi huolehtia siitä, että menettelyä ei käynnistetä tai jatketa, jos tuomioistuimien olisi päättänyt velkajärjestelyn aloittamisesta.

40 §. Maksuohjelman oikeusvaikutukset. Pykälän 1 momenttiin tehtäisiin 18 §:ää vastaavat muutokset. Muuntorangaistusta ei voitaisi määrätä eikä panna täytäntöön velkajärjestelyn maksuohjelman aikana.

8.8 Laki lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain 26 §:n kumoamisesta

1 §. Pykälässä säädettäisiin, että lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain 26 § kumottaisiin. Pykälässä on säädetty kyseisen lain nojalla määrätyn uhkasakon muuntamisesta vankeudeksi. Rikoslain 2 a luvun 4 §:n nojalla tällaista uhkasakkoa ei voida muuntaa vankeudeksi, joten pykälä kumottaisiin.

2 §. Pykälässä säädettäisiin lain voimaantulosta.

8.9 Laki sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa

70 §. *Täytäntöönpanon aloittaminen.* Pykälän viittaus kurinpitosakon täytäntöönpanokelpoisuuteen korjattaisiin vastaamaan ehdotettuja sakon täytäntöönpanosta annetun lain muutoksia.

76 §. *Kurinpitosakon täytäntöönpano.* Pykälässä säädetään kurinpitosakon täytäntöönpanosta. Pykälän 1 momentti sisältäisi kuten nykyisinkin viittaussäännöksen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin. Selvyyden vuoksi momenttiin lisättäisiin maininta siitä, että kurinpitosakon raukeamisesta säädetään rikoslain 8 luvussa.

Voimassa olevan pykälän 2 momentissa säädetään kurinpitosakon maksamiseksi maksuvelvolliselle annettavista tiedoista. Momentti kumottaisiin, koska kurinpitosakon maksamisesta annettavista tiedoista säädettäisiin kattavasti sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.10 Laki eläinten hyvinvoinnista

90 §. *Virka-apu.* Pykälän 2 momenttia täsmennettäisiin siten, että kunnaneläinlääkärillä olisi velvollisuus antaa poliisille, Tullille ja Rajavartiolaitokselle virka-apua niin eläimeen kohdistuvan takavarikon, menettämisseuraamuksen kuin eläimen tappamismääräyksenkin täytäntöönpanossa. Muutoksella virka-apu laajennettaisiin koskemaan kaikkia menettämisseuraamuksia täytäntöön panevia viranomaisia ja myös eläimen tappamismääräyksen täytäntöönpanoa.

8.11 Laki rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa

11 §. *Sakkovaatimus, sakkomääräys ja rikesakkomääräys.* Pykälää muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin viittaukset rangaistusvaatimukseen.

8.12 Laki rikostorjunnasta Tullissa

2 luku Tullin toimivaltuudet tullirikostorjunnassa

7 §. *Sakkovaatimus, sakkomääräys ja rikesakkomääräys.* Pykälää muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin viittaukset rangaistusvaatimukseen. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaavaksi kuin rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain 11 §:ssä.

8.13 Laki Metsähallituksen erävalvonnasta

14 §. *Sakkovaatimus, sakkomääräys ja rikesakkomääräys.* Pykälää muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin viittaukset rangaistusvaatimukseen. Pykälän otsikko muutettaisiin vastaavaksi kuin rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain 11 §:ssä.

8.14 Laki liikenteen palveluista

268 §. *Moottorikäyttöisen ajoneuvon asiakirjoja ja luvanvaraisen liikenteen tietoja koskevat rikkomukset.* Pykälän 3 momentin viittaussäännös tieliikennelakiin liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta muutettaisiin viittaukseksi sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin. Voimassa olevan lain tavoin liikennevirhemaksun määrittämisen ja tiedoksiannon osalta viitattaisiin tieliikennelakiin. Virkkeeseen lisättäisiin myös viittaus siihen, että liikennevirhemaksua koskevassa muutoksenhaussa sovellettaisiin myös tieliikennelakia

vastaavalla tavalla kuin esimerkiksi eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain 37 §:n 2 momentissa säädetään.

8.15 Laki rikosuhrimaksusta

6 §. Maksun täytäntöönpano. Rikosuhrimaksun täytäntöönpanossa noudatettaisiin sakon täytäntöönpanosta annettua lakia kuten nykyisinkin. Pykälän 1 momentin viittaus sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain 38 §:n 2 momenttiin kumottaisiin, koska kyseinen momentti ehdotetaan kumottavaksi.

Pykälän 2 momentin maininta siitä, ettei rikosuhrimaksun täytäntöönpanosta peritä ulosottomaksua kumottaisiin, koska täytäntöönpanossa noudatetaan tältäkin osin sakon täytäntöönpanosta annettua lakia.

Pykälän 3 momentti kumottaisiin, koska rikosuhrimaksun raukeamisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

7 §. Tarkemmat säännökset. Pykälän 1 momentin 2 kohdasta poistettaisiin asetuksenantovaltuus, joka koskee rikosuhrimaksun täytäntöönpanoa. Täytäntöönpanoon liittyvistä tiedoista säädetään kattavasti sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa, joten rikosuhrimaksun täytäntöönpanosta ei olisi tarpeen antaa erikseen säännöksiä oikeusministeriön asetuksella.

8.16 Uhkasakkolaki

10 §. Uhkasakon tuomitseminen. Pykälän 3 momenttia muutettaisiin. Momentin nojalla tuomitun uhkasakon täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.17 Laki sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä

22 §. Menettämisseuraamus ja verkkoviestin hävittämismääräys. Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti. Momentissa säädettäisiin selvyyden vuoksi siitä, että lain nojalla tuomitun menettämisseuraamuksen ja verkkoviestin hävittämismääräyksen täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Lisäksi todettaisiin, että mainittujen seuraamusten raukeamisesta säädetään rikoslain 8 luvussa.

8.18 Laki ulosottomaksuista

5 §. Maksuttomat suoritteet. Pykälän 1 momentin luetteloa ulosottomaksusta vapautetuista suoritteista täydennettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n 3 momentissa tarkoitetuilla ja eräissä muissa laeissa tarkoitetuilla rangaistusluonteisilla hallinnollisilla seuraamuksilla. Myös rikosuhrimaksu lisättäisiin luetteloon. Näiden maksujen perinnästä ulosottoihin ei perittäisi ulosottomaksua.

8.19 Laki työntekijöiden lähettämisestä

28 §. Perintäpyyntö Suomen viranomaisille. Pykälän 4 momenttiin lisättäisiin säännös lain 24 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanosta sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesti.

38 §. Laiminlyöntimaksun määrääminen. Pykälän 1 momentista kumottaisiin säännös laiminlyöntimaksun suorittamiselle asetettavasta määräajasta, koska laiminlyöntimaksun maksuajasta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 3 momentista kumottaisiin tarpeettomana säännökset laiminlyöntimaksun viivästyskorosta sekä laiminlyöntimaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska näistä säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Pykälän 3 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos.

Pykälän 4 momentin säännös kahden vuoden vanhentumisajasta oikeudelle antaa laiminlyöntimaksua koskeva päätös siirrettäisiin pykälän 1 momenttiin. Pykälän 4 momentista kumottaisiin laiminlyöntimaksun vanhentumisaikaa koskeva säännös, sillä vanhentumisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Siirtymäsäännös. Lakiin ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jonka nojalla ennen lain voimaantuloa erääntyneen laiminlyöntimaksun viivästyskorkoon sovellettaisiin aiemmin voimassa olleita säännöksiä. Näin ollen myös viivästyskorko perittäisiin edelleen sellaisissa laiminlyöntimaksuissa, jotka on määrätty ennen lain voimaantuloa.

8.20 Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

8 luku Hallinnolliset seuraamukset

9 §. Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano. Pykälästä kumottaisiin tarpeettomana säännös Oikeusrekisterikeskuksesta rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtivana viranomaisena. Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtivasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos.

9 luku Erinäiset säännökset

4 §. Muutoksenhaku. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin säännös uhkasakon, rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanokelpoisuuden määräytymisestä sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesti.

8.21 Laki Finanssivalvonnasta

43 a §. Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano. Pykälästä kumottaisiin tarpeettomana säännös Oikeusrekisterikeskuksesta rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtivana viranomaisena. Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtivasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Pykälän viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos.

73 §. Muutoksenhaku. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin viittaussäännös sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin uhkasakon, rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanokelpoisuuden määräytymisestä.

74 §. Maksujen täytäntöönpano. Pykälästä kumottaisiin säännös maksettavaksi tuomitun uhkasakon täytäntöönpanon määräytymisestä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun

lain mukaan. Lain nojalla määrätyn toimenpidemaksun täytäntöönpano tapahtuisi edelleen verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain mukaan.

8.22 Tietosuoja laki

24 §. Hallinnollinen seuraamusmaksu. Pykälän 6 momentti sisältäisi kuten ennenkin täytäntöönpanon osalta viittaussäännöksen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin. Viittaukseen tehtäisiin kielellinen muutos. Momentista kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa koskeva säännös, koska vanhentumisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

25 §. Muutoksenhaku. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin viittaussäännös sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin uhkasakon ja seuraamusmaksun täytäntöönpanokelpoisuuden määrittämisestä.

8.23 Laki lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa

15 §. Seuraamusmaksun määrittäminen. Pykälästä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määrittämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Pykälästä kumottaisiin myös säännös seuraamusmaksun noudattamisesta muutoksenhausta huolimatta. Säännös on tarpeeton, koska seuraamusmaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

16 §. Maksuaika. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana, koska seuraamusmaksun maksuajasta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

17 §. Seuraamusmaksun täytäntöönpano ja muutoksenhaku. Pykälän nykyinen 1 momentti kumottaisiin tarpeettomana, koska siinä säännellyistä seuraamusmaksun täytäntöönpanoon liittyvistä seikoista säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän nykyinen 2 momentti siirrettäisiin 1 momentiksi. Momentti sisältäisi kuten ennenkin viittaussäännöksen seuraamusmaksun täytäntöönpanosta sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin. Viittaukseen tehtäisiin kielellinen muutos.

Pykälän nykyinen 3 momentti siirrettäisiin 2 momentiksi. Momentista kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa koskeva säännös, koska vanhentumisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.24 Laki kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista

21 §. Seuraamusmaksun määrittäminen. Pykälän 3 momentti kumottaisiin, koska seuraamusmaksun vastaanottavasta viranomaisesta ja täytäntöönpanokelpoisuudesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

24 §. Seuraamusmaksun täytäntöönpano. Pykälästä kumottaisiin tarpeettomana säännös Oikeusrekisterikeskuksesta seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtivana viranomaisena. Maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Myös seuraamusmaksun vanhentumisaikaa koskeva säännös ehdotetaan kumottavaksi, koska vanhentumisajasta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.25 Päästökauppalaki

92 §. *Päästöoikeuden ylitysmaksu.* Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta maksun määräämisestä valtiolle.

93 §. *Ylitysmaksun täytäntöönpano.* Pykälän 1 momentin säännökset ylitysmaksun suorasta ulosottokelpoisuudesta ja Oikeusrekisterikeskuksesta täytäntöönpanosta huolehtivana viranomaisena kumottaisiin tarpeettomina, sillä näistä säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Momentin viittaus verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin muutettaisiin viittausäännöksi sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jossa ylitysmaksun täytäntöönpanosta säädettäisiin.

8.26 Tilintarkastuslaki

10 luku Seuraamukset

6 §. *Seuraamusmaksun määräämisoikeuden vanhentuminen ja täytäntöönpano.* Pykälän 2 momentin viittaus verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin. Pykälän 2 ja 3 momentin säännökset seuraamusmaksun täytäntöönpanosta kumottaisiin tarpeettomina, sillä seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän otsikko muutettaisiin muotoon ”*Seuraamusmaksun määräämisoikeuden vanhentuminen ja täytäntöönpano*”, koska pykälässä säädetään vain määräysoikeuden vanhentumisesta. Seuraamusmaksun vanhentumisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.27 Laki julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista

107 §. *Päätösten täytäntöönpano.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaussäännös sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jossa säädettäisiin lain 96 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaisen seuraamusmaksun ja 102 §:n mukaisen uhkasakon täytäntöönpanokelpoisuudesta.

Pykälän 2 momentista kumottaisiin säännökset seuraamusmaksun täytäntöönpanosta ja momenttiin lisättäisiin viittaus sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jossa säädettäisiin seuraamusmaksun täytäntöönpanosta.

8.28 Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista

168 §. *Päätöksen täytäntöönpano.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin viittaussäännös sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jossa säädettäisiin lain 154 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaisen seuraamusmaksun ja 161 §:n mukaisen uhkasakon täytäntöönpanokelpoisuudesta.

Pykälän 2 momentista kumottaisiin säännös seuraamusmaksun määräämiseen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta ja momenttiin lisättäisiin viittaus sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jossa säädettäisiin seuraamusmaksun täytäntöönpanosta.

8.29 Laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä

16 §. *Rikemaksun täytäntöönpano.* Pykälästä kumottaisiin tarpeettomana säännös Oikeusrekisterikeskuksesta täytäntöönpanosta huolehtivana viranomaisena. Pykälän viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos.

Pykälän otsikko muutettaisiin muotoon ”*Rikemaksun täytäntöönpano*”, koska pykälässä säänneltäisiin vain rikemaksun täytäntöönpanosta.

8.30 Ulkomaalaislaki

181 §. *Liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määrääminen.* Pykälän 2 momentista ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle.

Pykälän 3 momentti kumottaisiin, koska seuraamusmaksun maksuajasta ja täytäntöönpanosta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

183 §. *Maksuaika.* Seuraamusmaksun maksuaikaa koskeva säännös kumottaisiin, koska seuraamusmaksun maksuajasta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

184 §. *Täytäntöönpano.* Pykälän 1, 2, 3 ja 4 momentin säännökset seuraamusmaksun täytäntöönpanosta, ilmoitusvelvollisuudesta maksun alentamista tai poistamista koskevasta päätöksestä, maksun palauttamisesta ja vanhentumisesta kumottaisiin tarpeettomina, koska näistä säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 4 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos.

8.31 Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä

16 a §. *Seuraamusmaksun ja virhemaksun täytäntöönpano.* Lakiin lisättäisiin uusi 16 a pykälä, jossa viitattaisiin seuraamusmaksun ja virhemaksun täytäntöönpanon osalta sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin.

8.32 Laki uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä

14 b §. *Seuraamusmaksujen ja virhemaksun täytäntöönpano.* Lain 14 b §:ää muutettaisiin siten, että siitä poistettaisiin tarpeettomana säännökset seuraamusmaksun ja virhemaksun raukeamisesta.

8.33 Elintarvikemarkkinalaki

12 b §. *Seuraamusmaksun määrääminen ja täytäntöönpano.* Pykälän 2 momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös Oikeusrekisterikeskuksesta täytäntöönpanosta huolehtivana viranomaisena ja säännös seuraamusmaksun vanhentumisajasta, koska näistä säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos.

Myös pykälän 3 momentista ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle.

8.34 Työsopimuslaki

2 luku Työnantajan velvollisuudet

7 b §. *Laiminlyöntimaksu.* Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta laiminlyöntimaksun maksamisesta valtiolle.

7 c §. *Laiminlyöntimaksun täytäntöönpano.* Pykälästä poistettaisiin säännös laiminlyöntimaksun raukeamisajasta, koska asiasta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

11 a luku **Työnantajien yhteisvastuu palkattaessa laittomasti maassa oleskelevia työntekijöitä**

6 §. *Seuraamusmaksun määrääminen ja palauttamiskustannusten korvaaminen.* Pykälän 2 momentista kumottaisiin säännös seuraamusmaksun vanhentumisajasta. Vanhentumisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 3 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.35 Laki kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa

7 §. *Muutoksenhaku ja täytäntöönpano.* Pykälän 2 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Momentista kumottaisiin laiminlyöntimaksun vanhentumisaikaa koskeva säännös, koska vanhentumisajasta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.36 Laki yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta

59 §. *Rikkomusmaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano.* Pykälässä säädettäisiin, että rikkomusmaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Pykälän nykyiset 1 ja 3 momenttien säännökset täytäntöönpanosta kumottaisiin tarpeettomina, koska rikkomusmaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanoon liittyvistä seikoista säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.37 Alkoholilaki

71 §. *Seuraamusmaksu.* Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta seuraamusmaksun maksamisesta valtiolle.

Pykälän 4 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Momentista kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa koskeva säännös, koska seuraamusmaksun vanhentumisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.38 Siemenlaki

35 §. *Seuraamusmaksu.* Pykälän 2 momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 4 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Pykälästä kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa koskeva säännös, koska vanhentumisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.39 Kasvinterveyslaki

26 §. *Hallinnollinen seuraamusmaksu.* Pykälän 2 momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 4 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Momentista kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa koskeva säännös, koska vanhentumisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.40 Laki eläinten ja eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta

15 §. *Tuontivalvonnan seuraamusmaksu.* Pykälän 2 momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 4 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Pykälästä kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa koskeva säännös, koska vanhentumisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.41 Tieliikennelaki

177 §. *Liikennevirhemaksun maksuaika.* Pykälä kumottaisiin, koska maksuajasta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

178 §. *Liikennevirhemaksun täytäntöönpano.* Pykälän 1 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos.

Pykälän 2, 3 ja 4 momenteista kumottaisiin liikennevirhemaksun vanhentumisaikaa, täytäntöönpanosta huolehtivaa viranomaista ja liikennevirhemaksua koskevaa ilmoitusvelvollisuutta koskevat säännökset. Näistä säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

193 §. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin viittaussäännös sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jonka mukaan lain perusteella määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanokelpoisuus määräytyisi.

8.42 Vesiliikennelaki

129 §. *Liikennevirhemaksun maksuaika.* Pykälä kumottaisiin, koska maksuajasta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

130 §. *Liikennevirhemaksun täytäntöönpano.* Pykälän 1 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos.

Pykälän 2, 3 ja 4 momenteista kumottaisiin liikennevirhemaksun vanhentumisaikaa, täytäntöönpanosta huolehtivaa viranomaista ja liikennevirhemaksuun liittyvää ilmoitusvelvollisuutta koskevat säännökset. Näistä säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

133 §. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin viittaussäännös sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jonka mukaan lain perusteella määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanokelpoisuus määräytyisi.

8.43 Ajoneuvolaki

193 §. *Seuraamusmaksun määrääminen ja suuruus.* Pykälän 1 momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 4 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Momentista kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa koskeva säännös, koska vanhentumisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

195 §. *Liikennevirhemaksu.* Pykälän 6 momenttia muutettaisiin siten, että liikennevirhemaksun täytäntöönpanon osalta viitattaisiin sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin.

206 §. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin maininta siitä, ettei seuraamusmaksun ohella liikennevirhemaksun pantaisi täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

8.44 Rehulaki

51 §. *Rehuvalvonnan seuraamusmaksu.* Pykälän 2 momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 4 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Momentista kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa ja raukeamista koskevat säännökset, koska seuraamusmaksun vanhentumisajasta ja raukeamisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.45 Elintarvikelaki

67 §. *Elintarvikevalvonnan seuraamusmaksu.* Pykälän 2 momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 4 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Momentista kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa ja raukeamista koskevat säännökset, koska seuraamusmaksun vanhentumisajasta ja raukeamisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.46 Eläintautilaki

94 a §. *Eläintautivalvonnan seuraamusmaksu.* Pykälän 3 momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 5 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Momentista kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa ja raukeamista koskevat säännökset, koska seuraamusmaksun vanhentumisajasta ja raukeamisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.47 Laki luonnonmukaisesta tuotannosta

38 §. *Luomuvalvonnan seuraamusmaksu.* Pykälän 2 momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 4 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Momentista kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa koskeva säännös, koska vanhentumisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.48 Merenkulun ympäristönsuojelulaki

3 luku Öljypäästömaksu

16 §. *Öljypäästömaksun maksamisen määräaika ja korko.* Pykälä kumottaisiin, koska seuraamusmaksujen maksamisesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

17 §. *Öljypäästömaksun täytäntöönpano.* Pykälässä säädettäisiin, että öljypäästömaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

7 b luku Uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden käytöstä meriliikenteessä annetun asetuksen mukaiset seuraamusmaksut

3 §. *Seuraamusmaksun määrääminen ja rahamäärä.* Pykälän 5 momentti kumottaisiin, koska seuraamusmaksujen määräämisestä valtiolle säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

4 §. *Seuraamusmaksun täytäntöönpano.* Pykälästä kumottaisiin säännös seuraamusmaksujen raukeamisesta, koska asiasta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Siirtymäsäännös. Lakiin ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jonka nojalla ennen lain voimaantuloa erääntyneen öljypäästömaksun viivästyskorkoon sovellettaisiin aiemmin voimassa olleita säännöksiä. Näin ollen myös viivästyskorko perittäisiin edelleen sellaisissa laiminlyöntimaksuissa, jotka on määrätty ennen lain voimaantuloa.

8.49 Laki tilaajan selvitysvastuusta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä

10 §. *Laiminlyöntimaksun määrääminen.* Pykälän 1 momenttia muutettaisiin niin, että siitä kumottaisiin laiminlyöntimaksun maksamiseen liittyvä Aluehallintoviraston päätöksessään asettama määräaika, koska laiminlyöntimaksun maksuajasta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 3 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Momentista kumottaisiin säännös laiminlyöntimaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle ja säännös erääntyneelle laiminlyöntimaksulle maksettavasta viivästyskorosta. Maksun vastaanottavasta viranomaisesta ja viivästyskorosta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Siirtymäsäännös. Lakiin ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jonka nojalla ennen lain voimaantuloa erääntyneen laiminlyöntimaksun viivästyskorkoon sovellettaisiin aiemmin voimassa olleita säännöksiä. Näin ollen myös viivästyskorko perittäisiin edelleen sellaisissa laiminlyöntimaksuissa, jotka on määrätty ennen lain voimaantuloa.

8.50 Ajokorttilaki

93 §. Ajokorttirikkomus. Pykälän 3 momentin viittaus tieliikennelakiin liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta muutettaisiin viittaussäännöksi sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin. Voimassa olevan lain tavoin liikennevirhemaksun määräämisen ja tiedoksiannon osalta momentissa viitattaisiin tieliikennelakiin.

95 §. Muutoksenhaku. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin viittaussäännös sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jonka mukaan liikennevirhemaksun täytäntöönpanokelpoisuus määräytyisi.

8.51 Laki ylikuormamaksusta

13 §. Maksuaika. Ylikuormamaksun maksuaikaa koskeva pykälä kumottaisiin, koska maksuajasta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

15 §. Muutoksenhaku ja täytäntöönpano. Pykälän 2 momentin viittaussäännös verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jossa ylikuormamaksun täytäntöönpanosta säädettäisiin.

Siirtymäsäännös. Lakiin ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jonka nojalla ennen lain voimaantuloa erääntyneen ylikuormamaksun viivästyskorkoon sovellettaisiin aiemmin voimassa olleita säännöksiä. Näin ollen myös viivästyskorko perittäisiin edelleen sellaisissa laiminlyöntimaksuissa, jotka on määrätty ennen lain voimaantuloa.

8.52 Kilpailulaki

44 a §. Euroopan unionin jäsenvaltioiden rajat ylittävä täytäntöönpano. Pykälän 4 momentin viittaussäännös verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jossa seuraamusmaksu-, sakko- tai uhkasakkopäätöksen täytäntöönpanosta säädettäisiin.

47 §. Seuraamusmaksun täytäntöönpano. Pykälän 1–5 momenttien säännökset lain 12 ja 37 a §:n mukaisten seuraamusmaksujen ja 47 §:n 2 ja 3 momenttien nojalla annettujen päätösten täytäntöönpanosta, seuraamusmaksun määräämiseen, poistamiseen tai muuttamiseen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta ja seuraamusmaksun palauttamisesta kumottaisiin. Näistä säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 6 momentin viittaussäännös verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jonka mukaan lain 12, 37 a ja 47 a §:n nojalla maksettavaksi määrätty seuraamusmaksuja koskevat päätökset pantaisiin täytäntöön. Lisäksi lain 47 a §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun täytäntöönpanossa noudatettaisiin, mitä mainitun pykälän 2, 3 ja 6 momenteissa säädetään. Momentista kumottaisiin säännös seuraamusmaksun täytäntöönpanosta ilman tuomiota tai päätöstä, koska seuraamusmaksun täytäntöönpanokelpoisuus määräytyisi sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaan.

8.53 Jätelaki

133 §. Laiminlyöntimaksun määrääminen. Pykälän 4 momentti kumottaisiin, koska siinä säännelystä laiminlyöntimaksun viivästyskorosta ja laiminlyöntimaksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

140 §. *Laiminlyöntimaksun täytäntöönpano.* Pykälän 1 momentin viittaussäännös verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jonka mukaan laiminlyöntimaksun täytäntöönpano määräytyisi.

Pykälän 2 momentin säännös laiminlyöntimaksun palauttamisesta kumottaisiin, sillä palauttamisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Pykälän otsikkoa muutettaisiin vastaavasti.

8.54 Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta

17 §. *Seuraamusmaksun määräytyminen.* Pykälän 1 momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

20 a §. *Rikemaksu.* Pykälän 3 momentti kumottaisiin, koska rikemaksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

34 §. *Seuraamusmaksun ja rikemaksun täytäntöönpano.* Pykälän viittaus verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin muutettaisiin viittaukseksi sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jonka mukaan seuraamusmaksun ja rikemaksun täytäntöönpano määräytyisi.

Pykälästä kumottaisiin säännökset seuraamusmaksun ja rikemaksun suorasta ulosottokelpoisuudesta, täytäntöönpanosta huolehtivasta viranomaisesta ja täytäntöönpanokelpoisuudesta sekä säännökset seuraamusmaksun ja rikemaksun määräämistä, poistamista ja muuttamista koskevasta ilmoittamisvelvollisuudesta, koska näistä säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.55 Laki sähköisen viestinnän palveluista

335 §. *Seuraamusmaksun täytäntöönpano.* Pykälän 1 momentti muutettaisiin seuraavasti. Momentin viittaussäännös seuraamusmaksun perimisestä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesti muutettaisiin viittaukseksi sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jonka mukaan lain nojalla määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpano määräytyisi. Momentissa säännellyistä seuraamusmaksun ulosottokelpoisuudesta, täytäntöönpanosta huolehtivasta viranomaisesta ja täytäntöönpanoon liittyvästä asetuksenantovaltuudesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 2 momentin viittaussäännös lain 334 a §:n nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesti kumottaisiin 1 momentin muutoksen myötä tarpeettomana. Myös momentin säännös seuraamusmaksun vanhentumisajasta kumottaisiin, koska vanhentumisajasta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.56 Laki eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä

36 §. *Eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivalvonnan seuraamusmaksu.* Pykälän 4 momentista kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa ja raukeamista koskevat säännökset, koska seuraamusmaksun vanhentumisajasta ja raukeamisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos.

37 §. *Eläimen tunnistusasiakirjan mukana pitämistä ja esittämistä koskevan velvollisuuden rikkomisesta määrättävä liikennevirhemaksu.* Pykälän 2 momentin viittaussäännös tieliikennelakiin liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta muutettaisiin viittaukseksi sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin. Voimassa olevan lain tavoin liikennevirhemaksun määräämisen, tiedoksiannon ja muutoksenhaun osalta viitattaisiin tieliikennelakiin.

43 §. Pykälän 3 momenttiin lisättäisiin viittaussäännös sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jonka mukaan eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivalvonnan seuraamusmaksun ja lain mukaisen liikennevirhemaksun täytäntöönpanokelpoisuus määräytyisi.

8.57 Laki jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta

11 §. *Seuraamusmaksun määrääminen.* Pykälän 1 momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 2 momentista kumottaisiin seuraamusmaksun raukeamista koskeva säännös, koska raukeamisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

15 §. *Seuraamusmaksun täytäntöönpano.* Pykälän viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Pykälästä kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa koskeva säännös, koska seuraamusmaksun vanhentumisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.58 Lannoitelaki

37 §. *Lannoitevalvonnan seuraamusmaksu.* Pykälän 2 momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 4 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Pykälästä kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa ja raukeamista koskevat säännökset, koska seuraamusmaksun vanhentumisajasta ja raukeamisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.59 Laki eläimistä saatavista sivutuotteista

63 a §. *Sivutuotevalvonnan seuraamusmaksu.* Pykälän 2 momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 4 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Pykälästä kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa ja raukeamista koskevat säännökset, koska seuraamusmaksun vanhentumisajasta ja raukeamisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.60 Laki avaruustoiminnasta

21 §. *Seuraamusmaksu.* Pykälän 4 momentista kumottaisiin säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 7 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Momentista kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa koskeva säännös, koska seuraamusmaksun vanhentumisajasta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.61 Laki verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta

4 §. *Seuraamusmaksu asetuksen velvoitteiden rikkomisesta tai laiminlyönnistä.* Pykälän 5 momentissa säädetään, että seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Säännös kumottaisiin tarpeettomana.

7 §. *Seuraamusmaksun täytäntöönpano.* Pykälän 1 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos.

Pykälän 2 momentti kumottaisiin, koska seuraamusmaksun vanhentumisajasta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.62 Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta

144 §. *Liikennevirhemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano.* Pykälän 1 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos.

Pykälän 2 ja 3 momentti kumottaisiin, koska liikennevirhemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtivasta viranomaisesta, ilmoittamisvelvollisuudesta ja vanhentumisajasta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.63 Luotsauslaki

70 §. *Seuraamusmaksun määrääminen tai määräämättä jättäminen.* Pykälän 1 momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 4 momentista kumottaisiin seuraamusmaksun vanhentumisaikaa ja raukeamista koskevat säännökset, koska seuraamusmaksun vanhentumisajasta ja raukeamisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos.

8.64 Arpajaislaki

62 h §. *Seuraamusmaksun määrääminen.* Pykälän 2 momentti kumottaisiin, koska seuraamusmaksun vastaanottavasta viranomaisesta ja täytäntöönpanokelpoisuudesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

62 k §. *Seuraamusmaksun täytäntöönpano.* Pykälän 1 momentin viittaussäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Momentista kumottaisiin seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtivaa viranomaista ja seuraamusmaksun vanhentumisaikaa koskevat säännökset, sillä näistä säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 2 momentti kumottaisiin, koska seuraamusmaksun raukeamisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän otsikko muutettaisiin muotoon ”*Seuraamusmaksun täytäntöönpano*”, kun seuraamusmaksun raukeamista koskeva pykälän 2 momentti kumottaisiin.

8.65 Kaupparekisterilaki

27 §. *Kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksun ja tilinpäätöksen myöhästymismaksun täytäntöönpano.* Pykälän 1 momentin viittausäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös laiminlyöntimaksun ja myöhästymismaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 2 ja 3 momentti kumottaisiin, koska laiminlyöntimaksun ja myöhästymismaksun vanhentumisajasta ja raukeamista säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.66 Laki verkon välityspalvelujen valvonnasta

29 §. *Seuraamusmaksun täytäntöönpano.* Pykälän 1 momentin viittausäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos. Momentista kumottaisiin tarpeettomana säännös seuraamusmaksun määräämisestä maksettavaksi valtiolle, koska maksun vastaanottavasta viranomaisesta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Pykälän 2 momentti kumottaisiin, koska seuraamusmaksun vanhentumisajasta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.67 Alusliikennepalvelulaki

29 a §. *Seuraamusmaksun täytäntöönpano.* Pykälän 1 momentin viittausäännökseen sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin tehtäisiin kielellinen muutos.

Pykälän 2 momentti kumottaisiin, koska liikennevirhemaksun vanhentumisajasta säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.68 Laki hiilen energiakäytön kieltämisestä

16 §. *Seuraamusmaksun ja muiden maksujen periminen.* Pykälästä kumottaisiin säännös lain 13 §:n mukaisen seuraamusmaksun suorasta ulosottokelpoisuudesta. Pykälän viittausäännös verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettuun lakiin korjattaisiin viittaukseksi sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jonka mukaan lain mukainen seuraamusmaksu täytäntöönpanokelpoisuus ja täytäntöönpano määräytyisi.

8.69 Laki Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa

3 §. Pykälään lisättäisiin viittausäännös sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jonka mukaan lain 1 §:n nojalla täytäntöönpanotavan tuomion tai päätöksen täytäntöönpano määräytyisi.

8.70 Laki kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa

14 §. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin selvyuden vuoksi viittaussäännös sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin, jonka mukaan lain nojalla täytäntöönpanavan menettämisseuraamuksen täytäntöönpano määräytyisi.

8.71 Laki vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta

8 §. *Toimivaltainen käräjäoikeus.* Pykälän 3 momentista kumottaisiin virheellinen viittaus kumottuun ulosottolakiin. Muutoin säännös vastaisi voimassa olevaa lakia.

11 §. *Muutoksenhaku käräjäoikeuden päätökseen.* Pykälän 3 momentista kumottaisiin virheellinen viittaus kumottuun ulosottolakiin. Momenttiin lisättäisiin täsmennys siitä, että käräjäoikeuden ja hovioikeuden päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jollei muutoksenhakutuomioistuimien toisin määrää.

8.72 Laki kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta

3 a §. *Asiakirjarikkomuksesta määrättävä liikennevirhemaksu.* Pykälän 2 momentin viittaus tieliikennelakiin liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta muutettaisiin viittaussäännökseksi sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin. Voimassa olevan lain tavoin liikennevirhemaksun määräämisen ja tiedoksiannon osalta momentissa viitattaisiin tieliikennelakiin.

8.73 Laki kasvinsuojeluaineista

40 a §. *Kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksu.* Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta seuraamusmaksun maksamisesta valtiolle, 4 momentista maininta seuraamusmaksun vanhenemisesta ja 5 momentista maininta seuraamusmaksun raukeamisesta. Näistä seikoista säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.74 Ilmailulaki

151 c §. *Seuraamusmaksun täytäntöönpano.* Pykälästä poistettaisiin maininnat seuraamusmaksun maksamisesta valtiolle ja raukeamisesta. Näistä seikoista säädettäisiin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.75 Merityösopimuslaki

2 luku Työnantajan velvollisuudet

6 b §. *Laiminlyöntimaksu.* Pykälän 2 momentista poistettaisiin maininta maksun määräämisestä valtiolle.

6 c §. *Laiminlyöntimaksun täytäntöönpano.* Pykälästä poistettaisiin säännös laiminlyöntimaksun raukeamisesta, koska asiasta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.76 Laki fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta

34 §. Päästöoikeuden ylitysmaksu. Pykälän 1 momentista poistettaisiin maininta ylitysmaksun maksamisesta valtiolle, koska asiasta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

35 §. Ylitysmaksun täytäntöönpano. Pykälässä säädettäisiin, että ylitysmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

8.77 Laki henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa

46 §. Sotilasoikeudenhoidossa käsiteltävien henkilötietojen poistaminen. Pykälän 2 momentin viittaussäännöksen numerointi korjattaisiin vastaamaan ehdotettua sakon täytäntöönpanosta annettua lakia.

9 Lakia alemman asteinen sääntely

Ehdotetun sakon täytäntöönpanosta annetun lain 54 §:ssä säädettäisiin asetuksenantovaltuudesta. Valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin erityisesti täytäntöönpanoon liittyvien viranomaisten välisestä tiedonvaihdosta ja viranomaisten kirjausvelvollisuuksista.

10 Voimaantulo

Ehdotetaan, että lait tulevat voimaan syksyllä 2025.

11 Toimeenpano ja seuranta

Lainmuutosten toimeenpano liittyy Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotietojärjestelmän uudistukseen. Ennen lakien voimaantuloa toteutettaisiin tarvittavat tietojärjestelmämuutokset ja tietojärjestelmäintegraatiot muiden viranomaisten tietojärjestelmiin.

Lainmuutosten vaikutuksia seurattaisiin oikeusministeriössä virkatyönä.

12 Suhde muihin esityksiin

12.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta Puolustusvoimissa ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 82/2023 vp). Tämän esityksen 2. ja 9. lakiehdotuksissa ehdotetaan muutoksia, jotka tulee yhteensovittaa kyseisen hallituksen esityksen kanssa.

Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtioneuvoston jäsenen tehtävään liittyvästä karenssista sekä sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 90/2024 vp). Kyseisessä esityksessä ehdotetaan uutta hallinnollista seuraamusmaksua, jonka täytäntöönpanosäännökset tulee yhteensovittaa tämän hallituksen esityksen kanssa.

Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys eduskunnalle kyberturvallisuudirektiivin (NIS 2 -direktiivi) täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 57/2024 vp). Kyseisessä esityksessä ehdotetaan uutta hallinnollista seuraamusmaksua, jonka täytäntöönpanosäännökset tulee yhteensovittaa tämän hallituksen esityksen kanssa.

Eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamisesta ja häiriönsietokyvyn parantamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi (HE 205/2024 vp). Kyseisessä esityksessä ehdotetaan uutta hallinnollista seuraamusmaksua, jonka täytäntöönpanosäännökset tulee yhteensovittaa tämän hallituksen esityksen kanssa.

Lainsäädäntösuunnitelman mukaan eduskunnalle on tarkoitus antaa hallituksen esitys laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa (PLM004:00/2021). Lainsäädäntösuunnitelman mukaan eduskunnalle on tarkoitus antaa hallituksen esitys uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi (SM053:00/2023). Molemmat esitykset sisältävät muutoksia, jotka täytyy sovittaa yhteen tämän esityksen kanssa.

12.2 Suhde talousarvioesitykseen

Esitys ei liity talousarvioesitykseen. Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotietojärjestelmän uudistamisen rahoituksesta on päätetty erikseen.

13 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

13.1 Täytäntöönpanoa koskevien menettelysäännösten täsmentäminen

Ehdotus on merkityksellinen erityisesti perustuslain 2 §:n 3 momentin, 8 §:n ja 21 §:n kannalta. Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan julkisen vallan käytön tulee perustua lakiin. Perustuslain 8 §:n säädetään rikosoikeudellisesta laillisuusperiaatteesta, johon sisältyy muun muassa vaatimus rikosoikeudellisten rangaistusten täytäntöönpanoa koskevien säännösten täsmällisyydestä. Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus hakea muutosta oikeuttaan tai velvollisuuttaan koskevaan viranomaispäätökseen.

Perustuslakivaliokunta on esimerkiksi lausunnossaan PeVL 49/2017 vp. asiallisesti rinnastanut rangaistusluonteisen taloudellisen seuraamuksen rikosoikeudelliseen seuraamukseen (ks. myös. PeVL 2/2017 vp, s. 4—5, PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2/I). Hallinnollisen seuraamuksen yleisistä perusteista on säädettävä perustuslain 2 §:n 3 momentin edellyttämällä tavalla lailla, koska sen määräämiseen sisältyy julkisen vallan käyttöä. Valiokunta on myös katsonut, että kyse on merkittävästä julkisen vallan käytöstä. Laissa on täsmällisesti ja selkeästi säädettävä maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista sekä maksuvelvollisen oikeusturvasta samoin kuin täytäntöönpanon perusteista (ks. esim. PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2/I, PeVL 57/2010 vp, s. 2/II). Vaikka perustuslain 8 §:n rikosoikeudellisen laillisuusperiaatteen täsmällisyysvaatimus ei sellaisenaan kohdistu hallinnollisten seuraamusten sääntelyyn, ei tarkkuuden yleistä vaatimusta kuitenkaan voida tällaisen sääntelyn yhteydessä sivuuttaa (ks. esim. PeVL 14/2013 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 9/2012 vp, s. 2/II, PeVL 57/2010 vp, s. 2/II). Lisäksi säännösten tulee täyttää sanktioiden oikeasuhtaisuuteen liittyvät vaatimukset (ks. esim. PeVL 28/2014 vp, PeVL 15/2014 vp). Yksittäisten rangaistusluonteisten seuraamusmaksujen perustuslainmukaisuutta on arvioitu niitä koskevien hallituksen esitysten yhteydessä. Tässä esityksessä yhtenäistettäisiin seuraamusmaksujen täytäntöönpanoa koskeva sääntely yhdenmukaiseksi perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön kanssa.

Esitys sisältää lukuisia säännösmuutoksia sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin. Säännöksillä täsmennettäisiin ja osin täydennettäisiin lain soveltamisalaan kuuluvien rikosoikeudellisten rangaistusten, rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten ja eräiden muiden maksujen ja korvausten täytäntöönpanoa koskevaa sääntelyä. Lain soveltamisalaa, seuraamusten täytäntöönpanokelpoisuutta, raukeamista ja rahamääräisten saatavien perintämenettelyä koskevat ehdotukset toteuttaisivat perustuslain vaatimukset täytäntöönpanoa

koskevien säännösten lakitasoisuudesta ja täsmällisyydestä sekä viranomaisten toimivallan perustumisesta lakiin.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin kattavasti niistä seuraamuksista, joiden täytäntöönpanoon sakon täytäntöönpanosta annettua lakia sovellettaisiin. Tällaisia seuraamuksia olisivat erityisesti muut kuin vapauteen kohdistuvat rikosoikeudelliset rangaistukset sekä hallinnolliset seuraamusmaksut. Kaikki soveltamisalaan kuuluvat seuraamukset luettelaisiin lain 1 §:ssä. Sääntely täsmentäisi nykytilannetta, jossa ei kaikkien seuraamusten osalta ole selkeästi säädetty täytäntöönpanoon sovellettavista säännöksistä. Sääntely olisi siten täsmällistä ja tarkkarajaista sekä ennakoitavaa sääntelyn kohteille. Laissa säädettäisiin soveltamisalaan kuuluvien seuraamusten täytäntöönpanosta. Sen sijaan niiden määräämisestä ja siihen liittyvästä muutoksenhausta säädetään muualla lainsäädännössä.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin myös lain soveltamisalaan kuuluvien seuraamusten täytäntöönpanokelpoisuudesta kattavasti. Seuraamukset olisivat pääsääntöisesti täytäntöönpanokelpoisia, kun niitä koskeva ratkaisu on lainvoimainen tai pantavissa täytäntöön kuin lainvoimainen tuomio. Sääntely vastaisi oikeudenkäymiskaaren ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain säännöksiä sekä hallintolain oikaisuvaatimusmenettelyä koskevia säännöksiä silloin, jos kyseessä olevaan seuraamukseen voi vaatia oikaisua. Tästä poiketen rahamääräisen menettämisseuraamuksen ja uhkasakkolain nojalla tuomitun uhkasakon täytäntöönpanoon voitaisiin ryhtyä ennen ratkaisun lainvoimaisuutta. Menettämisseuraamuksen osalta tämä olisi perusteltua, koska menettämisseuraamuksiin liittyy usein turvaamistoimenpiteitä, joiden vuoksi täytäntöönpano on perusteltua aloittaa ennen tuomioistuimen ratkaisun lainvoimaisuutta. Vastaavasti uhkasakon tarkoituksena on tehostaa viranomaisen määräämän velvoitteen noudattamista. Uhkasakon täytäntöönpanon aloittaminen vasta lainvoimaisena voisi viivästyttää viranomaisen määräämän velvoitteen noudattamista. Näistä syistä olisi perustuslain kannalta hyväksyttävää aloittaa näiden seuraamusten täytäntöönpano jo ennen niitä koskevan ratkaisun lainvoimaisuutta. Maksuvelvollisen oikeusturva ei vaarantuisi, koska edelleen asiaa käsittelevällä tuomioistuimella olisi mahdollisuus määrätä täytäntöönpanon keskeyttämisestä. Maksuvelvollisella olisi myös oikeus saada peritty summa takaisin korkoineen, jos menettämisseuraamusta tai uhkasakkoa ei muutoksenhaun vuoksi määrättäisikään. Ehdotetun sääntelyn voidaan siten katsoa olevan sopusoinnussa perustuslain 21 §:n kanssa.

Ehdotetussa laissa säädettäisiin myös seuraamusten raukeamisesta kattavasti. Sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin lisättäisiin säännökset niiden seuraamusten raukeamisesta, joita rikoslain 8 luvun raukeamissääntely ei koske. Raukeamista koskevat säännökset olisivat täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Rahamääräisten seuraamusten raukeamisaika olisi viisi vuotta, mikä vastaisi sakon raukeamisesta säädettyä. Sääntelyä voitaisiin siten pitää myös hyväksyttävänä ja oikeasuhtaisena.

Ehdotetussa laissa täsmennettäisiin rahamääräisten saatavien perintää koskevia säännöksiä. Ehdotetut säännökset täsmentäisivät täytäntöönpanomenettelyä nykyisestä, mikä selkeyttäisi menettelyä ja parantaisi näin maksuvelvollisten asemaa. Oikeusrekisterikeskus noudattaisi täytäntöönpanotehtävissään sakon täytäntöönpanosta annetun lain lisäksi hallintolain säännöksiä.

13.2 Henkilötietojen käsittely seuraamusten täytäntöönpanossa

Ehdotetun lain säännöksillä on merkitystä perustuslain 10 §:ssä turvatun henkilötietojen ja yksityisyyden suojan kannalta. Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan henkilötietojen suojasta on säädettävä tarkemmin lailla.

Perustuslakivaliokunta on todennut, että tietosuoja-asetuksen soveltamisalalla henkilötietojen suoja tulisi turvata ensisijaisesti tietosuoja-asetuksen ja kansallisen yleislainsäädännön nojalla. Erityislainsäädännön käyttö tulisi rajata vain välttämättömään sääntelyyn siten kuin tietosuoja-asetus antaa kansallista liikkumavaraa. Kun harkitaan kansallisen liikkumavaran käyttöä, on otettava huomioon perus- ja ihmisoikeuksista seuraavat vaatimukset. Erityislainsäädännön tarpeellisuutta tulisi arvioida riskiperusteisen lähestymistavan mukaisesti eli mitä korkeampi riski henkilötietojen käsittelystä aiheutuu luonnollisen henkilön oikeuksille ja vapauksille, sitä perustellumpaa on yksityiskohtaisempi sääntely. Perustuslakivaliokunta on korostanut myös sitä, että yksityiselämän ja henkilötietojen suojalla ei ole etusijaa muihin perusoikeuksiin nähden, vaan se tulee suhteuttaa toisiin perus- ja ihmisoikeuksiin sekä muihin painaviin yhteiskunnallisiin intresseihin, kuten yleiseen turvallisuuteen liittyviin intresseihin, jotka voivat ääritapauksessa palautua henkilökohtaisen turvallisuuden perusoikeuteen. Lainsäätäjän tulee turvata yksityiselämän ja henkilötietojen suoja tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa. (PeVL 14/2018 vp) Voidaan todeta, että rikosseuraamusten määrittämiseen ja täytäntöönpanoon sekä tutkintavankeuden toimeenpanoon liittyvät tehtävät ovat luonteeltaan sellaisia, että henkilötietojen käsittelystä aiheutuu korkea riski luonnollisen henkilön oikeuksille ja vapauksille. Siten tällaisesta henkilötietojen käsittelystä on perusteltua säätää yksityiskohtaisesti erityislainsäädännössä.

Perustuslakivaliokunta on ottanut erityissääntelyn tarpeeseen kantaa myös rikosasioihin liittyvän henkilötietojen käsittelyn osalta. Perustuslakivaliokunnan mukaan henkilötietojen käsittelyä rikosten ennalta estämisessä, tutkimisessa ja paljastamisessa, rikoksiin liittyvissä syytetoimissa tai rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa koskeva tietosuojadirektiivi ei sisällä sellaista yksityiskohtaista sääntelyä, joka muodostaisi riittävän säännöspohjan perustuslain 10 §:ssä turvun yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta. Tietosuojadirektiivin ja rikosasioiden tietosuojalain soveltamisalaan kuuluvan henkilötietojen käsittelyn osalta on siten edelleen otettava huomioon perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö. Näin ollen tällaista perusoikeusherkkää henkilötietojen käsittelyä koskevaa sääntelyä on edelleen arvioitava valiokunnan aiemman sääntelyn lakitasoisuutta, täsmällisyyttä ja kattavuutta korostaneen käytännön pohjalta. (PeVL 14/2018 vp, PeVL 26/2018 vp) Perustuslakivaliokunta on käytännössään pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina ainakin rekisteröinnin tavoitetta, rekisteröitävien henkilötietojen sisältöä, niiden sallittuja käyttötarkoituksia mukaan lukien tietojen luovutettavuus, tietojen säilytysaika henkilörekisterissä sekä rekisteröidyn oikeusturvaa. Näiden seikkojen laintasoisen sääntelyn on tullut lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista. (PeVL 2/2018 vp, PeVL 31/2017 vp, PeVL 28/2016 vp, PeVL 13/2016 vp).

Rikosseuraamusten määrittämiseen ja täytäntöönpanoon sekä tutkintavankeuden toimeenpanoon liittyvät tehtävät kuuluvat henkilötietojen käsittelyn osalta rikosasioiden tietosuojalain soveltamisalaan. Ne ovat samalla luonteeltaan sellaisia, että henkilötietojen käsittelystä aiheutuu korkea riski luonnollisen henkilön oikeuksille ja vapauksille. Siten tällaisesta henkilötietojen käsittelystä on perusteltua säätää yksityiskohtaisesti erityislainsäädännössä.

Käsiteltäessä ehdotetussa laissa tarkoitettuja rikosoikeudellisten seuraamusten määrittämiseen ja täytäntöönpanoon liittyviä henkilötietoja kyse on arkaluonteisten tietojen käsittelystä. Arkaluonteisten tietojen käsittelyä arvioidessaan perustuslakivaliokunta on pitänyt lähtökohtana sitä, että yksityiselämän suojaan kohdistuvia rajoituksia on tarkasteltava kulloisessakin sääntely-yhteydessä perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten näkökulmasta (PeVL 42/2016 vp). Vastaavanlaisia riskejä voidaan arvioida liittyvän hallinnollisten seuraamusmaksujen toimeenpanoon silloin, kun ne kohdistuvat luonnolliseen henkilöön. Tästä syystä yleislainsäädäntöä yksityiskohtaisempi rekisterisääntely on perusteltua myös siltä osin kuin se kuuluu yleisen tietosuoja-asetuksen soveltamisalaan. Toisaalta suuri osa hallinnollisista

seuraamusmaksuista kohdistuu organisaatioon. Valiokunnan vakiintuneen käytännön mukaan lainsäätäjän liikkumavaraa rajoittaa henkilötietojen käsittelystä säädettyä erityisesti se, että henkilötietojen suoja osittain sisältyy perustuslain 10 §:n 1 momentissa turvattuun yksityiselämän suojan alaan. Lainsäätäjän tulee turvata tämä oikeus tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa. Valiokunta on tästä syystä arvioinut erityisesti arkaluonteisten tietojen käsittelyn sallimisen koskevan yksityiselämään kuuluvan henkilötietojen suojan ydintä (PeVL 37/2013 vp), minkä takia esimerkiksi tällaisia tietoja sisältävien rekistereiden perustamista on arvioitava perusoikeuksien rajoitusedellytysten, erityisesti rajoitusten hyväksyttävyyden ja oikeasuhtaisuuden kannalta (PeVL 29/2016 vp).

Henkilötietojen käsittely ehdotetun lain mukaisten seuraamusten täytäntöönpanossa perustuisi pääosin yleiseen tietosuojasääntelyyn. Laissa olisi viittaussäännökset yleiseen tietosuojasääntelyyn ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettuun lakiin. Lisäksi terveystietojen ja rikosasioihin ja rikoksiin liittyvien henkilötietojen käsittelyyn sovellettaisiin tietosuojalain 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuja suojatoimia. Lakia täydennettäisiin perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön mukaisesti rekisteritietojen sisältöä, terveystietojen käsittelyä, tiedonsaantioikeuksia ja tiedon luovuttamista sekä tietojen säilytysaikaa koskevilla säännöksillä, ottaen huomioon erityisesti tietojen arkaluonteisuuteen liittyvät riskit.

Ehdotetussa laissa tarkoitettu henkilötietojen käsittely perustuu laissa säädettyihin täytäntöönpanotehtäviin, joista Oikeusrekisterikeskus huolehtii. Laissa säädettäisiin yksityiskohtaisesti niistä tiedoista, joita Oikeusrekisterikeskus voisi näitä tehtäviä hoitaessaan käsitellä. Terveystietojen käsittely olisi rajattu vain yksittäisen asian käsittelyssä välttämättömiin tietoihin. Sääntelyn voidaan katsoa täyttävän perustuslakivaliokunnan asettamat vaatimukset.

Ehdotettu laki sisältää yksityiskohtaiset säännökset Oikeusrekisterikeskuksen oikeudesta luovuttaa tietoja muille viranomaisille ja tahoille sekä saada tietoja muilta viranomaisilta ja tahoilta. Perustuslakivaliokunta on lausuntokäytännössään kiinnittänyt huomiota siihen, mihin ja ketä koskeviin tietoihin tiedonsaantioikeus ulottuu ja miten tiedonsaantioikeus kytketään tietojen välttämättömyyteen. Viranomaisen tietojensaantioikeus ja tietojen luovuttamisen mahdollisuus ovat voineet liittyä jonkin tarkoituksen kannalta tarpeellisiin tietoihin, jos tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos tietosisältöjä ei ole yksityiskohtaisesti luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus tietojen välttämättömyydestä jonkin tarkoituksen kannalta (esim. PeVL 31/2017 vp, PeVL 17/2016 vp). Valiokunta ei kuitenkaan ole pitänyt kovin väljiä ja yksilöimättömiä tietojensaantioikeuksia perustuslain kannalta mahdollisina edes silloin, kun ne on sidottu välttämättömyysvaatimukseen (esim. PeVL 71/2014 vp, PeVL 62/2010 vp, PeVL 59/2010 vp). Valiokunta on pitänyt merkityksellisenä luovutettavien tietojen arkaluonteisuutta, kun se on arvioinut tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaa sääntelyn kattavuutta, täsmällisyyttä ja sisältöä (esim. PeVL 38/2016 vp).

Ehdotettujen säännösten kattamiin tiedonluovutustilanteisiin voidaan arvioida liittyvän riskejä henkilötietojen ja yksityiselämän suojan kannalta, ottaen huomioon tietojen arkaluonteisuuden. Ehdotetussa laissa niin Oikeusrekisterikeskuksen tiedonsaantioikeus kuin oikeus luovuttaa rekisterien tietojakin olisi sidottu välttämättömyyteen ja Oikeusrekisterikeskuksen tehtävänä oleviin täytäntöönpanotehtäviin. Lisäksi säännöksissä täsmennettäisiin se, mitä tietoja kunkin viranomaisen kanssa voitaisiin vaihtaa.

Näin olleen tietojen luovuttamista ja saamista koskevia säännöksiä voidaan pitää perustuslain 10 §:ssä turvatun henkilötietojen ja yksityisyyden suojan kannalta hyväksyttävänä ja oikeasuhtaisina.

Esitys sisältää ehdotuksen säännöksi, jotka mahdollistaisivat sen, että Oikeusrekisterikeskus voisi luovuttaa tietoja muille viranomaisille myös oma-aloitteisesti. Luovutettaessa tietoja oma-aloitteisesti tiedon luovuttajan tulee arvioida tapauskohtaisesti, onko tietojen luovuttaminen käyttötarkoituksen kannalta välttämätöntä. Näillä säännöksillä pyrittäisiin turvaamaan asianmukainen viranomaistyö siten, että yksityisyydensuojaa koskevat rajoitukset olisivat täsmälliset ja tarkkarajaiset eivätkä ne loukkaisi yksityisyydensuojan ydinaluetta siten, että kyseinen perusoikeus tulisi merkityksettömäksi. Ehdotettuja tietojen oma-aloitteista luovuttamista koskevia säännöksiä voidaan pitää perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset täyttävänä. Esityksen taustalla on yhteiskunnallinen tarve hoitaa laissa säädettyt täytäntöönpanotoimet lain mukaisesti, joten perustuslain 10 §:n rajoittamista voidaan pitää hyväksyttävänä ja oikeasuhtaisena.

13.3 Asetuksenantovaltuudet

Esityksessä täsmennetään joiltain osin sakon täytäntöönpanosta annetun lain asetuksenantovaltuuksia.

Täsmennykset ovat pääosin luonteeltaan teknisiä ja koskevat täytäntöönpanoilmoituksen ja maksuvelvolliselle annettavien tietojen yksityiskohtaisempaa määrittelyä sekä täytäntöönpanosta luopumisen ja rahamäärän palauttamisen tarkkoja rahamäärärajoja. Sääntelyn perusteet olisivat laissa ja valtioneuvoston asetuksella ainoastaan täsmennettäisiin sääntelyn yksityiskohtia. Valtuudet ovat siten asianmukaisia perustuslain 80 §:n näkökulmasta.

Hallituksen käsityksen mukaan lakiehdotukset voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 10–12 §,
muutetaan 1 ja 2 §, 3 §:n otsikko ja 1 momentti, 4–9, 13, 19, 23 §, 5 luvun otsikko, 46–48, 50–52 sekä 54 §,
sellaisina kuin niistä ovat 1 § osaksi laeissa 224/2008, 462/2011, 348/2013, 257/2014, 671/2015, 470/2017, 1052/2018, 301/2019, 659/2019, 570/2020, 900/2020, 118/2021, 1288/2021, 1209/2022, 585/2023, 1183/2023, 23/2024, 36/2024, 545/2024, 651/2024, 845/2024, 952/2024 ja 1122/2024, 2 § osaksi laeissa 1206/2005, 348/2013, 257/2014 ja 671/2015, 4 § laissa 379/2010, 5 § osaksi laeissa 1206/2005 ja 757/2010, 6 § laissa 757/2010, 19 § osaksi laissa 632/2019, 46 ja 48 laissa 1058/2018, 50 §:n ruotsinkielinen sanamuoto osaksi laissa 1058/2018 ja 52 § laissa 348/2013, sekä
lisätään lakiin uusi 4 a, 4 b, 23 a, 47 a ja 47 b § sekä siitä lailla 1058/2018 kumotun 49 §:n tilalle uusi 49 § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään seuraavien rikosoikeudellisten rangaistusten täytäntöönpanosta:

- 1) rikesakko;
- 2) sakko;
- 3) yhteisösakko;
- 4) kurinpitosaakko.

Tässä laissa säädetään seuraavien rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanosta:

- 1) rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rikemaksu ja 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 2) luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 83 (*yleinen tietosuojasetus*) artiklassa tarkoitettu hallinnollinen seuraamusmaksu;
- 3) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 38 §:ssä tarkoitettu rikemaksu ja 40 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 4) lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain (657/2019) 13 §:ssä tarkoitettu lentoliikenteen harjoittajan seuraamusmaksu;
- 5) Finanssivalvonnan tai tuomioistuimen määräämä kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetussa laissa (566/2020) tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 6) elintarvikemarkkinalain (1121/2018) 12 a §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

- 7) markkinaoikeuden määräämä arpajaislaissa (1047/2001) tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 8) ulkomaalaislain (301/2004) 179 §:ssä tarkoitettu liikenteenharjoittajan seuraamusmaksu;
- 9) kaupparekisterilain (564/2023) 24 §:ssä tarkoitettu kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksu ja 25 §:ssä tarkoitettu tilinpäätöksen myöhästymismaksu;
- 10) merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu öljypäästömaksu sekä 7 b luvun 1 §:ssä tarkoitettu kasvihuonekaasuintensiteettimaksu ja mainitun luvun 2 §:ssä tarkoitettu maasähkön käyttövelvoitteen laiminlyönnistä määrättävä maksu;
- 11) tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) 9 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;
- 12) työsopimuslain (55/2001) 2 luvun 7 b §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu ja 11 a luvun 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu sekä erityisopimuslain (756/2011) 2 luvun 6 b §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;
- 13) työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2016) 35 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;
- 14) kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain (658/2013) 6 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;
- 15) yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 49 §:ssä tarkoitettu rikkomusmaksu ja 51 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 16) alkoholilain (1102/2017) 71 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 17) siemenlain (600/2019) 35 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 18) kasvinterveyslain (1110/2019) 26 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 19) eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain (1277/2019) 15 §:ssä tarkoitettu tuontivalvonnan seuraamusmaksu;
- 20) tieliikennelain (729/2018) 161 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;
- 21) ajokorttilain (386/2011) 93 §:n 2 momentissa tarkoitettu liikennevirhemaksu;
- 22) vesiliikennelain (782/2019) 122 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;
- 23) liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 268 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;
- 24) ajoneuvolain (82/2021) 195 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu ja 189–192 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 25) rehulain (1263/2020) 51 §:ssä tarkoitettu rehuvalvonnan seuraamusmaksu;
- 26) elintarvikelain (297/2021) 67 §:ssä tarkoitettu elintarvikevalvonnan seuraamusmaksu;
- 27) eläintautilain (76/2021) 94 a §:ssä tarkoitettu eläintautivalvonnan seuraamusmaksu;
- 28) eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain (1069/2021) 36 §:ssä tarkoitettu eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivalvonnan seuraamusmaksu ja 37 §:ssä tarkoitettu eläimen tunnistusasiakirjan mukana pitämistä ja esittämistä koskevan velvollisuuden rikkomisesta määrättävä liikennevirhemaksu;
- 29) luonnonmukaisesta tuotannosta annetun lain (1330/2021) 38 §:ssä tarkoitettu luomuvalvonnan seuraamusmaksu;
- 30) jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (265/2022) 8 ja 9 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 31) lannoitelain (711/2022) 37 §:ssä tarkoitettu lannoitevalvonnan seuraamusmaksu;
- 32) eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) 63 a §:ssä tarkoitettu sivutuotevalvonnan seuraamusmaksu;
- 33) avaruustoiminnasta annetun lain (63/2018) 21 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 34) verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta annetun lain (99/2023) 4 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 35) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (541/2023) 141 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu ja 142 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;
- 36) luotsauslain (561/2023) 68 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

37) sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 333 §:ssä tarkoitettu teleyrityksen seuraamusmaksu, 334 §:ssä tarkoitettu televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan seuraamusmaksu ja 334 a §:ssä tarkoitettu datan välityspalvelujen tarjoajan seuraamusmaksu;

38) verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain (18/2024) 14–17 ja 20 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

39) alusliikennepalvelulain (623/2005) 29 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

40) ylikuormamaksusta annetussa laissa (51/1982) tarkoitettu ylikuormamaksu;

41) kilpailulain (948/2011) 12, 37 a ja 47 a §:ssä tarkoitettut seuraamusmaksut;

42) jätelain (646/2011) 131 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;

43) sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 16 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 20 a §:ssä tarkoitettu rikemaksu;

44) päästökauppalain (1270/2023) 92 §:ssä tarkoitettu päästöoikeuden ylitysmaksu;

45) tilintarkastuslain (1141/2015) 10 luvun 5 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

46) julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain (1531/2011) 100 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

47) julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 158 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

48) pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain (571/2019) 12 §:ssä tarkoitettu rikemaksu;

49) biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain (418/2019) 13 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 14 §:ssä tarkoitettu virhemaksu;

50) uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 11, 11 a § ja 11 e §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 12 §:ssä tarkoitettu virhemaksu;

51) hiilen energiakäytön kieltämisestä annetun lain (416/2019) 13 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

52) kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (559/2012) 3 a §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

53) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 40 a §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksu;

54) ilmailulain (864/2014) 151 a ja 151 b §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

55) fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta annetun lain (1066/2024) 34 §:ssä tarkoitettu päästöoikeuden ylitysmaksu.

Tässä laissa säädetään seuraavien muiden rahamääräisten seuraamusten, maksujen ja korvausten täytäntöönpanosta:

1) rahamäärään kohdistuva menettämisseuraamus;

2) uhkasakko;

3) rikosuhrimaksu;

4) oikeudenkäymiskaaren 14 luvun 7 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 54 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko;

5) rikokseen perustuva valtiolle tuomittu korvaus;

6) muussa kuin rikosasiassa valtiolle tuomittu korvaus, jos syyttäjä on esiintynyt siinä virkansa puolesta;

7) valtiolle tuomittu korvaus, joka perustuu sen varoista suoritettujen oikeudenkäyntiin liittyvien kustannusten korvaamiseen;

8) rikosvahinkolain (1204/2005) 31 §:n mukaiseen valtion takautumisoikeuteen perustuva saatava vahingosta vastuussa olevalta ja mainitun lain 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuun takaisinperintää koskevaan päätökseen perustuva saatava korvauksen saajalta.

9) seuraavat muualla kuin Suomessa määrätty seuraamukset:

a) vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta

täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta annetussa laissa (231/2007) tarkoitettu taloudellinen seuraamus;

b) vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta menetetyksi tuomitsemista koskeviin päätöksiin tehdyn puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta annetussa laissa (222/2008) tarkoitettu menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös;

c) jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/1805 ja jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroista tunnustamista Euroopan unionissa koskevan asetuksen soveltamisesta annetussa laissa (895/2020) tarkoitettu menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös;

d) Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annetun lain (326/1963) 1 §:ssä tarkoitettu seuraamus;

e) kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain (21/1987) 1 §:ssä tarkoitettu menettämisseuraamus;

f) työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 24 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu taloudellista hallinnollista seuraamusta tai sakkoa koskeva päätös

g) kilpailulain 44 a §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu-, sakko- tai uhkasakkopäätös.

Tässä laissa säädetään seuraavien omaisuuteen kohdistuvien seuraamusten ja määräysten täytäntöönpanosta:

1) esineeseen kohdistuva menettämisseuraamus;

2) rikoslain (39/1889) 44 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläimen tappamismääräys;

3) sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 22 §:n 3 momentissa tarkoitettu verkkoviestin hävittämismääräys.

Tässä laissa säädetään lisäksi sakon muuntorangaistuksen määrittämisestä.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *seuraamuksella* 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua rikosoikeudellista rangaistusta, 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua rangaistusluonteista hallinnollista seuraamusta, 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua muuta rahamääräistä seuraamusta, maksua ja korvausta, 1 §:n 4 momentissa tarkoitettua omaisuuteen kohdistuvaa seuraamusta ja määräystä ja 1 §:n 5 momentissa tarkoitettua sakon muuntorangaistusta;

2) *saatavalla* 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun rikosoikeudellisen rangaistuksen, 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun rangaistusluonteisen hallinnollisen seuraamuksen ja 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun muun rahamääräisen seuraamuksen, maksun ja korvauksen rahamäärää tai sen maksamatta olevaa osaa.

3 §

Täytäntöönpanosta vastaavat viranomaiset

Oikeusrekisterikeskus vastaa tässä laissa tarkoitettua täytäntöönpanosta ja käyttää valtion puhevaltaa täytäntöön pantavina oleviin seuraamuksiin liittyvissä asioissa.

4 §

Täytäntöönpanoilmoitukset

Tuomioistuimen ja muun viranomaisen on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle ratkaisustaan, jolla se on määrännyt 1 §:ssä tarkoitetun seuraamuksen. Oikeusrekisterikeskukselle on ilmoitettava myös ratkaisun muuttamisesta, poistamisesta tai kumoamisesta ja siitä, jos ratkaisua ei muuteta muutoksenhakumenettelyssä. Tuomioistuimen ja muun viranomaisen on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle tässä laissa tarkoitettua seuraamusta koskevasta täytäntöönpanon kieltämisestä tai keskeyttämisestä. Oikeusministeriön on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle, jos henkilö on kokonaan tai osittain armahdettu 1 §:ssä tarkoitetun rikosoikeudellisen seuraamuksen suorittamisesta.

Oikeushallinnon viranomainen ilmoittaa ratkaisustaan tallentamalla sitä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietovarannon ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Tietojen tallentamisesta säädetään oikeushallinnon valtakunnallisesta tietovarannosta annetussa laissa (955/2020).

Muu kuin oikeushallinnon viranomainen ilmoittaa ratkaisustaan toimittamalla Oikeusrekisterikeskukselle seuraamuksen täytäntöönpanoa varten tarvittavat tiedot.

Edellä 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa asioissa tuomioistuimen on tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädetystä poiketen ilmoitettava ratkaisustaan Oikeusrekisterikeskuksen sijasta itseperinnästä vastaavalle viranomaiselle.

4 a §

Seuraamusten täytäntöönpanokelpoisuus

Seuraamuksen täytäntöönpanoon on ryhdyttävä ilman aiheetonta viivytystä, kun ratkaisu, jolla seuraamus on määrätty, on tullut lainvoimaiseksi tai kun ratkaisu on pantavissa täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

Poiketen 1 momentissa säädetystä:

1) rahamäärään kohdistuva menettämisseuraamus ja uhkasakkolain (1113/1990) nojalla tuomittu uhkasakko voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana;

2) 1 §:n 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettua korvausta koskeva lainvoimaa vailla oleva ratkaisu voidaan panna täytäntöön noudattaen, mitä ulosottokaaressa (705/2007) säädetään lainvoimaa vailla olevan maksuvelvoitetta koskevan tuomion täytäntöönpanosta.

Rikosvahinkolain 31 §:n mukaiseen valtion takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään rikosvahinkolain 31 b §:ssä, eläinsuojelurikokseen liittyvän eläimen tuomitsemista valtiolle menetetyksi koskevan ratkaisun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään rikoslain 17 luvun 23 a §:n 4 momentissa ja tuomioistuimen antaman eläimen tappamismääräyksen täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään rikoslain 44 luvun 15 §:n 2 momentissa.

4 b §

Seuraamusten raukeaminen

Rangaistusluonteinen hallinnollinen seuraamus, rikosuhrimaksu, oikeudenkäymiskaaren 14 luvun 7 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko, oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 54 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko ja uhkasakkolain nojalla tuomittu uhkasakko raukeavat viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä. Mainittu seuraamus raukeaa myös maksuvelvollisen kuollessa.

Raukeamisaika päättyy lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivää järjestysnumeroltaan vastaavaa päivää edeltävän vuorokauden päättyessä.

Jos ennen 1 momentissa tarkoitetun seuraamuksen raukeamista on toimitettu ulosmittaus tai se on ilmoitettu ulosottokaaren 5 luvussa tarkoitetussa myynnissä, raukeaminen ei estä maksun saamista ulosmitatuista varoista.

Rikesakon, sakon, yhteisösakon, kurinpitosakon, menettämisseuraamuksen, rikoslain 44 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitetun eläimen tappamismääräyksen ja sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 22 §:n 3 momentissa tarkoitetun verkkoviestin hävittämismääräyksen sekä oikeudenkäynnin kulun turvaamiseksi tuomitun tai ulosottokaaren nojalla tuomitun uhkasakon raukeamisesta säädetään rikoslaissa. Tämän lain 1 §:n 3 momentin 5–8 kohdassa tarkoitetun korvauksen vanhentumisesta säädetään velan vanhentumisesta annetussa laissa (728/2003).

2 luku

Saatavan täytäntöönpano

5 §

Maksutilaisuuden varaaminen

Saatavan ensimmäisenä asteena maksettavaksi määränneen tuomioistuimen tai muun viranomaisen on varattava maksuvelvolliselle tilaisuus saatavan maksamiseen. Maksutilaisuuden varaa kuitenkin Oikeusrekisterikeskus 1 §:n 3 momentin 8 kohdassa tarkoitettua saatavaa täytäntöön pantaessa, itseperinnästä vastaava viranomainen 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua saatavaa täytäntöön pantaessa ja sakkovaatimuksen antava virkamies sakkovaatimuksen käyttämisen yhteydessä.

Maksutilaisuus varataan liittämällä saatavaa koskevaan ratkaisuun tai vaatimukseen saatavan maksamista ja maksusuorituksen oikeaa kohdentamista varten tarvittavat tilitiedot ja muut tiedot. Ratkaisuun on myös liitettävä tieto siitä, että saatavan täytäntöönpanoon voidaan ryhtyä sen tultua täytäntöönpanokelpoiseksi.

6 §

Oikeusrekisterikeskuksen maksukehotus

Oikeusrekisterikeskuksen on tarkastettava, onko sen täytäntöön pantavana oleva täytäntöönpanokelpoinen saatava maksettu. Jos saatava on kokonaan tai osittain maksamatta, Oikeusrekisterikeskuksen on kehotettava maksuvelvollista suorittamaan maksamatta oleva rahamäärä asettamassaan, vähintään 14 päivän määräajassa.

Maksukehotusta ei tarvitse lähettää, jos sitä voidaan aikaisemman täytäntöönpanon vuoksi tai muusta syystä pitää ilmeisen tarpeettomana tai jos täytäntöönpano saattaisi vaarantua.

Oikeusrekisterikeskuksen on liitettävä maksukehotukseen saatavan maksamista ja maksusuorituksen oikeaa kohdentamista varten tarvittavat tilitiedot ja muut tiedot sekä tiedot toimenpiteistä, joihin voidaan ryhtyä, jos maksuvelvollinen ei maksa saatavaa vapaaehtoisesti.

7 §

Saatavan maksaminen

Saatava maksetaan valtiolle. Maksuvelvollisella on oikeus maksaa saatava seuraamuksen määräämistä koskevan ratkaisun antamisesta alkaen. Saatavan maksaminen ennen

seuraamuksen määräämistä koskevan ratkaisun täytäntöönpanokelpoiseksi tulemista ei estä maksuvelvollista hakemasta muutosta ratkaisuun.

Maksuvelvollinen voi maksaa saatavan 5 tai 6 §:ssä tarkoitetulle tilille tai käteissuorituksena ulosottomiehelle. Maksuvelvollinen voi maksaa vankeudeksi muunnettavissa olevan sakon tai uhkasakon käteissuorituksena muullekin 25 §:n 1 momentissa tarkoitetulle haastamiseen oikeutetulle virkamiehelle tämän tavoittaessa maksuvelvollisen. Myös saatavan osasuoritus on otettava vastaan. Käteissuorituksen vastaan ottaneen virkamiehen on annettava käteissuorituksesta maksajalle kuitti. Käteissuoritus on tilitettävä Oikeusrekisterikeskukselle ilman aiheetonta viivästystä.

Maksuvelvollisen on saatavan maksamisen yhteydessä ilmoitettava saatavan maksamista ja maksusuorituksen oikeaa kohdentamista varten annetut tiedot.

8 §

Ulosoton hakeminen

Oikeusrekisterikeskuksen on haettava ulosottoa, jos maksukehotusta ei lähetetä tai jos saatavaa ei ole maksettu 6 §:ssä tarkoitetussa määräajassa taikka 14 §:ssä tarkoitetussa maksuajassa.

9 §

Ulosottokaaren soveltaminen

Saatavan ulosottotoimin tapahtuvaan täytäntöönpanoon sovelletaan ulosottokaarta, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Ulosottokaaren 3 luvun 33 §:ssä tarkoitetussa vireilletuloilmoituksessa on ulosottokaarella säädetyn lisäksi ilmoitettava, että jollei vankeudeksi muunnettavissa olevaa sakkoa tai uhkasakkoa saada ulosottotoiminkaan perityksi, maksuvelvollinen haastetaan muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin.

13 §

Maksujen kohdentaminen

Jos maksuvelvollisen maksamat varat eivät riitä kaikkien häneltä samalla kertaa tässä laissa säädettyssä järjestyksessä ulosottotoimin perittävien saatavien suorittamiseksi, kertyneet varat on käytettävä ensin vankeudeksi muunnettavissa olevan sakon ja uhkasakon maksamiseen. Tällöin maksu on lisäksi osoitettava niin, että useasta muunnettavasta sakosta tai muusta saatavasta maksu ensin kohdennetaan aikaisemmin määrätylle.

19 §

Etsintäkuuluttaminen

Oikeusrekisterikeskuksen on etsintäkuulutettava maksuvelvollinen, jos vankeudeksi muunnettavissa olevaa sakkoa tai uhkasakkoa ei saada ulosottotoimin perittyä hänen omaisuudestaan ja jos hänen olinpaikkansa on tuntematon tai hänen voidaan olettaa pakoilevan perintätoimenpiteitä.

Etsintäkuuluttaminen käsittää poliisin tietojärjestelmään toimitetun kehotuksen peria 1 momentissa tarkoitettu saatava tai haastaa maksuvelvollinen muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin, kun maksuvelvollinen tavataan. Etsintäkuulutuksessa on mainittava saatavan maksamista ja maksusuorituksen tilittämistä varten tarvittavat tiedot sekä toimenpiteen syy, pyydyt toimenpiteet, kuuluttava viranomainen, kuulutuksen vanhentumisajankohta ja muut kuulutuksen valvonnassa tarvittavat tiedot.

Etsintäkuuluttamiseen voidaan ryhtyä ilman ulosottomiehen antamaa estetodistusta, jos Oikeusrekisterikeskuksen käytettävissä olevien tietojen mukaan maksuvelvollinen on vailla vakinaista asunto-osoitetta, asuu ulkomailla tai jos ulosottomiehen mahdollisuuksia tavoittaa maksuvelvollinen voidaan muista vastaavista syistä pitää huonoina.

23 §

Kuittaaminen

Jos sillä viranomaisella, jonka olisi palautettava varoja maksuvelvolliselle, on täytäntöön pantavana häntä koskeva muu saatava, palautettava rahamäärä ja sille tuleva korko saadaan kuitata saatavan suoritukseksi. Kuittamisesta on ilmoitettava maksuvelvolliselle.

Kuittamiseen saadaan käyttää myös varoja, jotka olisi suoritettava maksuvelvolliselle 45 §:n taikka rikoslain 10 luvun 11 §:n 2 tai 3 momentin perusteella.

23 a §

Saatavan täytäntöönpanon päätyminen

Saatavan täytäntöönpano päättyy, kun:

- 1) saatava on maksettu ja sen määräämistä koskeva ratkaisu on tullut lainvoimaiseksi;
- 2) saatava on rauennut ja mahdollisesti ulosmitatut varat on tilitetty Oikeusrekisterikeskukselle; tai
- 3) täytäntöönpanon päättymiseen on muu laissa säädetty peruste.

5 luku

Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotietojärjestelmä

46 §

Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanotietojärjestelmä ja rekisterit

Oikeusrekisterikeskus pitää täytäntöönpanotietojärjestelmää ja siihen kuuluvia sakkorekisteriä ja hallinnollisten seuraamusten rekisteriä. Sakkorekisteriä ja hallinnollisten seuraamusten rekisteriä pidetään tässä laissa tarkoitettujen seuraamusten täytäntöönpanoa ja korvausasioiden käsittelyä varten. Sakkorekisterin tietoja voidaan luovuttaa käytettäväksi myös henkilön luotettavuuden tai henkilökohtaisen soveltuvuuden selvittämisessä ja arvioinnissa.

Sakkorekisteriin sisältyvät tiedot 1 §:n 1 momentissa, 3 momentin 1, 3, 5, 7 ja 8 kohdassa ja 9 kohdan a–e alakohdassa sekä 4 ja 5 momentissa tarkoitetuista rikosoikeudellisista seuraamuksista ja hallinnollisten seuraamusten rekisteriin tiedot 1 §:n 2 momentissa ja 3

momentin 2, 4 ja 6 kohdassa sekä 9 kohdan f ja g alakohdassa tarkoitetuista muista seuraamuksista. Sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin rekisterinpitäjä on Oikeusrekisterikeskus.

Sen lisäksi, mitä tässä tai muussa laissa säädetään:

1) oikeudesta saada tieto viranomaisen julkisista asiakirjoista sekä viranomaisen vaitiolovelvollisuudesta, asiakirjojen salassapidosta ja muista tietojen saantia koskevista yleisten ja yksityisten etujen suojaamiseksi välttämättömistä rajoituksista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999);

2) muusta kuin 1 kohdassa tarkoitetusta tiedonhallinnasta säädetään julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa (906/2019);

3) muusta kuin 1 kohdassa tarkoitetusta henkilötietojen käsittelystä sakkorekisterissä säädetään henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa (1054/2018);

4) muusta kuin 1 kohdassa tarkoitetusta henkilötietojen käsittelystä hallinnollisten seuraamusten rekisterissä säädetään yleisessä tietosuoja-asetuksessa ja tietosuojalaissa (1050/2018).

47 §

Sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin sisältämät tiedot

Sakkorekisteri ja hallinnollisten seuraamusten rekisteri sisältävät seuraamusten täytäntöönpanoa ja korvausasioiden käsittelyä varten tiedot:

1) seuraamuksen kohteena olevan luonnollisen henkilön nimestä, henkilön yksilöintiin tarvittavasta tunnuksesta ja muusta välttämättömästä yksilöintitiedosta taikka oikeushenkilön nimestä ja yritys- ja yhteisötunnuksesta sekä tarvittavista luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön yhteystiedoista;

2) seuraamuksen määräämisestä ja sisällöstä sekä muusta seuraamuksen yksilöinnistä;

3) seuraamuksen täytäntöönpanokelpoisuudesta, täytäntöönpanon alkamisesta ja päättymisestä sekä suoritetuista täytäntöönpanotoimista;

4) seuraamuksen täytäntöönpanossa kertyneistä rahamääristä;

5) seuraamuksen täytäntöönpanon esteistä;

6) armahduksesta;

7) seuraamuksen täytäntöönpanon kannalta välttämättömistä muista kuin 1–6 kohdassa tarkoitetuista tiedoista.

47 a §

Terveystietojen käsittely

Oikeusrekisterikeskus saa käsitellä sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin sisältämiä rekisteröidyn terveyttä koskevia tietoja vain, jos käsittely on välttämätöntä yksittäisen seuraamuksen täytäntöönpanossa tai korvausasian käsittelyssä.

47 b §

Tietojen käsittely muuhun kuin niiden keräämis- ja tallentamistarkoitukseen

Oikeusrekisterikeskus saa käsitellä sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin sisältämiä tietoja muuhun kuin niiden alkuperäiseen keräämis- ja tallentamistarkoitukseen, jos se on välttämätöntä laillisuusvalvontatehtävässä taikka seuraamusten täytäntöönpanoon liittyvän valvonnan tai täytäntöönpanotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja saa myös käyttää, jos se on välttämätöntä Oikeusrekisterikeskuksen henkilöstön koulutuksen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi. Tällöin tiedoista poistetaan henkilön yksilöinnin mahdollistavat tiedot.

48 §

Oikeusrekisterikeskuksen tiedonsaantioikeus

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Oikeusrekisterikeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä ja maksutta saada toiselta viranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä seuraamuksen täytäntöönpanoa ja korvausasian käsittelyä tai rekisteriin merkinnän tekemistä varten seuraavasti:

1) väestötietojärjestelmästä tiedot henkilön nimestä, yksilöintiin tarvittavasta tunnuksesta, yhteystiedoista, kuolemasta ja muista yksilöintitiedoista sekä oikeushenkilöä koskevat vastaavat tiedot asianomaisilta rekisteriviranomaisilta;

2) oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä sekä diaari- ja asianhallintajärjestelmästä tiedot oikeusasian vaiheesta ja ratkaisusta;

3) poliisin henkilörekistereistä tiedot seuraamuksen määräämistä koskevasta ratkaisusta ja seuraamuksen määräämistä koskevan asian vaiheesta sekä poliisin suorittamista toimenpiteistä seuraamuksen täytäntöönpanossa;

4) Tullin henkilörekistereistä tiedot seuraamuksen määräämistä koskevasta ratkaisusta ja seuraamuksen määräämistä koskevan asian vaiheesta sekä Tullin suorittamista toimenpiteistä seuraamuksen täytäntöönpanossa;

5) Rajavartiolaitoksen henkilörekistereistä tiedot seuraamuksen määräämistä koskevasta ratkaisusta ja seuraamuksen määräämistä koskevan asian vaiheesta sekä Rajavartiolaitoksen suorittamista toimenpiteistä seuraamuksen täytäntöönpanossa;

6) Rikosseuraamuslaitoksen rikosseuraamusrekistereistä tiedot rikoksista ja tuomioista sekä rangaistuksen täytäntöönpanon tai tutkintavankeuden toimeenpanon alkamisesta ja päättymisestä, tiedot vangin ja tutkintavangin sijoittamisesta Rikosseuraamuslaitoksessa sekä vangille ja tutkintavangille maksetusta käyttörahasta, toimintarahasta ja palkasta sekä siitä tehtävistä pidätyksistä sekä tiedot Rikosseuraamuslaitoksen suorittamista toimenpiteistä seuraamuksen täytäntöönpanossa;

7) ulosoton ulosottorekistereistä tiedot seuraamuksen täytäntöönpanon vaiheesta ja ulosoton toimenpiteistä seuraamuksen täytäntöönpanossa;

8) Valtiokonttorilta tiedot 1 §:n 3 momentin 8 kohdassa tarkoitetun rikosvahinkolakiin perustuvan korvausasian käsittelyä ja täytäntöönpanoa varten;

9) Verohallinnolta tiedot tässä laissa tarkoitetun seuraamuksen täytäntöön panemiseksi seuraamukseen tuomitun kuoltua;

10) muilta kuin 1–9 kohdassa tarkoitetuilta viranomaisilta tiedot seuraamuksen määräämisestä ja seuraamusta koskevan asian vaiheesta.

49 §

Sakkorekisterin tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään Oikeusrekisterikeskus saa salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä ja oma-aloitteisesti luovuttaa 47 §:ssä tarkoitettuja sakkorekisterin tietoja seuraavasti:

1) poliisille, Tullille, Rajavartiolaitokselle, Puolustusvoimille, syyttäjälle, tuomioistuimelle, Rikosseuraamuslaitokselle ja muulle henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa tarkoitetulle toimivaltaiselle

viranomaiselle täytäntöönpanotehtävien suorittamista, sakon muuntorangaistuksen määräämistä tai korvausasian käsittelyä varten välttämättömät tiedot;

2) Ulosottolaitokselle ja 25 §:n 1 momentissa tarkoitetulle haastamiseen oikeutetulle virkamiehelle tämän lain mukaisten täytäntöönpanotehtävien suorittamista varten välttämättömät tiedot;

3) Valtiokonttorille 1 §:n 3 momentin 8 kohdassa tarkoitetun rikosvahinkolakiin perustuvan korvausasian käsittelyä varten välttämättömät tiedot;

4) oikeusministeriölle armahdusasioiden esittelyä varten välttämättömät tiedot;

5) muille kuin 1–4 kohdassa tarkoitetuille tahoille tiedot, joiden saamisesta säädetään erikseen lailla.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei saa luovuttaa enää sen jälkeen, kun kolme vuotta on kulunut lainvoimaisen tuomion tai muun lopullisen viranomaisratkaisun julistamisesta tai antamisesta.

50 §

Tietojen luovuttaminen muihin valtioihin

Oikeusrekisterikeskus voi salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä ja oma-aloitteisesti luovuttaa sakkorekisteristä seuraamuksen täytäntöönpanoa varten välttämättömät tiedot 1 §:n 3 momentin 9 kohdassa mainituissa laeissa säädetylle muun valtion viranomaiselle.

51 §

Tietojen poistaminen

Sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin sisältämät tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua siitä, kun niitä koskevan tässä laissa tarkoitetun seuraamuksen täytäntöönpano on päättynyt. Armahduspäätös ei vaikuta sakkorekisterin merkintöjen poistamiseen.

52 §

Tietojen arkistointi

Arkistotoimen tehtävistä ja arkistoon siirrettävistä asiakirjoista säädetään arkistolaissa (831/1994).

6 luku

Erinäiset säännökset

54 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset:

1) täytäntöönpanoilmoitukseen 4 §:n 3 momentin nojalla kirjattavista tiedoista ja muun kuin oikeushallinnon viranomaisen ilmoituksen antamismenettelystä;

2) maksuvelvolliselle 5 §:n 2 momentin ja 6 §:n 3 momentin nojalla annettavista tiedoista;

3) viranomaisten keskinäisestä ilmoitusvelvollisuudesta ja asioiden selvittämisestä;

4) täytäntöönpanotoimenpiteiden kirjaamisesta ja niistä ilmoittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

rikoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 2 a luvun 3 §:n 2 momentti, 7 luvun 3 a §:n 1 momentti ja 3 b §, 8 luvun 13–15 §, 16 §:n 1 momentti ja 18 §:n 2 momentti ja 32 luvun 12 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 2 a luvun 3 §:n 2 momentti laissa 732/2018, 7 luvun 3 a §:n 1 momentti ja 3 b § sekä 8 luvun 18 §:n 2 momentti laissa 985/2016, 8 luvun 13 § laeissa 297/2003 ja 985/2016, 8 luvun 14 § laissa 1161/2005, 8 luvun 15 § ja 16 §:n 1 momentti laissa 297/2003 sekä 32 luvun 12 §:n 3 momentti laissa 187/2012, seuraavasti:

2 a luku

Sakosta, muuntorangaistuksesta ja rikesakosta

3 §

Sakon kokonaisrahamäärä

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että tietyistä rikoksista määrättävän sakon kokonaisrahamäärä on korotettava samanlaatuudesta rikoksesta tai rikkomuksesta määrättävän suurimman tieliikennelaissa (729/2018) tai vesiliikennelaissa (782/2019) säädetyn liikennevirhemaksun suuruiseksi.

7 luku

Yhteisestä rangaistuksesta

3 a §

Sakko ja rikesakko

Jos kahdesta tai useammasta rikoksesta olisi tuomittava samalla kertaa sakkorangaistus ja rikesakko, rangaistukseksi tuomitaan sakkorangaistus tai yhteinen sakkorangaistus 40 eurolla korotettuna.

3 b §

Rikesakko

Jos kahdesta tai useammasta rikoksesta olisi tuomittava samalla kertaa rikesakko, rangaistukseksi tuomitaan yksi rikesakko. Tuolloin rikesakko määrätään 40 eurolla korotettuna siitä rikkomuksesta, josta on säädetty ankarin rikesakko.

8 luku

Vanhentumisesta

13 §

Sakon, rikesakon, kurinpitosakon ja yhteisösakon täytäntöönpanon raukeaminen

Sakko raukeaa viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä, jollei sakotetulle ole sitä ennen määrätty muuntorangaistusta. Jos muuntorangaistus on määrätty, on sakotetulla oikeus mainitun ajan kuluttuakin maksaa sakko niin kuin siitä erikseen säädetään. Edellä sakosta säädetty koskee oikeudenkäynnin kulun turvaamiseksi tai ulosottokaaren nojalla tuomittua uhkasakkoa.

Rikesakko, kurinpitosakko ja yhteisösakko raukeavat viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.

14 §

Menettämisseuraamuksen täytäntöönpanon raukeaminen

Menettämisseuraamus raukeaa kymmenen vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä. Jos menettämisseuraamus koskee 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettua rikoksentekovälinettä, 5 §:ssä tarkoitettua muuta omaisuutta tai 5 a §:ssä tarkoitettua säilytysvälinettä, menettämisseuraamuksen täytäntöönpano ei kuitenkaan raukea.

Jäljempänä 44 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläimen tappamismääräys ja sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 22 §:n 3 momentissa tarkoitettu verkkoviestin hävittämismääräys eivät raukea.

15 §

Ulosmittauksen vaikutus

Jos 13 ja 14 §:n 1 momentissa tarkoitetun täytäntöönpanon toteuttamiseksi on raukeamisajan kuluessa toimitettu ulosmittaus tai saatava on ilmoitettu ulosottokaaren 5 luvussa tarkoitettussa myynnissä, täytäntöönpanon saa saattaa loppuun ulosmitatun omaisuuden osalta.

16 §

Kuoleman vaikutus täytäntöönpanoon

Sakko, rikesakko, kurinpitosaakko ja oikeudenkäynnin kulun turvaamiseksi tai ulosottokaaren nojalla tuomittu uhkasakko raukeavat tuomitun kuollessa. Jos täytäntöönpanon toteuttamiseksi on tuomitun eläessä toimitettu ulosmittaus tai saatava on ilmoitettu ulosottokaaren 5 luvussa tarkoitetussa myynnissä, täytäntöönpanon saa kuitenkin saattaa loppuun ulosmitatun omaisuuden osalta.

18 §

Viittaussäännös

Sotilaille ja muulle 45 luvun soveltamisalaan kuuluvulle henkilölle tuomittavan muistutuksen, ylimääräisen palveluksen, varoituksen, poistumiskiellon, ja arestin täytäntöönpanon raukeamisesta säädetään sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa (255/2014).

32 luku

Kätkemis- ja rahanpesurikoksista

12 §

Menettämisseuraamus

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, rahanpesun kohteena ollut omaisuus voidaan valtiolle menetetyksi tuomitsemisen asemesta tuomita esirikoksella loukatulle vahingonkorvauksena tai edunpalautuksena, jos omaisuus on laadultaan tähän sopivaa eikä vahingonkorvausta tai edunpalautusta hänelle ole suoritettu, noudattaen 10 luvun 2 §:n 6 momenttia. Omaisuus on kuitenkin tuomittava menetetyksi, jollei se ole laadultaan sopivaa tai sitä ei voida tuomita loukatulle vahingonkorvauksena tai edunpalautuksena mainitussa momentissa tarkoitetun esteen vuoksi. Tällöin esirikoksella loukatun oikeudesta saada valtion varoista vahingonkorvausta tai edunpalautusta vastaava määrä noudatetaan mainitun luvun 11 §:n 2 momenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

rikosvahinkolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
*kumotaan rikosvahinkolain (1204/2005) 47 a §, sellaisena kuin se on laissa 95/2011,
muutetaan 31, 32, 42 ja 43 § sekä
lisätään lakiin uusi 31 a–31 c ja 32 a §, seuraavasti:*

5 luku

Valtion takautumisoikeus

31 §

Valtion takautumisoikeus

Hakijan oikeus korvaukseen vahingosta vastuussa olevalta siirtyy valtiolle sinä päivänä, jolloin Valtiokonttori on päättänyt maksaa korvausta, ja enintään siltä osin kuin korvausta on päätetty maksaa.

Jos vahingosta vastuussa oleva on maksanut hakijalle korvausta, valtiolla ei ole takautumisoikeutta maksua vastaavalta osalta.

31 a §

Valtion puhevallan käyttäminen

Oikeusrekisterikeskus käyttää valtion puhevaltaa takautumisoikeuteen liittyvissä asioissa.

31 b §

Ilmoitukset korvauksen maksamisesta

Valtiokonttorin on ilmoitettava tämän lain nojalla suorittamastaan korvauksesta Oikeusrekisterikeskukselle. Valtiokonttorin on ilmoitettava maksamastaan korvauksesta myös esitutkintaviranomaiselle ja syyttäjälle, jos korvaus on maksettu ennen kuin syyte on nostettu tai päätös syyttämättä jättämisestä on tehty.

31 c §

Takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanokelpoisuus

Valtion takautumisoikeuteen perustuva saatava on täytäntöönpanokelpoinen, kun Valtiokonttorin korvauspäätös on lainvoimainen tai pantavissa täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio ja tuomio, jolla vahingosta vastuussa oleva on velvoitettu suorittamaan korvausta, on saanut lainvoiman.

32 §

Takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanoon ryhtyminen

Oikeusrekisterikeskuksen on selvitettävä, onko valtion takautumisoikeuteen perustuva saatava täytäntöönpanokelpoinen. Oikeusrekisterikeskuksen on ilmoitettava vahingosta vastuussa olevalle valtion takautumisoikeuteen perustuvasta saatavasta ja niistä toimenpiteistä, joihin se ryhtyy 2 tai 3 momentin taikka 32 a §:n nojalla.

Jos takautumisoikeuteen perustuva saatava ei ole täytäntöönpanokelpoinen, koska asiassa ei ole annettu 31 c §:ssä tarkoitettua lainvoimaista tuomiota, Oikeusrekisterikeskuksen on esitettävä vahingosta vastuussa olevalle maksuvaatimus. Jos vahingosta vastuussa oleva ei maksa saatavaa, Oikeusrekisterikeskuksen on nostettava asiassa kanne käräjäoikeudessa.

Täytäntöönpanokelpoisen valtion takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

32 a §

Täytäntöönpanosta luopuminen

Oikeusrekisterikeskus voi luopua valtion takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanosta, jos se arvioi, että;

- 1) täytäntöönpano ei todennäköisesti johtaisi tulokseen;
- 2) seikat, joihin maksuvaatimus perustuu, jäisivät todennäköisesti näyttämättä oikeudenkäynnissä; tai
- 3) asian käsittelyn jatkamisesta aiheutuvat kustannukset olisivat selvässä epäsuhteessa saatavan suuruuteen.

42 §

Korvauksen takaisinperintä

Jos korvausta on maksettu aiheettomasti, Oikeusrekisterikeskuksen on korvauksen saajaa kuultuaan velvoitettava tämä maksamaan aiheettomasti maksettu korvaus takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan osaksi tai kokonaan luopua, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi ja korvauksen maksamisen ei ole katsottava johtuneen hakijan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Päätös takaisinperinnästä on tehtävä kolmen vuoden kuluessa korvauksen maksamisesta. Päätös voidaan tehdä myöhemminkin, jos hakijan tai hänen edustajansa havaitaan toimineen asiassa vilpillisesti.

43 §

Takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpano

Takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

tuomioistuinmaksulain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 8 §:n 1 momentin 8 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1153/2019, sekä
lisätään 8 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1153/2019, 571/2020 ja 243/2023, uusi 9 kohta seuraavasti:

8 §

Viranomaisten ja eräiden muiden vapauttaminen maksuista

Tämän lain mukaisten maksujen suorittamisesta ovat vapaat:

- 8) Digi- ja väestötietovirasto ja Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto holhoustointa koskevilla asioilla;
9) Oikeusrekisterikeskus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

ulosottokaaren 7 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ulosottokaaren (705/2007) 7 lukuun uusi 15 a § seuraavasti:

7 luku

Muun kuin maksuvelvoitteen täytäntöönpano

15 a §

Verkkoviestin hävittämismääräyksen täytäntöönpano

Verkkoviestin hävittämismääräys pannaan täytäntöön siten, että ulosottomies kehottaa verkkoviestin lähettäjää, julkaisijaa tai ohjelmatoiminnan harjoittajaa taikka lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjää hävittämään verkkoviestin. Ulosottomies voi lähettää verkkoviestin hävittämiskehotusta vastaavan pyynnön myös ulkomailla olevalle verkkoviestin hävittämiseen velvolliselle.

Verkkoviestin hävittämistä koskevassa kehotuksessa verkkoviestin lähettäjää, julkaisijaa tai ohjelmatoiminnan harjoittajaa taikka lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjää on kehotettava tekemään heti tai ulosottomiehen asettamassa määräajassa tuomioistuimen hävittämismääräyksessä tarkoitettu toimi.

Jos 1 momentissa tarkoitettu kehotus annetaan muulle verkkoviestin hävittämiseen velvolliselle kuin viestin lähettäjälle, lähettäjälle on ilmoitettava kehotuksesta.

Verkkoviestin hävittämismääräys voidaan erityisestä syystä panna täytäntöön asettamalla verkkoviestin lähettäjälle, julkaisijalle tai ohjelmatoiminnan harjoittajalle taikka lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjälle sakon uhka.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain (754/2010) 2 §:n 1 momentin 1 kohta, 4 §:n 4 momentti, 9, 10, 12 ja 39 §, sellaisina kuin niistä ovat 9 ja 39 § osaksi laissa 670/2015

muutetaan 3 §:n 1 ja 3 momentti, 4 §:n 2 momentti, 7 §, 8 §:n 2 ja 5 momentti, 11 §:n 1 momentti, 13 ja 24 §, 26 §:n 1 momentin 3 kohta, 27 §:n 1 momentti, 28 ja 29 §, 30 §:n 3 momentti, 35 §:n 2 momentti ja 38 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 2 momentti ja 13, 28 ja 29 § sekä 30 §:n 3 momentti laissa 467/2011, 7 § osaksi laissa 328/2019, 8 §:n 5 momentti laissa 670/2015, 24 § osaksi laissa 984/2016, 27 §:n 1 momentti laissa 984/2016, 35 §:n 2 momentti laissa 95/2018 ja 38 § osaksi laissa 670/2015, seuraavasti:

3 §

Toimivaltaiset virkamiehet ja sakkomääräyksen soveltamisala

Sakkovaatimuksen antaa poliisimies. Mainittu vaatimus voidaan antaa myös syyttäjän pyynnöstä. Rikesakon määrää poliisimies tai syyttäjä.

Tullimiehen, rajavartiomiehen ja erätarkastajan toimivallasta antaa sakkovaatimus, sakkomääräys ja rikesakkomääräys säädetään erikseen.

4 §

Epäillyn suostumus

Suostumus annetaan sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen tai rikesakkomääräyksen antavalle tai muulle esitutkintaa suorittavalle virkamiehelle taikka syyttäjälle. Suostumuksen vastaanottavan virkamiehen on pyrittävä varmistamaan, että epäilty ymmärtää suostumuksensa merkityksen ennen sen antamista.

7 §

Esitutkinta

Sakon ja rikesakon määrittämiseen liittyvässä esitutkinnassa on kuultava asianomistajaa ja rikkomuksesta epäiltyä.

Tässä laissa tarkoitetun rikkomuksen selvittämiseksi toimitetaan esitutkintalain (805/2011) 11 luvun 2 §:ssä tarkoitettu suppea esitutkinta, jossa selvitetään ainoastaan ne seikat, jotka ovat välttämättömiä sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen tai rikesakkomääräyksen antamiseksi. Esitutkinta saadaan tällöin toimittaa noudattamatta mainitun lain 4 luvun 10 §:n 2 momenttia ja 13 ja 16 §:ää sekä 7 luvun 14–16 §:ää.

Jos asianomistaja ei ole suostunut asian käsittelemiseen tämän lain mukaisessa menettelyssä, asian jatkokäsittelyä varten esitutkinta on suoritettava syyteharkinnan edellyttämässä laajuudessa.

8 §

Sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen ja rikesakkomääräyksen sisältö

Sakkovaatimuksessa ja sakkomääräyksessä on mainittava rikkomuksesta vaadittava tai määrättävä sakkorangaistus ja menettämisseuraamus sekä rikesakkomääräyksessä rikesakon määrä ja menettämisseuraamus.

Sakkovaatimuksen ja sakkomääräyksen yhteydessä on ilmoitettava rikosuhrimaksun määrä.

11 §

Tiedoksianto

Sakkovaatimus, sakkomääräys ja rikesakkomääräys liitteineen on annettava tiedoksi rikkomuksesta epäillylle heti 7 §:n 2 momentissa tarkoitetun esitutkinnan päätyttyä tai, jollei se ole mahdollista, mahdollisimman pian sen jälkeen noudattaen, mitä oikeudenkäymiskaaren 11 luvussa säädetään haasteen tiedoksiannosta rikosasioissa. Jos rikkomuksesta epäilty on mainitun lain 12 luvun 2 §:n ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu syntyakeinen vajaavaltainen, tiedoksianto toimitetaan vain hänelle.

13 §

Sakkovaatimuksen toimittaminen syyttäjälle

Sakkovaatimus sekä tieto rikosuhrimaksun määrästä on tiedoksiannon jälkeen viivytyksettä toimitettava syyttäjälle rangaistusmääräyksen antamista varten.

24 §

Rangaistusmääräyksen antaminen

Syyttäjän on viivytyksettä tarkastettava hänen käsiteltäväkseen tullut sakkovaatimus sekä annettava rangaistusmääräys. Määräys voidaan allekirjoittaa myös koneellisesti. Sakkovaatimukseen perustuvaa rangaistusmääräystä ei saa kuitenkaan antaa ennen kuin kaksi viikkoa on kulunut vaatimuksen tiedoksiannosta.

Rangaistusmääräyksen sisällöstä on voimassa mitä 8 §:ssä säädetään sakkomääräyksen sisällöstä.

Tarvittaessa syyttäjän on ryhdyttävä viivytyksettä toimenpiteisiin lisätutkimuksen suorittamiseksi taikka sakkovaatimuksessa olevan virheen tai puutteen korjaamiseksi.

26 §

Rangaistusmääräyksen antamisen esteet

Syyttäjä ei saa antaa rangaistusmääräystä, jos:

3) sakkovaatimusta ei ole annettu tiedoksi ennen syyteoikeuden vanhentumista;

27 §

Seuraamuksen ja teon uudelleenarviointi

Jos syyttäjä katsoo, että rangaistusmääräys on annettava ankarampaan seuraamukseen johtavana kuin sakkovaatimuksessa on ilmoitettu, syyttäjän pyynnöstä on annettava uusi vaatimus ja aikaisempi vaatimus peruutettava. Pyyntöön on liitettävä tarvittavat tiedot 2 §:ssä tarkoitetun vaatimuksen tai määräyksen antamiseksi. Asianomistajalta ei tarvitse pyytää 5 §:ssä tarkoitettua suostumusta uudelleen.

28 §

Rangaistusmääräyksen antaminen vaadittua lievempänä

Syyttäjä saa rangaistusmääräyksessä määrätä omasta aloitteestaan tai 25 §:ssä tarkoitetun selvityksen perusteella sakkorangaistuksen sakkovaatimuksessa vaadittua lievemmäksi, jos syyttäjä katsoo rikkomuksen tai vastaajan maksukykyyn sitä edellyttävän.

29 §

Rikesakkomääräyksen antaminen

Jos syyttäjä katsoo, että rikkomuksesta on sakkovaatimuksessa vaaditun sakkorangaistuksen asemesta määrättävä rikesakko, hänen on annettava rikesakkomääräys.

30 §

Toimenpiteistä luopuminen ja syytteen nostaminen

Jos syyttäjä nostaa syytteen, hänen on poistettava sakkovaatimus.

35 §

Valitus

Valitus sakkomääräyksestä ja rikesakkomääräyksestä on tehtävä 30 päivän kuluessa määräyksen tiedoksiannosta. Valitus rangaistusmääräyksestä tehdään 60 päivän kuluessa suostumuksen antopäivästä. Valitus rangaistusmääräyksestä saadaan kuitenkin aina tehdä 30 päivän kuluessa määräyksen antamisesta.

38 §

Täytäntöönpano

Tämän lain mukaisessa menettelyssä määrätyn seuraamuksen sekä rikosuhrimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Sakon, rikesakon ja menettämisseuraamuksen raukeamisesta säädetään rikoslain 8 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa annettuun rangaistusvaatimukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

7.

Laki

yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 18 ja 40 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) 18 §:n 3 momentti ja 40 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä on 40 §:n 1 momentti laissa 389/2022, seuraavasti:

18 §

Muu täytäntöönpano ja virka-apu

Sakon muuntorangaistusta ei saa määrätä eikä panna täytäntöön velkajärjestelyn alettua.

40 §

Maksuohjelman oikeusvaikutukset

Kun maksuohjelma on vahvistettu, velkajärjestelyn piiriin kuuluvien velkojen ja muiden maksuohjelmassa säänneltyjen oikeussuhteiden ehdot määräytyvät ohjelman mukaisesti. Ohjelman keston päättymisestä huolimatta velallisen maksuohjelmassa määrätty maksuvelvollisuus säilyy siltä osin kuin sitä ei ole täytetty. Maksuohjelmassa määrätyille suorituksille ei viivästyksen vuoksi kerry korkoa. Ulosottokaaren 4 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun palkkaan tai muuhun toistuvaistuloon kohdistuva, velkajärjestelyn piiriin kuuluvaan velkaan perustuva ulosmittaus raukeaa, kun maksuohjelma on vahvistettu. Kun maksuohjelman vahvistaminen on saanut lainvoiman, myös velallisen muuhun omaisuuteen kohdistuva, velkajärjestelyn piiriin kuuluvaan velkaan perustuva ulosmittaus raukeaa. Sakon muuntorangaistusta ei saa määrätä eikä panna täytäntöön maksuohjelman keston aikana.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain 26 §:n kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetun lain (619/1996) 26 § sellaisena kuin se on laissa 674/2002.

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 70 ja 76 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014) 70 ja 76 § seuraavasti:

70 §

Täytäntöönpanon aloittaminen

Edellä 69 §:n 1 momentissa tarkoitetun virkamiehen tulee viipymättä aloittaa kurinpitopäätöksessä määrätyn muun kurinpitorangaistuksen kuin varoituksen täytäntöönpano heti päätöksen tekemisen jälkeen. Varoitus saadaan panna täytäntöön vasta kun päätös, jolla varoitus on määrätty, on tullut lainvoimaiseksi. Kurinpitosakon täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

76 §

Kurinpitosakon täytäntöönpano

Kurinpitosakon täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Kurinpitosakon raukeamisesta säädetään rikoslain 8 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

eläinten hyvinvoinnista annetun lain 90 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) 90 §:n 2 momentti seuraavasti:

90 §

Virka-apu

Kunnaneläinlääkäri on velvollinen antamaan poliisille, Tullille tai Rajavartiolaitokselle virka-apua eläimeen kohdistuvan takavarikon, menettämisseuraamuksen ja eläimen tappamismääräyksen täytäntöönpanossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain (108/2018) 11 § seuraavasti:

11 §

Sakkovaatimus, sakkomääräys ja rikesakkomääräys

Rajavartiomies antaa sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen ja rikesakkomääräyksen noudattaen sakon ja rikesakon määrittämisestä annettua lakia (754/2010).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki

rikostorjunnasta Tullissa annetun lain 2 luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rikostorjunnasta Tullissa annetun lain (623/2015) 2 luvun 7 §, sellaisena kuin se on laissa 989/2016, seuraavasti:

2 luku

Tullin toimivaltuudet tullirikostorjunnassa

7 §

Sakkovaatimus, sakkomääräys ja rikesakkomääräys

Pidättämiseen oikeutettu tullimies tai tehtävään määrätty muu tullimies voi antaa sakkomääräyksen, rikesakkomääräyksen ja sakkovaatimuksen noudattaen sakon ja rikesakon määräämisestä annettua lakia (754/2010).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain (1157/2005) 14 §, sellaisena kuin se on laissa 765/2010, seuraavasti:

14 §

Sakkovaatimus, sakkomääräys ja rikesakkomääräys

Jos erävalvonnassa ilmi tullee tässä laissa tarkoitetusta rikkomuksesta voidaan määrätä rikesakko ja sen ohella menettämisseuraamus, erätarkastajalla on oikeus määrätä mainitut seuraamukset noudattaen sakon ja rikesakon määräämisestä annettua lakia (754/2010). Suostumus otetaan kuitenkin kirjallisena.

Jos erävalvonnassa ilmi tullee tässä laissa tarkoitetusta rikkomuksesta voidaan määrätä sakkorangaistus ja sen ohella menettämisseuraamus, erätarkastajalla on oikeus antaa sakkovaatimus tai sakkomääräys noudattaen sakon ja rikesakon määräämisestä annettua lakia. Sakkovaatimus tai sakkomääräys saa kuitenkin olla enintään 20 päiväsakkoa. Suostumus otetaan kirjallisena.

Erätarkastajalla on oikeus saada sakkorekisteriin talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta 1 tai 2 momentissa tarkoitetun asian käsittelyä varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki

liikenteen palveluista annetun lain 268 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 268 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 731/2018, seuraavasti:

268 §

Moottorikäyttöisen ajoneuvon asiakirjoja ja luvanvaraisen liikenteen tietoja koskevat rikkomukset

Liikennevirhemaksun määräämisestä, tiedoksiannosta ja muutoksenhausta säädetään tieliikennelaissa (729/2018). Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

15.

Laki

rikosuhrimaksusta annetun lain 6 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikosuhrimaksusta annetun lain (669/2015) 6 § ja 7 §:n 2 kohta seuraavasti:

6 §

Maksun täytäntöönpano

Rikosuhrimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

7 §

Tarkemmat säännökset

Oikeusministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä:

2) viranomaisten välisistä ilmoituksista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki

uhkasakkolain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uhkasakkolain (1113/1990) 10 §:n 3 momentti seuraavasti:

10 §

Uhkasakon tuomitseminen

Tuomitun uhkasakon täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki

sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 22 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

22 §

Menettämisseuraamus ja verkkoviestin hävittämismääräys

Menettämisseuraamuksen ja verkkoviestin hävittämismääräyksen täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Menettämisseuraamuksen ja verkkoviestin hävittämismääräyksen raukeamisesta säädetään rikoslain 8 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

18.

Laki

ulosottomaksuista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulosottomaksuista annetun lain (34/1995) 5 §:n 1 momentti seuraavasti:

5 §

Maksuttomat suoritteet

Ulosottomaksua ei peritä:

- 1) rangaistuksen täytäntöönpanosta,
 - 2) rangaistusluonteisen hallinnollisen seuraamuksen täytäntöönpanosta;
 - 3) menettämisseuraamuksen täytäntöönpanosta;
 - 4) rikosuhrimaksun täytäntöönpanosta;
 - 5) uhkasakon täytäntöönpanosta;
 - 6) elatusavun täytäntöönpanosta;
 - 7) sellaisen vahingonkorvauksen täytäntöönpanosta, jota joku on velvollinen suorittamaan lapselle vahingonkorvauslain (412/1974) 5 luvun 4 §:n perusteella; taikka
 - 8) asioissa, joiden täytäntöönpano on laissa tai asetuksessa säädetty maksuttomaksi.
-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

19.

Laki

työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 28 ja 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2016) 38 §:n 4 momentti, sekä
muutetaan 28 §:n 4 momentti ja 38 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 28 §:n 4 momentti laissa 743/2020, seuraavasti:

28 §

Perintäpyyntö Suomen viranomaiselle

Taloudelliset hallinnolliset seuraamukset ja sakot pannaan Suomessa täytäntöön Suomen lain mukaan ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) mukaisesti, jollei tästä laista muuta johdu. Tämän lain 24 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Muutoksenhausta Oikeusrekisterikeskuksen perintäpyynnön toimeenpanosta antamaan päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

38 §

Laiminlyöntimaksun määrääminen

Työsuojeluviranomainen määrää laiminlyöntimaksun. Oikeus antaa laiminlyöntimaksua koskeva päätös vanhentuu, jollei maksun määräämistä koskeva asia ole tullut vireille kahdessa vuodessa siitä, kun tässä laissa tarkoitettua sopimusta koskeva lähettäminen on päättynyt.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn laiminlyöntimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa erääntyneen laiminlyöntimaksun viivästyskorkoon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

20.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 8 luvun 9 §:n ja 9 luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 8 luvun 9 § ja 9 luvun 4 §:n 3 momentti seuraavasti:

8 luku

Hallinnolliset seuraamukset

9 §

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

9 luku

Erinäiset säännökset

4 §

Muutoksenhaku

Valvontaviranomaisen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää tai muualla laissa toisin säädetä. Uhkasakon, rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

21.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 43 a §, 73 §:n 2 momentti ja 74 §, sellaisina kuin ne ovat, 43 a § laissa 1071/2017, 73 §:n 2 momentti laissa 21/2020 ja 74 § laissa 296/2019, seuraavasti:

43 a §

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

73 §

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä noudatetaan toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päättä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä. Uhkasakon, rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

74 §

Maksujen täytäntöönpano

Tämän lain nojalla määrätty toimenpidemaksu korkoineen saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä noudattaen verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettua lakia (706/2007).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

22.

Laki

tietosuojalain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tietosuojalain (1050/2018) 24 §:n 6 momentti ja 25 §:n 3 momentti seuraavasti:

24 §

Hallinnollinen seuraamusmaksu

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

25 §

Muutoksenhaku

Tietosuojavaltuutetun tai apulaistietosuojavaltuutetun päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää. Uhkasakon ja seuraamusmaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

23.

Laki

lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

kumotaan lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain (657/2019) 16 §, sellaisena kuin se on laissa 1210/2022, sekä

muutetaan 15 ja 17 §, sellaisena kuin niistä on 17 § osaksi laissa 1210/2022, seuraavasti:

15 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrää keskusrikospoliisin päällikkö tai hänen määräämänsä virkamies. Maksu on määrättävä viimeistään kahden vuoden kuluessa 13 §:n 1 momentissa tarkoitetusta lentoliikenteen harjoittajan rikkomuksesta.

17 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano ja muutoksenhaku

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Lentoliikenteen harjoittajan kuulemista

ja seuraamusmaksun määräämispäätöstä sekä päätöksen täytäntöönpanoa koskevat tiedoksiannot voidaan tehdä kenelle tahansa kyseisen lentoliikenteen harjoittajan palveluksessa olevalle ilma-aluksen päällikölle, jollei liikenteen harjoittajalla ole Suomessa nimettyä edustajaa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

24.

Laki

kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain 21 ja 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain (566/2020) 21 §:n 3 momentti, ja
muutetaan 24 § seuraavasti:

24 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

25.

Laki

päästökauppalain 92 ja 93 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan päästökauppalain (1270/2023) 92 §:n 1 momentti ja 93 § seuraavasti:

92 §

133

Päästöoikeuden ylitysmaksu

Energiaviraston on määrättävä toiminnanharjoittaja maksamaan päästöoikeuden ylitysmaksu, jos toiminnanharjoittaja ei palauta syyskuun loppuun mennessä edellisen kalenterivuoden päästöjään vastaavaa määrää päästöoikeuksia.

93 §

Ylitysmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn ylitysmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

26.

Laki

tilintarkastuslain 10 luvun 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tilintarkastuslain (1141/2015) 10 luvun 6 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 622/2016, ja
muutetaan 10 luvun 6 §:n otsikko ja 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 622/2016, seuraavasti:

10 luku

Seuraamukset

6 §

Seuraamusmaksun määräämisoikeuden vanhentuminen ja täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

27.

Laki

julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain 107 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain (1531/2011) 107 § seuraavasti:

107 §

Päätösten täytäntöönpano

Markkinaoikeuden päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää. Markkinaoikeuden päätös 96 §:n 1 momentin 4, 5 ja 7 kohdassa tarkoitetun seuraamuksen määräämisestä voidaan kuitenkin panna täytäntöön vain lainvoimaisen päätöksen nojalla. Markkinaoikeuden mainitun momentin 6 kohdan nojalla määräämän seuraamusmaksun ja 102 §:n nojalla tuomitseman uhkasakon täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

28.

Laki

julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 168 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 168 § seuraavasti:

168 §

Päätösten täytäntöönpano

Markkinaoikeuden päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää. Markkinaoikeuden päätös 154 §:n 1 momentin 4, 5 ja 7 kohdassa tarkoitetun seuraamuksen määräämisestä voidaan kuitenkin panna täytäntöön vasta, kun päätös

on lainvoimainen. Markkinaoikeuden mainitun momentin 6 kohdan nojalla määräämän seuraamusmaksun ja 161 §:n nojalla tuomitseman uhkasakon täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

29.

Laki

pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain (571/2019) 16 § seuraavasti:

16 §

Rikemaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn rikemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

30.

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ulkomaalaislain (301/2004) 181 §:n 3 momentti ja 183 §, sellaisena kuin niistä on 183 § laissa 1206/2022, sekä
muutetaan 181 §:n 2 momentti ja 184 §, sellaisina kuin ne ovat, 181 §:n 2 momentti laissa 1206/2022 ja 184 § osaksi laissa 1206/2022, seuraavasti:

181 §

Liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun määrääminen

Liikenteenharjoittajan seuraamusmaksu on määrättävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa 179 §:ssä tarkoitetusta liikenteenharjoittajan tarkastusvelvollisuuden tai tietojenantovelvollisuuden rikkomisesta.

184 §

Täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

31.

Laki

biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään biopolttoöljyn käytön edistämisestä annettuun lakiin (418/2019) uusi 16 a § seuraavasti:

16 a §

Seuraamusmaksun ja virhemaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun ja virhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

32.

Laki

uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 14 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 14 b §, sellaisena kuin se on laeissa 650/2024 ja 841/2024, seuraavasti:

14 b §

Seuraamusmaksujen ja virhemaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun ja virhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

33.

Laki

elintarvikemarkkinalain 12 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elintarvikemarkkinalain (1121/2018) 12 b §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 116/2021, seuraavasti:

12 b §

Seuraamusmaksun määrääminen ja täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos hakemusta sen määräämiseksi ei ole tehty markkinaoikeudelle viiden vuoden kuluessa siitä, kun rikkomus päättyi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

34.

Laki

työsopimuslain 2 ja 11 a luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työsopimuslain (55/2001) 2 luvun 7 b §:n 2 momentti ja 7 c § sekä 11 a luvun 6 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 2 luvun 7 b §:n 2 momentti ja 7 c § laissa 942/2024 ja 11 luvun 6 §:n 2 ja 3 momentti laissa 451/2012, seuraavasti:

2 luku

Työnantajan velvollisuudet

7 b §

Laiminlyöntimaksu

Laiminlyöntimaksun määrää työsuojeluviranomainen. Laiminlyöntimaksun määrä on vähintään 1 000 ja enintään 10 000 euroa. Laiminlyöntimaksun suuruutta arvioitaessa otetaan huomioon työnantajan koko, tahallisuus ja laiminlyönnin toistuvuus. Jos samalla kertaa olisi määrättävä laiminlyöntimaksu kahdesta tai useammasta laiminlyönnistä, määrätään laiminlyönneistä yhteinen maksu, joka on enintään 15 000 euroa.

7 c §

Laiminlyöntimaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn laiminlyöntimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

11 a luku

Työnantajien yhteisvastuu palkattaessa laittomasti maassa oleskelevia työntekijöitä

6 §

Seuraamusmaksun määrääminen ja palauttamiskustannusten korvaaminen

Seuraamusmaksua ei voida määrätä, jos seuraamusmaksun määräämistä koskevaa asiaa ei ole saatettu vireille kahden vuoden kuluessa siitä, kun työntekijän työsuhde on päättynyt.

Palauttamiskustannukset vanhenevat viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen vuoden alusta, jona ne on määrätty.

Palauttamiskustannukset määrätään maksettavaksi valtiolle. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

35.

Laki

kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain (658/2013) 7 §:n 2 momentti seuraavasti:

7 §

Muutoksenhaku ja täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn laiminlyöntimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

36.

Laki

yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 59 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 59 § seuraavasti:

59 §

Rikkomusmaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn rikkomusmaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

37.

Laki

alkoholilain 71 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkoholilain (1102/2017) 71 §:n 2 ja 4 momentti seuraavasti:

71 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Seuraamusmaksu voidaan määrätä 1 momentissa säädettyä pienempänä, jos siihen on nämä seikat huomioon ottaen tai menettelyyn liittyvien lieventävien seikkojen vuoksi muuten perusteltua syytä. Seuraamusmaksua ei määrätä, jos menettelyä on pidettävä vähäisenä tai jos maksun määrääminen on menettelyn laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus, omavalvontasuunnitelman noudattaminen ja muut olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta. Luvanhaltijalle voidaan tällöin antaa huomautus, jos siihen on syytä.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli kuusi kuukautta. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

38.

Laki

siemenlain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan siemenlain (600/2019) 35 §:n 2 ja 4 momentti seuraavasti:

35 §

Seuraamusmaksu

Maksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli kuusi kuukautta. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

39.

Laki

kasvinterveyslain 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinterveyslain (1110/2019) 26 §:n 2 ja 4 momentti seuraavasti:

26 §

Hallinnollinen seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli kuusi kuukautta. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

40.

Laki

eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan eläinten ja eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain (1277/2019) 15 §:n 2 ja 4 momentti, seuraavasti:

15 §

Tuontivalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli kuusi kuukautta. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

41.

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan tieliikennelain (729/2018) 177 § sekä
muutetaan 178 § ja 193 §:n 2 momentti seuraavasti:

178 §

Liikennevirhemaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

193 §

Muutoksenhaku

Päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

42.

Laki

vesiliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vesiliikennelain (782/2019) 129 § sekä
muutetaan 130 § ja 133 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 133 §:n 2 momentti laissa 543/2021, seuraavasti:

130 §

Liikennevirhemaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

133 §

Muutoksenhaku

Päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön oikaisuvaatimuksesta tai valituksesta huolimatta. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

43.

Laki

ajoneuvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvolain (82/2021) 193 §:n 1 ja 4 momentti, 195 §:n 6 momentti sekä 206 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 195 §:n 6 momentti laissa 493/2023, seuraavasti:

193 §

Seuraamusmaksun määrääminen ja suuruus

Liikenne- ja viestintävirasto määrää 189–192 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun. Jos seuraamusmaksu määrätään oikeushenkilölle, seuraamusmaksu voi olla suuruudeltaan enintään 30 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosentti oikeushenkilön edellisen vuoden tilikauden liikevaihdosta. Jos seuraamusmaksu määrätään luonnolliselle henkilölle, seuraamusmaksu voi olla enintään 3 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosentti hänelle viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli viisi vuotta. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

195 §

Liikennevirhemaksu

Liikennevirhemaksun määräämisestä ja tiedoksiannosta säädetään tieliikennelaissa. Liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Liikennevirhemaksu jätetään määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä Liikenne- ja viestintävirastolle.

206 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyä muuta kuin 189–192 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun ja 195 §:ssä tarkoitetun liikennevirhemaksun määräämistä koskevaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

44.

Laki

rehulain 51 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rehulain (1263/2020) 51 §:n 2 ja 4 momentti seuraavasti:

51 §

Rehuvalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

45.

Laki

elintarvikelain 67 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elintarvikelain (297/2021) 67 §:n 2 ja 4 momentti seuraavasti:

67 §

Elintarvikevalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

46.

Laki

eläintautilain 94 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläintautilain (76/2021) 94 a §:n 3 ja 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1073/2021, seuraavasti:

94 a §

Eläintautivalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä

jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Eläintautivalvonnan seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn eläintautivalvonnan seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

47.

Laki

luonnonmukaisesta tuotannosta annetun lain 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luonnonmukaisesta tuotannosta annetun lain (1330/2021) 38 §:n 2 ja 4 momentti seuraavasti:

38 §

Luomivalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

48.

Laki

merenkulun ympäristönsuojelulain 3 ja 7 b luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 3 luvun 16 § ja 7 b luvun 3 §:n 5 momentti, sellaisena kuin niistä on 7 b luvun 3 §:n 5 momentti laissa 1116/2024, sekä
muutetaan 3 luvun 17 § ja 7 b luvun 4 §, sellaisena kuin niistä on 7 b luvun 4 § laissa 1116/2024, seuraavasti:

3 luku

Öljypäästömaksu

17 §

Öljypäästömaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn öljypäästömaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

7 b luku

Uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden käytöstä meriliikenteessä annetun asetuksen mukaiset seuraamusmaksut

4 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Edellä 1 ja 2 §:ssä tarkoitettujen seuraamusmaksujen täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa erääntyneen öljypäästömaksun viivästyskorkoon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

49.

Laki

**tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun
lain 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä
annetun lain (1233/2006) 10 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 1530/2009,
seuraavasti:

10 §

Laiminlyöntimaksun määrääminen

Aluehallintovirasto määrää päätöksellään tilaajan maksamaan laiminlyöntimaksun. Oikeus antaa laiminlyöntimaksua koskeva päätös vanhentuu, jollei maksun määräämistä koskeva asia ole tullut vireille kahdessa vuodessa siitä, kun tässä laissa tarkoitettua sopimusta koskeva työ on päättynyt.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn laiminlyöntimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Ennen tämän lain voimaantuloa erääntyneen laiminlyöntimaksun viivästyskorkoon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

50.

Laki

ajokorttilain 93 ja 95 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajokorttilain (386/2011) 93 §:n 3 momentti ja 95 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 93 §:n 3 momentti laissa 734/2018 ja 95 §:n 3 momentti laissa 1510/2019, seuraavasti:

93 §

Ajokorttirikkomus

Liikennevirhemaksun määräämisestä ja tiedoksiannosta säädetään tieliikennelaissa. Liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

95 §

Muutoksenhaku

Poliisin tämän lain nojalla tekemä päätös voidaan panna täytäntöön valituksen estämättä. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

51.

Laki

ylikuormamaksusta annetun lain 13 ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ylikuormamaksusta annetun lain (51/1982) 13 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 170/1996, ja
muutetaan 15 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se laissa 915/2015, seuraavasti:

15 §

Muutoksenhaku ja täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn ylikuormamaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Ennen tämän lain voimaantuloa eräänntyneen ylikuormamaksun viivästyskorkoon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

52.

Laki

kilpailulain 44 a ja 47 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kilpailulain (948/2011) 44 a §:n 4 momentti ja 47 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 546/2021, seuraavasti:

44 a §

Euroopan unionin jäsenvaltioiden rajat ylittävä täytäntöönpano

Kun Kilpailu- ja kuluttajavirasto on hyväksynyt pyynnön täytäntöönpantavaksi, Oikeusrekisterikeskus huolehtii viivytyksettä pyynnössä mainitun toisessa jäsenvaltiossa annetun lainvoimaisen seuraamusmaksu-, sakko- tai uhkasakkopäätöksen täytäntöönpanosta ilman tuomiota tai päätöstä noudattaen, mitä sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002) säädetään.

47 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain 12, 37 a §:n ja 47 a §:n nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Lisäksi 47 a §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun täytäntöönpanossa noudatetaan mainitun pykälän 2, 3 ja 6 momenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

53.

Laki

jätelain 133 ja 140 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan jätelain (646/2011) 133 §:n 4 momentti ja
muutetaan 140 § seuraavasti:

140 §

Laiminlyöntimaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn laiminlyöntimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

54.

Laki

sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 20 a §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 649/2014, sekä
muutetaan 17 §, ja 34 §, sellaisena kuin niistä on 34 § laissa 649/2014, seuraavasti:

17 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrää Energiamarkkinaviraston kirjallisesta esityksestä markkinaoikeus.

34 §

Seuraamusmaksun ja rikemaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun ja rikemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

55.

Laki

sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 335 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 335 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1182/2023, seuraavasti:

335 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

56.

Laki

eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain (1069/2021) 36 §:n 5 momentti, 37 §:n 2 momentti ja 43 §:n 3 momentti seuraavasti:

36 §

Eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

37 §

Eläimen tunnistusasiakirjan mukana pitämistä ja esittämistä koskevan velvollisuuden rikkomisesta määrättävä liikennevirhemaksu

Liikennevirhemaksun määräämisestä, tiedoksiannosta ja muutoksenhausta säädetään tieliikennelaissa (729/2018). Liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

43 §

Muutoksenhaku

Toimivaltaisen viranomaisen päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. Tämän lain nojalla

määrätyn seuraamusmaksun ja liikennevirhemaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

57.

Laki

jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain 11 ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (265/2022) 11 §:n 1 ja 2 momentti sekä 15 § seuraavasti:

11 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrää Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.
Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi.

15 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

58.

Laki

lannoitelain 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lannoitelain (711/2022) 37 §:n 2 ja 4 momentti seuraavasti:

37 §

Lannoitevalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Seuraamusmaksu jätetään määräämättä tai määrätään maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

59.

Laki

eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 63 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) 63 a §:n 2 ja 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1118/2022, seuraavasti:

63 a §

Sivutuotevalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu jätetään määräämättä tai määrätään maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

60.

Laki

avaruustoiminnasta annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan avaruustoiminnasta annetun lain (63/2018) 21 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 97/2023, ja
muutetaan 21 §:n 7 momentti, sellaisena kuin se on laissa 97/2023, seuraavasti:

21 §

Seuraamusmaksu

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

61.

Laki

verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta annetun lain 4 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta annetun lain (99/2023) 4 §:n 5 momentti ja
muutetaan 7 § seuraavasti:

7 §

157

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

62.

Laki

vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 144 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (541/2023) 144 § seuraavasti:

144 §

Liikennevirhemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

63.

Laki

luotsauslain 70 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luotsauslain (561/2023) 70 §:n 1 ja 4 momentti seuraavasti:

70 §

Seuraamusmaksun määrääminen tai määräämättä jättäminen

Seuraamusmaksun määrää Liikenne- ja viestintävirasto. Seuraamusmaksu määrätään esittelystä.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

64.

Laki

arpajaislain 62 h ja 62 k §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan arpajaislain (1047/2001) 62 h §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1284/2021, ja
muutetaan 62 k §, sellaisena kuin se on laissa 1284/2021, seuraavasti:

62 k §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

65.

Laki

kaupparekisterilain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupparekisterilain (564/2023) 27 § seuraavasti:

27 §

Kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksun ja tilinpäätöksen myöhästymismaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksun ja tilinpäätöksen myöhästymismaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

66.

Laki

verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain (18/2024) 29 § seuraavasti:

29 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

67.

Laki

alusliikennepalvelulain 29 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alusliikennepalvelulain (623/2005) 29 a §, sellaisena kuin se on laissa 1311/2023, seuraavasti:

29 a §

Liikennevirhemaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

68.

Laki

hiilen energiakäytön kieltämisestä annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan hiilen energiakäytön kieltämisestä annetun lain (416/2019) 16 § seuraavasti:

16 §

Seuraamusmaksun ja muiden maksujen periminen

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Tämän lain mukaiset muut maksut ja kustannukset ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

69.

Laki

Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanosta annetun lain (326/1963) 3 § seuraavasti:

3 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitetun tuomion tai päätöksen täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Sakkoa ei kuitenkaan Suomessa saa muuntaa vankeudeksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

70.

Laki

kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain (21/1987) 14 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 9/1994, seuraavasti:

14 §

Kun vieraan valtion tuomioistuimen määräämä menettämisseuraamus pannaan Suomessa täytäntöön, menee menetetyksi tuomittu omaisuus tai esine Suomen valtiolle. Vieraan valtion viranomaisen pyynnöstä oikeusministeriö voi kuitenkin päättää, että omaisuus, osa siitä tai menetetyksi tuomittu esine luovutetaan vieraalle valtiolle. Tämän lain nojalla täytäntöönpanotavan menettämisseuraamuksen täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

71.

Laki

vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta annetun lain 8 ja 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta annetun lain (231/2007) 8 §:n 3 momentti ja 11 §:n 3 momentti, seuraavasti:

8 §

Toimivaltainen käräjäoikeus

Oikeusrekisterikeskuksen 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jollei käräjäoikeus toisin määrää.

11 §

Muutoksenhaku käräjäoikeuden päätökseen

Käräjäoikeuden ja hovioikeuden päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jollei muutoksenhakutuomioistuin toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

72.

Laki

**kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen
lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen
soveltamisesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen
lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta
annetun lain (559/2012) 3 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 344/2023, seuraavasti:

3 a §

Asiakirjarikkomuksesta määrättävä liikennevirhemaksu

Liikennevirhemaksun määräämisestä, tiedoksiannosta ja muutoksenhausta säädetään
tieliikennelaissa (729/2018). Liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon
täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

73.

Laki

kasvinsuojeluaineista annetun lain 40 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 40 a §:n 2, 4 ja 5 momentti,
sellaisina kuin ne ovat laissa 544/2024, seuraavasti:

40 a §

Kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus, toistuvuus ja vahingollisuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi.
Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

74.

Laki

ilmailulain 151 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ilmailulain (864/2014) 151 c §, sellaisena kuin se on laissa 649/2024, seuraavasti:

151 c §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

75.

Laki

merityösopimuslain 2 luvun 6 b ja 6 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan merityösopimuslain (756/2011) 2 luvun 6 b §:n 2 momentti ja 6 c §, sellaisina kuin ne ovat laissa 943/2024, seuraavasti:

2 luku

Työnantajan velvollisuudet

6 b §

Laiminlyöntimaksu

Laiminlyöntimaksun määrää työsuojeluviranomainen. Laiminlyöntimaksun määrä on vähintään 1 000 ja enintään 10 000 euroa. Laiminlyöntimaksun suuruutta arvioitaessa otetaan huomioon työnantajan koko, tahallisuus ja laiminlyönnin toistuvuus. Jos samalla kertaa olisi määrättävä laiminlyöntimaksu kahdesta tai useammasta laiminlyönnistä, määrätään laiminlyönneistä yhteinen maksu, joka on enintään 15 000 euroa.

6 c §

Laiminlyöntimaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn laiminlyöntimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

76.

Laki

fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta annetun lain 34 ja 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta annetun lain (1066/2024) 34 §:n 1 momentti ja 35 § seuraavasti:

34 §

Päästöoikeuden ylitysmaksu

Energiaviraston on määrättävä säännelty yhteisö maksamaan päästöoikeuden ylitysmaksu, jos säännelty yhteisö ei palauta toukokuun loppuun mennessä edellisen kalenterivuoden päästöjään vastaavaa määrää päästöoikeuksia 23 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

35 §

Ylitysmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn päästöoikeuden ylitysmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

77.

Laki

henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain (639/2019) 46 §:n 2 momentti seuraavasti:

46 §

Sotilasoikeudenhoidossa käsiteltävien henkilötietojen poistaminen

Tieto tuomioistuimen sotilasoikeudenkäyntimenettelyssä määräämästä rangaistuksesta poistetaan noudattaen rikosrekisterilain (770/1993) 10 §:ää ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain 51 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 20.2.2025

Pääministeri

Petteri Orpo

Oikeusministeri Leena Meri

1.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 10–12 §,
muutetaan 1 ja 2 §, 3 §:n otsikko ja 1 momentti, 4–9, 13, 19, 23 §, 5 luvun otsikko, 46–48, 50–52 sekä 54 §,
sellaisina kuin niistä ovat 1 § osaksi laeissa 224/2008, 462/2011, 348/2013, 257/2014, 671/2015, 470/2017, 1052/2018, 301/2019, 659/2019, 570/2020, 900/2020, 118/2021, 1288/2021, 1209/2022, 585/2023, 1183/2023, 23/2024, 36/2024, 545/2024, 651/2024, 845/2024, 952/2024 ja 1122/2024, 2 § osaksi laeissa 1206/2005, 348/2013, 257/2014 ja 671/2015, 4 § laissa 379/2010, 5 § osaksi laeissa 1206/2005 ja 757/2010, 6 § laissa 757/2010, 19 § osaksi laissa 632/2019, 46 ja 48 laissa 1058/2018, 50 §:n ruotsinkielinen sanamuoto osaksi laissa 1058/2018 ja 52 § laissa 348/2013, sekä
lisätään lakiin uusi 4 a, 4 b, 23 a, 47 a ja 47 b § sekä siitä lailla 1058/2018 kumotun 49 §:n tilalle uusi 49 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

1 luku

Yleiset säännökset

Yleiset säännökset

1 §

1 §

Lain soveltamisala

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädettyssä järjestyksessä pannaan täytäntöön seuraavat seuraamukset:

Tässä laissa säädetään seuraavien rikosoikeudellisten rangaistusten täytäntöönpanosta:

1) rikoslain (39/1889) 2 a luvun 3 §:n 1 momentin mukaisesti päiväsakoin vahvistettu sakko sekä uhkasakko, yhteisösakko, rikesakko ja kurinpitosakko (sakko);

1) rikesakko;
2) sakko;
3) yhteisösakko;
4) kurinpitosakko.

2) kurinpitosakko, joksi poistumiskielto on sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014) 84 §:n 1 momentin nojalla tai aresti mainitun lain 85 §:n 1 momentin nojalla muunnettu;

3) omaisuuteen tai rahamäärään kohdistuva menettämisseuraamus;

3 a) rikoslain 44 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläimen tappamismääräys;

3 b) sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 22 §:n 3 momentissa tarkoitettu verkkoviestin poistamis- ja hävittämismääräys;

4) rikokseen perustuva valtiolle tuomittu korvaus;

5) muussa kuin rikosasiassa valtiolle tuomittu korvaus, jos syyttäjä on esiintynyt siinä virkansa puolesta;

6) valtiolle tuomittu korvaus, joka perustuu sen varoista suoritettujen oikeudenkäyntiin liittyvien kustannusten korvaamiseen;

6 a) rikosuhrimaksu;

7) rikosvahinkolain (1204/2005) 31 §:n mukaiseen valtion takautumisoikeuteen perustuva saaminen vahingosta vastuussa olevalta ja saman lain 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuun takaisinperintää koskevaan päätökseen perustuva valtion saaminen korvauksen saajalta;

8) oikeudenkäymiskaaren 14 luvun 7 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko;

9) vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta «täytäntöönpanosta» ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa (231/2007) tarkoitettu taloudellinen seuraamus, vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta menetetyksi tuomitsemista koskeviin päätöksiin tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa (222/2008) tarkoitettu menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös sekä jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/1805 ja jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroista tunnustamista Euroopan unionissa koskevan asetuksen

soveltamisesta annetussa laissa (895/2020) tarkoitettu menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös;

10) työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2016) 24 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu taloudellista hallinnollista seuraamusta tai sakkoa koskeva päätös;

11) rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rikemaksu ja 8 luvun 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

12) luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 83 artiklassa tarkoitettu hallinnollinen seuraamusmaksu;

13) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 38 §:ssä tarkoitettu rikemaksu ja 40 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

14) lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain (657/2019) 13 §:ssä tarkoitettu lentoliikenteen harjoittajan seuraamusmaksu;

15) Finanssivalvonnan tai tuomioistuimen määräämä kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetussa laissa (566/2020) tarkoitettu seuraamusmaksu;

16) elintarvikemarkkinalain (1121/2018) 12 a §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

17) markkinaoikeuden määräämä arpajaislaissa (1047/2001) tarkoitettu seuraamusmaksu; (20.12.2022/1209)

18) ulkomaalaislain (301/2004) 179 §:ssä tarkoitettu liikenteenharjoittajan seuraamusmaksu; (23.3.2023/585)

19) kaupparekisterilain (564/2023) 24 §:ssä tarkoitettu kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksu ja 25 §:ssä tarkoitettu tilinpäätöksen myöhästymismaksu.

Siten kuin tässä laissa säädetään, pannaan täytäntöön myös:

Tässä laissa säädetään seuraavien rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanosta:

1) rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettu rikemaksu ja 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

1) merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu öljypäästömaksu;

2) tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) 9 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;

3) työsopimuslain (55/2001) 2 luvun 7 b §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu ja 11 a luvun 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu sekä merityösopimuslain (756/2011) 2 luvun 6 b §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;

4) työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 35 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;

5) kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain (658/2013) 6 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;

6) yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 49 §:ssä tarkoitettu rikkomusmaksu ja 51 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

7) alkoholilain (1102/2017) 71 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

8) siemenlain (600/2019) 35 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

9) kasvinterveyslain (1110/2019) 26 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

10) eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain (1277/2019) 15 §:ssä tarkoitettu tuontivalvonnan seuraamusmaksu;

11) tieliikennelain (729/2018) 161 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

12) ajokorttilain (386/2011) 93 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

13) vesiliikennelain (782/2019) 122 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

14) liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 268 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

15) ajoneuvolain (82/2021) 195 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu ja 189–192 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

16) rehulain (1263/2020) 51 §:ssä tarkoitettu rehuvalvonnan seuraamusmaksu;

17) elintarvikelain (297/2021) 67 §:ssä tarkoitettu elintarvikevalvonnan seuraamusmaksu;

2) luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 83 (yleinen tietosuojasetus) artiklassa tarkoitettu hallinnollinen seuraamusmaksu;

3) Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 38 §:ssä tarkoitettu rikemaksu ja 40 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

4) lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain (657/2019) 13 §:ssä tarkoitettu lentoliikenteen harjoittajan seuraamusmaksu;

5) Finanssivalvonnan tai tuomioistuimen määräämä kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetussa laissa (566/2020) tarkoitettu seuraamusmaksu;

6) elintarvikemarkkinalain (1121/2018) 12 a §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

7) markkinaoikeuden määräämä arpajaislaissa (1047/2001) tarkoitettu seuraamusmaksu;

8) ulkomaalaislain (301/2004) 179 §:ssä tarkoitettu liikenteenharjoittajan seuraamusmaksu;

9) kaupparekisterilain (564/2023) 24 §:ssä tarkoitettu kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksu ja 25 §:ssä tarkoitettu tilinpäätöksen myöhästymismaksu;

10) merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 3 luvun 1 §:ssä tarkoitettu öljypäästömaksu sekä 7 b luvun 1 §:ssä tarkoitettu kasvihuonekaasuintensiteettimaksu ja mainitun luvun 2 §:ssä tarkoitettu maasähkön käyttövelvoitteen laiminlyönnistä määrättävä maksu;

11) tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) 9 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;

12) työsopimuslain (55/2001) 2 luvun 7 b §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu ja 11 a luvun 3 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu

18) eläintautilain (76/2021) 94 a §:ssä tarkoitettu eläintautivalvonnan seuraamusmaksu;

19) eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain (1069/2021) 36 §:ssä tarkoitettu eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivalvonnan seuraamusmaksu ja 37 §:ssä tarkoitettu eläimen tunnistusasiakirjan mukana pitämistä ja esittämistä koskevan velvollisuuden rikkomisesta määrättävä liikennevirhemaksu;

20) luonnonmukaisesta tuotannosta annetun lain (1330/2021) 38 §:ssä tarkoitettu luomuvälvönän seuraamusmaksu;

21) jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (265/2022) 8 ja 9 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

22) lannoitelain (711/2022) 37 §:ssä tarkoitettu lannoitevalvonnan seuraamusmaksu;

23) eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) 63 a §:ssä tarkoitettu sivutuotevalvonnan seuraamusmaksu;

24) avaruustoiminnasta annetun lain (63/2018) 21 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

25) verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta annetun lain (99/2023) 4 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

26) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (541/2023) 141 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu ja 142 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

27) luotsauslain (561/2023) 68 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

28) sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 334 a §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

29) verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain (18/2024) 14–17 ja 20 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

30) alusliikennepalvelulain (623/2005) 29 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

31) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 40 a §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksu;

sekä merityösopimuslain (756/2011) 2 luvun 6 b §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;

13) työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2016) 35 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;

14) kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain (658/2013) 6 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;

15) yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 49 §:ssä tarkoitettu rikkomusmaksu ja 51 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

16) alkoholilain (1102/2017) 71 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

17) siemenlain (600/2019) 35 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

18) kasvinterveyslain (1110/2019) 26 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

19) eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain (1277/2019) 15 §:ssä tarkoitettu tuontivalvonnan seuraamusmaksu;

20) tieliikennelain (729/2018) 161 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

21) ajokorttilain (386/2011) 93 §:n 2 momentissa tarkoitettu liikennevirhemaksu;

22) vesiliikennelain (782/2019) 122 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

23) liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 268 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

24) ajoneuvolain (82/2021) 195 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu ja 189–192 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

25) rehulain (1263/2020) 51 §:ssä tarkoitettu rehuvalvonnan seuraamusmaksu;

26) elintarvikelain (297/2021) 67 §:ssä tarkoitettu elintarvikevalvonnan seuraamusmaksu;

27) eläintautilain (76/2021) 94 a §:ssä tarkoitettu eläintautivalvonnan seuraamusmaksu;

28) eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain (1069/2021) 36 §:ssä tarkoitettu eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivalvonnan seuraamusmaksu ja 37 §:ssä tarkoitettu eläimen tunnistusasiakirjan mukana pitämistä ja esittämistä koskevan

Voimassa oleva laki

32) ilmailulain (864/2014) 151 a ja 151 b §:ssä tarkoitetut seuraamusmaksut;

33) uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 11, 11 a ja 11 e §:ssä tarkoitetut seuraamusmaksut ja 12 §:ssä tarkoitettu virhemaksu

Ehdotus

velvollisuuden rikkomisesta määrättävä liikennevirhemaksu;

29) luonnonmukaisesta tuotannosta annetun lain (1330/2021) 38 §:ssä tarkoitettu luomuvälvönnän seuraamusmaksu;

30) jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain (265/2022) 8 ja 9 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

31) lannoitelain (711/2022) 37 §:ssä tarkoitettu lannoitevälvönnän seuraamusmaksu;

32) eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) 63 a §:ssä tarkoitettu sivutuotevälvönnän seuraamusmaksu;

33) avaruustoiminnasta annetun lain (63/2018) 21 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

34) verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta annetun lain (99/2023) 4 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

35) vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (541/2023) 141 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu ja 142 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

36) luotsauslain (561/2023) 68 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

37) sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 333 §:ssä tarkoitettu teleyrityksen seuraamusmaksu, 334 §:ssä tarkoitettu televisio- tai radiotoiminnan harjoittajan seuraamusmaksu ja 334 a §:ssä tarkoitettu datan välityspalvelujen tarjoajan seuraamusmaksu;

38) verkon välityspalvelujen välvönnästä annetun lain (18/2024) 14–17 ja 20 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

39) alusliikennepalvelulain (623/2005) 29 §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

40) ylikuormamaksusta annetussa laissa (51/1982) tarkoitettu ylikuormamaksu;

41) kilpailulain (948/2011) 12, 37 a ja 47 a §:ssä tarkoitetut seuraamusmaksut;

42) jätelain (646/2011) 131 §:ssä tarkoitettu laiminlyöntimaksu;

43) sähkö- ja maakaasumarkkinoiden välvönnästä annetun lain (590/2013) 16 §:ssä

tarkoitettu seuraamusmaksu ja 20 a §:ssä tarkoitettu rikemaksu;

44) päästökauppalain (1270/2023) 92 §:ssä tarkoitettu päästöoikeuden ylitysmaksu;

45) tilintarkastuslain (1141/2015) 10 luvun 5 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

46) julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain (1531/2011) 100 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

47) julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 158 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

48) pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain (571/2019) 12 §:ssä tarkoitettu rikemaksu;

49) biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain (418/2019) 13 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 14 §:ssä tarkoitettu virhemaksu;

50) uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain (446/2007) 11, 11 a § ja 11 e §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu ja 12 §:ssä tarkoitettu virhemaksu;

51) hiilen energiakäytön kieltämisestä annetun lain (416/2019) 13 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

52) kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (559/2012) 3 a §:ssä tarkoitettu liikennevirhemaksu;

53) kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 40 a §:ssä tarkoitettu kasvinsuojeluainevalvonnan seuraamusmaksu;

54) ilmailulain (864/2014) 151 a ja 151 b §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;

55) fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta annetun lain (1066/2024) 34 §:ssä tarkoitettu päästöoikeuden ylitysmaksu.

Tässä laissa säädetään seuraavien muiden rahamääräisten seuraamusten, maksujen ja korvausten täytäntöönpanosta:

1) rahamäärään kohdistuva menettämisseuraamus;

uusi 3 momentti

- 2) uhkasakko;
- 3) rikosuhrimaksu;
- 4) oikeudenkäymiskaaren 14 luvun 7 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 54 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko;
- 5) rikokseen perustuva valtiolle tuomittu korvaus;
- 6) muussa kuin rikosasiassa valtiolle tuomittu korvaus, jos syyttäjä on esiintynyt siinä virkansa puolesta;
- 7) valtiolle tuomittu korvaus, joka perustuu sen varoista suoritettujen oikeudenkäyntiin liittyvien kustannusten korvaamiseen;
- 8) rikosvahinkolain (1204/2005) 31 §:n mukaiseen valtion takautumisoikeuteen perustuva saatava vahingosta vastuussa olevalta ja mainitun lain 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuun takaisinperintää koskevaan päätökseen perustuva saatava korvauksen saajalta.
- 9) seuraavat muualla kuin Suomessa määrättyt seuraamukset:
 - a) vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa (231/2007) tarkoitettu taloudellinen seuraamus;
 - b) vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta menetetyksi tuomitsemista koskeviin päätöksiin tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa (222/2008) tarkoitettu menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös;
 - c) jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroisesta tunnustamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/1805 ja jäädyttämistä ja menetetyksi tuomitsemista koskevien päätösten vastavuoroista tunnustamista Euroopan unionissa koskevan asetuksen

uusi 4 momentti

soveltamisesta annetussa laissa (895/2020) tarkoitettu menetetyksi tuomitsemista koskeva päätös;

d) Suomen ja muiden pohjoismaiden välisestä yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanossa annetun lain (326/1963) 1 §:ssä tarkoitettu seuraamus;

e) kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain (21/1987) 1 §:ssä tarkoitettu menettämisseuraamus;

f) työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 24 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu taloudellista hallinnollista seuraamusta tai sakkoa koskeva päätös

g) kilpailulain 44 a §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu-, sakko- tai uhkasakkopäätös.

Tässä laissa säädetään seuraavien omaisuuden kohdistuvien seuraamusten ja määräysten täytäntöönpanosta:

1) esineeseen kohdistuva menettämisseuraamus;

2) rikoslain (39/1889) 44 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläimen tappamismääräys;

3) sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 22 §:n 3 momentissa tarkoitettu verkkoviestin hävittämismääräys.

Tässä laissa säädetään lisäksi sakon muuntorangaistuksen määrittämisestä.

uusi 5 momentti

2 §

Seuraamusten täytäntöönpanokelpoisuus

Sakon, omaisuuden kohdistuvan menettämisseuraamuksen ja rikosuhrimaksun täytäntöönpanoon on ryhdyttävä, kun ratkaisu, jolla kyseinen seuraamus on määrätty, on tullut lainvoimaiseksi tai kun ratkaisu on pantavissa täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio. Sakon ja rikesakon määrittämisestä annetun lain (754/2010) nojalla annetun sakkomääräyksen, rikesakkomääräyksen, rangaistusmääräyksen sekä sakkomääräyksen tai

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) seuraamuksella 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua rikosoikeudellista rangaistusta, 1 §:n 2 momentissa tarkoitettua rangaistusluonteista hallinnollista seuraamusta, 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua muuta rahamääräistä seuraamusta, maksua ja korvausta, 1 §:n 4 momentissa tarkoitettua omaisuuden kohdistuvaa seuraamusta ja määräystä ja 1 §:n 5 momentissa tarkoitettua sakon muuntorangaistusta;

rangaistusmääräyksen yhteydessä määrätyn rikosuhrimaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään mainitun lain 38 §:n 2 momentissa.

2) saatavalla 1 §:n 1 momentissa tarkoitetun rikosoikeudellisen rangaistuksen, 1 §:n 2 momentissa tarkoitetun rangaistusluonteisen hallinnollisen seuraamuksen ja 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun muun rahamääräisen seuraamuksen, maksun ja korvauksen rahamäärää tai sen maksamatta olevaa osaa.

Sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 84 §:n 1 momentissa ja 85 §:n 1 momentissa tarkoitettu kurinpitosakko, joksi poistumiskielto tai aresti on muunneltu, on täytäntöönpanokelpoinen heti muuntamisen jälkeen.

Rahamäärään kohdistuvaa menettämisseuraamusta ja 1 §:n 4–6 kohdassa tarkoitettua korvausta koskeva lainvoimaa vailla oleva ratkaisu voidaan panna täytäntöön siten kuin ulosottolaissa (37/1895) säädetään lainvoimaa vailla olevan maksuvelvoitetta koskevan tuomion täytäntöönpanosta.

Edellä 1 §:n 7 kohdassa tarkoitettujen saamisten täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään erikseen.

Eläinsuojelurikokseen liittyvän eläimen tuomitsemista valtiolle menetetyksi koskevan ratkaisun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään rikoslain 17 luvun 23 a §:n 4 momentissa. Tuomioistuimen antaman eläimen tappamismääräyksen täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään rikoslain 44 luvun 15 §:n 2 momentissa. Sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 22 §:n 3 momentissa tarkoitetun tuomioistuimen antaman verkkoviestin poistamis- ja hävittämismääräyksen täytäntöönpanokelpoisuuteen sovelletaan, mitä tämän pykälän 1 momentissa säädetään menettämisseuraamuksen määräävän ratkaisun täytäntöönpanokelpoisuudesta.

*Täytäntöönpanosta huolehtiminen ja valtion
puhevallan käyttäminen*

Oikeusrekisterikeskuksen tehtävänä on huolehtia tässä laissa tarkoitetusta täytäntöönpanosta ja käyttää muutenkin valtion puhevaltaa Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöön pantavina oleviin seuraamuksiin liittyvissä asioissa.

—————

Oikeusrekisterikeskus vastaa tässä laissa tarkoitetusta täytäntöönpanosta ja käyttää valtion puhevaltaa täytäntöön pantavina oleviin seuraamuksiin liittyvissä asioissa.

—————

4 §

Täytäntöönpanoilmoitukset

Tässä laissa säädettyssä järjestyksessä täytäntöön pantavia seuraamuksia määrävän viranomaisen on ilmoitettava ratkaisustaan sekä Valtiokonttorin rikosvahinkolain nojalla suorittamastaan korvauksesta Oikeusrekisterikeskukselle.

Oikeushallinnon viranomainen ilmoittaa ratkaisustaan merkitsemällä sitä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Merkinnän tekemiseen sovelletaan, mitä oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä annetussa laissa (372/2010) ja sen nojalla säädetään.

Muun kuin oikeushallinnon viranomaisen ilmoituksen sisällöstä ja antamisajankohdasta

4 §

Täytäntöönpanoilmoitukset

Tuomioistuimen ja muun viranomaisen on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle ratkaisustaan, jolla se on määrännyt 1 §:ssä tarkoitetun seuraamuksen. Oikeusrekisterikeskukselle on ilmoitettava myös ratkaisun muuttamisesta, poistamisesta tai kumoamisesta ja siitä, jos ratkaisua ei muuteta muutoksenhakumenettelyssä. Tuomioistuimen ja muun viranomaisen on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle tässä laissa tarkoitettua seuraamusta koskevasta täytäntöönpanon kieltämisestä tai keskeyttämisestä. Oikeusministeriön on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle, jos henkilö on kokonaan tai osittain armahdettu 1 §:ssä tarkoitetun rikosoikeudellisen seuraamuksen suorittamisesta.

Oikeushallinnon viranomainen ilmoittaa ratkaisustaan tallentamalla sitä koskevat tiedot oikeushallinnon valtakunnallisen tietovarannon ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään. Tietojen tallentamisesta säädetään oikeushallinnon valtakunnallisesta tietovarannosta annetussa laissa (955/2020).

Voimassa oleva laki

Ehdotus

säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Muu kuin oikeushallinnon viranomainen ilmoittaa ratkaisustaan toimittamalla Oikeusrekisterikeskukselle seuraamuksen täytäntöönpanoa varten tarvittavat tiedot.

Edellä 3 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa asioissa tuomioistuimen on tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädetyistä poiketen ilmoitettava ratkaisustaan Oikeusrekisterikeskuksen sijasta itseperinnästä vastaavalle viranomaiselle.

4 a §

uusi 4 a §

Seuraamusten täytäntöönpanokelpoisuus

Seuraamuksen täytäntöönpanoon on ryhdyttävä ilman aiheetonta viivytystä, kun ratkaisu, jolla seuraamus on määrätty, on tullut lainvoimaiseksi tai kun ratkaisu on pantavissa täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

Poiketen 1 momentissa säädetyistä:

1) rahamäärään kohdistuva menettämisseuraamus ja uhkasakkolain nojalla tuomittu uhkasakko voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana;

2) tämän lain 1 §:n 3 momentin 5 kohdassa tarkoitettua korvausta koskeva lainvoimaa vailla oleva ratkaisu voidaan panna täytäntöön siten kuin ulosottokaareissa (705/2007) säädetään lainvoimaa vailla olevan maksuvelvoitetta koskevan tuomion täytäntöönpanosta.

Rikosvahinkolain 31 §:n mukaiseen valtion takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään rikosvahinkolain 31 b §:ssä. Eläinsuojelurikokseen liittyvän eläimen tuomitsemista valtiolle menetetyksi koskevan ratkaisun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään rikoslain 17 luvun 23 a §:n 4 momentissa ja tuomioistuimen antaman eläimen tappamismääräyksen täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään rikoslain 44 luvun 15 §:n 2 momentissa.

4 b §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

uusi 4 b §

Seuraamusten raukeaminen

Rangaistusluonteinen hallinnollinen seuraamus, rikosuhrimaksu, oikeudenkäymiskaaren 14 luvun 7 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko, oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 54 §:ssä tarkoitettu järjestyssakko ja uhkasakkolain nojalla tuomittu uhkasakko raukeavat viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä. Mainittu seuraamus raukeaa myös maksuvelvollisen kuollessa.

Raukeamisaika päättyy lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivää järjestysnumeroltaan vastaavaa päivää edeltävän vuorokauden päättyessä.

Jos ennen 1 momentissa tarkoitettua seuraamuksen raukeamista on toimitettu ulosmittaus tai se on ilmoitettu ulosottokaaren 5 luvussa tarkoitettussa myynnissä, raukeaminen ei estä maksun saamista ulosmitatuista varoista.

Rikesakon, sakon, yhteisösakon, kurinpitosakon, menettämisseuraamuksen, rikoslain 44 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläimen tappamismääräyksen ja sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 22 §:n 3 momentissa tarkoitettua verkkoviestin hävittämismääräyksen sekä oikeudenkäynnin kulun turvaamiseksi ja ulosottokaaren (705/2007) nojalla tuomitun uhkasakon raukeamisesta säädetään rikoslaissa (39/1889). Tämän lain 1 §:n 3 momentin 5–8 kohdassa tarkoitettua korvauksen vanhentumisesta säädetään velan vanhentumisesta annetussa laissa (728/2003).

2 luku

2 luku

Saatavan täytäntöönpano

Saatavan täytäntöönpano

5 §

5 §

Maksutilaisuuden varaaminen

Maksutilaisuuden varaaminen

Tässä laissa säädettyssä järjestyksessä täytäntöön pantavan sakon ja muun rahamääräisen seuraamuksen (saatavan) ensimmäisenä asteena määrävän viranomaisen, itseperinnästä huolehtivan viranomaisen ja 1 §:n 7 kohdassa tarkoitettujen saamisten osalta Oikeusrekisterikeskuksen on varattava maksuvelvolliselle tilaisuus maksaa rahamäärä heti.

Sakkovaatimuksen ja rangaistusvaatimuksen käyttämisen yhteydessä maksutilaisuuden varaa vaatimuksen antava virkamies.

6 §

Oikeus saatavan maksamiseen

Maksuvelvollisella on oikeus suorittaa sakko jo ennen seuraamusta koskevan ratkaisun täytäntöönpanokelpoiseksi tulemistä. «Sakon» ja rikesakon määräämisestä annetun lain mukaisessa menettelyssä rikkomuksesta epäillyllä on oikeus suorittaa menetetyksi vaadittu rahamäärä, kun sakkovaatimus tai rangaistusvaatimus on annettu hänelle tiedoksi.

Maksaminen ei estä maksuvelvollista hakemasta muutosta siihen ratkaisuun, jolla kysymyksessä oleva seuraamus on määrätty, taikka vastustamasta «sakon» ja rikesakon määräämisestä annetun lain 3 luvussa tarkoitettua rikesakkomääräystä.

Suoritetusta maksusta huolimatta täytäntöönpano maksettua rahamäärää vastaavalta osalta katsotaan päättyneeksi vasta, kun ratkaisu on tullut lainvoimaiseksi.

7 §

Saatavan ensimmäisenä asteena maksettavaksi määränneen tuomioistuimen tai muun viranomaisen on varattava maksuvelvolliselle tilaisuus saatavan maksamiseen. Maksutilaisuuden varaa kuitenkin Oikeusrekisterikeskus 1 §:n 3 momentin 8 kohdassa tarkoitettua saatavaa täytäntöön pantaessa, itseperinnästä vastaava viranomainen 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua saatavaa täytäntöön pantaessa ja sakkovaatimuksen antava virkamies sakkovaatimuksen käyttämisen yhteydessä.

Maksutilaisuus varataan liittämällä saatavaa koskevaan ratkaisuun tai vaatimukseen saatavan maksamista ja maksusuorituksen oikeaa kohdentamista varten tarvittavat tilitiedot ja muut tiedot. Ratkaisuun on myös liitettävä tieto siitä, että saatavan täytäntöönpanoon voidaan ryhtyä sen tultua täytäntöönpanokelpoiseksi.

6 §

Oikeusrekisterikeskuksen maksukehotus

Oikeusrekisterikeskuksen on tarkastettava, onko sen täytäntöön pantavana oleva täytäntöönpanokelpoinen saatava maksettu. Jos saatava on kokonaan tai osittain maksamatta, Oikeusrekisterikeskuksen on kehotettava maksuvelvollista suorittamaan maksamatta oleva rahamäärä asettamassaan, vähintään 14 päivän määräajassa.

Maksukehotusta ei tarvitse lähettää, jos sitä voidaan aikaisemman täytäntöönpanon vuoksi tai muusta syystä pitää ilmeisen tarpeettomana tai jos täytäntöönpano saattaisi vaarantua.

Oikeusrekisterikeskuksen on liitettävä maksukehotukseen saatavan maksamista ja maksusuorituksen oikeaa kohdentamista varten tarvittavat tilitiedot ja muut tiedot sekä tiedot toimenpiteistä, joihin voidaan ryhtyä, jos maksuvelvollinen ei maksa saatavaa vapaaehtoisesti

7 §

Oikeusrekisterikeskuksen maksukehotus

Oikeusrekisterikeskuksen on tarkastettava, onko sen täytäntöön pantavana oleva saatava maksettu ennakolta. Jos saatava on kokonaan tai osittain maksamatta, Oikeusrekisterikeskuksen on kehotettava maksuvelvollista hänen tiedossa olevaan osoitteeseensa lähetetyllä kehotuksella siinä asetetussa lyhyessä määräajassa suorittamaan maksamatta oleva rahamäärä.

Maksukehotusta ei tarvitse lähettää, jos sitä voidaan aikaisemman täytäntöönpanon johdosta tai muusta syystä pitää ilmeisen tarpeettomana tai jos ulosottotoimin tapahtuva täytäntöönpano saattaisi vaarantua.

8 §

Ulosoton hakeminen

Oikeusrekisterikeskuksen on haettava ulosottoa, jos maksukehotusta ei lähetetä tai jos lähetetty maksukehotus ei ole johtanut saatavan maksamiseen.

9 §

Ulosottolain soveltaminen

Saatavaa koskevassa ulosottotoimin tapahtuvassa täytäntöönpanossa on

Saatavan maksaminen

Saatava maksetaan valtiolle. Maksuvelvollisella on oikeus maksaa saatava seuraamuksen määräämistä koskevan ratkaisun antamisesta alkaen. Saatavan maksaminen ennen seuraamuksen määräämistä koskevan ratkaisun täytäntöönpanokelpoiseksi tulemistä ei estä maksuvelvollista hakemasta muutosta ratkaisuun.

Maksuvelvollinen voi maksaa saatavan 5 tai 6 §:ssä tarkoitetulle tilille tai käteissuorituksena ulosottomiehelle. Maksuvelvollinen voi maksaa vankeudeksi muunnettavissa olevan sakon tai uhkasakon käteissuorituksena muullekin 25 §:n 1 momentin mukaiselle haastamiseen oikeutetulle virkamiehelle tämän tavoittaessa maksuvelvollisen. Myös saatavan osasuoritus on otettava vastaan. Käteissuorituksen vastaan ottaneen virkamiehen on annettava käteissuorituksesta maksajalle kuitti. Käteissuoritus on tilitettävä Oikeusrekisterikeskukselle ilman aiheetonta viivästystä.

Maksuvelvollisen on saatavan maksamisen yhteydessä ilmoitettava saatavan maksamista ja maksusuorituksen oikeaa kohdentamista varten annetut tiedot.

8 §

Ulosoton hakeminen

Oikeusrekisterikeskuksen on haettava ulosottoa, jos maksukehotusta ei lähetetä tai jos saatavaa ei ole maksettu 6 §:ssä tarkoitetussa määräajassa taikka 14 §:ssä tarkoitetussa maksuajassa.

9 §

Ulosottokaaren soveltaminen

Saatavan ulosottotoimin tapahtuvasta täytäntöönpanosta säädetään

Voimassa oleva laki

Ehdotus

soveltuvin osin noudatettava ulosottolain säännöksiä maksuvelvoitteen täytäntöönpanosta, jollei tässä laissa toisin säädetä.

ulosottokaareissa (705/2007), jollei tässä laissa toisin säädetä.

Ulosottokaaren 3 luvun 33 §:n mukaisessa vireilletuloilmoituksessa on ulosottokaareissa säädetyn lisäksi ilmoitettava, että jollei vankeudeksi muunnettavissa olevaa sakkoa tai uhkasakkoa saada ulosottotoimintaan perityksi, maksuvelvollinen tullaan haastamaan muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin.

10 §

Ulosottomiehen maksukehotus ja ilmoitusvelvollisuus

Pykälä kumotaan

Tässä laissa tarkoitetun saatavaa koskevan asian saavuttua ulosottomiehelle hänen on kehotettava maksuvelvollista täyttämään maksuvelvollisuutensa lyhyessä määräajassa. Maksukehotusta ei tarvitse antaa, jos sitä voidaan aikaisemman täytäntöönpanon johdosta tai muusta syystä pitää ilmeisen tarpeettomana tai jos täytäntöönpano saattaisi vaarantua.

Maksukehotusta annettaessa maksuvelvolliselle on ilmoitettava, että saatava, jollei sitä vapaaehtoisesti suoriteta, voidaan periä häneltä ulosottotoimin ja että, jollei vankeudeksi muunnettavissa olevaa sakkoa saada ulosottotoimintaan perityksi, maksuvelvollinen tullaan haastamaan muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin. Maksuvelvolliselle on myös ilmoitettava mahdollisuudesta saada pyynnöstä maksuaikaa.

11 §

Maksuvelvolliselle annettavat tiedot

Pykälä kumotaan

Edellä 5 §:ssä tarkoitettua maksutilaisuutta varattaessa sekä 7 ja 10 §:ssä tarkoitettua maksukehotusta annettaessa maksuvelvolliselle on annettava tilisiirtolomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla saatavan maksamista ja maksusuorituksen oikeaa kohdentamista

Voimassa oleva laki

Ehdotus

varten tarvittavat tiedot siten kuin valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädetään.

12 §

Saatavan maksaminen

Pykälä kumotaan

Maksuvelvollisen on saatavan maksamisen yhteydessä ilmoitettava hänelle saatavan maksamista ja maksusuorituksen oikeaa kohdentamista varten annetut tiedot. Saatava voidaan suorittaa pankkiin, ulosottomiehelle ja vankeudeksi muunnettavissa olevien sakkojen osalta muullekin 25 §:n 1 momentin mukaiselle haastamiseen oikeutetulle virkamiehelle tämän tavoittaessa maksuvelvollisen. Myös saatavan osasuoritus on otettava vastaan.

Haastamiseen oikeutetun virkamiehen on annettava käteissuorituksesta maksajalle sellainen kuitti, josta säädetään valtion perimiskuitista annetussa asetuksessa (468/1978).

Maksujen tallettamisesta ja tilittämisestä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

13 §

Maksujen kohdentaminen

Kun maksuvelvollisen maksamat varat eivät riitä kaikkien häneltä samalla kertaa tässä laissa säädettyssä järjestyksessä ulosottotoimin perittävien saatavien suorittamiseksi, kertyneet varat on käytettävä ensin vankeudeksi muunnettavissa olevan sakon maksamiseen. Kohdentamista suoritettaessa maksu on lisäksi osoitettava niin, että useasta muunnettavasta sakosta tai muusta saatavasta maksu ensin kohdennetaan aikaisemmin määrätyle.

19 §

Etsintäkuuluttaminen

13 §

Maksujen kohdentaminen

Kun maksuvelvollisen maksamat varat eivät riitä kaikkien häneltä samalla kertaa tässä laissa säädettyssä järjestyksessä ulosottotoimin perittävien saatavien suorittamiseksi, kertyneet varat on käytettävä ensin vankeudeksi muunnettavissa olevan sakon ja uhkasakon maksamiseen. Kohdentamista suoritettaessa maksu on lisäksi osoitettava niin, että useasta muunnettavasta sakosta tai muusta saatavasta maksu ensin kohdennetaan aikaisemmin määrätyle.

19 §

Etsintäkuuluttaminen

Oikeusrekisterikeskuksen on etsintäkuulutettava maksuvelvollinen, jos vankeudeksi muunnettavissa olevaa sakkoa ei saada ulosottotoimin perittyä hänen omaisuudestaan ja jos hänen olinpaikkansa on tuntematon tai hänen voidaan olettaa pakoilevan perintätoimenpiteitä.

Etsintäkuuluttaminen käsittää poliisimieheen kohdistetun poliisin tietojärjestelmään toimitetun kehotuksen periä maksuvelvollisen tavatessaan 1 momentissa tarkoitettu saatava tai haastaa maksuvelvollinen muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin. Etsintäkuulutuksessa on mainittava saatavan maksamista ja maksusuorituksen tilittämistä varten tarvittavat tiedot sekä toimenpiteen syy, pyydetyt toimenpiteet, kuuluttava viranomainen, kuulutuksen vanhentumisajankohta ja muut kuulutuksen valvonnassa tarvittavat tiedot.

Etsintäkuuluttamiseen voidaan ryhtyä ilman ulosottomiehen antamaa estetodistusta, jos Oikeusrekisterikeskuksen käytettävissä olevien tietojen mukaan maksuvelvollinen on vailla vakinaista asunto-osoitetta, asuu ulkomailla tai jos ulosottomiehen mahdollisuuksia tavoittaa maksuvelvollinen voidaan muista vastaavista syistä pitää huonoina.

23 §

Kuittaaminen

Jos sillä viranomaisella, jonka olisi palautettava varoja maksuvelvolliselle, on täytäntöön pantavana häntä koskeva muu saatava, palautettava rahamäärä ja sille tuleva korko saadaan kuitata saatavan suoritukseksi. Kuittaamisesta on ilmoitettava maksuvelvolliselle.

uusi 2 momentti

Oikeusrekisterikeskuksen on etsintäkuulutettava maksuvelvollinen, jos vankeudeksi muunnettavissa olevaa sakkoa tai uhkasakkoa ei saada ulosottotoimin perittyä hänen omaisuudestaan ja jos hänen olinpaikkansa on tuntematon tai hänen voidaan olettaa pakoilevan perintätoimenpiteitä.

Etsintäkuuluttaminen käsittää poliisin tietojärjestelmään toimitetun kehotuksen periä maksuvelvollisen tavatessaan 1 momentissa tarkoitettu saatava tai haastaa maksuvelvollinen muuntorangaistuksen määräämistä koskevaan oikeudenkäyntiin. Etsintäkuulutuksessa on mainittava saatavan maksamista ja maksusuorituksen tilittämistä varten tarvittavat tiedot sekä toimenpiteen syy, pyydetyt toimenpiteet, kuuluttava viranomainen, kuulutuksen vanhentumisajankohta ja muut kuulutuksen valvonnassa tarvittavat tiedot.

Etsintäkuuluttamiseen voidaan ryhtyä ilman ulosottomiehen antamaa estetodistusta, jos Oikeusrekisterikeskuksen käytettävissä olevien tietojen mukaan maksuvelvollinen on vailla vakinaista asunto-osoitetta, asuu ulkomailla tai jos ulosottomiehen mahdollisuuksia tavoittaa maksuvelvollinen voidaan muista vastaavista syistä pitää huonoina.

23 §

Kuittaaminen

Jos sillä viranomaisella, jonka olisi palautettava varoja maksuvelvolliselle, on täytäntöön pantavana häntä koskeva muu saatava, palautettava rahamäärä ja sille tuleva korko saadaan kuitata saatavan suoritukseksi. Kuittaamisesta on ilmoitettava maksuvelvolliselle.

Kuittaamiseen saadaan käyttää myös varoja, jotka olisi suoritettava maksuvelvolliselle tämän lain 45 §:n taikka rikoslain 10 luvun 11 §:n 2 tai 3 momentin perusteella.

23 a §

uusi 23 a §

Saatavan täytäntöönpanon päätyminen

Saatavan täytäntöönpano päättyy, kun:
1) saatava on maksettu ja sen määräämistä koskeva ratkaisu on tullut lainvoimaiseksi;
2) saatava on rauennut ja mahdollisesti ulosmitatut varat on tilitetty Oikeusrekisterikeskukselle; tai
3) täytäntöönpanon päättymiseen on muu laissa säädetty peruste.

5 luku

5 luku

Sakkorekisteri

**Oikeusrekisterikeskuksen
täytäntöönpanotietojärjestelmä**

46 §

46 §

Sakkorekisterin käyttötarkoitus ja rekisterin tietojen käsittely

*Oikeusrekisterikeskuksen
täytäntöönpanotietojärjestelmä ja rekisterit*

Oikeusrekisterikeskus (rekisterinpitäjä) ylläpitää sakkorekisteriä, jota pidetään ja käytetään tässä laissa säädettyssä järjestyksessä täytäntöön pantavien asioiden täytäntöönpanoa varten.

Oikeusrekisterikeskus pitää täytäntöönpanotietojärjestelmää ja siihen kuuluvia sakkorekisteriä ja hallinnollisten seuraamusten rekisteriä. Sakkorekisteriä ja hallinnollisten seuraamusten rekisteriä pidetään tässä laissa tarkoitettujen seuraamusten täytäntöönpanoa ja korvausasioiden käsittelyä varten. Sakkorekisterin tietoja voidaan luovuttaa käytettäväksi myös henkilön luotettavuuden tai henkilökohtaisen soveltuvuuden selvittämisessä ja arvioinnissa.

Sakkorekisterin tietojen käsittelyyn oikeutettuja ovat Oikeusrekisterikeskuksen virkamiehet siltä osin kuin se on tarpeen heidän virkatehtäviensä suorittamiseksi.

Sakkorekisteriin sisältyvät tiedot 1 §:n 1 momentissa, 3 momentin 1, 3, 5, 7 ja 8 kohdassa, 9 kohdan a–e alakohdassa sekä 4 ja 5 momentissa tarkoitetuista rikosoikeudellisista seuraamuksista ja hallinnollisten seuraamusten rekisteriin tiedot 1 §:n 2 momentissa ja 3 momentin 2, 4 ja 6 kohdassa sekä 9 kohdan f ja g alakohdassa tarkoitetuista muista seuraamuksista. Sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin rekisterinpitäjä on Oikeusrekisterikeskus.

Sen lisäksi, mitä tässä tai muussa laissa säädetään, oikeudesta saada tieto viranomaisen julkisista asiakirjoista sekä

viranomaisen vaitiolovelvollisuudesta, asiakirjojen salassapidosta ja muista tietojen saantia koskevista yleisten ja yksityisten etujen suojaamiseksi välttämättömistä rajoituksista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) sekä muusta henkilötietojen käsittelystä luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679, tietosuojalaissa (1050/2018) sekä henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa (1054/2018).

Sen lisäksi, mitä tässä tai muussa laissa säädetään:

1) oikeudesta saada tieto viranomaisen julkisista asiakirjoista sekä viranomaisen vaitiolovelvollisuudesta, asiakirjojen salassapidosta ja muista tietojen saantia koskevista yleisten ja yksityisten etujen suojaamiseksi välttämättömistä rajoituksista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999);

2) muusta tiedonhallinnasta säädetään julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa (906/2019);

3) muusta henkilötietojen käsittelystä sakkorekisterissä säädetään henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetussa laissa (1054/2018);

4) muusta henkilötietojen käsittelystä hallinnollisten seuraamusten rekisterissä säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679, tietosuojalaissa (1050/2018).

47 §

Sakkorekisterin sisältämät tiedot

Sakkorekisteri sisältää täytäntöönpanotehtävien suorittamista varten seuraavat tiedot:

1) seuraamuksen kohteena olevan henkilön tunniste- ja yhteystiedot henkilötunnus mukaan lukien;

2) seuraamuksen laatu ja määrä;

47 §

Sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin sisältämät tiedot

Sakkorekisteri ja hallinnollisten seuraamusten rekisteri sisältävät seuraamusten täytäntöönpanoa ja korvausasioiden käsittelyä varten tiedot:

1) seuraamuksen kohteena olevan luonnollisen henkilön nimestä, henkilön yksilöintiin tarvittavasta tunnuksesta ja muusta välttämättömästä yksilöintitiedosta taikka oikeushenkilön nimestä ja yritys- ja yhteisötunnuksesta sekä tarvittavista luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön yhteystiedoista;

2) seuraamuksen määrittämisestä ja sisällöstä sekä muusta seuraamuksen yksilöinnistä;

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3) suoritettut täytäntöönpanotoimet ja niiden aika;

4) kertyneet rahamäärät;

5) täytäntöönpanon esteet;

6) muut täytäntöönpanotehtävien suorittamiseksi tarpeelliset tiedot.

Oikeusministeriö antaa tarkemmat määräykset tietojen teknisestä tallettamistavasta.

3) seuraamuksen täytäntöönpanokelpoisuudesta, täytäntöönpanon alkamisesta ja päättymisestä sekä suoritetuista täytäntöönpanotoimista;

4) seuraamuksen täytäntöönpanossa kertyneistä rahamääristä;

5) seuraamuksen täytäntöönpanon esteistä;

6) armahduksesta;

7) seuraamuksen täytäntöönpanon kannalta välttämättömistä muista kuin 1–6 kohdassa tarkoitetuista tiedoista.

47 a §

uusi 47 a §

Terveystietojen käsittely

Oikeusrekisterikeskus saa käsitellä sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin sisältämiä rekisteröidyn terveyttä koskevia tietoja vain, jos käsittely on välttämätöntä yksittäisen seuraamuksen täytäntöönpanossa tai korvausasian käsittelyssä.

47 b §

uusi 47 b §

Tietojen käsittely muuhun kuin niiden keräämis- ja tallentamistarkoitukseen

Oikeusrekisterikeskus saa käsitellä sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin sisältämiä tietoja muuhun kuin niiden alkuperäiseen keräämis- ja tallentamistarkoitukseen, jos se on välttämätöntä laillisuusvalvontatehtävässä taikka seuraamusten täytäntöönpanoon liittyvän valvonnan tai täytäntöönpanotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja saa myös käyttää, jos se on välttämätöntä Oikeusrekisterikeskuksen henkilöstön koulutuksen suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi. Tällöin tiedoista poistetaan henkilön yksilöinnin mahdollistavat tiedot.

48 §

Rekisterinpitäjän tiedonsaantioikeus

Rekisterinpitäjällä on sakkorekisterin ylläpitämiseksi ja lainmukaisten täytäntöönpanotehtävien hoitamista varten oikeus saada luonnollisen henkilön nimeä, henkilötunnusta, osoitetta ja kuolemaa koskevat ja muut vastaavat täytäntöönpanoa varten tarvittavat henkilön tavoittamiseen liittyvät tiedot väestötietojärjestelmästä ja oikeushenkilöä koskevat vastaavat tiedot asianomaisilta rekisteriviranomaisilta.

48 §

Oikeusrekisterikeskuksen
tiedonsaantioikeus

Sen lisäksi, mitä muualla laissa säädetään, Oikeusrekisterikeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä ja maksutta saada toiselta viranomaiselta tiedot, jotka ovat välttämättömiä seuraamuksen täytäntöönpanoa ja korvausasian käsittelyä tai rekisteriin merkinnän tekemistä varten seuraavasti:

1) väestötietojärjestelmästä tiedot henkilön nimestä, yksilöintiin tarvittavasta tunnuksesta, yhteystiedoista, kuolemasta ja muista yksilöintitiedoista sekä oikeushenkilöä koskevat vastaavat tiedot asianomaisilta rekisteriviranomaisilta;

2) oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä sekä diaari- ja asianhallintajärjestelmästä tiedot oikeusasian vaiheesta ja ratkaisusta;

3) poliisin henkilörekistereistä tiedot seuraamuksen määräämistä koskevasta ratkaisusta ja seuraamuksen määräämistä koskevan asian vaiheesta sekä poliisin suorittamista toimenpiteistä seuraamuksen täytäntöönpanossa;

4) Tullin henkilörekistereistä tiedot seuraamuksen määräämistä koskevasta ratkaisusta ja seuraamuksen määräämistä koskevan asian vaiheesta sekä Tullin suorittamista toimenpiteistä seuraamuksen täytäntöönpanossa;

5) Rajavartiolaitoksen henkilörekistereistä tiedot seuraamuksen määräämistä koskevasta ratkaisusta ja seuraamuksen määräämistä koskevan asian vaiheesta sekä Rajavartiolaitoksen suorittamista toimenpiteistä seuraamuksen täytäntöönpanossa;

6) Rikosseuraamuslaitoksen rikosseuraamusrekisteristä tiedot rikoksista ja tuomioista sekä rangaistuksen täytäntöönpanon tai tutkintavankeuden toimeenpanon alkamisesta ja päättymisestä, tiedot vangin ja tutkintavangin sijoittamisesta

Rikosseuraamuslaitoksessa sekä vangille ja tutkintavangille maksetusta käyttörahasta, toimintarahasta ja palkasta sekä siitä tehtävistä pidätyksistä sekä tiedot Rikosseuraamuslaitoksen suorittamista toimenpiteistä seuraamuksen täytäntöönpanossa;

7) ulosoton ulosottorekisteristä tiedot seuraamuksen täytäntöönpanon vaiheesta ja ulosoton toimenpiteistä seuraamuksen täytäntöönpanossa;

8) Valtiokonttorilta tiedot tämän lain 1 §:n 3 momentin 8 kohdassa tarkoitetun rikosvahinkolakiin perustuvan korvausasian käsittelyä ja täytäntöönpanoa varten;

9) Verohallinnolta tiedot tässä laissa tarkoitetun seuraamuksen täytäntöönpanemiseksi seuraamukseen tuomitun kuoltua;

10) muilta viranomaisilta tiedot seuraamuksen määrittämisestä ja seuraamusta koskevan asian vaiheesta.

49 §

kumotun 49 §:n tilalle lisätään uusi 49 §

Sakkorekisterin tietojen luovuttaminen

Sen lisäksi mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään Oikeusrekisterikeskus saa salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä ja oma-aloitteisesti luovuttaa 47 §:ssä tarkoitettuja sakkorekisterin tietoja seuraavasti:

1) poliisille, Tullille, Rajavartiolaitokselle, puolustusvoimille, syyttäjälle, tuomioistuimelle, Rikosseuraamuslaitokselle ja muulle rikosasioiden tietosuojalaissa tarkoitetulle toimivaltaiselle viranomaiselle täytäntöönpanotehtävien suorittamista, sakon muuntorangaistuksen määrittämisestä tai korvausasian käsittelyä varten välttämättömät tiedot;

2) Ulosottolaitokselle ja 25 §:n 1 momentissa tarkoitetulle haastamiseen oikeutetulle virkamiehelle tämän lain mukaisten täytäntöönpanotehtävien suorittamista varten välttämättömät tiedot;

3) Valtiokonttorille tämän lain 1 §:n 3 momentin 8 kohdassa tarkoitetun rikosvahinkolakiin perustuvan korvausasian käsittelyä varten välttämättömät tiedot;

4) oikeusministeriölle armahdusasioiden esittelyä varten välttämättömät tiedot;

5) muille tahoille tiedot, joiden saamisesta säädetään erikseen lailla.

Tämän pykälän 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja tietoja ei saa luovuttaa enää sen jälkeen, kun kolme vuotta on kulunut lainvoimaisen tuomion tai muun lopullisen viranomaisratkaisun julistamisesta tai antamisesta.

50 §

Sakkorekisterin tietojen salassapito ja luovuttaminen

Sakkorekisterin sisältämät rikokseen ja rikosoikeudelliseen seuraamukseen liittyvät tiedot on pidettävä salassa. Mainittujen tietojen käsittelyssä rekisterinpitäjän on noudatettava erityistä huolellisuutta sekä varmistettava rekisterin teknisen ja organisatorisen suojaustason riittävyys.

Oikeusrekisterikeskus saa salassapitovelvollisuuden estämättä pyynnöstä luovuttaa tietoja niille, joiden oikeudesta mainittujen tietojen saamiseen säädetään erikseen lailla. Tietoja ei saa luovuttaa enää sen jälkeen, kun kolme vuotta on kulunut lainvoimaisen tuomion tai muun lopullisen viranomaisratkaisun julistamisesta tai antamisesta.

Oikeusrekisterikeskus saa lisäksi luovuttaa salassa pidettäviä tietoja tämän lain mukaisten täytäntöönpanotehtävien suorittamista varten ulosotto-, poliisi- ja vankeinhoitoviranomaisille sekä 25 §:n 1 momentin mukaisille haastamiseen oikeutetuille virkamiehille.

51 §

Sakkorekisterin tietojen luovuttamismenettely

50 §

Tietojen luovuttaminen muihin valtioihin

Oikeusrekisterikeskus voi salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä ja oma-aloitteisesti luovuttaa sakkorekisteristä seuraamuksen täytäntöönpanoa varten välttämättömät tiedot edellä 1 §:n 3 momentin 9 kohdassa tarkoitetuissa laeissa säädetylle muun valtion viranomaiselle.

51 §

Tietojen poistaminen

Voimassa oleva laki

Tiedot sakkorekisteristä luovutetaan sakkorekisterin otteella, joka sisältää kaikki ne tiedot, joiden saamiseen pyynnön esittäjällä on oikeus. Tiedot voidaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden välityksellä.

Jos pyynnön kohteena olevasta ei ole talletettu 1 momentissa tarkoitettuja tietoja, sakkorekisterin otteen on sisällettävä ilmoitus siitä.

52 §

Tietojen poistaminen sakkorekisteristä

Sakkorekisterin sisältämät tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua siitä, kun niitä koskevan tässä laissa tarkoitetun seuraamuksen täytäntöönpano on päättynyt.

54 §

Tarkemmat säännökset

Viranomaisten keskinäisestä ilmoitusvelvollisuudesta ja asioiden selvittämisestä sekä täytäntöönpanotoimenpiteiden kirjaamisesta ja niistä ilmoittamisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Täytäntöönpanossa tarvittavien lomakkeiden kaavat vahvistaa oikeusministeriö.

Ehdotus

Sakkorekisterin ja hallinnollisten seuraamusten rekisterin sisältämät tiedot poistetaan viiden vuoden kuluttua siitä, kun niitä koskevan tässä laissa tarkoitetun seuraamuksen täytäntöönpano on päättynyt. Armahduspäätös ei vaikuta sakkorekisterin merkintöjen poistamiseen.

52 §

Tietojen arkistointi

Arkistotoimen tehtävistä ja arkistoon siirrettävistä asiakirjoista säädetään arkistolaissa (831/1994).

54 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset:

1) täytäntöönpanoilmoitukseen 4 §:n 3 momentin nojalla kirjattavista tiedoista ja muun kuin oikeushallinnon viranomaisen ilmoituksen antamismenettelystä;

2) maksuvelvolliselle 5 §:n 2 momentin ja 6 §:n 3 momentin nojalla annettavista tiedoista;

3) viranomaisten keskinäisestä ilmoitusvelvollisuudesta ja asioiden selvittämisestä;

4) täytäntöönpanotoimenpiteiden kirjaamisesta ja niistä ilmoittamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

rikoslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 2 a luvun 3 §:n 2 momentti, 7 luvun 3 a §:n 1 momentti ja 3 b §, 8 luvun 13–15 §, 16 §:n 1 momentti ja 18 §:n 2 momentti ja 32 luvun 12 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 2 a luvun 3 §:n 2 momentti laissa 732/2018, 7 luvun 3 a §:n 1 momentti ja 3 b § sekä 8 luvun 18 §:n 2 momentti laissa 985/2016, 8 luvun 13 § laeissa 297/2003 ja 985/2016, 8 luvun 14 § laissa 1161/2005, 8 luvun 15 § ja 16 §:n 1 momentti laissa 297/2003 sekä 32 luvun 12 §:n 3 momentti laissa 187/2012, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 a luku

2 a luku

**Sakosta, muunto-
rangaistuksesta ja
rikesakosta**

**Sakosta, muunto-
rangaistuksesta ja
rikesakosta**

3 §

3 §

Sakon kokonaisrahamäärä

Sakon kokonaisrahamäärä

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että tietyistä rikoksista määrättävän sakon kokonaisrahamäärä on korotettava samanlaatuisesta rikoksesta tai rikkomuksesta määrättävän suurimman rikesakon tai tieliikennelaissa (729/2018) säädetyn liikennevirhemaksun suuruiseksi.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että tietyistä rikoksista määrättävän sakon kokonaisrahamäärä on korotettava samanlaatuisesta rikoksesta tai rikkomuksesta määrättävän suurimman tieliikennelaissa (729/2018) tai vesiliikennelaissa (782/2019) säädetyn liikennevirhemaksun suuruiseksi.

7 luku

7 luku

Yhteisestä rangaistuksesta

Yhteisestä rangaistuksesta

3 a §

3 a §

Sakko ja rikesakko

Sakko ja rikesakko

Jos kahdesta tai useammasta rikoksesta olisi tuomittava samalla kertaa sakkorangaistus ja rikesakko, rangaistukseksi tuomitaan sakkorangaistus tai yhteinen sakkorangaistus 40 eurolla korotettuna. *Jalankulkijalle tai moottorittoman ajoneuvon kuljettajalle tuomittavaa rikesakkoa ei kuitenkaan oteta huomioon korotusta määrättäessä.*

Jos kahdesta tai useammasta rikoksesta olisi tuomittava samalla kertaa sakkorangaistus ja rikesakko, rangaistukseksi tuomitaan sakkorangaistus tai yhteinen sakkorangaistus 40 eurolla korotettuna.

3 b §

Rikesakko

Jos kahdesta tai useammasta rikoksesta olisi tuomittava samalla kertaa rikesakko, rangaistukseksi tuomitaan yksi rikesakko. Tuolloin rikesakko määrätään 40 eurolla korotettuna siitä rikkomuksesta, josta on säädetty ankarin rikesakko. *Jalankulkijalle tai moottorittoman ajoneuvon kuljettajalle tuomittavaa rikesakkoa ei kuitenkaan määrätä korotettuna.*

8 luku

Vanhentumisesta

13 §

Tuomitun sakkorangaistuksen raukeaminen

Sakkorangaistus raukeaa viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen tuomion antamispäivästä, jollei sakotetulle ole sitä ennen määrätty muuntorangaistusta. Jos muuntorangaistus on määrätty, on sakotetulla oikeus mainitun ajan kuluttuakin maksaa sakko niin kuin siitä erikseen säädetään. Edellä sakosta säädetty koskee myös tuomittua uhkasakkoa.

Tuomittu yhteisösakko raukeaa viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen tuomion antamispäivästä.

Rikesakko raukeaa viiden vuoden kuluttua rikesakkomääräyksen antamispäivästä.

14 §

3 b §

Rikesakko

Jos kahdesta tai useammasta rikoksesta olisi tuomittava samalla kertaa rikesakko, rangaistukseksi tuomitaan yksi rikesakko. Tuolloin rikesakko määrätään 40 eurolla korotettuna siitä rikkomuksesta, josta on säädetty ankarin rikesakko.

8 luku

Vanhentumisesta

13 §

Sakon, rikesakon, kurinpitosakon ja yhteisösakon täytäntöönpanon raukeaminen

Sakko raukeaa viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä, jollei sakotetulle ole sitä ennen määrätty muuntorangaistusta. Jos muuntorangaistus on määrätty, on sakotetulla oikeus mainitun ajan kuluttuakin maksaa sakko niin kuin siitä erikseen säädetään. Edellä sakosta säädetty koskee oikeudenkäynnin kulun turvaamiseksi tai ulosottokaaren nojalla tuomittua uhkasakkoa.

Rikesakko, kurinpitosakko ja yhteisösakko raukeavat viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.

14 §

Tuomitun menettämisseuraamuksen raukeaminen

Menettämisseuraamusta ei saa panna täytäntöön, kun kymmenen vuotta on kulunut lainvoiman saaneen tuomion antamispäivästä. Jos menettämisseuraamus koskee 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettua rikoksentekovälinettä tai 5 §:ssä tarkoitettua muuta omaisuutta, menettämisseuraamuksen täytäntöönpano ei kuitenkaan raukea.

15 §

Ulosmittauksen vaikutus

Jos 13 ja 14 §:ssä tarkoitetun täytäntöönpanon toteuttamiseksi on vanhentumisajan kuluessa toimitettu ulosmittaus, täytäntöönpanon saa saattaa loppuun ulosmitatun omaisuuden osalta.

16 §

Kuoleman vaikutus täytäntöönpanoon

Sakkorangaistus ja uhkasakko raukeavat tuomitun kuollessa. Täytäntöönpanon, jonka toteuttamiseksi on tuomitun eläessä toimitettu ulosmittaus, saa kuitenkin saattaa loppuun ulosmitatun omaisuuden osalta.

18 §

Menettämisseuraamuksen täytäntöönpanon raukeaminen

Menettämisseuraamus raukeaa kymmenen vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä. Jos menettämisseuraamus koskee 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettua rikoksentekovälinettä, 5 §:ssä tarkoitettua muuta omaisuutta tai 5 a §:ssä tarkoitettua säilytysvälinettä, menettämisseuraamuksen täytäntöönpano ei kuitenkaan raukea.

Tämän lain 44 luvun 15 §:n 2 momentissa tarkoitettu eläimen tappamismääräys ja sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 22 §:n 3 momentissa tarkoitettu verkkoviestin hävittämismääräys eivät raukea.

15 §

Ulosmittauksen vaikutus

Jos 13 ja 14 §:n 1 momentissa tarkoitetun täytäntöönpanon toteuttamiseksi on raukeamisajan kuluessa toimitettu ulosmittaus tai saatava on ilmoitettu ulosottokaaren 5 luvussa tarkoitetussa myynnissä, täytäntöönpanon saa saattaa loppuun ulosmitatun omaisuuden osalta.

16 §

Kuoleman vaikutus täytäntöönpanoon

Sakko, rikesakko, kurinpitosaakko ja oikeudenkäynnin kulun turvaamiseksi tai ulosottokaaren nojalla tuomittu uhkasakko raukeavat tuomitun kuollessa. Jos täytäntöönpanon toteuttamiseksi on tuomitun eläessä toimitettu ulosmittaus tai saatava on ilmoitettu ulosottokaaren 5 luvussa tarkoitetussa myynnissä, täytäntöönpanon saa kuitenkin saattaa loppuun ulosmitatun omaisuuden osalta.

18 §

Viittaussäännös

Viittaussäännös

Sotilaille ja muulle 45 luvun alaiselle henkilölle tuomittavan *kurinpitorangaistuksen täytäntöönpanon vanhentumisesta* säädetään sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa (255/2014).

Sotilaille ja muulle 45 luvun alaiselle henkilölle tuomittavan *muistutuksen, ylimääräisen palveluksen, varoituksen, poistumiskiellon, ja arestin täytäntöönpanon raukeamisesta* säädetään sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetussa laissa (255/2014).

32 luku

32 luku

Kätkemis- ja rahanpesurikoksista**Kätkemis- ja rahanpesurikoksista**

12 §

12 §

*Menettämisseuraamus**Menettämisseuraamus*

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, rahanpesun kohteena ollut omaisuus voidaan valtiolle menetetyksi tuomitsemisen asemesta tuomita esirikoksella loukatulle vahingonkorvauksena tai edunpalautuksena, jos omaisuus on laadultaan tähän sopivaa eikä vahingonkorvausta tai edunpalautusta hänelle ole suoritettu, noudattaen soveltuvin osin, mitä 10 luvun 2 §:n 3 momentissa säädetään. Omaisuus on kuitenkin tuomittava menetetyksi, jollei se ole laadultaan sopivaa tai sitä ei voida tuomita loukatulle vahingonkorvauksena tai edunpalautuksena 10 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun esteen vuoksi. Tällöin esirikoksella loukatun oikeudesta saada valtion varoista vahingonkorvausta tai edunpalautusta vastaava määrä noudatetaan *soveltuvin osin, mitä 10 luvun 11 §:n 2 momentissa* säädetään.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, rahanpesun kohteena ollut omaisuus voidaan valtiolle menetetyksi tuomitsemisen asemesta tuomita esirikoksella loukatulle vahingonkorvauksena tai edunpalautuksena, jos omaisuus on laadultaan tähän sopivaa eikä vahingonkorvausta tai edunpalautusta hänelle ole suoritettu, noudattaen soveltuvin osin, mitä 10 luvun 2 §:n 6 momentissa säädetään. Omaisuus on kuitenkin tuomittava menetetyksi, jollei se ole laadultaan sopivaa tai sitä ei voida tuomita loukatulle vahingonkorvauksena tai edunpalautuksena 10 luvun 2 §:n 6 momentissa tarkoitetun esteen vuoksi. Tällöin esirikoksella loukatun oikeudesta saada valtion varoista vahingonkorvausta tai edunpalautusta vastaava määrä noudatetaan *mainitun luvun 11 §:n 2 momenttia*.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

rikosvahinkolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan rikosvahinkolain (1204/2005) 47 a §, sellaisena kuin se on laissa 95/2011
muutetaan rikosvahinkolain 31, 32, 42 ja 43 § sekä
lisätään lakiin uusi 31 a– 31 c § ja 32 a §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

31 §

31 §

Valtion takautumisoikeus

Valtion takautumisoikeus

Hakijan oikeus korvaukseen vahingosta vastuussa olevalta siirtyy valtiolle sinä päivänä, jolloin Valtiokonttori on päättänyt maksaa korvausta, ja enintään siltä osin kuin korvausta on päätetty maksaa.

Jos vahingosta vastuussa oleva on 1 momentissa mainitun ajankohdan jälkeen maksanut hakijalle korvausta, jonka saamiseen tällä ei enää ollut oikeutta Valtiokonttorin korvauspäätöksen vuoksi, valtiolla on maksua vastaavalta osalta takautumisoikeus vain, jos vahingosta vastuussa oleva tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, ettei hakija enää ollut oikeutettu saamaan maksua.

Hakijan oikeus korvaukseen vahingosta vastuussa olevalta siirtyy valtiolle sinä päivänä, jolloin Valtiokonttori on päättänyt maksaa korvausta, ja enintään siltä osin kuin korvausta on päätetty maksaa.

Jos vahingosta vastuussa oleva on maksanut hakijalle korvausta, valtiolla ei ole takautumisoikeutta maksua vastaavalta osalta.

uusi 31 a §

31 a §

Valtion puhevallan käyttäminen

Oikeusrekisterikeskus käyttää valtion puhevaltaa takautumisoikeuteen liittyvissä asioissa.

uusi 31 b §

31 b §

Ilmoitukset korvauksen maksamisesta

Valtiokonttorin on ilmoitettava tämän lain nojalla suorittamastaan korvauksesta Oikeusrekisterikeskukselle. Valtiokonttorin on ilmoitettava maksamastaan korvauksesta myös esitutkintaviranomaiselle ja syyttäjälle,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

jos korvaus on maksettu ennen kuin syyte on nostettu tai päätös syyttämättä jättämisestä on tehty.

uusi 31 c §

31 c §

Takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanokelpoisuus

Valtion takautumisoikeuteen perustuva saatava on täytäntöönpanokelpoinen, kun Valtiokonttorin korvauspäätös on lainvoimainen tai pantavissa täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio ja tuomio, jolla vahingosta vastuussa oleva on velvoitettu suorittamaan korvausta, on saanut lainvoiman.

32 §

32 §

Takautumisoikeuteen perustuvan saamisen perintä

Takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanoon ryhtyminen

Valtion takautumisoikeuteen perustuva saaminen peritään sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) mukaisesti. Perintään ei voida ryhtyä ennen kuin tuomio, jolla vahingosta vastuussa oleva on velvoitettu suorittamaan korvausta, on saanut lainvoiman. Vapautuksen tai helpotuksen myöntämisestä valtioiden takautumisoikeuteen perustuvan saamisen suorittamisesta on lisäksi voimassa, mitä maksuvapautuslaissa (529/1980) säädetään.

Oikeusrekisterikeskuksen on selvitettävä, onko valtion takautumisoikeuteen perustuva saatava täytäntöönpanokelpoinen. Oikeusrekisterikeskuksen on ilmoitettava vahingosta vastuussa olevalle valtion takautumisoikeuteen perustuvasta saatavasta ja niistä toimenpiteistä, joihin se ryhtyy tämän pykälän 2 tai 3 momentin taikka 32 a §:n nojalla.

Jos takautumisoikeuteen perustuva saatava ei ole täytäntöönpanokelpoinen, koska asiassa ei ole annettu 31 c §:ssä tarkoitettua lainvoimaista tuomiota, Oikeusrekisterikeskuksen on esitettävä vahingosta vastuussa olevalle maksuvaatimus. Jos vahingosta vastuussa oleva ei maksa saatavaa, Oikeusrekisterikeskuksen on nostettava asiassa kanne käräjäoikeudessa.

Täytäntöönpanokelpoisen valtion takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

uusi 32 a §

32 a §

Täytäntöönpanosta luopuminen

Oikeusrekisterikeskus voi luopua valtion takautumisoikeuteen perustuvan saatavan täytäntöönpanosta, jos se arvioi, että;

1) täytäntöönpano ei todennäköisesti johtaisi tulokseen;

2) seikat, joihin maksuvaatimus perustuu, jäisivät todennäköisesti näyttämättä oikeudenkäynnissä; tai

3) asian käsittelyn jatkamisesta aiheutuvat kustannukset olisivat selvässä epäsuhteessa saatavan suuruuteen.

42 §

Korvauksen takaisinperintä

Jos korvausta on maksettu aiheettomasti, Valtiokonttorin on korvauksen saajaa kuultuaan velvoitettava tämä maksamaan aiheettomasti maksettu korvaus takaisin.

Jos valtiolla ei 31 §:n 2 momentin nojalla ole maksamansa korvauksen osalta takautumisoikeutta, Oikeusrekisterikeskuksen on korvauksen saajaa kuultuaan velvoitettava tämä maksamaan mainitussa lainkohdassa tarkoitettua maksua vastaava osuus korvauksesta takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan osaksi tai kokonaan luopua, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi ja korvauksen maksamisen ei ole katsottava johtuneen hakijan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Päätös takaisinperinnästä on tehtävä kolmen vuoden kuluessa korvauksen maksamisesta. Päätös voidaan tehdä myöhemminkin, jos hakijan tai hänen edustajansa havaitaan toimineen asiassa vilpillisesti.

43 §

Takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpano

42 §

Korvauksen takaisinperintä

Jos korvausta on maksettu aiheettomasti, Oikeusrekisterikeskuksen on korvauksen saajaa kuultuaan velvoitettava tämä maksamaan aiheettomasti maksettu korvaus takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan osaksi tai kokonaan luopua, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi ja korvauksen maksamisen ei ole katsottava johtuneen hakijan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä tai jos takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Päätös takaisinperinnästä on tehtävä kolmen vuoden kuluessa korvauksen maksamisesta. Päätös voidaan tehdä myöhemminkin, jos hakijan tai hänen edustajansa havaitaan toimineen asiassa vilpillisesti.

43 §

Takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpano

Takaisinperintää koskeva Valtiokonttorin lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niin kuin lainvoimainen tuomio.

Takaisinperintää koskevan päätöksen täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Takaisinperintää koskeva Oikeusrekisterikeskuksen lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaisesti.

Aiheettomasti maksettu korvaus saadaan periä takaisin myös siten, että se vähennetään vastaisista korvaussuorituksista. Vähennystä ei kuitenkaan saa tehdä korvauksesta, joka suoritetaan kivusta ja särystä sekä muusta tilapäisestä haitasta, pysyvästä haitasta, kärsimyksestä taikka sairaanhoitokustannuksista, hautauskustannuksista tai muista henkilövahingosta aiheutuneista kuluista. Kulloinkin suoritettavasta korvauserästä ei saa ilman korvauksen saajan suostumusta vähentää enempää kuin kuudesosan siitä korvauserän osasta, joka jää jäljelle sen jälkeen, kun korvauserästä on pidätetty ennakko ennakkoperintälain (1118/1996) nojalla tai lähdevero rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) nojalla.

47 a §

Oikeusrekisterikeskuksen oikeus saada tietoja

Oikeusrekisterikeskuksella on salassapitosäännösten ja -määräysten estämättä oikeus pyynnöstä saada maksutta Valtiokonttorilta ja tuomioistuimelta tiedot ja asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä valtion takautumisoikeuteen perustuvan saamisen tai 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuun takaisinperintää koskevaan päätökseen perustuvan valtion saamisen perimiseksi.

pykälä kumotaan

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

4.

Laki

tuomioistuinmaksulain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 8 §:n 1 momentin 8 kohta sellaisena kuin se on laissa 1153/2019 ja
lisätään 8 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1153/2019, 571/2020 ja 243/2023, uusi 9 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

8 §

*Viranomaisten ja eräiden muiden
vapauttaminen maksuista*

*Viranomaisten ja eräiden muiden
vapauttaminen maksuista*

Tämän lain mukaisten maksujen suorittamisesta ovat vapaat:

Tämän lain mukaisten maksujen suorittamisesta ovat vapaat:

8) Digi- ja väestötietovirasto ja Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto holhoustointa koskevilla asioissa.

8) Digi- ja väestötietovirasto ja Ahvenanmaan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto holhoustointa koskevilla asioissa;

9) Oikeusrekisterikeskus.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

5.

Laki

ulosottokaaren muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään ulosottokaaren (705/2007) 7 lukuun uusi 15 a § seuraavasti

Voimassa oleva laki

7 luku

**Muun kuin maksuvelvoitteen
täytäntöönpano**

uusi 7 luvun 15 a §

Ehdotus

7 luku

**Muun kuin maksuvelvoitteen
täytäntöönpano**

15 a §

*Verkkoviestin hävittämismääräyksen
täytäntöönpano*

Verkkoviestin hävittämismääräys pannaan täytäntöön siten, että ulosottomies kehottaa verkkoviestin lähettäjää, julkaisijaa tai ohjelmatoiminnan harjoittajaa taikka lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjää hävittämään verkkoviestin. Ulosottomies voi lähettää verkkoviestin hävittämiskehotusta vastaavan pyynnön myös ulkomailla olevalle verkkoviestin hävittämiseen velvolliselle.

Verkkoviestin hävittämistä koskevassa kehotuksessa verkkoviestin lähettäjää, julkaisijaa tai ohjelmatoiminnan harjoittajaa taikka lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjää on kehoitettava tekemään heti tai ulosottomiehen asettamassa määräajassa tuomioistuimen hävittämismääräyksessä tarkoitettu toimi.

Jos 1 momentissa tarkoitettu kehoitus annetaan muulle verkkoviestin hävittämiseen velvolliselle kuin viestin lähettäjälle, lähettäjälle on ilmoitettava kehotuksesta.

Verkkoviestin hävittämismääräys voidaan erityisestä syystä panna täytäntöön asettamalla verkkoviestin lähettäjälle, julkaisijalle tai ohjelmatoiminnan harjoittajalle taikka lähettimen, palvelimen tai muun sellaisen laitteen ylläpitäjälle sakon uhka.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

· ·

6.

Laki

sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan sakon ja rikesakon määräämisestä annetun lain (754/2010) 2 §:n 1 momentin 1 kohta, 4 §:n 4 momentti, 9, 10, 12 ja 39 §, sellaisina kuin niistä ovat 9 ja 39 § osaksi laissa 670/2015

muutetaan 3 §:n 1 ja 3 momentti, 4 §:n 2 momentti, 7 §, 8 §:n 2 ja 5 momentti, 11 §:n 1 momentti, 13 ja 24 §, 26 §:n 1 momentin 3 kohta, 27 §:n 1 momentti, 28 ja 29 §, 30 §:n 3 momentti, 35 §:n 2 momentti ja 38 §,

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 2 momentti ja 13, 28 ja 29 § sekä 30 §:n 3 momentti laissa 467/2011, 7 § osaksi laissa 328/2019, 8 §:n 5 momentti laissa 670/2015, 24 § osaksi laissa 984/2016, 27 §:n 1 momentti laissa 984/2016, 35 §:n 2 momentti laissa 95/2018 ja 38 § osaksi laissa 670/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *rangaistusvaatimuksella epäillylle tiedoksi annettavaa sakkorangaistusta tai rikesakkoa sekä menettämisseuraamusta koskevaa vaatimusta tilanteessa, jossa epäilty ei suostu asian käsittelemiseen tämän lain mukaisessa menettelyssä;*

Tässä laissa tarkoitetaan:

kumotaan momentin 1 kohta.

3 §

3 §

Toimivaltaiset virkamiehet ja sakkomääräyksen soveltamisala

Toimivaltaiset virkamiehet ja sakkomääräyksen soveltamisala

Sakkovaatimuksen *ja* rangaistusvaatimuksen antaa poliisimies. Mainittu vaatimus voidaan antaa myös syyttäjän pyynnöstä. Rikesakon määrää poliisimies tai syyttäjä.

Sakkovaatimuksen antaa poliisimies. Mainittu vaatimus voidaan antaa myös syyttäjän pyynnöstä. Rikesakon määrää poliisimies tai syyttäjä.

Tullimiehen, rajavartiomiehen ja erätarkastajan toimivallasta antaa sakkovaatimus, sakkomääräys, rikesakkomääräys *ja* rangaistusvaatimus säädetään erikseen.

Tullimiehen, rajavartiomiehen ja erätarkastajan toimivallasta antaa sakkovaatimus, sakkomääräys ja rikesakkomääräys säädetään erikseen.

4 §

4 §

*Epäillyn suostumus**Epäillyn suostumus*

Suostumus annetaan sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen, rikesakkomääräyksen tai rangaistusvaatimuksen antavalle tai muulle esitutkintaa suorittavalle virkamiehelle taikka syyttäjälle. Suostumuksen vastaanottavan virkamiehen on pyrittävä varmistamaan, että epäilty ymmärtää suostumuksensa merkityksen ennen sen antamista.

Suostumus annetaan sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen tai rikesakkomääräyksen antavalle tai muulle esitutkintaa suorittavalle virkamiehelle taikka syyttäjälle. Suostumuksen vastaanottavan virkamiehen on pyrittävä varmistamaan, että epäilty ymmärtää suostumuksensa merkityksen ennen sen antamista.

Epäillyn suostumukseksi katsotaan myös sakon tai rikesakon maksaminen kokonaan tai osaksi 30 päivän kuluessa rangaistusvaatimuksen tiedoksiantamisesta.

kumotaan pykälän 4 momentti

7 §

7 §

*Esitutkinta**Esitutkinta*

Sakon ja rikesakon määräämiseen liittyvässä esitutkinnassa on kuultava asianomistajaa ja rikkomuksesta epäiltyä.

Sakon ja rikesakon määräämiseen liittyvässä esitutkinnassa on kuultava asianomistajaa ja rikkomuksesta epäiltyä.

Tässä laissa tarkoitetun rikkomuksen selvittämiseksi toimitetaan esitutkintalain (805/2011) 11 luvun 2 §:ssä tarkoitettu suppea esitutkinta, jossa selvitetään ainoastaan ne seikat, jotka ovat välttämättömiä sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen, rikesakkomääräyksen tai rangaistusvaatimuksen antamiseksi. Esitutkinta saadaan tällöin toimittaa noudattamatta mainitun lain 4 luvun 10 §:n 2 momentin ja 13 ja 16 §:n sekä 7 luvun 14–16 §:n säännöksiä.

Tässä laissa tarkoitetun rikkomuksen selvittämiseksi toimitetaan esitutkintalain (805/2011) 11 luvun 2 §:ssä tarkoitettu suppea esitutkinta, jossa selvitetään ainoastaan ne seikat, jotka ovat välttämättömiä sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen tai rikesakkomääräyksen antamiseksi. Esitutkinta saadaan tällöin toimittaa noudattamatta mainitun lain 4 luvun 10 §:n 2 momentin ja 13 ja 16 §:n sekä 7 luvun 14–16 §:n säännöksiä.

Jos asianomistaja ei ole suostunut asian käsittelemiseen tämän lain mukaisessa menettelyssä tai rikkomuksesta epäilty ei ole maksanut sakkoa tai rikesakkoa 4 §:n 4 momentissa tarkoitettussa määräajassa, asian jatkokäsittelyä varten esitutkinta on suoritettava syyteharkinnan edellyttämässä laajuudessa.

Jos asianomistaja ei ole suostunut asian käsittelemiseen tämän lain mukaisessa menettelyssä, asian jatkokäsittelyä varten esitutkinta on suoritettava syyteharkinnan edellyttämässä laajuudessa.

8 §

8 §

*Sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen ja rikesakkomääräyksen sisältö**Sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen ja rikesakkomääräyksen sisältö*

Sakkovaatimuksessa ja sakkomääräyksessä on mainittava rikkomuksesta vaadittava tai määrättävä sakkorangaistus ja menettämisseuraamus, rikesakkomääräyksessä rikesakon määrä ja menettämisseuraamus sekä sakkomääräyksessä ja rikesakkomääräyksessä maksuaika.

Sakkovaatimuksessa ja sakkomääräyksessä on mainittava rikkomuksesta vaadittava tai määrättävä sakkorangaistus ja menettämisseuraamus, rikesakkomääräyksessä rikesakon määrä ja menettämisseuraamus.

Sakkovaatimuksen ja sakkomääräyksen yhteydessä on ilmoitettava rikosuhrimaksun määrä ja sakkomääräyksen yhteydessä myös maksuaika.

Sakkovaatimuksen ja sakkomääräyksen yhteydessä on ilmoitettava rikosuhrimaksun määrä.

9 §

9 §

*Rangaistusvaatimuksen sisältö**Rangaistusvaatimuksen sisältö*

Rangaistusvaatimuksen sisällöstä on voimassa, mitä 8 §:n 1 ja 3 momentissa säädetään.

pykälä kumotaan.

Rangaistusvaatimuksessa on mainittava rikkomuksesta vaadittava sakkorangaistus tai vaadittavan rikesakon määrä ja menettämisseuraamus. Vaatimuksessa on myös mainittava, että sakon tai rikesakon maksaminen kokonaan tai osaksi 4 §:n 4 momentissa tarkoitetussa määräajassa johtaa seuraamuksen vahvistamiseen sakkomääräyksellä, rikesakkomääräyksellä tai rangaistusmääräyksellä.

Rangaistusmääräyksen yhteydessä on ilmoitettava rikosuhrimaksun määrä.

10 §

10 §

*Seuraamuksen maksamiseen liittyvät tiedot**Seuraamuksen maksamiseen liittyvät tiedot*

Sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen, rikesakkomääräyksen ja rangaistusvaatimuksen tiedoksiannon yhteydessä on annettava seuraamuksen maksamista varten tarvittavat tiedot.

pykälä kumotaan

11 §

Tiedoksianto

Sakkovaatimus, sakkomääräys, rikesakkomääräys ja rangaistusvaatimus liitteineen on annettava tiedoksi rikkomuksesta epäillylle heti 7 §:n 2 momentissa tarkoitetun esitutinnan päätyttyä tai, jollei se ole mahdollista, mahdollisimman pian sen jälkeen siten kuin oikeudenkäymiskaaren 11 luvussa säädetään haasteen tiedoksiannosta rikosasioissa. Jos rikkomuksesta epäilty on mainitun lain 12 luvun 2 §:n ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu syyntakeinen vajaavaltainen, tiedoksianto toimitetaan vain hänelle.

11 §

Tiedoksianto

Sakkovaatimus, sakkomääräys ja rikesakkomääräys liitteineen on annettava tiedoksi rikkomuksesta epäillylle heti 7 §:n 2 momentissa tarkoitetun esitutinnan päätyttyä tai, jollei se ole mahdollista, mahdollisimman pian sen jälkeen siten kuin oikeudenkäymiskaaren 11 luvussa säädetään haasteen tiedoksiannosta rikosasioissa. Jos rikkomuksesta epäilty on mainitun lain 12 luvun 2 §:n ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettu syyntakeinen vajaavaltainen, tiedoksianto toimitetaan vain hänelle.

12 §

Rangaistusvaatimuksen käsittely

Toimivaltaisen virkamiehen on viivytyksettä 4 §:n 4 momentissa tarkoitetun määräajan päätyttyä tarkastettava, onko rikkomuksesta epäilty maksanut sakon tai rikesakon kokonaan tai osaksi.

Jos sakko tai rikesakko on maksettu kokonaan tai osaksi määräajan kuluessa, seuraamus vahvistetaan sakkomääräyksellä, rikesakkomääräyksellä tai rangaistusmääräyksellä. Näin vahvistettua määräystä ei tarvitse antaa tiedoksi rikkomuksesta epäillylle.

12 §

Rangaistusvaatimuksen käsittely

Pykälä kumotaan.

13 §

Sakkovaatimuksen ja rangaistusvaatimuksen toimittaminen syyttäjälle

Sakkovaatimus on tiedoksiannon jälkeen viivytyksettä toimitettava syyttäjälle rangaistusmääräyksen antamista varten. Sama toimittamisvelvollisuus koskee rangaistusvaatimusta, jos rikkomuksesta

13 §

Sakkovaatimuksen toimittaminen syyttäjälle

Sakkovaatimus sekä rikosuhrimaksun määrä on tiedoksiannon jälkeen viivytyksettä toimitettava syyttäjälle rangaistusmääräyksen antamista varten.

epäilty on 4 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla maksanut sakon.

24 §

Rangaistusmääräyksen antaminen

Syyttäjän on viivytyksettä tarkastettava hänen käsiteltäväkseen tullut sakkovaatimus ja rangaistusvaatimus sekä annettava rangaistusmääräys. Määräys voidaan allekirjoittaa myös koneellisesti. Sakkovaatimukseen perustuvaa rangaistusmääräystä ei saa kuitenkaan antaa ennen kuin kaksi viikkoa on kulunut vaatimuksen tiedoksiannosta.

Tarvittaessa syyttäjän on ryhdyttävä viivytyksettä toimenpiteisiin lisätutkimuksen suorittamiseksi taikka sakkovaatimuksessa tai rangaistusvaatimuksessa olevan virheen tai puutteen korjaamiseksi.

.24 §

Rangaistusmääräyksen antaminen

Syyttäjän on viivytyksettä tarkastettava hänen käsiteltäväkseen tullut sakkovaatimus sekä annettava rangaistusmääräys. Määräys voidaan allekirjoittaa myös koneellisesti. Sakkovaatimukseen perustuvaa rangaistusmääräystä ei saa kuitenkaan antaa ennen kuin kaksi viikkoa on kulunut vaatimuksen tiedoksiannosta.

Rangaistusmääräyksen sisällöstä on voimassa mitä sakkomääräyksen sisällöstä 8 §:ssä säädetään.

Tarvittaessa syyttäjän on ryhdyttävä viivytyksettä toimenpiteisiin lisätutkimuksen suorittamiseksi taikka sakkovaatimuksessa olevan virheen tai puutteen korjaamiseksi.

26 §

Rangaistusmääräyksen antamisen esteet

Syyttäjä ei saa antaa rangaistusmääräystä, jos:

3) sakkovaatimusta tai rangaistusvaatimusta ei ole annettu tiedoksi ennen syyteoikeuden vanhentumista;

26 §

Rangaistusmääräyksen antamisen esteet

Syyttäjä ei saa antaa rangaistusmääräystä, jos:

3) sakkovaatimusta ei ole annettu tiedoksi ennen syyteoikeuden vanhentumista;

27 §

Seuraamuksen ja teon uudelleenarviointi

Jos syyttäjä katsoo, että rangaistusmääräys on annettava ankarampaan seuraamukseen johtavana kuin sakkovaatimuksessa tai rangaistusvaatimuksessa on ilmoitettu, syyttäjän pyynnöstä on annettava uusi

27 §

Seuraamuksen ja teon uudelleenarviointi

Jos syyttäjä katsoo, että rangaistusmääräys on annettava ankarampaan seuraamukseen johtavana kuin sakkovaatimuksessa on ilmoitettu, syyttäjän pyynnöstä on annettava uusi vaatimus ja aikaisempi vaatimus

Voimassa oleva laki

Ehdotus

vaatimus ja aikaisempi vaatimus peruutettava. Pyyntöön on liitettävä tarvittavat tiedot 2 §:ssä tarkoitetun vaatimuksen tai määräyksen antamiseksi. Asianomistajalta ei tarvitse pyytää 5 §:ssä tarkoitettua suostumusta uudelleen.

peruutettava. Pyyntöön on liitettävä tarvittavat tiedot 2 §:ssä tarkoitetun vaatimuksen tai määräyksen antamiseksi. Asianomistajalta ei tarvitse pyytää 5 §:ssä tarkoitettua suostumusta uudelleen.

28 §

. 28 §

Rangaistusmääräyksen antaminen vaadittua lievempänä

Rangaistusmääräyksen antaminen vaadittua lievempänä

Syyttäjä saa rangaistusmääräyksessä määrätä omasta aloitteestaan tai 25 §:ssä tarkoitetun selvityksen perusteella sakkorangaistuksen sakkovaatimuksessa tai rangaistusvaatimuksessa vaadittua lievemmäksi, jos syyttäjä katsoo rikkomuksen tai vastaajan maksukyvyn sitä edellyttävän.

Syyttäjä saa rangaistusmääräyksessä määrätä omasta aloitteestaan tai 25 §:ssä tarkoitetun selvityksen perusteella sakkorangaistuksen sakkovaatimuksessa vaadittua lievemmäksi, jos syyttäjä katsoo rikkomuksen tai vastaajan maksukyvyn sitä edellyttävän.

29 §

. 29 §

Rikesakkomääräyksen antaminen

Rikesakkomääräyksen antaminen

Jos syyttäjä katsoo, että rikkomuksesta on sakkovaatimuksessa tai rangaistusvaatimuksessa vaaditun sakkorangaistuksen asemesta määrättävä rikesakko, hänen on annettava rikesakkomääräys.

Jos syyttäjä katsoo, että rikkomuksesta on sakkovaatimuksessa vaaditun sakkorangaistuksen asemesta määrättävä rikesakko, hänen on annettava rikesakkomääräys.

30 §

30 §

Toimenpiteistä luopuminen ja syytteen nostaminen

Toimenpiteistä luopuminen ja syytteen nostaminen

Jos syyttäjä nostaa syytteen, hänen on poistettava sakkovaatimus tai rangaistusvaatimus.

Jos syyttäjä nostaa syytteen, hänen on poistettava sakkovaatimus.

35 §

35 §

Valitus

Valitus

Valitus sakkomääräyksestä ja rikesakkomääräyksestä on tehtävä 30 päivän kuluessa määräyksen tiedoksiantamisesta. Valitus rangaistusmääräyksestä tehdään 60 päivän kuluessa suostumuksen antopäivästä. Valitus rangaistusmääräyksestä saadaan kuitenkin aina tehdä 30 päivän kuluessa määräyksen antamisesta. *Jos sakkomääräys tai rikesakkomääräys on annettu 12 §:n 2 momentin mukaisesti, sovelletaan, mitä valituksesta rangaistusmääräyksestä säädetään.*

Valitus sakkomääräyksestä ja rikesakkomääräyksestä on tehtävä 30 päivän kuluessa määräyksen tiedoksiantamisesta. Valitus rangaistusmääräyksestä tehdään 60 päivän kuluessa suostumuksen antopäivästä. Valitus rangaistusmääräyksestä saadaan kuitenkin aina tehdä 30 päivän kuluessa määräyksen antamisesta.

38 §

38 §

Seuraamusten täytäntöönpano

Täytäntöönpano

Tämän lain mukaisessa menettelyssä määrätyn seuraamuksen täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämän lain mukaisessa menettelyssä määrätyn seuraamuksen *sekä rikosuhrimaksun* täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Sakon, rikesakon ja menettämisseuraamuksen raukeamisesta säädetään kuitenkin rikoslain 8 luvussa.

Sakkomääräys, rikesakkomääräys, rangaistusmääräys sekä sakkomääräyksen tai rangaistusmääräyksen yhteydessä määrätty rikosuhrimaksu pannaan täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio. Edellä 3 luvun mukainen rikesakkomääräys tulee kuitenkin täytäntöönpanokelpoiseksi vasta 18 §:n 2 momentissa tarkoitetun 30 päivän määräajan kuluttua edellyttäen lisäksi, että määräystä ei ole vastustettu.

39 §

39 §

Määräaika seuraamuksen maksamista varten

Määräaika seuraamuksen maksamista varten

Ilman rangaistusvaatimuksen antamista sakko- tai rikesakkomääräyksellä määrätty sakko ja rikesakko sekä rikosuhrimaksu on maksettava 30 päivän kuluessa määräyksen tiedoksiantamisesta.

Pykälä kumotaan.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Edellä 3 luvun mukaisessa menettelyssä määrätty rikesakko on maksettava 30 päivän kuluessa rikesakkomääräyksen tiedoksiantamisesta, jollei rikesakkomääräyksen saanut vastusta määräystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Ennen tämän lain voimaantuloa annettuun rangaistusvaatimukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

7.

Laki

yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 18 ja 40 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) 18 §:n 3 momentti ja 40 §:n 1 momentti, sellaisina kuin niistä on 40 §:n 1 momentti laissa 389/2022, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

18 §

18 §

Muu täytäntöönpano ja virka-apu

Muu täytäntöönpano ja virka-apu

Velkajärjestelyn alettua ei saa ryhtyä sakon muuntorangaistuksen täytäntöönpanoon.

Sakon muuntorangaistusta ei saa määrätä eikä panna täytäntöön velkajärjestelyn alettua.

40 §

40 §

Maksuohjelman oikeusvaikutukset

Maksuohjelman oikeusvaikutukset

Kun maksuohjelma on vahvistettu, velkajärjestelyn piiriin kuuluvien velkojen ja muiden maksuohjelmassa säänneltyjen oikeussuhteiden ehdot määräytyvät ohjelman mukaisesti. Ohjelman keston päättymisestä

Kun maksuohjelma on vahvistettu, velkajärjestelyn piiriin kuuluvien velkojen ja muiden maksuohjelmassa säänneltyjen oikeussuhteiden ehdot määräytyvät ohjelman mukaisesti. Ohjelman keston päättymisestä

Voimassa oleva laki

Ehdotus

huolimatta velallisen maksuohjelmassa määrätty maksuvelvollisuus säilyy siltä osin kuin sitä ei ole täytetty. Maksuohjelmassa määrättyille suorituksille ei viivästyksen vuoksi kerry korkoa. Ulosottokaaren 4 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun palkkaan tai muuhun toistuvaistuloon kohdistuva, velkajärjestelyn piiriin kuuluvaan velkaan perustuva ulosmittaus raukeaa, kun maksuohjelma on vahvistettu. Kun maksuohjelman vahvistaminen on saanut lainvoiman, myös velallisen muuhun omaisuuteen kohdistuva, velkajärjestelyn piiriin kuuluvaan velkaan perustuva ulosmittaus raukeaa. Sakon muuntorangaistuksen täytäntöönpanoon ei saa ryhtyä maksuohjelman keston aikana.

huolimatta velallisen maksuohjelmassa määrätty maksuvelvollisuus säilyy siltä osin kuin sitä ei ole täytetty. Maksuohjelmassa määrättyille suorituksille ei viivästyksen vuoksi kerry korkoa. Ulosottokaaren 4 luvun 2 §:ssä tarkoitettuun palkkaan tai muuhun toistuvaistuloon kohdistuva, velkajärjestelyn piiriin kuuluvaan velkaan perustuva ulosmittaus raukeaa, kun maksuohjelma on vahvistettu. Kun maksuohjelman vahvistaminen on saanut lainvoiman, myös velallisen muuhun omaisuuteen kohdistuva, velkajärjestelyn piiriin kuuluvaan velkaan perustuva ulosmittaus raukeaa. Sakon muuntorangaistusta ei saa määrätä eikä panna täytäntöön maksuohjelman keston aikana.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

9.

Laki

sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain 70 ja 76 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sotilaskurinpidosta ja rikostorjunnasta puolustusvoimissa annetun lain (255/2014) 70 ja 76 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

70 §

70 §

Täytäntöönpanon aloittaminen

Täytäntöönpanon aloittaminen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Edellä 69 §:n 1 momentissa tarkoitetun virkamiehen tulee viipymättä aloittaa kurinpitopäätöksessä määrätyn muun kurinpitorangeistuksen kuin varoituksen täytäntöönpano heti päätöksen tekemisen jälkeen. Varoitus saadaan panna täytäntöön vasta kun päätös, jolla varoitus on määrätty, on tullut lainvoimaiseksi. Kurinpitosakon täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetun lain 2 §:n 2 momentissa.

76 §

Kurinpitosakon täytäntöönpano

Kurinpitosakko pannaan täytäntöön noudattaen sakkorangeistuksen täytäntöönpanosta annettuja säännöksiä.

Sille, jolle on määrätty kurinpitosakko, on annettava tiedot kurinpitosakon maksamiseksi heti.

Edellä 69 §:n 1 momentissa tarkoitetun virkamiehen tulee viipymättä aloittaa kurinpitopäätöksessä määrätyn muun kurinpitorangeistuksen kuin varoituksen täytäntöönpano heti päätöksen tekemisen jälkeen. Varoitus saadaan panna täytäntöön vasta kun päätös, jolla varoitus on määrätty, on tullut lainvoimaiseksi. Kurinpitosakon täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

76 §

Kurinpitosakon täytäntöönpano

Kurinpitosakon täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Kurinpitosakon raukeamisesta säädetään rikoslain 8 luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

eläinten hyvinvoinnista annetun lain 90 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023) 90 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

90 §

90 §

Virka-apu

Virka-apu

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Kunnaneläinlääkäri on velvollinen antamaan virka-apua *poliisilaitokselle* eläimeen kohdistuvan takavarikon *sekä* menettämisseuraamuksen täytäntöönpanossa.

Kunnaneläinlääkäri on velvollinen antamaan *poliisille, Tullille tai Rajavartiolaitokselle* virka-apua eläimeen kohdistuvan takavarikon, menettämisseuraamuksen *ja eläimen tappamismääräyksen* täytäntöönpanossa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

. .

11.

Laki

rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain (108/2018) 11 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §

11 §

*Sakkovaatimus, sakkomääräys,
rikesakkomääräys ja rangaistusvaatimus*

*Sakkovaatimus, sakkomääräys ja
rikesakkomääräys*

Rajavartiomies antaa sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen, rikesakkomääräyksen ja *rangaistusvaatimuksen* noudattaen sakon ja rikesakon määräämisestä annettua lakia (754/2010).

Rajavartiomies antaa sakkovaatimuksen, sakkomääräyksen ja rikesakkomääräyksen noudattaen sakon ja rikesakon määräämisestä annettua lakia (754/2010).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

12.

Laki

rikostorjunnasta Tullissa annetun lain 2 luvun 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikostorjunnasta Tullissa annetun lain (623/2015) 2 luvun 7 §, sellaisena kuin se on laissa 989/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

2 luku

**Tullin toimivaltuudet
tullirikostorjunnassa**

**Tullin toimivaltuudet
tullirikostorjunnassa**

7 §

7 §

***Sakko- ja rikesakkomääräyksen sekä sakko-
ja rangaistusvaatimuksen antaminen***

***Sakkovaatimus, sakkomääräys ja
rikesakkomääräys***

Pidättämiseen oikeutettu tullimies tai tehtävään määrätty muu tullimies voi antaa sakkomääräyksen, rikesakkomääräyksen, sakkovaatimuksen *ja rangaistusvaatimuksen siten kuin sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa (754/2010) säädetään.*

Pidättämiseen oikeutettu tullimies tai tehtävään määrätty muu tullimies voi antaa sakkomääräyksen, rikesakkomääräyksen *ja sakkovaatimuksen noudattaen kuin sakon ja rikesakon määräämisestä annettua lakia (754/2010).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Metsähallituksen erävalvonnasta annetun lain (1157/2005) 14 §, sellaisena kuin se on laissa 765/2010, seuraavasti:

14 §

Rikesakko, sakkovaatimus, sakkomääräys ja rangaistusvaatimus

Jos erävalvonnassa ilmi tullee tässä laissa tarkoitettua rikkomuksesta voidaan määrätä rikesakko ja sen ohella menettämisseuraamus, erätarkastajalla on oikeus määrätä mainitut seuraamukset *tai antaa rangaistusvaatimus siten kuin sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa (754/2010) säädetään*. Suostumus otetaan kuitenkin kirjallisena.

Jos erävalvonnassa ilmi tullee tässä laissa tarkoitettua rikkomuksesta voidaan määrätä sakkorangaistus ja sen ohella menettämisseuraamus, erätarkastajalla on oikeus antaa sakkovaatimus, sakkomääräys *tai rangaistusvaatimus siten kuin sakon ja rikesakon määräämisestä annetussa laissa säädetään*. Sakkovaatimus, sakkomääräys tai rangaistusvaatimus saa kuitenkin olla enintään 20 päiväsakkoa. Suostumus otetaan kirjallisena.

Erätarkastajalla on oikeus saada sakkorekisteriin talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta *rangaistusvaatimusten käsittelyä varten*.

14 §

Sakkovaatimus, sakkomääräys ja rikesakkomääräys

Jos erävalvonnassa ilmi tullee tässä laissa tarkoitettua rikkomuksesta voidaan määrätä rikesakko ja sen ohella menettämisseuraamus, erätarkastajalla on oikeus määrätä mainitut seuraamukset *noudattaen sakon ja rikesakon määräämisestä annettua lakia (754/2010) säädetään*. Suostumus otetaan kuitenkin kirjallisena.

Jos erävalvonnassa ilmi tullee tässä laissa tarkoitettua rikkomuksesta voidaan määrätä sakkorangaistus ja sen ohella menettämisseuraamus, erätarkastajalla on oikeus antaa sakkovaatimus *tai sakkomääräys noudattaen sakon ja rikesakon määräämisestä annettua lakia*. Sakkovaatimus tai sakkomääräys saa kuitenkin olla enintään 20 päiväsakkoa. Suostumus otetaan kirjallisena.

Erätarkastajalla on oikeus saada sakkorekisteriin talletettuja tietoja sakkorangaistuksista ja niiden täytäntöönpanosta *1 tai 2 momentissa tarkoitetun asian käsittelyä varten*.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki**liikenteen palveluista annetun lain 268 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 268 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 731/2018, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

268 §

268 §

Moottorikäyttöisen ajoneuvon asiakirjoja ja luvanvaraisen liikenteen tietoja koskevat rikkomukset

Moottorikäyttöisen ajoneuvon asiakirjoja ja luvanvaraisen liikenteen tietoja koskevat rikkomukset

Liikennevirhemaksun määräämisestä, tiedoksiannosta ja täytäntöönpanosta säädetään tieliikennelaissa (729/2018).

Liikennevirhemaksun määräämisestä, tiedoksiannosta ja muutoksenhausta säädetään tieliikennelaissa (729/2018). Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

15.

Laki

rikosuhrimaksusta annetun lain 6 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan rikosuhrimaksusta annetun lain (669/2015) 6 § ja 7 §:n 1 momentin 2 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Maksun täytäntöönpano

Maksun täytäntöönpano

Rikosuhrimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Rangaistusmääräyksen ja sakkomääräyksen yhteydessä määrätyn rikosuhrimaksun täytäntöönpanosta säädetään lisäksi sakon ja rikesakon

Rikosuhrimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Voimassa oleva laki

Ehdotus

määräämisestä annetun lain 38 §:n 2 momentissa.

Pykälän 2 momentti kumotaan.

Rikosuhrimaksun täytäntöönpanosta ei peritä ulosottomaksua.

Pykälän 3 momentti kumotaan.

Rikosuhrimaksun raukeamiseen sovelletaan, mitä sakon raukeamisesta säädetään.

7 §

7 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset

Oikeusministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä:

Oikeusministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä:

2) rikosuhrimaksun täytäntöönpanoon liittyvistä ja muista viranomaisten välisistä ilmoituksista.

2) viranomaisten välisistä ilmoituksista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

16.

Laki

uhkasakkolain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan uhkasakkolain (1113/1990) 10 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

10 §

Uhkasakon tuomitseminen

Uhkasakon tuomitseminen

Tuomitun uhkasakon täytäntöönpanosta ja muuntorangaistuksesta säädetään erikseen.

Tuomitun uhkasakon täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

17.

Laki

sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään sananvapauden käyttämisestä joukkoviestinnässä annetun lain (460/2003) 22 §:ään
uusi 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

22 §

22 §

*Menettämisseuraamus ja verkkoviestin
hävittämismääräys*

*Menettämisseuraamus ja verkkoviestin
hävittämismääräys*

uusi 4 momentti.

*Menettämisseuraamuksen ja verkkoviestin
hävittämismääräyksen täytäntöönpanosta
säädetään sakon täytäntöönpanosta
annetussa laissa (672/2002).
Menettämisseuraamuksen ja verkkoviestin
hävittämismääräyksen raukeamisesta
säädetään rikoslain 8 luvussa.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

18.

Laki

ulosottomaksuista annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulosottomaksuista annetun lain (34/1995) 5 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Maksuttomat suoritteet

Maksuttomat suoritteet

Ulosottomaksua ei peritä:
1) rangaistuksen,
2) menettämisseuraamuksen,
3) uhkasakon,
4) elatusavun tai
5) vahingonkorvauksen, jota joku on
velvollinen suorittamaan lapselle
vahingonkorvauslain (412/74) 5 luvun 4 §:n
perusteella, täytäntöönpanosta, eikä
6) asioissa, joiden täytäntöönpano on laissa
tai asetuksessa säädetty maksuttomaksi.

Ulosottomaksua ei peritä:
1) rangaistuksen täytäntöönpanosta,
2) rangaistusluonteisen hallinnollisen
seuraamuksen täytäntöönpanosta;
3) menettämisseuraamuksen
täytäntöönpanosta;
4) rikosuhrimaksun täytäntöönpanosta;
5) uhkasakon täytäntöönpanosta;
6) elatusavun täytäntöönpanosta;
7) sellaisen vahingonkorvauksen
täytäntöönpanosta, jota joku on velvollinen
suorittamaan lapselle vahingonkorvauslain
(412/1974) 5 luvun 4 §:n perusteella; taikka
8) asioissa, joiden täytäntöönpano on laissa
tai asetuksessa säädetty maksuttomaksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

19.

Laki

työntekijöiden lähettämisestä annetun lain 28 ja 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan työntekijöiden lähettämisestä annetun lain (447/2016) 38 §:n 4 momentti ja
muutetaan lain 28 §:n 4 momentti, 38 §:n 1 ja 3 momentti sellaisena kuin niistä on, 28 §:n 4
momentti laissa 743/2020, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

28 §

28 §

Perintäpyyntö Suomen viranomaiselle

Perintäpyyntö Suomen viranomaiselle

Taloudelliset hallinnolliset seuraamukset ja sakot pannaan Suomessa täytäntöön Suomen lain mukaan ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) mukaisessa järjestyksessä, jollei tästä laista muuta johdu. Muutoksenhausta Oikeusrekisterikeskuksen perintäpyynnön toimeenpanosta antamaan päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Taloudelliset hallinnolliset seuraamukset ja sakot pannaan Suomessa täytäntöön Suomen lain mukaan ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) mukaisessa järjestyksessä, jollei tästä laista muuta johdu. Tämän lain 24 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen täytäntöönpanosta säädetään myös sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Muutoksenhausta Oikeusrekisterikeskuksen perintäpyynnön toimeenpanosta antamaan päätökseen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

38 §

38 §

Laiminlyöntimaksun määrääminen

Laiminlyöntimaksun määrääminen

Työsuojeluviranomainen määrää laiminlyöntimaksun ja asettaa maksun suorittamiselle määräajan.

Työsuojeluviranomainen määrää laiminlyöntimaksun. Oikeus antaa laiminlyöntimaksua koskeva päätös vanhentuu, jollei maksun määräämistä koskeva asia ole tullut vireille kahdessa vuodessa siitä, kun tässä laissa tarkoitettua sopimusta koskeva lähettäminen on päättynyt.

Laiminlyöntimaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Maksun täytäntöönpanoon sovelletaan sakon täytäntöönpanosta annettua lakia. Maksettavaksi erääntyneelle laiminlyöntimaksulle, jota ei ole suoritettu

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn laiminlyöntimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

kumotaan 4 momentti

Oikeus antaa laiminlyöntimaksua koskeva päätös vanhentuu, jollei maksun määräämistä koskeva asia ole tullut vireille kahdessa vuodessa siitä, kun tässä laissa tarkoitettua sopimusta koskeva lähettäminen on päättynyt. Laiminlyöntimaksu vanhentuu viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen vuoden alusta, jona se on määrätty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Ennen tämän lain voimaantuloa erääntyneen laiminlyöntimaksun viivästyskorkoon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

20.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 8 luvun 9 §:n ja 9 luvun 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 8 luvun 9 § ja 9 luvun 4 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 luku

8 luku

Hallinnolliset seuraamukset

Hallinnolliset seuraamukset

9 §

9 §

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätty rikemaksu ja seuraamusmaksu pannaan täytäntöön siinä järjestyksessä kuin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään.

9 luku

Erinäiset säännökset

4 §

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

9 luku

Erinäiset säännökset

4 §

Muutoksenhaku

Valvontaviranomaisen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää tai muualla laissa toisin säädetä.

Valvontaviranomaisen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää tai muualla laissa toisin säädetä. Uhkasakon, rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

21.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 43 a §, 73 §:n 2 momentti ja 74 §, sellaisina kuin ne ovat 43 a § laissa 1071/2017, 73 §:n 2 momentti laissa 21/2020 ja 74 § laissa 296/2019, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

43 a §

43 a §

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano ja palauttaminen

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätty rikemaksu ja seuraamusmaksu pannaan täytäntöön siinä järjestyksessä kuin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään.

73 §

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä noudatetaan toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päättä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä.

74 §

Maksujen täytäntöönpano

Tämän lain perusteella maksettavaksi tuomittu uhkasakko ja tämän lain nojalla määrätty toimenpidemaksu korkoineen saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

73 §

Muutoksenhaku

Finanssivalvonnan päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Jos päätöksestä valitetaan, päätöstä noudatetaan toistaiseksi, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin päättä tai asiasta muualla laissa toisin säädetä. *Uhkasakon, rikemaksun ja seuraamusmaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.*

74 §

Maksujen täytäntöönpano

Tämän lain nojalla määrätty toimenpidemaksu korkoineen saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Laki

tietosuojalain 24 ja 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tietosuojalain (1050/2018) 24 §:n 6 momentti ja 25 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

24 §

24 §

Hallinnollinen seuraamusmaksu

Hallinnollinen seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua sen määräämispäivästä.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

25 §

25 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Tietosuojavaltuutetun tai apulaistietosuojavaltuutetun päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Tietosuojavaltuutetun tai apulaistietosuojavaltuutetun päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää. Uhkasakon ja seuraamusmaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

23.

Laki

lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:
kumotaan lentoliikenteen matkustajarekisteritietojen käytöstä terrorismirikosten ja vakavan rikollisuuden torjunnassa annetun lain (657/2019) 16 §, sellaisena kuin se on laissa 1210/2022, ja
muutetaan lain 15 ja 17 §, sellaisena kuin niistä on 17 § osaksi laissa 1210/2022, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

15 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrää keskusrikospoliisin päällikkö tai hänen määräämänsä virkamies. *Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Seuraamusmaksun määräämistä koskevaa päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.* Maksu on määrättävä viimeistään kahden vuoden kuluessa 13 §:n 1 momentissa tarkoitettusta lentoliikenteen harjoittajan rikkomuksesta.

Seuraamusmaksun määrää keskusrikospoliisin päällikkö tai hänen määräämänsä virkamies. Maksu on määrättävä viimeistään kahden vuoden kuluessa 13 §:n 1 momentissa tarkoitettusta lentoliikenteen harjoittajan rikkomuksesta.

16 §

Maksuaika

Seuraamusmaksu on maksettava kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. (kumotaan)

17 §

17 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano ja muutoksenhaku

Seuraamusmaksun täytäntöönpano ja muutoksenhaku

Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Oikeusrekisterikeskukselle on ilmoitettava viranomaisen tai tuomioistuimen päätöksestä, jolla seuraamusmaksua on alennettu tai maksu on poistettu. Oikeusrekisterikeskuksen on hakemuksetta palautettava perusteettomasti maksettu seuraamusmaksu.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Lentoliikenteen harjoittajan kuulemista ja seuraamusmaksun määräämispäätöstä sekä päätöksen täytäntöönpanoa koskevat tiedoksiannot voidaan tehdä kenelle tahansa kyseisen lentoliikenteen harjoittajan palveluksessa olevalle ilma-aluksen päällikölle, ellei liikenteen harjoittajalla ole Suomessa nimettyä edustajaa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätty seuraamusmaksu pannaan täytäntöön siinä järjestyksessä kuin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002) säädetään. Lentoliikenteen harjoittajan kuulemista ja seuraamusmaksun määräämispäätöstä sekä päätöksen täytäntöönpanoa koskevat tiedoksiannot voidaan tehdä kenelle tahansa kyseisen lentoliikenteen harjoittajan palveluksessa olevalle ilma-aluksen päällikölle, ellei liikenteen harjoittajalla ole Suomessa nimettyä edustajaa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen päätöksen antamisesta.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

24.

Laki

kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain 21 ja 24 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain (566/2020) 21 §:n 3 momentti, ja
muutetaan lain 24 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

21 §

21 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrääminen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Päätöstä seuraamusmaksun määräämisestä ei saa panna täytäntöön ennen kuin päätös on lainvoimainen.

(kumotaan)

24 §

24 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

25.

Laki

päästökauppalain 92 ja 93 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan päästökauppalain (1270/2023) 92 §:n 1 momentti ja 93 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

92 §

92 §

Päästöoikeuden ylitysmaksu

Päästöoikeuden ylitysmaksu

Energiaviraston on määrättävä toiminnanharjoittaja maksamaan valtiolle

Energiaviraston on määrättävä toiminnanharjoittaja maksamaan

Voimassa oleva laki

Ehdotus

päästöoikeuden ylitysmaksu, jos
toiminnanharjoittaja ei palauta syyskuun
loppuun mennessä edellisen kalenterivuoden
päästöjään vastaavaa määrää päästöoikeuksia.

päästöoikeuden ylitysmaksu, jos
toiminnanharjoittaja ei palauta syyskuun
loppuun mennessä edellisen kalenterivuoden
päästöjään vastaavaa määrää päästöoikeuksia.

93 §

93 §

Ylitysmaksun täytäntöönpano

Ylitysmaksun täytäntöönpano

*Ylitysmaksu on suoraan ulosottokelpoinen.
Sen perimisestä säädetään verojen ja
maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa
(706/2007). Ylitysmaksun täytäntöönpanosta
huolehtii Oikeusrekisterikeskus*

*Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn
ylitysmaksun täytäntöönpanosta säädetään
sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa
(672/2002).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

26.

Laki

tilintarkastuslain 10 luvun 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tilintarkastuslain (1141/2015) 10 luvun 6 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on
laissa 622/2016, ja
muutetaan lain 10 luvun 6 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 622/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 luku

10 luku

Seuraamukset

Seuraamukset

6 §

6 §

*Seuraamusmaksun vanhentuminen ja
täytäntöönpano*

*Seuraamusmaksun **määräämisoikeuden**
vanhentuminen ja täytäntöönpano*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tässä laissa tarkoitettu seuraamusmaksu korkoineen on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Seuraamusmaksu saadaan kuitenkin panna täytäntöön vain lainvoimaisen päätöksen tai tuomion perusteella. Maksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Täytäntöönpanosta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Tilintarkastuslautakunnan on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle päätöksestään määrätä seuraamusmaksu. Hallinto-oikeuden on vastaavasti ilmoitettava päätöksestään, jolla se on muuttanut tilintarkastuslautakunnan määräämää seuraamusmaksua tai poistanut sen, ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestään, jolla se on muuttanut hallinto-oikeuden määräämää seuraamusmaksua taikka poistanut sen.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

(kumotaan 3 momentti)

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

27.

Laki

julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain 107 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisista puolustus- ja turvallisuushankinnoista annetun lain (1531/2011) 107 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

107 §

107 §

*Päätösten täytäntöönpano**Päätösten täytäntöönpano*

Markkinaoikeuden päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää. Markkinaoikeuden päätös 96 §:n 1 momentin 4–7 kohdassa tarkoitetun seuraamuksen määräämisestä voidaan kuitenkin panna täytäntöön vain lainvoimaisen päätöksen nojalla.

Markkinaoikeuden päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää. Markkinaoikeuden päätös 96 §:n 1 momentin 4, 5 ja 7 kohdassa tarkoitetun seuraamuksen määräämisestä voidaan kuitenkin panna täytäntöön vain lainvoimaisen päätöksen nojalla. Markkinaoikeuden 96 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla määräämään seuraamusmaksun ja 102 §:n nojalla tuomitseman uhkasakon täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään kuitenkin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Seuraamusmaksua koskevan päätöksen täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Markkinaoikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä määrätä seuraamusmaksu on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

28.

Laki

julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 168 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016) 168 § seuraavasti:

*Päätösten täytäntöönpano**Päätösten täytäntöönpano*

Markkinaoikeuden päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää. Markkinaoikeuden päätös 154 §:n 1 momentin 4–7 kohdassa tarkoitetun seuraamuksen määräämisestä voidaan kuitenkin panna täytäntöön vasta, kun päätös on lainvoimainen.

Markkinaoikeuden päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei korkein hallinto-oikeus toisin määrää. Markkinaoikeuden päätös 154 §:n 1 momentin 4, 5 ja 7 kohdassa tarkoitetun seuraamuksen määräämisestä voidaan kuitenkin panna täytäntöön vasta, kun päätös on lainvoimainen. *Markkinaoikeuden 154 §:n 1 momentin 6 kohdan nojalla määräämän seuraamusmaksun ja 161 §:n nojalla tuomitseman uhkasakon täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään kuitenkin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).*

Markkinaoikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä määrätä seuraamusmaksu on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle, joka huolehtii päätöksen täytäntöönpanosta.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

29.

Laki**pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain (571/2019) 16 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Rikemaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätty rikemaksu pannaan täytäntöön siinä järjestyksessä kuin sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002) säädetään.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn rikemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

30.

Laki

ulkomaalaislain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ulkomaalaislain (301/2004) 181 §:n 3 momentti ja 183 §, sellaisena kuin niistä on 183 § laissa 1206/2022, sekä
muutetaan lain 181 §:n 2 momentti ja 184 §, sellaisena kuin ne ovat 181 §:n 2 momentti laissa 1206/2022 ja 184 § osaksi laissa 1206/2022, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

181 §

181 §

*Liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun
määrääminen*

*Liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun
määrääminen*

Liikenteenharjoittajan seuraamusmaksu on määrättävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa 179 §:ssä tarkoitetusta liikenteenharjoittajan tarkastusvelvollisuuden tai tietojenantovelvollisuuden rikkomisesta. Liikenteenharjoittajan seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Maksu määrätään päätöksessä. Lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

Liikenteenharjoittajan seuraamusmaksu on määrättävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa 179 §:ssä tarkoitetusta liikenteenharjoittajan tarkastusvelvollisuuden tai tietojenantovelvollisuuden rikkomisesta.

(kumotaan)

183 §

183 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Maksuaika

Maksuaika

Liikenteenharjoittajan seuraamusmaksu on maksettava yhden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. (kumotaan)

184 §

184 §

Täytäntöönpano

Täytäntöönpano

Liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii oikeusrekisterikeskus. *Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).*

Oikeusrekisterikeskukselle on ilmoitettava viranomaisen tai tuomioistuimen päätöksestä, jolla seuraamusmaksua on alennettu tai maksu on poistettu.

Oikeusrekisterikeskuksen on hakemuksetta palautettava perusteettomasti maksettu seuraamusmaksu.

Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen päätöksen antamisesta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

31.

Laki

biopolttoöljyn käytön edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään biopolttoöljyn käytön edistämisestä annettuun lakiin (418/2019) uusi 16 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 a §

(uusi 16 a §)

*Seuraamusmaksun ja virhemaksun
täytäntöönpano*

*Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn
seuraamusmaksun ja virhemaksun
täytäntöönpanosta säädetään sakon
täytäntöönpanosta annetussa laissa
(672/2002).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

32.

Laki

**uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 14 b §:n
muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain
(446/2007) 14 b §, sellaisena kuin se on laeissa 650/2024 ja 841/2024, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 b §

14 b §

*Seuraamusmaksujen ja virhemaksun
täytäntöönpano*

*Seuraamusmaksujen ja virhemaksun
täytäntöönpano*

*Edellä 11, 11 a , 11 e ja 12 §:n nojalla
maksettaviksi määrättyjen
seuraamusmaksujen ja virhemaksujen
täytäntöönpanosta säädetään sakon*

*Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn
seuraamusmaksun ja virhemaksun
täytäntöönpanosta säädetään sakon*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Edellä 1 momentissa tarkoitetut seuraamusmaksut ja virhemaksu vanhenevat viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

33.

Laki

elintarvikemarkkinalain 12 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elintarvikemarkkinalain (1121/2018) 12 b §:n 2 ja 3 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 116/2021, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

12 b §

12 b §

*Seuraamusmaksun määrääminen ja
täytäntöönpano*

*Seuraamusmaksun määrääminen ja
täytäntöönpano*

Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos hakemusta sen määräämiseksi ei ole tehty

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos hakemusta sen määräämiseksi ei ole tehty markkinaoikeudelle viiden vuoden kuluessa siitä, kun rikkomus päättyi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

markkinaoikeudelle viiden vuoden kuluessa siitä, kun rikkomus päättyi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

34.

Laki

työsopimuslain 2 ja 11 a luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työsopimuslain (55/2001) 2 luvun 7 b §:n 2 momentti ja 7 c § sekä 11 a luvun 6 §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat 2 luvun 7 b §:n 2 momentti ja 7 c § laissa 942/2024 ja 11 luvun 6 §:n 2 ja 3 momentti laissa 451/2012, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

2 luku

Työnantajan velvollisuudet

Työnantajan velvollisuudet

7 b §

7 b §

Laiminlyöntimaksu

Laiminlyöntimaksu

Laiminlyöntimaksun määrää työsuojeluviranomainen. *Laiminlyöntimaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.* Laiminlyöntimaksun määrä on vähintään 1 000 ja enintään 10 000 euroa. Laiminlyöntimaksun suuruutta arvioitaessa otetaan huomioon työnantajan koko, tahallisuus ja laiminlyönnin toistuvuus. Jos samalla kertaa olisi määrättävä laiminlyöntimaksu kahdesta tai useammasta laiminlyönnistä, määrätään laiminlyönneistä yhteinen maksu, joka on enintään 15 000 euroa.

Laiminlyöntimaksun määrää työsuojeluviranomainen. Laiminlyöntimaksun määrä on vähintään 1 000 ja enintään 10 000 euroa. Laiminlyöntimaksun suuruutta arvioitaessa otetaan huomioon työnantajan koko, tahallisuus ja laiminlyönnin toistuvuus. Jos samalla kertaa olisi määrättävä laiminlyöntimaksu kahdesta tai useammasta laiminlyönnistä, määrätään laiminlyönneistä yhteinen maksu, joka on enintään 15 000 euroa.

7 c §

Laiminlyöntimaksun täytäntöönpano

Laiminlyöntimaksun täytäntöönpanoon sovelletaan sakon täytäntöönpanosta annettua lakia (672/2002).

Laiminlyöntimaksu vanhene viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamisesta.

11 a luku

Työnantajien yhteisvastuu palkattaessa laittomasti maassa oleskelevia työntekijöitä

6 §

Seuraamusmaksun määrääminen ja palauttamiskustannusten korvaaminen

Seuraamusmaksua ei voida määrätä, jos seuraamusmaksun määräämistä koskevaa asiaa ei ole saatettu vireille kahden vuoden kuluessa siitä, kun työntekijän työsuhde on päättynyt. Seuraamusmaksu ja palauttamiskustannukset vanhenevat viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen vuoden alusta, jona ne on määrätty.

Seuraamusmaksu ja palauttamiskustannukset määrätään maksettavaksi valtiolle. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

7 c §

Laiminlyöntimaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn laiminlyöntimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

11 a luku

Työnantajien yhteisvastuu palkattaessa laittomasti maassa oleskelevia työntekijöitä

6 §

Seuraamusmaksun määrääminen ja palauttamiskustannusten korvaaminen

Seuraamusmaksua ei voida määrätä, jos seuraamusmaksun määräämistä koskevaa asiaa ei ole saatettu vireille kahden vuoden kuluessa siitä, kun työntekijän työsuhde on päättynyt. Palauttamiskustannukset vanhenevat viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen vuoden alusta, jona ne on määrätty.

Palauttamiskustannukset määrätään maksettavaksi valtiolle. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

35.

Laki

kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuitintarjoamisvelvollisuudesta käteiskaupassa annetun lain (658/2013) 7 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

7 §

7 §

Muutoksenhaku ja täytäntöönpano

Muutoksenhaku ja täytäntöönpano

Laiminlyöntimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). *Laiminlyöntimaksu vanhenee viiden vuoden kuluttua laiminlyöntimaksun määräämispäivästä.*

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn laiminlyöntimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
..

36.

Laki

yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain 59 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yhteisen kalastuspolitiikan seuraamusjärjestelmästä ja valvonnasta annetun lain (1188/2014) 59 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

59 §

59 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Rikkomusmaksun ja seuraamusmaksun
täytäntöönpano*

*Rikkomusmaksun ja seuraamusmaksun
täytäntöönpano*

*Rikkomusmaksu ja seuraamusmaksu
määrätään maksettaviksi Suomen valtiolle.*

*Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn
rikkomusmaksun ja seuraamusmaksun
täytäntöönpanosta säädetään sakon
täytäntöönpanosta annetussa laissa
(672/2002).*

*Tämän lain nojalla maksettaviksi määrätyn
rikkomusmaksun ja seuraamusmaksun peritään
siinä järjestyksessä kuin sakon
täytäntöönpanosta annetussa laissa
(672/2002) säädetään.*

*Rikkomusmaksun ja seuraamusmaksun
täytäntöönpanoon on ryhdyttävä, kun
ratkaisu, jolla kyseinen seuraamus on
määrätty, on tullut lainvoimaiseksi.
Rikkomusmaksun ja seuraamusmaksun
täytäntöönpanosta huolehtii
Oikeusrekisterikeskus. Rikkomusmaksua ja
seuraamusmaksua koskeva päätös on pantava
täytäntöön viiden vuoden kuluessa lainvoiman
saaneesta maksua koskevasta päätöksestä.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

37.

Laki

alkoholilain 71 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alkoholilain (1102/2017) 71 §:n 2 ja 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

71 §

Seuraamusmaksu

71 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle ja sen suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Seuraamusmaksu voidaan määrätä 1 momentissa säädettyä pienempänä, jos siihen on nämä seikat huomioon ottaen tai menettelyyn liittyvien lieventävien seikkojen vuoksi muuten perusteltua aiheutta. Seuraamusmaksua ei määrätä, jos menettelyä on pidettävä vähäisenä tai jos maksun määrääminen on menettelyn laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus, omavalvontasuunnitelman noudattaminen ja muut olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta. Luvanhaltijalle voidaan tällöin antaa huomautus, jos siihen on aiheutta.

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Seuraamusmaksu voidaan määrätä 1 momentissa säädettyä pienempänä, jos siihen on nämä seikat huomioon ottaen tai menettelyyn liittyvien lieventävien seikkojen vuoksi muuten perusteltua aiheutta. Seuraamusmaksua ei määrätä, jos menettelyä on pidettävä vähäisenä tai jos maksun määrääminen on menettelyn laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus, omavalvontasuunnitelman noudattaminen ja muut olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta. Luvanhaltijalle voidaan tällöin antaa huomautus, jos siihen on aiheutta.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli kuusi kuukautta. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). *Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksun määräämispäivästä.*

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli kuusi kuukautta. *Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn* seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

38.

Laki

siemenlain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan siemenlain (600/2019) 35 §:n 2 ja 4 momentti seuraavasti:

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Maksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli kuusi kuukautta. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Seuraamusmaksu vanhenee viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksun määräämispäivästä.

Maksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli kuusi kuukautta. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

39.

Laki

kasvinterveylain 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinterveylain (1110/2019) 26 §:n 2 ja 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Hallinnollinen seuraamusmaksu

Hallinnollinen seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen. *Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.*

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli kuusi kuukautta. *Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksun määräämispäivästä.* Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli kuusi kuukautta. *Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn* seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

40.

Laki

eläinten sekä eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan eläinten ja eräiden tavaroiden tuontivalvonnasta annetun lain (1277/2019) 15 §:n 2 ja 4 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

15 §

15 §

Tuontivalvonnan seuraamusmaksu

Tuontivalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen. *Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.*

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli kuusi kuukautta. *Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä.* Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli kuusi kuukautta. *Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

41.

Laki**tieliikennelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
*kumotaan tieliikennelain (729/2018) 177 § sekä
 muutetaan lain 178 § ja 193 §:n 2 momentti seuraavasti:*

177 §

Liikennevirhemaksun maksuaika

Liikennevirhemaksu on suoritettava 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

pykälä kumotaan

178 §

Liikennevirhemaksun täytäntöönpano

Liikennevirhemaksun ja ajoneuvokohtaisen liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Liikennevirhemaksu vanhene viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamisesta.

Liikennevirhemaksua koskevan päätöksen täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Liikenteenvalvojan ja tuomioistuimen on ilmoitettava liikennevirhemaksun määräämistä koskevasta päätöksestään Oikeusrekisterikeskukselle. Oikeusrekisterikeskukselle on ilmoitettava myös päätöksestä, jolla liikennevirhemaksu on poistettu.

178 §

Liikennevirhemaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

193 §

Muutoksenhaku

Päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

193 §

Muutoksenhaku

Päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää. *Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

42.

Laki

vesiliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vesiliikennelain (782/2019) 129 § sekä
muutetaan lain 130 § ja 133 §:n 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 133 §:n 2 momentti
laissa 543/2021, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

129 §

Liikennevirhemaksun maksuaika

kumotaan 129 §

*Liikennevirhemaksu on suoritettava 30
päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.*

130 §

130 §

Liikennevirhemaksun täytäntöönpano

Liikennevirhemaksun täytäntöönpano

*Liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta
säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa
laissa (672/2002).*

*Liikennevirhemaksu vanhenee viiden
vuoden kuluttua lainvoiman saaneen
ratkaisun antamisesta.*

*Liikennevirhemaksua koskevan päätöksen
täytäntöönpanosta huolehtii
Oikeusrekisterikeskus.*

*Poliisin, Rajavartiolaitoksen, Tullin ja
tuomioistuimen on ilmoitettava
liikennevirhemaksun määräämistä koskevasta*

*Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn
liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta
säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa
laissa (672/2002).*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

päätöksestään Oikeusrekisterikeskukselle. Oikeusrekisterikeskukselle on ilmoitettava myös päätöksestä, jolla liikennevirhemaksu on poistettu.

133 §

Muutoksenhaku

Päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön oikaisuvaatimuksesta tai valituksesta huolimatta.

133 §

Muutoksenhaku

Päätös voidaan kuitenkin panna täytäntöön oikaisuvaatimuksesta tai valituksesta huolimatta. *Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
..

43.

Laki

ajoneuvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvolain (82/2021) 193 §:n 1 ja 4 momentti, 195 §:n 6 momentti sekä 206 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä on 195 §:n 6 momentti laissa 493/2023, seuraavasti:

193 §

Seuraamusmaksun määrääminen ja suuruus

Liikenne- ja viestintävirasto määrää 189–192 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun. Jos seuraamusmaksu määrätään oikeushenkilölle, seuraamusmaksu voi olla suuruudeltaan enintään 30 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosentti oikeushenkilön edellisen vuoden tilikauden liikevaihdosta. Jos seuraamusmaksu määrätään luonnolliselle henkilölle, seuraamusmaksu voi olla enintään 3 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosentti hänelle viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan. *Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.*

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli viisi vuotta. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). *Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamisesta.*

193 §

Seuraamusmaksun määrääminen ja suuruus

Liikenne- ja viestintävirasto määrää 189–192 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun. Jos seuraamusmaksu määrätään oikeushenkilölle, seuraamusmaksu voi olla suuruudeltaan enintään 30 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosentti oikeushenkilön edellisen vuoden tilikauden liikevaihdosta. Jos seuraamusmaksu määrätään luonnolliselle henkilölle, seuraamusmaksu voi olla enintään 3 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosentti hänelle viimeksi toimitetun verotuksen mukaisista tuloistaan.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli viisi vuotta. *Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).*

195 §

Liikennevirhemaksu

Liikennevirhemaksun määräämisestä, tiedoksiannosta ja täytäntöönpanosta säädetään tieliikennelaissa. Liikennevirhemaksu jätetään määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä Liikenne- ja viestintävirastolle.

195 §

Liikennevirhemaksu

Liikennevirhemaksun määräämisestä ja tiedoksiannosta säädetään tieliikennelaissa. Liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa. Liikennevirhemaksu jätetään määräämättä, jos samasta teosta voidaan määrätä ajoneuvoverolain 47 a §:ssä tarkoitettu lisävero. Viranomaisen on tällöin ilmoitettava ajoneuvon käytöstä Liikenne- ja viestintävirastolle.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

206 §

206 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Tämän lain nojalla tehtyä muuta kuin 189–192 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun määräämistä koskevaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämän lain nojalla tehtyä muuta kuin 189–192 §:ssä tarkoitetun seuraamusmaksun ja 195 §:ssä tarkoitetun liikennevirhemaksun määräämistä koskevaa päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

44.

Laki

rehulain 51 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rehulain (1263/2020) 51 §:n 2 ja 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

51 §

51 §

Rehuvalvonnan seuraamusmaksu

Rehuvalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi

Voimassa oleva laki

Ehdotus

vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Seuraamusmaksu vanhennee viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä. Seuraamusmaksu raukeaa maksuvelvollisen kuollessa. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

45.

Laki

elintarvikelain 67 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan elintarvikelain (297/2021) 67 §:n 2 ja 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

67 §

67 §

Elintarvikevalvonnan seuraamusmaksu

Elintarvikevalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi

Voimassa oleva laki

Ehdotus

vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen. *Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.*

vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. *Seuraamusmaksu vanhennee viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä. Seuraamusmaksu raukeaa, kun maksuvelvollinen luonnollinen henkilö kuolee.* Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. *Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

46.

Laki

eläintautilain 94 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläintautilain (76/2021) 94 a §:n 3 ja 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1073/2021, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

94 a §

94 a §

Eläintautivalvonnan seuraamusmaksu

Eläintautivalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan

Voimassa oleva laki

Ehdotus

jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen. *Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.*

jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Eläintautivalvonnan seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. *Seuraamusmaksu vanhennee viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä. Seuraamusmaksu raukeaa, kun maksuvelvollinen luonnollinen henkilö kuolee.* Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Eläintautivalvonnan seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. *Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn eläintautivalvonnan seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

47.

Laki

luonnonmukaisesta tuotannosta annetun lain 38 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan luonnonmukaisesta tuotannosta annetun lain (1330/2021) 38 §:n 2 ja 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

38 §

38 §

Luomuvalvonnan seuraamusmaksu

Luomuvalvonnan seuraamusmaksu

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen. *Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.*

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. *Seuraamusmaksu vanhennee viiden vuoden kuluttua maksua koskevan lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä.* Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. *Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

48.

Laki

merenkulun ympäristönsuojelulain 3 ja 7 b luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) 3 luvun 16 § ja 7 b luvun 3 §:n 5 momentti, sellaisena kuin niistä on 7 b luvun 3 §:n 5 momentti laissa 1116/2024, sekä *muutetaan* 3 luvun 17 § ja 7 b luvun 4 §, sellaisena kuin niistä on 7 b luvun 4 § laissa 1116/2024, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 luku

3 luku

Öljypäästömaksu

Öljypäästömaksu

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

Öljypäästömaksun maksamisen määräaika ja korko pykälä kumotaan

Öljypäästömaksu on maksettava 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Maksettavaksi erääntyneelle öljypäästömaksulle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

17 §

Öljypäästömaksun täytäntöönpanosta vastaava viranomainen

Öljypäästömaksua koskevan päätöksen täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Rajavartiolaitoksen ja tuomioistuimen on ilmoitettava päätöksestään Oikeusrekisterikeskukselle. Oikeusrekisterikeskukselle on ilmoitettava myös päätöksestä, jolla öljypäästömaksua on alennettu tai maksu on poistettu.

7 b luku

Uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden käytöstä meriliikenteessä annetun asetuksen mukaiset seuraamusmaksut

3 §

Seuraamusmaksun määrääminen ja rahamäärä

Edellä mainitut seuraamusmaksut määrätään maksettaviksi valtiolle.

4 §

17 §

Öljypäästömaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn öljypäästömaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

7 b luku

Uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden käytöstä meriliikenteessä annetun asetuksen mukaiset seuraamusmaksut

3 §

Seuraamusmaksun määrääminen ja rahamäärä

kumotaan 5 momentti

4 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

***Seuraamusmaksun täytäntöönpano ja
vanhentuminen***

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Edellä 1 ja 2 §:ssä tarkoitettujen seuraamusmaksujen täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Edellä 1 ja 2 §:ssä tarkoitettujen seuraamusmaksujen täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Edellä 1 ja 2 §:ssä tarkoitetut seuraamusmaksut vanhenevat viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Ennen tämän lain voimaantuloa erääntyneen öljypäästömaksun viivästyskorkoon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

49.

Laki

**tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun
lain 10 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annetun lain (1233/2006) 10 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 1530/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

10 §

Laiminlyöntimaksun määrääminen

Laiminlyöntimaksun määrääminen

Aluehallintovirasto määrää päätöksellään tilaajan maksamaan laiminlyöntimaksun päätöksessä asetetussa määräjassa. Oikeus

Aluehallintovirasto määrää päätöksellään tilaajan maksamaan laiminlyöntimaksun. Oikeus antaa laiminlyöntimaksua koskeva

Voimassa oleva laki

Ehdotus

antaa laiminlyöntimaksua koskeva päätös vanhentuu, jollei maksun määräämistä koskeva asia ole tullut vireille kahdessa vuodessa siitä, kun tässä laissa tarkoitettua sopimusta koskeva työ on päättynyt.

päätös vanhentuu, jollei maksun määräämistä koskeva asia ole tullut vireille kahdessa vuodessa siitä, kun tässä laissa tarkoitettua sopimusta koskeva työ on päättynyt.

Laiminlyöntimaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Maksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Maksettavaksi erääntyneelle laiminlyöntimaksulle, jota ei ole suoritettu viimeistään eräpäivänä, peritään viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn laiminlyöntimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Ennen tämän lain voimaantuloa erääntyneen laiminlyöntimaksun viivästyskorkoon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

50.

Laki

ajokorttilain 93 ja 95 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan ajokorttilain (386/2011) 93 §:n 3 momentti ja 95 §:n 3 momentti, sellaisena kuin ne ovat 93 §:n 3 momentti laissa 734/2018 ja 95 §:n 3 momentti laissa 1510/2019, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

93 §

93 §

Ajokorttirikkomus

Ajokorttirikkomus

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Liikennevirhemaksun määräämisestä, tiedoksiannosta ja täytäntöönpanosta säädetään tieliikennelaissa.

Liikennevirhemaksun määräämisestä ja tiedoksiannosta säädetään tieliikennelaissa. Liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

95 §

95 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku

Poliisin tämän lain nojalla tekemä päätös voidaan panna täytäntöön valituksen estämättä.

Poliisin tämän lain nojalla tekemä päätös voidaan panna täytäntöön valituksen estämättä. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
..

51.

Laki

ylikuormamaksusta annetun lain 13 ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ylikuormamaksusta annetun lain (51/1982) 13 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 170/1996, ja
muutetaan lain 15 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se laissa 915/2015, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §

Maksuaika

Ylikuormamaksu on maksettava kuudessa (kumotaan) kuukaudessa maksumääräyksen antamisesta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Jollei ylikuormamaksua makseta 1 momentissa säädetyn ajan kuluessa, maksun laiminlyöneeltä peritään veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/95) säädettyjen perusteiden mukaan laskettava viivekorko.

15 §

Muutoksenhaku ja täytäntöönpano

Maksun perimiseen ulosottotoimin sovelletaan, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

15 §

Muutoksenhaku ja täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn ylikuormamaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Ennen tämän lain voimaantuloa erääntyneen ylikuormamaksun viivästyskorkoon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

52.

Laki

kilpailulain 44 a ja 47 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kilpailulain (948/2011) 44 a §:n 4 momentti ja 47 §, sellaisena kuin ne ovat laissa 546/2021, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

44 a §

Euroopan unionin jäsenvaltioiden rajat ylittävä täytäntöönpano

44 a §

Euroopan unionin jäsenvaltioiden rajat ylittävä täytäntöönpano

Kun Kilpailu- ja kuluttajavirasto on hyväksynyt pyynnön täytäntöönpantavaksi, Oikeusrekisterikeskus huolehtii viivytyksettä pyynnössä mainitun toisessa jäsenvaltiossa annetun lainvoimaisen seuraamusmaksu-, sakko- tai uhkasakkopäätöksen täytäntöönpanosta ilman tuomiota tai päätöstä noudattaen, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

*47 §**Seuraamusmaksun täytäntöönpano*

Oikeusrekisterikeskus huolehtii 12 ja 37 a §:n nojalla annettujen lainvoimaisten seuraamusmaksun määräämistä koskevien päätösten sekä 47 a §:n 2 ja 3 momentin nojalla annettujen lainvoimaisten päätösten täytäntöönpanosta.

Markkinaoikeuden on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle päätöksestään määrätä seuraamusmaksu.

Jos korkein hallinto-oikeus poistaa markkinaoikeuden määräämän seuraamusmaksun tai muuttaa sen määrää, korkeimman hallinto-oikeuden on ilmoitettava päätöksestään Oikeusrekisterikeskukselle.

Korkeimman hallinto-oikeuden on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle myös päätöksestään, jolla korkein hallinto-oikeus on ensimmäisenä asteena määrännyt seuraamusmaksun.

Oikeusrekisterikeskuksen on hakemuksetta palautettava seuraamusmaksu tai alentamista vastaava osa siitä, jos seuraamusmaksua koskeva päätös on kumottu tai jos määrätyn maksun määrä on alennettu.

Seuraamusmaksu pannaan täytäntöön ilman tuomiota tai päätöstä noudattaen, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään, ellei tässä laissa toisin säädetä.

Kun Kilpailu- ja kuluttajavirasto on hyväksynyt pyynnön täytäntöönpantavaksi, Oikeusrekisterikeskus huolehtii viivytyksettä pyynnössä mainitun toisessa jäsenvaltiossa annetun lainvoimaisen seuraamusmaksu-, sakko- tai uhkasakkopäätöksen täytäntöönpanosta ilman tuomiota tai päätöstä noudattaen, mitä sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002) säädetään.

*47 §**Seuraamusmaksun täytäntöönpano*

Tämän lain 12, 37 a §:n ja 47 a §:n nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Lisäksi 47 a §:ssa tarkoitetun seuraamusmaksun täytäntöönpanossa noudetaan, mitä mainitun pykälän 2, 3 ja 6 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Voimassa oleva laki

Ehdotus

53.

Laki

jätelain 133 ja 140 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan jätelain (646/2011) 133 §:n 4 momentti ja
muutetaan lain 140 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

133 §

133 §

Laiminlyöntimaksun määrääminen

Laiminlyöntimaksun määrääminen

*Laiminlyöntimaksu määrätään
maksettavaksi valtiolle. Maksettavaksi
erääntyneelle laiminlyöntimaksulle, jota ei
ole suoritettu eräpäivänä, peritään
viivästyskorkoa korkolain 4 §:n mukaisesti.*

(kumotaan 4 momentti)

140 §

140 §

*Laiminlyöntimaksun täytäntöönpano ja
palauttaminen*

Laiminlyöntimaksun täytäntöönpano

*Laiminlyöntimaksu pannaan täytäntöön
ennen päätöksen lainvoimaiseksi tuloa
noudattaen, mitä verojen ja maksujen
täytäntöönpanosta annetussa laissa
säädetään. Laiminlyöntimaksun panee
täytäntöön Oikeusrekisterikeskus.*

*Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn
laiminlyöntimaksun täytäntöönpanosta
säädetään sakon täytäntöönpanosta
annetussa laissa (672/2002).*

*Oikeusrekisterikeskus palauttaa
hakemuksesta jo maksetun
laiminlyöntimaksun, jos maksun määräämistä
koskeva päätös kumotaan valituksen johdosta*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tai jos samaa rikettä koskeva asia tulee vireille tuomioistuimessa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

54.

Laki

sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain (590/2013) 20 a §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 649/2014,
muutetaan lain 17 §, ja 34 §, sellaisena kuin niistä on 34 § laissa 649/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 §

17 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrää
Energiamarkkinaviraston kirjallisesta
esityksestä markkinaoikeus. Maksu
määrätään maksettavaksi valtiolle.

Seuraamusmaksun määrää
Energiamarkkinaviraston kirjallisesta
esityksestä markkinaoikeus.

20 a §

20 a §

Rikemaksu

Rikemaksu

Rikemaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

(kumotaan)

34 §

Seuraamusmaksun ja rikemaksun
täytäntöönpano

Tässä laissa tarkoitettu seuraamusmaksu ja rikemaksu korkoineen ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Seuraamusmaksu ja rikemaksu saadaan kuitenkin panna täytäntöön vain lainvoimaisen tuomion tai päätöksen perusteella. Maksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Täytäntöönpanosta voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Markkinaoikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle päätöksestään määrätä seuraamusmaksu. Energiaviraston on ilmoitettava Oikeusrekisterikeskukselle päätöksestään määrätä rikemaksu. Markkinaoikeuden on ilmoitettava lisäksi päätöksestään, jolla se on muuttanut Energiaviraston määräämää rikemaksua taikka poistanut sen. Korkeimman hallinto-oikeuden on ilmoitettava lisäksi päätöksestään, jolla se on muuttanut markkinaoikeuden määräämää seuraamus- tai rikemaksua taikka poistanut sen.

34 §

Seuraamusmaksun ja rikemaksun
täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun ja rikemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

55.

Laki

sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 335 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 335 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 1182/2023, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

335 §

335 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksu on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa. Maksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa säännöksiä seuraamusmaksun täytäntöönpanon kannalta merkityksellisestä viranomaisten ilmoitusvelvollisuudesta, seuraamusmaksun palauttamisesta ja muista vastaavista, maksun täytäntöönpanon kannalta välttämättömistä seikoista sekä tarkempia säännöksiä seuraamusmaksun täytäntöönpanosta.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen 334 a §:n nojalla maksettavaksi määrätty seuraamusmaksu pannaan täytäntöön noudattaen sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) säännöksiä. Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen päätöksen tekemisestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

56.

Laki

eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain (1069/2021) 36 §:n 4 momentti, 37 §:n 2 momentti ja 43 §:n 3 momentti, seuraavasti:

36 §

Eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä. Seuraamusmaksu raukeaa, kun maksuvelvollinen luonnollinen henkilö kuolee. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

37 §

Eläimen tunnistusasiakirjan mukana pitämistä ja esittämistä koskevan velvollisuuden rikkomisesta määrättävä liikennevirhemaksu

Liikennevirhemaksun määräämisestä, tiedoksiannosta, muutoksenhausta ja täytäntöönpanosta säädetään tieliikennelaissa (729/2018).

43 §

Muutoksenhaku

Toimivaltaisen viranomaisen päätöksestä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

36 §

Eläinten tunnistamis- ja rekisteröintivalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

37 §

Eläimen tunnistusasiakirjan mukana pitämistä ja esittämistä koskevan velvollisuuden rikkomisesta määrättävä liikennevirhemaksu

Liikennevirhemaksun määräämisestä, tiedoksiannosta ja muutoksenhausta säädetään tieliikennelaissa (729/2018). Liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

43 §

Muutoksenhaku

Toimivaltaisen viranomaisen päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. Tämän lain nojalla määrätyn seuraamusmaksun ja liikennevirhemaksun täytäntöönpanokelpoisuudesta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Voimassa oleva laki

Ehdotus

57.

Laki

jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain 11 ja 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan jalkineiden ja tekstiilituotteiden vaatimustenmukaisuudesta annetun lain
(265/2022) 11 §:n 1 ja 2 momentti sekä 15 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §

11 §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrää Turvallisuus- ja kemikaalivirasto. *Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.*

Seuraamusmaksun määrää Turvallisuus- ja kemikaalivirasto.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. *Seuraamusmaksu raukeaa, kun maksuvelvollinen luonnollinen henkilö kuolee.*

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi.

15 §

15 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). *Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.*

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Voimassa oleva laki

Ehdotus

58.

Laki

lannoitelain 37 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lannoitelain (711/2022) 37 §:n 2 ja 4 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

37 §

37 §

Lannoitevalvonnan seuraamusmaksu

Lannoitevalvonnan seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Maksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Seuraamusmaksu jätetään määräämättä tai määrätään maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Maksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Seuraamusmaksu jätetään määräämättä tai määrätään maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. *Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua maksua koskevan lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä. Seuraamusmaksu raukeaa maksuvelvollisen kuollessa.* Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. *Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

59.

Laki**eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain 63 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain (517/2015) 63 a §:n 2 ja 4 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 1118/2022, seuraavasti:

63 a §

63 a §

*Sivutuotevalvonnan seuraamusmaksu**Sivutuotevalvonnan seuraamusmaksu*

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu jätetään määräämättä tai määrätään maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen. *Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.*

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, vahingollisuus ja toistuvuus. Maksu jätetään määräämättä tai määrätään maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. *Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä. Seuraamusmaksu raukeaa, kun maksuvelvollinen luonnollinen henkilö kuolee. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.*

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. *Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

60.

Laki

avaruustoiminnasta annetun lain 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:
kumotaan avaruustoiminnasta annetun lain (63/2018) 21 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 97/2023, ja
muutetaan lain 21 §:n 7 momentti, sellaisena kuin se on laissa 97/2023, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

21 §

21 §

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

(kumotaan)

Seuraamusmaksu vanhenee viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamisesta. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

61.

Laki

verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta annetun lain 4 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:
kumotaan verkossa tapahtuvaan terroristisen sisällön levittämiseen puuttumisesta annetun lain (99/2023) 4 §:n 5 momentti ja
muutetaan lain 7 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

Seuraamusmaksu asetuksen velvoitteiden rikkomisesta tai laiminlyönnistä

Seuraamusmaksu asetuksen velvoitteiden rikkomisesta tai laiminlyönnistä

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

pykälän 5 momentti kumotaan.

7 §

7 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätty seuraamusmaksu pannaan täytäntöön noudattaen sakon täytäntöönpanosta annettua lakia (672/2002).

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen päätöksen tekemisestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
..

62.

Laki

vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain 144 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:
muutetaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain (541/2023) 144 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

144 §

144 §

*Liikennevirhemaksun ja seuraamusmaksun
täytäntöönpano*

*Liikennevirhemaksun ja seuraamusmaksun
täytäntöönpano*

Liikennevirhemaksun ja seuraamusmaksun
täytäntöönpanosta säädetään sakon
täytäntöönpanosta annetussa laissa
(672/2002).

*Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn
liikennevirhemaksun ja seuraamusmaksun
täytäntöönpanosta säädetään sakon
täytäntöönpanosta annetussa laissa
(672/2002).*

*Liikennevirhemaksua ja seuraamusmaksua
koskevan päätöksen täytäntöönpanosta
huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Poliisin,
Tullin, Rajavartiolaitoksen, Turvallisuus- ja
kemikaaliviraston, Säteilyturvakeskuksen ja
tuomioistuimen on ilmoitettava*

*liikennevirhemaksun ja seuraamusmaksun
määräämistä koskevasta päätöksestään
Oikeusrekisterikeskukselle.*

*Oikeusrekisterikeskukselle on ilmoitettava
myös päätöksestä, jolla maksu on poistettu.
Liikennevirhemaksu ja seuraamusmaksu
vanhenevat viiden vuoden kuluttua
lainvoiman saaneen ratkaisun antamisesta.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

63.

Laki

luotsauslain 70 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:
muutetaan luotsauslain (561/2023) 70 §:n 1 ja 4 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

70 §

70 §

Voimassa oleva laki

Ehdotus

*Seuraamusmaksun määrääminen tai
määräämättä jättäminen*

*Seuraamusmaksun määrääminen tai
määräämättä jättäminen*

Seuraamusmaksun määrää Liikenne- ja viestintävirasto. Seuraamusmaksu määrätään esittelystä. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

Seuraamusmaksun määrää Liikenne- ja viestintävirasto. Seuraamusmaksu määrätään esittelystä.

Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamisesta. Seuraamusmaksu raukeaa, kun maksuvelvollinen luonnollinen henkilö kuolee. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

64.

Laki

arpajaislain 62 h ja 62 k §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan arpajaislain (1047/2001) 62 h §:n 2 momentti sellaisena kuin se on laissa 1284/2021, ja
muutetaan lain 62 k §, sellaisena kuin se on laissa 1284/2021, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

62 h §

62 h §

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksun määrääminen

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Päätöstä seuraamusmaksun määräämisestä ei saa panna täytäntöön ennen kuin päätös on lainvoimainen.

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

62 k §

62 k §

*Seuraamusmaksun täytäntöönpano ja
raukeaminen*

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.

Seuraamusmaksu raukeaa maksuvelvollisen kuollessa.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

65.

Laki

kaupparekisterilain 27 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kaupparekisterilain (564/2023) 27 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

27 §

27 §

*Kaupparekisteri-ilmoituksen
laiminlyöntimaksun ja tilinpäätöksen
myöhästymismaksun täytäntöönpano*

*Kaupparekisteri-ilmoituksen
laiminlyöntimaksun ja tilinpäätöksen
myöhästymismaksun täytäntöönpano*

*Kaupparekisteri-ilmoituksen
laiminlyöntimaksu ja tilinpäätöksen
myöhästymismaksu määrätään maksettavaksi
valtiolle. Maksun täytäntöönpanosta*

*Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn
kaupparekisteri-ilmoituksen
laiminlyöntimaksun ja tilinpäätöksen
myöhästymismaksun täytäntöönpanosta*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). _____

Laiminlyöntimaksu ja myöhästymismaksu vanhenevat viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen päätöksen antamisesta.

Kuoleman vaikutuksesta täytäntöönpanoon sovelletaan, mitä rikoslain (39/1889) 8 luvun 16 §:n 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

. .

66.

Laki

verkon välityspalvelujen valvonnasta annetun lain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verkon välityspalvelun valvonnasta annetun lain (18/2024) 29 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

29 §

29 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

. .

67.

Laki

alusliikennepalvelulain 29 a §:n muuttamisesta

muutetaan alusliikennepalvelulain (623/2005) 29 a §, sellaisena kuin se on laissa 1311/2023, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

29 a §

29 a §

Liikennevirhemaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Liikennevirhemaksu vanhenee viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamisesta.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

68.

Laki

hiilen energiakäytön kieltämisestä annetun lain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hiilen energiakäytön kieltämisestä annetun lain (416/2019) 16 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

16 §

*Seuraamusmaksun ja muiden maksujen
periminen*

*Seuraamusmaksun ja muiden maksujen
periminen*

Tämän lain mukainen seuraamusmaksu sekä muut maksut ja kustannukset ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Tämän lain

Voimassa oleva laki

Ehdotus

täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

mukaiset muut maksut ja kustannukset ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

69.

Laki

Suomen ja muiden pohjoismaiden yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanosta annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Suomen ja muiden pohjoismaiden yhteistoiminnasta rikosasioissa annettujen tuomioiden täytäntöönpanosta annetun lain (326/1963) 3 §, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

3 §

Täytäntöönpano tapahtuu Suomen lain mukaan. Sakkoa ei kuitenkaan ole täällä muunnettava vankeudeksi.

Tämän lain 1 §:ssä tarkoitetun tuomion tai päätöksen täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002). Sakkoa ei kuitenkaan ole täällä muunnettava vankeudeksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

..

70.

Laki

kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansainvälisestä yhteistoiminnasta eräiden rikosoikeudellisten seuraamusten täytäntöönpanossa annetun lain (21/1987) 14 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 9/1994, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

Kun vieraan valtion tuomioistuimen määräämä menettämisseuraamus pannaan Suomessa täytäntöön, menee menetetyksi tuomittu omaisuus tai esine Suomen valtiolle. Vieraan valtion viranomaisen pyynnöstä oikeusministeriö voi kuitenkin päättää, että omaisuus, osa siitä tai menetetyksi tuomittu esine luovutetaan vieraalle valtiolle.

14 §

Kun vieraan valtion tuomioistuimen määräämä menettämisseuraamus pannaan Suomessa täytäntöön, menee menetetyksi tuomittu omaisuus tai esine Suomen valtiolle. Vieraan valtion viranomaisen pyynnöstä oikeusministeriö voi kuitenkin päättää, että omaisuus, osa siitä tai menetetyksi tuomittu esine luovutetaan vieraalle valtiolle. *Tämän lain nojalla täytäntöönpanotavan menettämisseuraamuksen täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

71.

Laki

vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta annetun lain (231/2007) 8 §:n 3 momentti ja 11 §:n 3 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

8 §

Toimivaltainen käräjäoikeus

Toimivaltainen käräjäoikeus

Oikeusrekisterikeskuksen 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana siten kuin ulosottolaissa (37/1895) säädetään lainvoimaa vailla olevan maksuvelvoitetta koskevan tuomion täytäntöönpanosta, jollei käräjäoikeus toisin määrää.

Oikeusrekisterikeskuksen 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jollei käräjäoikeus toisin määrää.

11 §

11 §

Muutoksenhaku käräjäoikeuden päätökseen

Muutoksenhaku käräjäoikeuden päätökseen

Käräjäoikeuden ja hovioikeuden päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana siten kuin ulosottolaissa säädetään lainvoimaa vailla olevan maksuvelvoitetta koskevan tuomion täytäntöönpanosta.

Käräjäoikeuden ja hovioikeuden päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana, jollei muutoksenhakutuomioistuimella toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

72.

Laki

kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain (559/2012) 3 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 344/2023, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 a §

3 a §

Liikennevirhemaksun määrittämiseen sekä sitä koskevan päätöksen sisältöön, tiedoksiantoon, maksuaikaan ja täytäntöönpanoon sovelletaan tieliikennelain (729/2018) 6 lukua.

Liikennevirhemaksun määrittämiseen sekä sitä koskevan päätöksen sisältöön ja tiedoksiantoon sovelletaan tieliikennelain (729/2018) 6 lukua. Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn liikennevirhemaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

73.

Laki

kasvinsuojeluaineista annetun lain 40 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 40 a § 2, 4 ja 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 544/2024, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

40 a §

40 a §

*Kasvinsuojeluainevalvonnan
seuraamusmaksu*

*Kasvinsuojeluainevalvonnan
seuraamusmaksu*

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus, toistuvuus ja vahingollisuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun

Seuraamusmaksun suuruutta arvioitaessa on otettava huomioon menettelyn laatu, laajuus, toistuvuus ja vahingollisuus. Maksu voidaan jättää määräämättä tai määrätä maksettavaksi vähimmäismäärää pienempänä, jos tekoa voidaan pitää vähäisenä ja maksun

Voimassa oleva laki

Ehdotus

määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen. Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle.

määräämättä jättäminen tai määrääminen vähimmäismäärää pienempänä on kohtuullista laiminlyönnin laatu, toistuvuus, suunnitelmallisuus ja muut olosuhteet huomioon ottaen.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi. Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoimaisen ratkaisun antamispäivästä.

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos teosta on kulunut yli vuosi.

Seuraamusmaksu raukeaa, kun maksuvelvollinen luonnollinen henkilö kuolee. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

74.

Laki

ilmailulain 151 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan ilmailulain (864/2014) 151 c §, sellaisena kuin se on laissa 649/2024, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

151 c §

151 c §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Edellä 151 a ja 151 b §:ssä tarkoitetut seuraamusmaksut määrätään maksettavaksi valtiolle. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Seuraamusmaksu vanhennee viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

75.

Laki

merityösopimuslain 2 luvun 6 b ja 6 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan merityösopimuslain (756/2011) 2 luvun 6 b §:n 2 momentti ja 6 c §, sellaisina kuin ne ovat laissa 943/2024, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 luku

2 luku

Työnantajan velvollisuudet

Työnantajan velvollisuudet

6 b §

6 b §

Laiminlyöntimaksu

Laiminlyöntimaksu

Laiminlyöntimaksun määrää työsuojeluviranomainen. Laiminlyöntimaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Laiminlyöntimaksun määrä on vähintään 1 000 ja enintään 10 000 euroa. Laiminlyöntimaksun suuruutta arvioitaessa otetaan huomioon työnantajan koko, tahallisuus ja laiminlyönnin toistuvuus. Jos samalla kertaa olisi määrättävä laiminlyöntimaksu kahdesta tai useammasta laiminlyönnistä, määrätään laiminlyönneistä yhteinen maksu, joka on enintään 15 000 euroa.

Laiminlyöntimaksun määrää työsuojeluviranomainen. Laiminlyöntimaksun määrä on vähintään 1 000 ja enintään 10 000 euroa. Laiminlyöntimaksun suuruutta arvioitaessa otetaan huomioon työnantajan koko, tahallisuus ja laiminlyönnin toistuvuus. Jos samalla kertaa olisi määrättävä laiminlyöntimaksu kahdesta tai useammasta laiminlyönnistä, määrätään laiminlyönneistä yhteinen maksu, joka on enintään 15 000 euroa.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 c §

Laiminlyöntimaksun täytäntöönpano

Laiminlyöntimaksun täytäntöönpanoon sovelletaan sakon täytäntöönpanosta annettua lakia (672/2002).

Laiminlyöntimaksu vanhene viiden vuoden kuluttua lainvoiman saaneen ratkaisun antamisesta.

6 c §

Laiminlyöntimaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn laiminlyöntimaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

76.

Laki

fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta annetun lain 34 ja 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta annetun lain (1066/2024) 34 §:n 1 momentti ja 35 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

34 §

Päästöoikeuden ylitysmaksu

Energiaviraston on määrättävä säännelty yhteisö maksamaan *valtiolle* päästöoikeuden ylitysmaksu, jos säännelty yhteisö ei palauta toukokuun loppuun mennessä edellisen kalenterivuoden päästöjään vastaavaa määrää päästöoikeuksia 23 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

34 §

Päästöoikeuden ylitysmaksu

Energiaviraston on määrättävä säännelty yhteisö maksamaan päästöoikeuden ylitysmaksu, jos säännelty yhteisö ei palauta toukokuun loppuun mennessä edellisen kalenterivuoden päästöjään vastaavaa määrää päästöoikeuksia 23 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

35 §

35 §

Ylitysmaksun täytäntöönpano

Ylitysmaksun täytäntöönpano

Ylitysmaksu on suoraan ulosottokelpoinen. Sen perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Ylitysmaksun täytäntöönpanosta huolehtii Oikeusrekisterikeskus.

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn päästöoikeuden ylitysmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

77.

Laki

henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain (639/2019) 46 §:n 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

46 §

46 §

*Sotilasoikeudenhoidossa käsiteltävien
henkilötietojen poistaminen*

*Sotilasoikeudenhoidossa käsiteltävien
henkilötietojen poistaminen*

Tieto tuomioistuimen
sotilasoikeudenkäyntimenettelyssä
määräämästä rangaistuksesta poistetaan
noudattaen rikosrekisterilain (770/1993) 10
§:ää ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain
52 §:ää.

Tieto tuomioistuimen
sotilasoikeudenkäyntimenettelyssä
määräämästä rangaistuksesta poistetaan
noudattaen rikosrekisterilain (770/1993) 10
§:ää ja sakon täytäntöönpanosta annetun lain
51 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

Voimassa oleva laki

Ehdotus
